

Postgraduate Program of Studies

**Language Education for Refugees and Migrants
(L.R.M.)**

Hellenic Open University

Postgraduate Dissertation

**Immigrant Arab Muslim women's experiences of social
inclusion in the Greek context: A small-scale qualitative
study**

Eleni Kokaraki

Supervisor: Eleni Samsari

Patras, Greece, January 2025

Theses / Dissertations remain the intellectual property of students ("authors/creators"), but in the context of open access policy they grant to the HOU a non-exclusive license to use the right of reproduction, customization, public lending, presentation to an audience and digital dissemination thereof internationally, in electronic form and by any means for teaching and research purposes, for no fee and throughout the duration of intellectual property rights. Free access to the full text for studying and reading does not in any way mean that the author/creator shall allocate his/her intellectual property rights, nor shall he/she allow the reproduction, republication, copy, storage, sale, commercial use, transmission, distribution, publication, execution, downloading, uploading, translating, modifying in any way, of any part or summary of the dissertation, without the explicit prior written consent of the author/creator. Creators retain all their moral and property rights.

Postgraduate Program of Studies

**Language Education for Refugees and Migrants
(L.R.M.)**

Hellenic Open University

Postgraduate Dissertation

**Immigrant Arab Muslim women's experiences of social
inclusion in the Greek context: A small-scale qualitative
study**

Eleni Kokaraki

Supervising Committee

Supervisor:

Co-Supervisor:

Eleni Samsari

Theodora Zampaki

Hellenic Open University

Hellenic Open University

Eleni Kokaraki, Immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context: A small-scale qualitative study

To Leila and all Arab women claiming their worth in their countries and the diasporas

Acknowledgements

I would like to thank from the bottom of my heart all the women who trusted me and agreed to share their thoughts, making this research project possible. I hope Greece becomes for them the home they have been hoping for.

I am grateful to Ms. Leila Gouider for her invaluable assistance. She is a role model for us all and it is an honor for me to be able to call her a friend.

Finally, I would like to thank my supervisor, Ms. Eleni Samsari, for all her support.

Abstract

The increasingly visible presence of Arab Muslim women in Greece calls for research that will allow their voices to be heard. Thus, focusing on the immigrant perspective, the present study aims to explore Immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context. Taking a qualitative approach, Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) was implemented to data collected through semi-structured, in-depth interviews with five Muslim women of Arabic origin residing in Athens. The goal of IPA was to shed light on the meanings the participants ascribe to social inclusion while exploring how subjective feelings of social inclusion are related to the objective dimensions of the concept.

The findings revealed that the participants appreciate the respect, freedom and autonomy women enjoy in Greece while acknowledging better opportunities for themselves and their families in their adopted country. Despite facing multiple obstacles such as the language barrier, difficulties in accessing rights and public services, bureaucratic processes and delays, discrimination, and the absence of their extended families, the participants choose to maintain a positive outlook. The nuclear family constitutes the core of their network of social relationships, which fosters positive self-perceptions as well as sense of purpose and achievement, promoting subjective feelings of inclusion. Simultaneously, certain acquaintances prove to be of great significance, contributing to the development of a feeling of acceptance, while religion enhances a sense of connectedness and well-being. The participants' plans revolve around forging stronger ties in Greece and, looking at it from different perspectives, naturalization is an issue of major concern for all of them, with one exception. Although in certain cases they experience unfavorable inclusion in terms of the objective dimensions of the concept, they have developed or are in the process of developing an emotional attachment and a sense of belonging, depending on the length of stay in their adopted country.

Key words: Immigrant Arab Muslim women, Greece, social inclusion, objective dimensions, subjective feelings, sense of belonging, family

Περίληψη

Η ολοένα πιο ορατή παρουσία μουσουλμάνων γυναικών αραβικής καταγωγής στην Ελλάδα απαιτεί έρευνα που θα επιτρέψει να ακουστούν οι φωνές τους. Έτσι, εστιάζοντας στην προοπτική των ίδιων των μεταναστριών, ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τις εμπειρίες κοινωνικής ένταξης των γυναικών αυτών στο ελληνικό πλαίσιο. Υπό το πρίσμα μίας ποιοτικής προσέγγισης, εφαρμόστηκε Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) στα δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω ημι-δομημένων, εις βάθος συνεντεύξεων με πέντε μουσουλμάνες γυναίκες αραβικής καταγωγής που διαμένουν στην Αθήνα. Στόχος της IPA ήταν η διερεύνηση των νοημάτων που αποδίδουν οι ίδιες οι συμμετέχουσες στην κοινωνική ένταξη καθώς και της σύνδεσης μεταξύ υποκειμενικών συναισθημάτων και των αντικειμενικών διαστάσεων της έννοιας της κοινωνικής ένταξης.

Τα ευρήματα αποκάλυψαν ότι οι συμμετέχουσες εκτιμούν τον σεβασμό, την ελευθερία και την αυτονομία που απολαμβάνουν οι γυναίκες στην Ελλάδα, αναγνωρίζοντας καλύτερες ευκαιρίες για τις ίδιες και τις οικογένειές τους στη νέα τους χώρα. Αν και αντιμετωπίζουν πολλαπλές προκλήσεις όσον αφορά την εκμάθηση της γλώσσας της χώρας υποδοχής, την πρόσβαση σε δικαιώματα και δημόσιες υπηρεσίες, τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και καθυστερήσεις, τα περιστατικά διακρίσεων, αλλά και την απουσία της εκτεταμένης οικογένειάς τους, επιλέγουν να διατηρήσουν θετική στάση. Η πυρηνική οικογένεια αποτελεί τον πυρήνα του δικτύου κοινωνικών σχέσεων τους, το οποίο καλλιεργεί θετικές αυτοαντιλήψεις, καθώς και μια αίσθηση σκοπού και επίτευξης, προάγοντας υποκειμενικά συναισθήματα ένταξης. Ταυτόχρονα, ορισμένες γνωριμίες αποδεικνύονται ιδιαίτερα σημαντικές συμβάλλοντας στην ανάπτυξη ενός αισθήματος αποδοχής, ενώ η θρησκεία ενισχύει την αίσθηση της συνδεσιμότητας και της ευημερίας. Τα σχέδιά των συμμετεχουσών περιστρέφονται γύρω από την ενίσχυση των δεσμών τους με την Ελλάδα και, παρότι βλέπουν το θέμα από διαφορετικές οπτικές, η πολιτογράφηση είναι ένα ζήτημα μείζονος σημασίας για όλες, με μία εξαίρεση. Παρά το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις βιώνουν δυσμενή ένταξη όσον αφορά στις αντικειμενικές διαστάσεις της έννοιας, έχουν αναπτύξει ή βρίσκονται στη διαδικασία ανάπτυξης συναισθηματικής σύνδεσης και αισθήματος του ανήκειν, ανάλογα με τη διάρκεια της παραμονής τους στη νέα τους χώρα.

Eleni Kokaraki, Immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context: A small-scale qualitative study

Λέξεις κλειδιά: Μετανάστριες Μουσουλμάνες γυναίκες Αραβικής καταγωγής, Ελλάδα, κοινωνική ένταξη, αντικειμενικές διαστάσεις, υποκειμενικά συναισθήματα, αίσθηση του ανήκειν, οικογένεια.

Table of Contents

Acknowledgements	v
Abstract	vi
Περίληψη	vii
List of Tables	xii
1.Introduction	1
1.1 Introduction to Greece as a reception country	3
2.Theoretical Framework	6
2.1 From Social Exclusion to Social Inclusion.....	6
2.2 Social Inclusion	8
2.2.1 Social Inclusion: Objective elements	9
2.2.2 Social Inclusion: Subjective elements	10
2.3 Social Inclusion: Dimensions.....	12
2.3.1 Participation	12
2.3.2 Social Connectedness and Sense of Belonging	17
2.3.3 Citizenship and Rights.....	19
3. Arab Culture	21
3.1 Culture: Definition and Dimensions according to Hofstede's Cultural Dimensions Theory	21
3.2 Arab Society	23
3.3 Muslim Arab Women in the MENA region of the 21 st century.....	25
4. Greece as a Reception Country	29
4.1 Greek Culture	29
4.2 Greece in figures.....	30
4.3 Immigration Policies	31
4.4 Immigrants in the Labor Market	35
4.5 Muslims in Greece	36
5. Literature Review	39
5.1 Research Studies on Immigrant Arab Muslim Women's Experiences of Inclusion in Host Countries	39
6. Research Methodology	42
6.1 Research Purpose	42
6.2 Research Approach.....	42
6.3 Research Design: Interpretative Phenomenological Analysis	43
6.3.1 Rationale for Selecting IPA	44

6.4 Participants	44
6.5 Research Tool – Data Collection.....	48
6.6 Data Analysis	50
6.7 Quality in Qualitative Research	51
6.8 Ethical Considerations	52
7. Findings-Analysis	54
7.1 Appreciation for the adopted country	56
7.1.1 Appreciating freedom, autonomy, and respect for women.	56
7.1.2 Acknowledging better opportunities for self and family.	58
7.2 Dealing with difficulties and remaining positive.....	59
7.2.1 Absence of the extended family: something is missing.	60
7.2.2 Economic well-being: Different perspectives.....	60
7.2.3 Varying levels of satisfaction with rights	61
7.2.4 Mixed feelings about access to public services: frustration over bureaucracy	62
7.2.5 Feeling hurt when faced with discrimination or insulting behavior.	64
7.3 Finding meaning in participation and social interactions.....	66
7.3.1 The role of the immediate family in feeling included.	66
7.3.2 Important acquaintances that make a difference.	67
7.3.3 Meanings ascribed to friendships, cultural interactions, and the role of the host language.	68
7.3.4 Feelings about the host society: Different perspectives with respect as the common denominator.....	70
7.4 Retaining true self in a different social reality.	72
7.4.1 Feelings about self: focusing on positive traits, strengths, and abilities.	72
7.4.2 Looking at self through the eyes of family members: feeling valued.	73
7.4.3 The role of religion: creating a sense of connectedness while enhancing a sense of well-being.	74
7.5 Developing a Sense of Belonging	75
7.5.1 Emotional Attachment	76
7.5.2 Greece as the new home: “I am exactly where I should be.”	76
7.5.3 Meanings ascribed to acquiring Greek Citizenship	78
7.5.4 The future in Greece: hopes and dreams.	79
8. Discussion-Conclusions.....	81
8.1 Appreciation for the adopted country	81

8.2 Dealing with difficulties and remaining positive.	83
8.3 Finding meaning in participation and social interactions.	87
8.4 Retaining true self in a different social reality.	89
8.5 Developing a sense of belonging.	90
8.6 Limitations-Potential Contribution-Recommendations for Future Research	93
8.6.1 Limitations	93
8.6.2 Potential Contribution-Recommendations for Future Research	93
8.7 Conclusions	95
References	96
Appendix A: Interview Consent Form (Greek Version)	121
Appendix B: Interview Consent Form (Arabic Version)	122
Appendix C: Interview Guide (Greek Version)	123
Appendix D: Interview Guide (English Version)	126
Appendix E: IPA Quality Evaluation Criteria	129
.....	129
Appendix F: Interview Transcripts	130

Eleni Kokaraki, Immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context: A small-scale qualitative study

List of Tables

Table 1: Demographic details of participants p.47

Table 2: Group Experiential Themes and Subthemes p.55

1.Introduction

In the era of globalization, international migration results from, while simultaneously activating, processes that bring about global change (de Haas et al., 2019). Migration research has identified a wide range of factors that can increase the probability of people deciding to leave their home, searching for better opportunities to achieve their economic, professional, political, or social goals away from home (Castles, 2013; Czaika & Reinprecht, 2022). Czaika & Reinprecht (2022) proposed a nine-dimensional migration typology that comprises twenty four driving factors of migration, emphasizing that a combination of these factors at a certain point in a person's life can form the intention of migration, which, circumstances permitting, might translate into actual movement.

Czaika and Reinprecht's (2022, p. 56) migration driver taxonomy includes the following dimensions and driving factors: a) the demographic dimension, which involves population dynamics, and family size and structure, b) the economic dimension, which refers to economic and business conditions; labor market and employment; urban/rural developments and living standards; poverty and inequality, c) the environmental dimension which is shaped by climate change and environmental conditions, as well as natural disasters and environmental shocks, d) the human development dimension, which relates to education services and training opportunities, but also health services and situation, e) the individual dimension, which comprises personal resources and migration experience along with migrant aspirations and attitudes; f) the politico-institutional dimension, which includes public infrastructure, services and provisions; migration governance and infrastructure; migration policy and other public policies; civil and political rights, g) the security dimension which pertains to conflict, war and violence and the political situation, repression and regime transitions, h) the socio-cultural dimension, which is associated with migrant communities and networks; cultural norms and ties, and gender relations, and i) the supranational dimension, which is formed by globalization and (post)colonialism and transnational ties and international relations along with geopolitical transformations.

An additional factor that significantly affects migration patterns is the so-called "migration industry", which involves everyone that can play a role in facilitating the process of migration with a view to making a profit, such as travel agents, lawyers, bankers, labor recruiters,

brokers, interpreters and housing agents (Koh & Wissink, 2018). When governments impose restrictions on movement, all these agents seek to find ways to allow migration to continue, usually resorting to different forms of migration, like asylum seeking or irregular migration (Castles et al., 2012). While some of the migration professionals engage in legitimate activities, others are involved in trafficking and smuggling people (Cranston et al., 2018) often planning the journey and even deciding on the destination country (Spaan & van Naerssen, 2018). Stricter border control seems to generate rather than eliminate this type of facilitation of migration, which in turn reinforces markets for border control, leading to a vicious cycle (Schapendonk, 2018).

According to the IOM World Migration Report (McAuliffe & Oucho, 2024), in 1990, about 153 million people lived in a country other than their country of origin, whereas by 2020 the number had increased by 128 million, reaching 281 million of immigrants, or, from the perspective of the country of arrival, people who “move into a country other than that of their nationality or usual residence, so that the country of destination effectively becomes their new country of usual residence” (Sironi et al., 2019). According to the U.S. Migration Policy Institute, the umbrella term “immigrant” refers to naturalized citizens, permanent residents, refugees and asylees, as well as unauthorized immigrants (Bolter, 2019).

Currently, women account for about half of the world’s migrant population. In more detail, there are slightly more male than female immigrants worldwide with the gender gap having widened over the past two decades. In 2000, the ratio of male to female immigrants was 50.6% (88 million) to 49.4% (86 million). By 2020, the ratio of male immigrants had increased to 51.9 % (146 million) while that of female immigrants had dropped to 48.1% (135 million). The proportion of female immigrants had been witnessing a downward trend throughout this period while the proportion of male immigrants rose by 1.3% (McAuliffe & Oucho, 2024).

Women migrate for a wide variety of reasons (UN Women, 2020). Traditionally, women are believed to migrate within their country of origin as well as abroad for marriage and family reunification (Fleury, 2016; Killian et al., 2012). Research also indicates that most married women, including those of Arabic origin, still do not initiate the migration process themselves, but, rather, migrate for the sake of their families, predominantly as tied movers, accompanying their husbands (Heering et al., 2004; Khattab et al., 2020; Kofman, 2013).

Over the past few decades, in the era of globalization, however, an increasing number of women migrate on their own, a trend often referred to by academic scholars as feminization of migration (Fleury, 2016). Although the overall number of female immigrants in 2020 (135 million) was almost three times as high as that in 1960 (46 million), however, it should be noted that this rise occurred within a context of an even greater increase in the number of male immigrants, an expansion of the number of countries and an overall increase in the population level globally (Abel, 2022).

Several reasons might prompt individual migration for women. Some women migrate in search of better education and work opportunities that would never be available to them in their country of birth (Abel, 2022; Heering et al., 2004). Others migrate to escape gender-based structural inequalities, such as early marriage, female genitalia mutilation, or gender-based violence. There are also women, including single mothers, divorced women, and widows, who suffer discrimination because of their social status and resort to migration to avoid social stigma (Fleury, 2016).

Migration often results in access to more opportunities for women, which, however, may come at a cost. On the one hand, migration can prove to be an empowering experience, improving women's rights, autonomy and access to resources, due to more equitable societal norms in the host country, which alter gender norms at home as well. Migration can also lead to better family health and better education for children. On the other hand, there is also the likelihood that rather than change, migration might strengthen confining social and gender norms (Fleury, 2016). Moreover, immigrant women are faced with higher unemployment rates than their male counterparts and native-born women, and even when they are highly educated, they are often underemployed in the services sector or as domestic workers (Fleury, 2016; OECD & European Commission-EC, 2023).

1.1 Introduction to Greece as a reception country

Since the beginning of the 1990s, Greece has rapidly evolved from an emigration country to an immigrant destination (Triandafyllidou, 2000) as a result of the arrival in the country of repatriated Greeks from the former Soviet Union, ethnic Greeks from Southern Albania, Albanian immigrants, economic immigrants from Eastern Europe, Asia and Africa, and refugees from the Middle East (Sotiropoulou, 2020).

Further, the geopolitical changes brought about by the Arab Spring in 2011, the collapse of the Libyan regime, the armed conflict in Syria, and the turmoil in the Middle East, generated new, massive migratory movements of mostly asylum seekers who left their war-torn countries seeking to escape violence and persecution (Triandafyllidou, 2017). Between 2015 and 2017, over one million undocumented migrants arrived in Greece, with thousands remaining in the country after the closure of the Balkan route, turning Greece into the host country for many migrants, Muslims of Arabic origin included, who had fled their countries in search of safety (Abdalla, 2019).

From a linguistic and cultural point of view, Greece was always considered a rather homogeneous society, with the Muslim community of Western Thrace, which comprises roughly 140.000 Muslims of Turkish, Pomak and Roma origin together with Alevi Muslims, being the only religious minority officially recognized by the Greek State (U.S. Department of State, 2023). The transformation of Greece into an immigrant destination country has resulted in a noticeable change in the demographic composition, with non-Greek nationals currently accounting for 7.3% of the total population. The majority, namely 6.15%, were born outside Europe (Hellenic Statistical Authority, 2024). It is estimated that in addition to the officially recognized Muslim minority, there are around 520.000 Muslims currently living in Greece, mainly refugees, asylum seekers and other migrants, most of whom reside in Athens (U.S. Department of State, 2023).

The official strategy of the Greek State towards third-country nationals is social integration, which the Hellenic Ministry of Migration and Asylum (2022) defines as “the process of interaction and mutual adaptation of migrants, applicants and beneficiaries of international protection as well as the host society with the aim of creating societies with strong cohesion and achieving coexistence in terms of peace and mutual understanding”.

Regarding Greek nationals, the successful integration of the Albanian migrants into the Greek society, despite the disbelief many of them were originally met with when they first arrived, has contributed to the development of positive attitudes towards migrants and refugees. However, attitudes towards Muslims seem to be influenced by the complicated relations between Greece and Türkiye and the presence of the Muslim minority of Western Thrace is often associated by the Greek public with the continuous diplomatic friction between the two states. Security concerns also seem common among Greek nationals, only 21% of whom deem Islam a peaceful religion. Additionally, 57% of Greeks think that there is incompatibility

between Islam and the Greek society, with perceptions of the position of Muslim women comprising a major issue about whether integrating Muslims into European societies is a feasible goal. Despite the overall skepticism towards Muslim immigrants, however, 54% of Greek nationals acknowledge that Muslims in Greece are often subjected to unjust discrimination (Dixon et al., 2019).

According to the 2021 Population and Housing Census (Hellenic Statistical Authority, 2021), at least 11.403 (own calculated) women of Arabic origin live in Greece, a number which exceeds that of the population of the island of Mykonos, namely 10.704 residents (Hellenic Statistical Authority, 2024). Over half (7.007) of these women reside in Athens (Hellenic Statistical Authority, 2021).

As immigrant Muslim women of Arabic origin have become part of the Greek demographic reality, research needs to be carried out to allow their voices to be heard. Therefore, taking account of the objective and subjective dimensions of social inclusion as defined by Cordier et al. (2017), the present research study seeks to explore the lived experiences of five Muslim Arab women living in Athens. Although objective elements of social inclusion are investigated, the primary focus is on the meaning the women themselves ascribe to social inclusion, particularly their subjective perceptions of needs and the way these are satisfied, alongside feelings of being included (Leemann et al., 2022).

2.Theoretical Framework

2.1 From Social Exclusion to Social Inclusion

Social inclusion, a notion that has attracted much attention recently, is often conceptualized through its intrinsic albeit antithetic relation to social exclusion (Atkinson, 2000). The eradication of social exclusion constitutes one of the main social policy objectives of the European Union (EU), with the empowerment of vulnerable groups through equal access to opportunities and resources for all being at the top of the agenda (Goodger & Makay, 2024).

Modern usage of the term “social exclusion” was introduced in the early 1970s, by a French social policy maker, Rene Lenoir (Sen, 2000). Lenoir was the first to use the term “Les Exclus” to describe people that appeared to have been excluded from full citizenship mainly due to unemployment and the subsequent lack of access to the French social insurance system (Boardman, 2011).

The newly coined term was embraced first across the EU and later around the globe, shifting the focus of both social policy discourse and academic literature from poverty to the wider approach of social exclusion (Mathieson et al., 2008). Although social exclusion has always been associated with poverty to the point that the two terms were often used interchangeably, a clear distinction has gradually been drawn between the two concepts (Daly, 2006). Poverty, typically defined as lack of economic resources, does not necessarily result in social exclusion. Even when poverty-stricken, people can still have access to the labor market, certain material resources, social services, and political rights and obligations (Bhalla & Lapeyre, 2016).

Despite remaining a disputed concept, with multiple meanings and interpretations attached to it, social exclusion is now generally thought to transcend poverty, being a complex state, which expands beyond economic criteria (Madanipour et al., 2015). Berghman (1997) suggests that social exclusion should be defined with reference to the inadequate operation of one or more of the following systems: a) the democratic and legal system, b) the labor market, c) the welfare system, and d) the family and community system. When these four “integration systems” (Huxley et al., 2012 p.1) do not function properly, they fail to promote civic, economic, social, and interpersonal integration respectively, giving rise to exclusionary processes that could affect entire groups, households or individuals (Atkinson & Marlier, 2010).

Notwithstanding the lack of a universally accepted definition, social exclusion is broadly agreed to be a context-based (Silver, 2007; UN, 2016), dynamic, relational and multidimensional phenomenon (e.g. Daly, 2006; Atkinson & Marlier, 2010, Silver, 2007; Levitas et al., 2007; UN, 2016). The dimensions of social exclusion are perceived in connection with denial of rights that enable full citizenship (Atkinson & Da Voudi, 2000) or non-participation, which could emanate from a multitude of causes other than material deprivation (Burchardt et al., 2002).

Highlighting the complexity of the phenomenon while encompassing the multiple factors that may lead to social exclusion, Levitas et al., (2007, p. 25) composed the following definition: "Social exclusion is a complex and multi-dimensional process. It involves the lack or denial of resources, rights, goods and services, and the inability to participate in the normal relationships and activities available to the majority of people in a society, whether in economic, social, cultural or political arenas. It affects both the quality of life of individuals and the equity and cohesion of society as a whole." In a similar vein, in the UN report on the world social situation, social exclusion is described as "a state in which individuals are unable to participate fully in economic, social, political and cultural life, as well as the process leading to and sustaining such a state", while Böhnke (2004) argues that in essence, social exclusion amounts to limited opportunities for financial, social, cultural, and political participation.

Above all, however, exclusion constitutes a personal experience (UN, 2016). Thus, it is widely accepted that proper assessment of social exclusion requires that, besides "objective" aspects of the social position of groups and individuals in terms of rights and participation, subjective perceptions and feelings as well as the interplay between actual situations and future expectations should also be taken into consideration (e.g., Atkinson & Marlier, 2010; Böhnke, 2004; Bude & Lantermann, 2006; Daly, 2006; UN, 2016).

Beyond cumulative disadvantage, it is the subjective perceptions and evaluations of living conditions that lead to feelings of social exclusion, especially when people are no longer able to see any opportunity for social positioning and future integration. In other words, it does not seem that the "real" circumstances alone determine the feeling of exclusion from society. Even those who can be regarded as objectively "privileged" in terms of access to external resources may not perceive themselves as such. Rather, they may view themselves as excluded if they do not find meaning in their lives or, more importantly, cannot see any prospect for future change (Bude & Lantermann, 2006). Ultimately, perceived social exclusion reflects the feeling

of being inferior, powerless, detached, and overall unable to keep pace with society (Sagioglou & Hommerich, 2024).

All in all, the concept of social exclusion has often been used to promote a narrative that implies the necessity for change and the development of more integrative practices (Daly, 2006). Even though the negative discourse on social exclusion remains prevalent, a more positive approach, which is oriented towards social inclusion, seems to have been adopted over the years to describe the social situation of groups and individuals alike. Rather than emphasize deficits and disadvantages, the discourse around social inclusion brings about another shift of attention, this time towards strengths, abilities and the potential for significant contribution to society (Tuparevska et al., 2020).

2.2 Social Inclusion

As opposed to social exclusion, which deters people from fully participating in society, social inclusion, going far beyond measures to eradicate poverty (Atkinson & Marlier, 2010), seeks to provide marginalized individuals, groups and communities with access to the mainstream by facilitating involvement and participation while embracing diversity (Cordier & Martin, 2022).

Although the concepts of social inclusion and social integration are closely related and often used interchangeably, they are not identical. Social inclusion is often viewed as a process which, besides actively addressing exclusion, aims to promote social integration (Cappo & Verity, 2014; Silver, 2015; Pavlencu, 2022) in the sense of “a society for all, in which every individual, each with rights and responsibilities, has an active role to play” (UN, 2016 pp. 21).

Despite the contradictory relationship between social exclusion and social inclusion, the two concepts are not polar opposites. Rather, they should be perceived as a continuum with multiple dimensions. At any given moment, people may be moving towards inclusion in some respects while, at the same time, heading towards exclusion as regards other aspects of their lives (Silver, 2007). To put it differently, as Levitas et al. (2007) argue, there are levels of inclusion. For instance, although an individual could be included in family or friends' groups, he or she may simultaneously be excluded from the broader society, or the other way round (Huxley, 2022). In a similar vein, Sen (2000) suggests that there is such a thing as “unfavorable inclusion”, emphasizing that sometimes people are afforded the opportunity to participate but

on adverse conditions, which in fact encourage rather than eliminate inequality and exploitation, rendering the nature of inclusion problematic.

2.2.1 Social Inclusion: Objective elements

Multiple definitions have been constructed with a view to clarifying the exact meaning of social inclusion. Most of these definitions represent two schools of thought: one focusing on rights and another, which puts emphasis on participation. Although the two approaches complement each other, the one emphasizing participation seems to have prevailed in literature (Davey & Gordon, 2017).

Indicatively, adopting the participation-based approach, Silver (2015, pp. 2-3) defines social inclusion as “a multi-dimensional, relational process of increasing opportunities for social participation, enhancing capabilities to fulfill normatively prescribed social roles, broadening social ties of respect and recognition, and at the collective level, enhancing social bonds, cohesion, integration, or solidarity”. Silver (2015) goes on to explain that social inclusion may pertain to a process that encourages people of diverse socially relevant backgrounds to interact with one another or to an institutional system which facilitates access to all domains of social life.

There have also been attempts to combine participation-based with the rights-based approach to define social inclusion (Huxley, 2022). Establishing the dual nature of the concept as both a process and a goal, the United Nations (2016) defines it as “the terms of participation in society, particularly for people who are disadvantaged on the basis of age, sex, disability, race, ethnicity, origin, religion, or economic or other status, through enhanced opportunities, access to resources, voice and respect for rights”. The United Nations regards migrants as “vulnerable” people and deems their social inclusion in the sense of participation in economic, political and societal processes a human right, the fulfilment of which constitutes one of the objectives included in the 2030 Sustainable Development Goals Agenda (UN IOM, 2018).

The EU has placed social inclusion in the center of the European policy agenda, defining it as “a process that ensures citizens have the opportunities and resources necessary to participate fully in economic, social and cultural life and to enjoy a standard of living and well-being that is considered normal in the society in which they live. It encompasses, but is not restricted to, social integration or better access to the labor market, and includes equal access to facilities, services and benefits” (Eurofound, n.d.).

At this point, it is worth noting that some scholars have highlighted the fact that the very notion of social inclusion, especially with reference to participation, implies that there is some “ideal” which everyone should strive to live up to with social inclusion promoting a certain quality of life that every “normal” person should aim at. Additionally, the concept of social inclusion reflects the assumption that there is a broad consensus on a particular prism through which the terms of participation in community life, the labor market, family, and leisure activities should be evaluated (Levitas, 2007; Spandler, 2007). Such an assumption seems to disregard potential conflicts of interest or simply the desires (Atkinson, 2000) of the very people that are intended or even sometimes forced (Sen, 2000) to be included.

Social inclusion as the theoretical concept described above, however, does not always correspond to how it is perceived by different demographic groups of a given population (Huxley, 2022). Thus, the key word in the definitions of social inclusion is “opportunity.” As Baumgartner and Burns (2013) argue, rather than the polarity between participation and non-participation, the focal point should be the individual’s sense of agency. More specifically, everyone should be provided with equal and fair opportunity for full participation in society but whether and how they decide to participate should be a matter of individual choice (Baumgartner & Burns, 2013; Davey & Gordon, 2017) with law and morality setting the limits (Davey & Gordon, 2017).

Even though there is no universally accepted definition, there is wide agreement on the structure of the concept of social inclusion, which, similarly to social exclusion, is considered relative to a given society (Huxley, 2022) and context-based, with the place where people live or come from with its history, culture, institutions and social structures, shaping to a significant extent their view of inclusion (Silver, 2015). Moreover, social inclusion is deemed to be multi-dimensional in the sense that it comprises economic, social, political, and cultural dimensions (Hansen, 2024), which are conceptualized as rights or key activities (Huxley, (2022)). Being a process, inclusion is dynamic and thus changing with time (Silver, 2007). Social inclusion is also multi-layered, meaning that besides individuals, it relates to families, communities and entire societies while operating even on a global scale (Huxley, 2022).

2.2.2 Social Inclusion: Subjective elements

Besides objective aspects, it has been argued that subjective criteria should also be considered when exploring the concept of social inclusion (Huxley et al., 2013; Coombs et al., 2013; Davey & Gordon, 2017; Gordon et al., 2017; Licsandru & Cui, 2018; Leemann et al., 2022).

This is illustrated for instance in the work of Huxley et al. (2012), on which the development of the “Social and Community Opportunities Profile” (SCOPE) was based. SCOPE was designed to measure social inclusion incorporating not only objective but also subjective dimensions, with the two categories of indicators not always found to be interconnected. According to Huxley et al. (2012), a person could be objectively excluded but feel included and vice versa. For example, a person without employment or engagement in any productive activity could still feel included within the context of their family or wider community (Huxley et al., 2012).

According to Coombs et al. (2013), the subjective element of social inclusion pertains to the extent to which a person feels satisfied with his/her participation experiences or he/she wishes for a change in the existing terms of participation. Davey & Gordon (2017) also draw attention to the same dimension of social inclusion warning that too much emphasis is put on participation while subjective perceptions of exclusion or, conversely, inclusion, such as feelings of being accepted and valued, having a sense of purpose, achievement and belonging as well as celebrating diversity (Huxley et al., 2012), are often overlooked (Davey et al., 2012). Leemann et al. (2022) emphasize that a subjective feeling of meaningfulness, as a result of a sense of belonging along with one’s ability to demonstrate one’s own agency, are instrumental in fostering feelings of social inclusion.

Seeking to conceptualize subjective social inclusion, Licsandru & Cui (2018) identified five dimensions, namely acceptance, belongingness, empowerment, equality and respect, and proceeded to define the concept as “the individual’s feelings of belongingness to a host society in which he/she feels accepted, empowered, respected and fully recognized as an equal member” (Licsandru & Cui, 2018 p. 332).

In a similar vein, Gordon et al. (2017) who conducted a research study on social inclusion and exclusion focusing on the subjective and cross-cultural perspectives of people experiencing mental distress in Aotearoa/ New Zealand, underscored the significance of a sense of belonging and acceptance combined with the capacity for unconditional participation that is not dictated by social norms. Gordon et al., (2017) concluded that social inclusion can be described as a “distinct subjective experience” (p. 7) defined by the feeling that a person is exactly where he/she should be, with the people he/she chooses to be with, and as the person he/she truly is.

2.3 Social Inclusion: Dimensions

In a systematic review of contemporary literature on current measures of social inclusion, Cordier et al. (2017) found that the latter is mostly associated with a) participation, b) social connectedness and sense of belonging, and c) citizenship and rights, which are the domains of social inclusion the present study will focus on as regards the objective and subjective aspects of the concept.

2.3.1 Participation

Participation indicates active community membership and by extension social inclusion. Vulnerable populations such as migrants (IOM UN, 2018) are often pushed to the margins of society, where they are exposed to the risk of social exclusion due to limited access to opportunities for participation (Chang et al., 2016).

That said, it is noteworthy that, irrespective of opportunities, research has highlighted immigrant-specific factors that seem to influence participation, such as the level of proficiency in the host language and the length of stay in the host country. The latter affects several facets of integration, including participation in the labor market, occupational mobility, access to welfare programs, family planning, and, by extension, social integration in general (Aleksynska, 2011).

Besides, people from various migratory backgrounds often face difficulties in obtaining important information that could promote active engagement in local community life and democratic practices (Rassoul et al., 2024). Perceptions of discrimination also act as a deterrent for immigrants, hindering them from fully participating in the host society (OECD & European Commission, 2023).

Participation encompasses the three sub-domains of economic, social and spiritual participation, all of which are widely believed to reflect an individual's involvement in society (Cordier et al., 2017). In addition to these sub-domains, research has shown that cultural participation also promotes social inclusion while enhancing immigrants' sense of wellbeing (AbuJarour, 2018).

2.3.1.1 Economic participation

Economic participation is broadly believed to involve actively participating in formal economic activities, in other words having a job that allows making a living (Huxley et al., 2012). Jobs facilitate access of individuals to opportunities while shaping their children's future. Aside

from being a significant source of income, employment often provides social identity and a feeling of acceptance, especially when the workplace is conducive to the creation of social and economic connections and the development of relevant networks (UN, 2016).

However, paid employment, the rather narrow and far from gender-neutral definition of work (Atkinson & Marlier, 2010), is only one form of economic participation. Caring activities and unpaid work qualify as economic participation as well (Levitas et al., 2007), thus calling for a different, wider approach towards productive contribution to society, which is usually equated with paid employment (Atkinson & Marlier, 2010).

Besides, employment constitutes a step towards the direction of social inclusion on condition that it meets certain quality criteria, which include providing a sense of stability, opportunities for professional growth and promotion, employment protection, and payment that suffices to ensure a decent standard of living (Atkinson, 1998). Individuals seem to be more likely to engage in political and social institutions of their societies if they feel that they receive fair payment when employed and if they do not find themselves at a disadvantaged position when searching for a job (Witzke & Mcleod, 2013).

Regarding immigrants' economic participation in Europe, since sometimes immigrant populations have limited or no access at all to what Sen (2000, p. 11) calls the "better jobs", the path to economic mobility which immigrants often choose is that of self-employment by means of establishing small businesses of their own. When employed, however, immigrants are more likely to work under short-term contracts. Moreover, they tend to be overeducated for the kind of work required for their jobs (UN, 2016). This is often the case for female immigrants across all OECD and EU countries. Despite being more educated than their male peers, their higher education level does not produce better labor market outcomes (OECD & European Commission-EC, 2023).

According to Eurostat (2024), 63% of non-EU citizens from 20 to 64 years of age living in the EU participate in the labor force in comparison with 77.6% for citizens of other EU countries and 76.2% for nationals. The unemployment rate for non-EU citizens of the same age group is more than twice as high as that for nationals, namely 12.2% and 5.4%, respectively. The proportion of employed women who are non-EU citizens is by 20% lower than that of their national counterparts while the unemployment rate for the former is by 8.8% higher than that for the latter. In addition, compared to native-born women, immigrant women have lower skill

jobs, especially in Southern Europe. Women falling into both categories are more likely than men to be working part-time, often due to family reasons (OECD & EC, 2023).

2.3.1.2 Social Participation

Social participation constitutes the most representative indicator of social inclusion and, as such, a core dimension of all definitions of the concept (Huxley et. Al., 2012). It is typically interpreted as the engagement of an individual in an activity which involves meeting other people in various settings (Mars et al., 2008). Interacting with relatives, friends and co-workers is usually regarded as informal participation. Formal or civic participation pertains to active involvement in organized structures which seek to contribute to the broader community (Guillen et al., 2010), including trade unions, political parties and action groups (Aleksynska, 2011). In a similar vein, Cordier et al. (2017) argue that social participation at the individual level, which is of interest for this study, involves taking part in formal community organizations or informal community networks and activities, engaging in volunteer work, and taking care of family.

After analyzing 54 definitions and the dimensions these encompass, Levasseur et al. (2022) proposed the following definition of social participation: “a person’s involvement in activities providing interactions with others in community life and in important shared spaces, evolving according to available time and resources, and based on the societal context and what individuals want and is meaningful to them”.

Time and resources, however, are heavily dependent on a person’s stage of life and cannot be taken for granted (Horst et al., 2020). It is widely accepted for instance that people working full time usually have limited time to spend on other activities such as socializing, volunteering, or helping others (Spandler, 2007). Women with families also sometimes encounter difficulties when attempting to combine family responsibilities with participation in group activities and that negatively affects their mental well-being (Osborne et al., 2009; Horst et al., 2020). Although it goes without saying that opportunities for participation should be available to everyone, there is a difference between participation on one’s own terms on the one hand, and compliance with social norms that enforce specific types of spaces for participation on the other (Davey & Gordon, 2017; Horst et al., 2020).

Regarding immigrants, in most OECD countries, they are less likely than nationals to become members of trade unions, political parties, leisure groups or voluntary organizations, which could be attributed to lack of linguistic skills or cultural and socioeconomic factors (OECD &

EC, 2023). When they do engage in voluntary work, immigrants (27%), especially Muslims, are more likely than nationals (21%) to do so in faith based organizations (OECD & EC, 2023), which comprise a less formal context, where they do not feel deterred by limited language skills or lack of familiarization with the behavior codes of the host society (Horst et al., 2020).

2.3.1.3 Spiritual Participation

Spirituality is generally linked to the personal search for answers to questions about the meaning and purpose of life as well as to the need to relate to the sacred. Religion is thought to encompass a structured belief system, practices, rituals and symbols which comprise the specific mode in which spirituality is expressed (Fellinger et al., 2022). Spiritual participation concerns joining groups and activities with other people with whom one shares similar beliefs and a common way of worship (Cordier et al., 2017).

Many people find that engagement in spiritual practices, which provides them with the opportunity to worship, learn, serve and connect with others within the context of a faith community, contributes to personal growth and the development of a sense of achievement (Carter, 2013). Although it is not a desire for social interaction that drives people to participate in religious or spiritual practices (Granger et al., 2014), the meaningful connection they experience both with others and a higher power seems to enhance their sense of belonging, which in turn makes them more resilient when confronted with adversities (Gaventa, 2021).

Reviewing research studies on the connection between spirituality or religion and mental health, Koenig (2012) found that spirituality and religion enhance a sense of well-being, increase levels of optimism, and provide a greater sense of meaning or purpose in life, while there are indications that they are inversely connected with depression and anxiety.

Research in the USA has shown that new immigrants turn to religion in an effort to retain their cultural identity (Drexler & Heckmann, 2005). According to Ozyurt (2013), first generation immigrant Muslim women start participating in mosque activities more regularly when they become mothers to ensure that their children are instilled with the values and practices of Islam. In fact, the approach towards the host society adopted by the administration and leaders of the mosques plays a significant role in the process of these women's adaptation to the new environment, by hindering or facilitating integration (Ozyurt, 2010).

In his research project with Somali and Sudanese immigrants in Portland, USA, Allen (2010) found that while Catholic churches assumed both a bonding and bridging role for Catholic

immigrants, enabling them to connect with the wider community, the mosques served mainly bonding purposes, providing support and promoting cultural preservation. Conversely, in their research study on five mosques in Cardiff, UK, Booth and Mohammed (2024) found that the imams make every effort to ensure that besides their function as worship venues, the mosques also operate as bridges to the local community, the local government agencies and public services, seeking to promote community cohesion.

2.3.1.4 Cultural Participation

According to UNESCO's cultural statistics handbook (UNESCO, 2012, p. 51), cultural participation can be defined as "participation in any activity that, for individuals, represents a way of increasing their own cultural and informational capacity and capital, which helps define their identity, and/or allows for personal expression". This definition highlights the meanings ascribed by an individual to the practices he or she gets involved in without distinguishing between indoor or outdoor activities nor between different types of participation (UNESCO, 2012). Cultural participation can involve active engagement meaning that an individual creates, produces or even supports art, but also passive enjoyment of cultural products (Anheier et al., 2017) or some kind of interaction (Morrone, 2006).

In a study conducted in Italy to investigate what motivates immigrants to participate in cultural and leisure activities in the host country, Bertacchini et al. (2021) found that while substantial cultural differences seem to have a negative effect on the immigrants' choices, proficiency in the host language, duration of stay, and intention to remain in the host country increase the likelihood of participation in cultural and leisure activities.

Furthermore, economic resources in conjunction with tastes seem to directly affect participation (Yaish & Gatz-Gerro, 2012). Demographic factors also play an important role. For instance, people of younger ages are more inclined to participate, whereas being married and having children seems to considerably limit the time available for leisure activities and, by extension, cultural participation (Bertacchini et al., 2021). In addition, religiosity has also been found to shape cultural tastes to an extent similar to that of socioeconomic and demographic factors, thus determining the nature of cultural participation (Gatz-Gerro & Meier Jaeger, 2012). Observant Muslim immigrants, for example, seem to be much less likely than other immigrant population groups to engage in host society cultural activities (Ozyurt, 2013; Al Wekhian, 2015; Bertacchini et al., 2021).

Overall, cultural participation refers to the sense of identity individuals develop drawing on a common set of beliefs, values and practices, which they can express without being faced with discrimination, and which they can hand down to future generations as cultural heritage (UNESCO, 2012). Taking this approach into consideration, the present research study will focus on cultural participation mainly with reference to i) interest in the host culture, for instance, in terms of willingness to learn the host language (adapted from Anheier et al., 2017), ii) involvement with audiovisual media or multimedia, and iii) preservation of country of origin traditions (Morrone, 2006).

2.3.2 Social Connectedness and Sense of Belonging

2.3.2.1. Social Connectedness

Social connectedness refers to relationships formed within societal groups, such as family, friends, neighbors, and the wider community (Cordier et al., 2017). Research has suggested that social connectedness can be developed and cultivated in the online environment as well, (Grieve et al., 2013), especially when it comes to strengthening already existing positive connections to family and peers (Hage et al., 2020; Winstone et al., 2021).

Social connectedness can be perceived as standing at the one end of a continuum, with loneliness lying at the opposite end (O' Rourke & Sidani, 2017). Loneliness signifies that a person lacks a feeling of connection to other people who appreciate their relationship and can be relied upon to offer companionship, support, protection and assistance (Leary, 2021). Research indicates that loneliness does not equate with isolation in the sense of limited social networks (O' Rourke & Sidani), nor does receiving support play a crucial role in the elimination of loneliness. What really matters is the feeling that a person has access to support that will be readily available when it is needed (Haslam et al., 2015).

Thus, social connectedness pertains to a subjective perception of the degree to which an individual has meaningful and constructive relationships with others, including individuals, groups and/or society, alongside a sense of belonging to a group or community (Allen et al., 2014; Haslam et al., 2015; O' Rourke & Sidani, 2017; Hare- Duke et al., 2019).

2.3.2.2 Sense of Belonging

Belonging constitutes a key dimension of social inclusion (Mahar et al., 2014) and a basic human need that almost all people seek to fulfil (Braumeister, 2012). Although forming positive relationships might satisfy the need to belong in a broader sense, these relationships do not ensure the subjective experience of belonging, unless they produce a feeling of being

accepted and fitting in (Lambert et al., 2013). Despite the absence of a standard definition, in addition to fitting in and acceptance, a sense of belonging is often associated with feelings of value, respect and connectedness (Lambert et al., 2014; Mahar et al., 2014; Chin, 2019; Lee et al., 2023).

Even though belonging transpires as a subjective feeling, it stands within a dynamic social setting, where it is strengthened or challenged by the sense of self as shaped in one's social and environmental contexts. Belonging is promoted or impeded by the dynamic interactions of people, things and experiences with the individual's character, culture and identity (Allen et al., 2021). As Yuval-Davis (2006) contends, belonging refers to the emotional attachment that enables an individual to feel "at home". Antonsich (2010) calls this feeling "place belongingness", clarifying that rather than a material space, "home" in this context represents a symbolic space of familiarity, which makes a person feel comfortable, safe and emotionally attached. Place belongingness is according to Antonsich (2010) an essential constituent of a meaningful life.

Notwithstanding its significance, a sense of belonging cannot be taken for granted. In fact, recent research has indicated that, although at varying rates across the world, social isolation and loneliness are a global phenomenon (Taylor et al., 2023). According to the CIGNA U.S. (2018) Loneliness Index, 46% of adults reported sometimes or always feeling alone while 47% felt left out. The U.S. Surgeon General's Advisory on the healing effects of social connection and community (U.S. Department of Health and Human Services, 2023) describes declining social connectedness in the U.S. as an "epidemic of loneliness and isolation". Similarly, in Australia, Lim et al. (2022) found that 34% of the population experienced chronic or episodic feelings of loneliness while 17% were categorized as socially isolated. At the same time, according to a 2022 EU-wide survey on loneliness, 13% of the participants stated that they feel lonely most of the time whereas 36% reported experiencing episodes of loneliness (Berlingieri et al., 2023).

Regarding immigrants, it seems that, compared to the general population, they have access to fewer opportunities that encourage the development of a sense of belonging while being more frequently exposed to discrimination (Allen et al., 2021). According to Antonsich (2010), "the politics of belonging" refers to the discourse constructing, claiming, justifying or resisting forms of socio-spatial exclusion or inclusion. Ultimately, what determines whether immigrants really feel that they belong is the interplay between place belongingness and the politics of

belonging. More specifically, Antonsich (2010) suggests that economic, social and even political belonging, in other words citizenship, cannot produce a sense of home belongingness without the feeling that one is recognized and accepted in one's own diversity.

2.3.3 Citizenship and Rights

According to Cordier et al. (2017), citizenship and rights include the sub-domains of: a) community engagement, which for the purposes of the present research study is equated with the formal version of social participation (Guillen et al., 2010), b) access to community services, c) political activism, and d) acts of altruism. Altruism is defined as "action for the benefit of the other, even though action includes a risk of reducing the welfare of the actor" (Monroe, 1996, p.6, as cited in Pessi, 2017) and can be expressed through volunteering (Halba, 2014). Citizenship and rights also relate to the concepts of i) agency, in the sense of the individual's ability to make choices and take action in accordance with his/her decisions (UN, 2016) and ii) responsibility.

The European Commission (n.d.) defines citizenship as "the particular legal bond between an individual and their state, acquired by birth or naturalization, whether by declaration, choice, marriage or other means". Citizenship is associated with the status of freedom and the responsibilities that are connected to this status. Citizens are entitled to full political rights, such as the right to vote and hold public office and have duties and responsibilities which are not fully granted to aliens and other non-citizens who live in the country (Brittanica, 2023). Common responsibilities of citizenship include paying taxes, obeying the law, and doing military service, with everything that entails (Yuval-Davis, 2006).

Community services are defined by Krajewski (2012, as cited in Jackson, 2020) as "those services provided and regulated for non-commercial public interests on the basis of societal needs, and in a way the market cannot achieve" and include the health system, education, social insurance and cash benefits (Llena-Nozal et al., 2022). Even though they are granted access to most community services, immigrants seem to be excluded from benefits across Europe, where they are not entitled to the same degree of protection as national citizens, even in states with welfare systems that could be described as generous (Balourdos & Petraki, 2019).

Non-naturalized immigrants are also denied the right to vote, which is connected to legal citizenship (UN, 2016). The acquisition of citizenship is usually characterized by difficulties, which often make up an insurmountable obstacle that prevents immigrants' political

participation (Brettell, 2020). Besides voting, political participation by a broader definition also refers to various forms of political activism, including signing petitions, participating in lawful demonstrations, and taking part in boycotts, all of which are not restricted by citizenship (UN, 2016).

Regarding naturalization, a little over 50% of immigrants settled in the EU have obtained host country citizenship, with shares dropping by 9% across the EU from 2010 to 2020. An average of 73% of naturalized immigrants in both OECD and EU countries have reported participation in the host country's latest national elections, with the equivalent rate for the national citizens being approximately 80% (OECD & European Commission, 2023).

Migrant status does not seem to negatively affect other forms of political participation. In fact, in most countries with available data, there is no significance discrepancy in the frequency of participation in protests or signing petitions between immigrants and country nationals (UN, 2016). Nevertheless, many scholars strongly contend that the role of naturalization or citizenship will be instrumental in encouraging immigrants to fully participate in society and therefore constitutes an important objective that needs to be achieved (Brettell, 2020).

3. Arab Culture

3.1 Culture: Definition and Dimensions according to Hofstede's Cultural Dimensions Theory

Hofstede (1980, p. 24) defined culture as “the collective programming of the human mind that distinguishes the members of one human group from those of another”. Hofstede (1980) clarified the term “human group” by stating that it refers primarily to societies in the form of modern nations, to ethnic and regional groups, but also to multiple other collectivities and categories.

Irrespective of whether Hofstede’s (1980) “collective programming of the mind” is perceived as a system of shared values or a collection of common characteristics, it is broadly agreed that, in any given society, culture significantly affects people’s behavior and actions as well as their responses to a wide range of situations (Obeidat et al., 2012). Hence, culture also heavily influences people’s relational mobility, or, in different terms, the way people handle, maintain, or terminate existing relationships but also their approach to forging new ones (Liu et al., 2021).

Drawing an analogy between the human mind and a computer, Hofstede (1991, as cited in Hofstede, 2011) described culture as the software of our minds emphasizing that, similarly to computers, human minds need shared software to communicate. Culture, which is internalized during our formative years and reflects the way we were raised, establishes the unwritten rules that govern social interactions, enabling communication (Geert Hofstede, n.d.).

Hofstede named the quantifiable, thus measurable aspects of a culture “dimensions” (Hofstede & Bond, 1984). He originally identified four such dimensions, which he later increased by two, producing his six-dimensional model of national culture (Beugelsdijk & Welzel, 2018). Every country has been ranked in comparison to others based on a score for each dimension (Hofstede, 2011). The ratings were derived from survey forms filled out by IBM employees around the globe during the 1970s (Basabe & Ros, 2005).

The six dimensions of national culture are the following: 1) Power Distance, which refers to the various solutions to the human inequality problem, 2) Uncertainty Avoidance, which determines to what extent people feel threatened at the prospect of unpredictable future situations, 3) Individualism versus Collectivism, which concerns the degree to which

individuals are integrated into and dependent upon groups, 4) Masculinity versus Femininity, which rather than gender equality, pertains to the gender specific characteristics embraced by a culture (e.g., assertiveness versus modesty) and the extent to which these shape people's self-concepts, 5) Long Term versus Short Term Orientation, which is related to whether the focus of people's efforts is the future or the present and past, and 6) Indulgence versus Restraint, which relates to the satisfaction as opposed to control of basic human desires associated with pleasure (Hofstede, 2011).

Far from aiming to establish stereotypes through simplifications and overgeneralizations, cultural dimensions are intended to draw attention to the cultural norms and trends that regulate human behavior (Osland & Bird, 2000). Therefore, Hofstede's six-dimensional model constitutes a useful framework that can be applied to explain behaviors, especially those that cannot be otherwise explained, when comparisons between cultures are attempted (Sent & Kroese, 2020). However, since, contrary to culture, personality is unique to an individual, Hofstede's nation level analysis fails to interpret the remarkable variation in behavioral patterns that can be observed within the same culture at the individual level (Oyserman et al., 2002).

The Power Distance and the Individualism versus Collectivism dimensions of Hofstede's framework are of major significance for the present study. Cultural values and characteristics, particularly how people handle power inequality within a society as well as the way in which people relate to groups, can provide valuable insights into how these people position themselves in the social context which they find themselves in while shedding light on their subjective perceptions of social inclusion.

According to Hofstede (2011), Power Distance is defined as the degree to which unequal power distribution is expected and accepted by the less powerful members of organizations and institutions (such as the family) and it reflects the way in which power is realized in society in general (Basabe & Ros, 2005). In societies with low power distance, efforts are made to eradicate unequal power distribution, and power inequalities are expected to be justified. Such societies tend to be more democratic and committed to promoting equality (Puni & Hilton, 2019). In contrast, in high power distance societies, hierarchy and, by extension, inequality are accepted (Almutairi et al., 2021). Social relationships based on unequal power dynamics are more prevalent in collectivist than in individualist cultures (Triandis et al., 1988).

In brief, regarding the Individualism versus Collectivism dimension, individualist cultures are characterized by loose ties between society members, who value privacy and view themselves and others as individuals expected to look after themselves and their own immediate family. At the other end of the spectrum, in collective cultures, people perceive themselves as members of in-groups, such as extended families, classifying others as in-group or out-group. Ties between group members are strong, their relationship is based on interdependence and loyalty and belonging to the in-group is highly valued (Hofstede, 2011).

3.2 Arab Society

Hofstede studied seven countries from the region of the Middle East and North Africa (MENA), namely Kuwait, the United Arab Emirates (UAE), the Kingdom of Saudi Arabia, Egypt, Iraq, Libya and Lebanon. Notwithstanding their geographical spread, different economic and political backgrounds, and cultural and societal differences, Hofstede viewed all seven countries as a collective, which he referred to as the “Arab Group” (Almutairi et al., 2021).

Regarding the Power Distance dimension of Hofstede’s model, the countries in the Arab group achieved a score of 80 out of 104 and were classified as a high power distance culture (Obeidat et al., 2012). In high power distance societies, subordinates/followers are expected to obey orders issued by superiors/leaders, who deem the situation the natural order and administer punishments in case of disobedience (Puni & Hilton, 2019). Rather than merit, decisions are based on favors granted to subordinates/followers in return for loyalty, which results in interdependency relationships (Obeidat et al., 2012). Subordinates/followers accept power inequality and expect those in power to tell them what to do (Hofstede, 2011).

Despite some discrepancies in the rates, all countries in the Arab group scored closer to the collectivist end of the Individualism-Collectivism scale, holding an aggregate ranking of 38 out of 100 (Obeidat et al., 2012). In collective societies, governments are usually more autocratic (Hofstede, 2011), and Arab countries are no exception. Freedom House evaluates the access to political rights and civil liberties granted to people in 210 countries and territories in an annual Freedom in the World Report. For 2024, the average total score of Arab countries was a little over 24 (own calculated), which classifies the Arab region as “not free”. More specifically, Tunisia (51) achieved the highest score and was categorized as a “partly free” country along with Comoros (42), Lebanon (42), Mauritania (38) and Morocco (37). All the other Arab countries were classified as “not free”, with war-torn Sudan (6) and Syria (1) obtaining the lowest scores (Freedom House, 2024).

Unequal power distribution means that the privileges bestowed upon those in power can cultivate corruption (Almutairi et al., 2021). The Corruption Perception Index (CPI) uses a scale from zero (highly corrupt) to 100 (very clean) to evaluate 180 countries and territories based on perceived public sector corruption. For 2023, the mean score for Arab States fell to a record low of 34. The highest-ranking Arab States are the United Arab Emirates (68) and Qatar (58), while Libya (18), Yemen (16), and Syria (13) got the lowest scores. Both Qatar (58) and Egypt (35) have obtained their lowest scores since the CPI results became comparable in 2012 (Transparency International, 2024).

In collective cultures, the individual is usually attached to just a few in-groups, such as the nuclear and extended family, and everyone else is often regarded as an outgroup. In-group relationships, which profoundly affect every aspect of a member's behavior, are characterized by interdependence, conformity to the norms, and stability. Harmony within the group is achieved by awareness of everyone's place as determined by birth, age and gender. People are less skillful in establishing good relationships with new people and forming new friendships, perhaps because they attribute to friendship the meaning of a life-long intimate relationship, which entails a multitude of obligations (Triandis et al., 1988).

In Arab society, members are required to be devoted to the ingroup to the point of setting aside their own privacy, individual needs, personal aspirations or desire for independence (Barakat, 1993). Even though the Arab world is not completely impervious to modern individualist trends (Al Omari, 2008), the process of cultural change is very slow (Triandis et al., 1988). The collectivist mindset still prevails in the Arab culture, which is "governed by consensus, shame and face" (Al Omari, 2008 p.6) and displays a rather low degree of tolerance towards deviations from the norm and personal expression (Al Omari, 2008).

According to Triandis et al. (1988), in collectivist cultures, shame along with other social control forms, including religious beliefs, are more commonly employed than guilt or other internal control mechanisms. In a similar vein, Al Omari (2008) argues that Islam functions as the principal moral framework guiding the Arab lifestyle. Besides being the predominant religion in the region, Islam also plays a vital role in shaping but also sometimes inhibiting various behaviors and practices as well as ambitions (Al Omari, 2008). The Arabic language, traditions and even social life have their roots in Islam (Obeidat, 2012), which is often perceived as a way of life (Schielke, 2010).

Islam is thought to reinforce several positive qualities of the Arabic culture, such as honesty, trust and loyalty. Nonetheless, despite preaching egalitarianism, Islam has failed to eradicate or at least mitigate the extreme power inequalities that plague Arab societies, a failure which is often attributed to the impact that four centuries of Ottoman rule had on the Arab world (Al Omari, 2008).

3.3 Muslim Arab Women in the MENA region of the 21st century

The traditional Muslim Arab family constitutes a patriarchal institution characterized by a strong patrilineal tradition. Hierarchy is structured based on age and gender, with the young being subordinate to their elders and women being subservient to men (Barakat, 1994). As the head of the family, besides making all important decisions, the man is responsible for the financial support and protection of the family members. On the other hand, marriage and the family remain the top priority and main responsibility for women, including most of the educated ones, those pursuing professional careers as well as those supporting women's emancipation (Kulwicki, 2021).

However, women's position in public life is gradually changing. The Arab Uprisings have initiated an animated discussion on the importance of women's empowerment not only for women as individuals but for the sake of the entire society (Dahlerup & Darhour, 2020). Although women actively participated in the demonstrations during the uprisings, they were included in the ensuing reorganization of the public life to a different, nonetheless overall limited degree across the Arab region, with the Maghreb constitutions taking greater steps in the direction of promoting women's rights compared to those in the Middle East (Tripp, 2020).

Indicatively, in 2014, Tunisia introduced a new constitution, which instituted equality between men and women, enhanced transparency, inclusion, and non-discrimination and unequivocally aimed at putting an end to violence against women. The 2022 constitution fortified the same women's rights. In parallel, the representation of women in Parliament significantly increased from 8% in 2011 to 31.6% in 2017 (UN Women, 2023). In 2017 Tunisia became the first Arab country to amend the Personal Status Code allowing Muslim women to marry non-Muslim men. This amendment, for which Tunisian women activists had been campaigning for a long time, constitutes great progress towards women's liberation (Bogdan, 2019).

The ratification of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW) by all Arab countries except Somalia and Sudan entails the obligation to adapt

national legislations to international conventions and human rights principles. Thus, legal reforms promoting women's rights have taken place in many Arab countries (Dahlerup & Darhour, 2020). Notwithstanding this substantial progress, many more legal reforms need to take place. At the current pace, it would take the Arab region 157 years to eradicate gender inequality, while the equivalent amount of time at the global level is 100 years (Al Qassim, 2019).

The Women Peace and Security (WPS) Index 2023-2024 ranks 177 countries and economies based on the status of women in terms of inclusion, justice and security. According to the WPS Index, the Arab region comes third from the bottom in the ranking, demonstrating a large discrepancy in performance, with UAE at the 22nd place and Yemen at the 176th. The UAE is the only country in the MENA region which ranked among the top 50, mainly due to 100% cellphone ownership, strong feelings of community safety (93%), no reported incidents of political violence targeting women (PVTW), and no women living near areas of armed conflict (Georgetown Institute for Women, Peace and Security-GIWPS & Security and Peace Research Institute Oslo-SPRIO, 2023).

Despite the significant reduction in inequalities regarding educational achievement (Bogdan, 2019), MENA has the lowest average scores (22%) for women's employment, parliamentary representation (15%), legal equality (49%) and access to justice (1.69/4) while in ten countries in the region, women are legally bound to obey their husbands. Deeply rooted patriarchal norms frequently deter women from seeking justice. For instance, in some Arab countries, such as Syria, women or girls who are subjected to gender based violence choose not to report the perpetrators for fear that they might be disowned or even killed for shaming their family (GIWPS & SPRIO, 2023).

According to the Arab Gender Gap Report 2020, eliminating violence against women is the most important priority in the fight for gender equality. At the same time, the long-standing harmful traditions of early marriage and female genital mutilation (FGM) are still practiced in some Arab countries, negatively affecting the health as well as the quality of life of the young women afflicted (UNESCWA, 2020).

Legal reforms and the subsequent improvement of a legal status do not always extend to the social sphere, which prevents the populations they address from experiencing the benefits on a practical level. Patriarchal norms, cultural traditions, family values, and religion, have a tremendous effect on Arab women's lives, shaping their position in society (Bogdan 2019;

Bryan, 2012). In their research project, Glas and Alexander (2020) synchronized data from 51 surveys, which covered Muslim populations reporting strong affiliation to Islam in 15 Arab counties, from 2001 to 2016. Glas and Alexander (2020) found that only one in four Arab Muslims embraces Muslim feminism in the sense of “support for gender equality and women’s empowerment” (Glas & Alexander, 2020, p. 438), while only one in twenty supports secularist feminism. The researchers reported that there were marked differences in the scores across countries, while emphasizing that women, single people, employed women and highly educated people were the population segments more inclined to support feminism (Glas & Alexander, 2020).

Therefore, in addition to the amendment of existing legislation and the introduction of new laws, the adoption of a new mentality is also necessary if Arab Muslim women’s emancipation is to be achieved. However, what Bogdan calls “the trickiness of Islam and its religious scriptures” (Bogdan, 2019 p. 114) is that both advocates and opponents of gender equality and women’s participation in public life have been able to find arguments for the justification of their opposing positions by producing different interpretations of the religious texts (Bogdan, 2019).

For example, according to patriarchal interpretations, gender inequality is documented in verse 4:34 of the Qur’an, which is deemed to provide men with authority over women on the grounds that men are superior to women and provide them with financial support and protection (Mejia, 2007). Verse 4:34 was translated into English by Yusuf Ali (Qur’an.com, n.d.) as follows:

“Men are the protectors and maintainers of women, because Allah has given the one more (strength) than the other, and because they support them from their means. Therefore, the righteous women are devoutly obedient, and guard in (the husband's) absence what Allah would have them guard. As to those women on whose part ye fear disloyalty and ill-conduct, admonish them (first), (Next), refuse to share their beds, (and last) beat them (lightly); but if they return to obedience, seek not against them means (of annoyance): For Allah is Most High, Great (above you all)”.

However, Mejia (2007) highlights the fact that many of the words used in the Arabic formulation of the specific verse can be interpreted in multiple ways. Offering an alternative interpretation, Mejia (2007, p. 11) suggests that the first part of the verse could in fact mean “in cases, where women know less than men and they are being provided for by their

husbands/male guardians, men should guide the women”. Interpreted this way, rather than authority over women, the verse refers to an advisory role assigned to men when their qualifications or experience enables them to address certain, not all, situations better than the women they are already taking care of (Mejia, 2007).

Corroborating Mejia’s (2007) suggestions, Barlas (2019) cites analyses by several scholars to illustrate the point that considering the egalitarian nature of the Qur’an, it is highly unlikely that such power would be bestowed upon men over women that husbands would be encouraged to beat their wives in case of disobedience. Although a thorough analysis of the verse is beyond the scope of this research study, it is worth mentioning that Barlas (2019) contends that the meaning ascribed to verse 4:34 by individual Muslims or communities is not only dependent on how particular words are translated or interpreted but also draws heavily on how the teachings of the Qur’an are generally understood.

4. Greece as a Reception Country

4.1 Greek Culture

According to Hofstede's Cultural Dimensions Theory, Greece was classified as a collectivist country achieving a score of 35 out of 100 in Hofstede's Individualism Index (Hofstede, 2001). As already mentioned, however, Hofstede's ratings were the product of research conducted in the 1970s (Basabe & Ros, 2005). Since then, Greece has undergone a major economic and social transformation mainly due to industrialization and extensive urbanization in conjunction with the influence of tourism, travelling and exposure to mass media (Kalogeraki, 2009).

As a result of the economic and social changes that have taken place over the past decades, the country's cultural orientation seems to be gradually shifting from collectivism to individualism, with collectivist and individualist values currently coexisting in the Greek society. Thus, according to more recent research, the Greek culture has evolved into a hybrid, combining elements from both ends of the collectivism-individualism continuum (Georgas, 1989; Georgas et al., 1997; Kalogeraki, 2009; Kafetsios & Kateri, 2020; Lampridis & Papastyliou, 2017; Nezelek et al., 2008; Triandis, 1993).

Taking account of Hofstede's cultural model, the Culture Factor Group awards countries' scores based on data published in scientific journals, or studies and commercial projects conducted by the Group's research teams and their certified practitioners. The latest data update in October 2023 awards Greece a score of 59 in the Individualism Index, which places the country closer to the individualist end of the collectivism-individualism continuum. According to The Culture Factor Group's analysis (2023), Greeks strongly believe in personal responsibility for self-fulfillment, which they associate with personal achievement and contribution. Simultaneously, attachment to the nuclear family in urban settings and the extended family in rural areas is very common in Greece (Georgas, 1989; Georgas et al., 1997; Kalogeraki, 2009; The Culture Factor Group, 2023).

In fact, the family remains the main source of not only emotional, but also financial support. The elderly are generally respected, and elderly parents are usually taken care of by their children (Georgas et al., 1997; The Culture Factor Group, 2023). Traditionally, newly married couples also receive financial support from their families (Georgas et al., 1997). In general, Greeks seem to link their well-being to independence while, at the same time, exhibiting a

strong interdependent cultural orientation with relationships being the decisive factor when they define themselves or evaluate their lives (Kafetsios & Kateri, 2020).

Regarding the Power Distance dimension, according to both Hofstede (2001) and The Culture Factor Group (2023), Greece scores 60, which places the country somewhere in the middle but is indicative of a slight inclination towards the higher end of the Power Distance continuum (The Culture Factor Group, 2023). In different terms, hierarchy is respected in Greek society, inequalities and the benefits enjoyed by those in power are deemed to a significant degree acceptable and justifiable, opportunities for class mobility are rather limited, and corruption phenomena are quite common (Danopoulos, 2014). For 2023, Greece scored 49/100 in the CPI, ranking 59th out of 180 countries. Although there has been significant improvement since 2012, when the country scored 36/100, the current score is by three percentage units lower than that of 2022 (52), which was a record high for Greece (Transparency International, 2024).

According to the Freedom in the World Report (Freedom House, 2024), Greece is classified as a free country, having achieved a score of 85/100, which can be broken down into 35/40 for political rights and 50/60 for civil liberties. Deduction in points is, among other factors, mainly due to lack of adequate safeguards against corruption, questionable openness and transparency in the government's operation, and lack of equal treatment of all segments of the country's population, particularly migrants, refugees, Romany individuals, and LGBT+ people.

4.2 Greece in figures

The unemployment rate in Greece for the second quarter of 2024 was 9.8%. In more detail, the unemployment rate for men was 7.7% while the equivalent rate for women was by roughly five percentage points higher, at 12.3% (Hellenic Statistical Authority, 2024a). Regarding material and social deprivation, in 2023, the population encountered financial difficulties in replacing worn-out furniture (52.6%), paying rent, loan installments or utility bills (47.3%), covering unexpected but necessary expenses (44.3%) and paying for a week's vacation (43.1%). Over a quarter (26.9%) of the population could not afford regular participation in leisure activities such as sports or going to the cinema while over one third (34.7%) were unable to spare money for themselves or some kind of hobby (Hellenic Statistical Authority, 2023). The same year, the population at risk of poverty added up to 26.1% of the country's population (Hellenic Statistical Authority, 2024b).

In terms of social participation, according to the latest available Eurostat data (2017), in 2015 Greece featured one of the lowest rates of participation in voluntary actions in the EU, with a little below 15% of the population taking part in informal voluntary activities and a little over 10% participating in formal ones. At the same time, only 8.4% of the population reported involvement in active citizenship activities. In contrast, 36% of the population met family and relatives every day while roughly 40% reported socializing with friends on a daily basis.

Regarding women, the Women Peace and Security (WPS) Index 2023-2024 ranks Greece 54th out of 177 countries, taking account of women's inclusion, access to justice and sense of security (GIWPS & SPRIO, 2023)

4.3 Immigration Policies

4.3.1 Migrant Integration Policy Index-MIPEX 2020

The integration policies implemented in Greece achieved a score of 46 out of 100 on the 100-point MIPEX scale, which is four points below the international average, due to the obstacles encountered by immigrants in domains such as education, political participation and access to nationality. The integration policy of Greece is categorized as "Equality on Paper," signifying that basic rights and long-term protection of immigrants are only partially guaranteed while there is lack of adequate support for equal opportunities. The "Equality on Paper" approach is deemed to encourage Greek nationals to view immigrants as outsiders rather than equals.

4.3.2 The National Integration Strategy

The National Integration Strategy (Ministry of Migration and Asylum, 2022), which applies to asylum seekers and beneficiaries of international protection, was designed in accordance with the current legal framework and the European Commission's recommendations on social integration, as developed in the new 2020 Action Plan.

The National Strategy includes four pillars. The first pillar refers to measures taken during the pre-integration stage aiming to a smooth, discrimination free transition for adult asylum seekers into the labor market and for minors from non-formal to formal education. The first pillar also focuses on the protection of rights and the familiarization of asylum seekers with European values. The second pillar puts emphasis on the social integration of beneficiaries by means of intensive education and training programs designed to facilitate access to the labor market. The third pillar involves strengthening reporting mechanisms with a view to eliminating incidents of violence, exploitation or abuse. Finally, the fourth pillar pertains to the

development of commonly accepted, measurable indicators that can allow the integration process to be monitored and supervised (Ministry of Migration & Asylum, 2022).

The implementation of the National Strategy is to be achieved through the establishment of coordination mechanisms at all levels of governance, particularly at the local and regional levels, in addition to the coordination and cooperation between all the competent ministries. Other competent bodies, such as International Organizations and NGOs, are to play an instrumental role in preparing, developing and planning a range of actions that can contribute to the accomplishment of the National Strategy's objectives (Ministry of Migration and Asylum, 2022).

It is noteworthy that the Strategy emphasizes the significance of ensuring the independent living of refugees who are expected to be able to live with dignity without relying on state benefits, thus burdening the state budget, given that European funding programs only apply to asylum seekers. Simultaneously, the Strategy underscores the multiple positive effects of the education and training programs provided within its framework in the sense that they can render relocation to other countries easier and benefit the beneficiaries that will return to their countries (Tramountanis, 2024).

As pointed out by Generation 2.0 (2022), all things considered, the Strategy raises questions as to whether it is really intended to promote inclusion, integration and, by extension, social cohesion, especially considering that its scope is much narrower than that of the 2020 EU Action Plan on integration and inclusion, which covers both migrants and EU citizens with a migrant background (European Commission, 2020). In contrast, the Greek National Strategy explicitly addresses only asylum seekers and beneficiaries of international protection, leaving out the vast majority (88%) of immigrants while lacking a solid plan to settle the legal status of undocumented immigrants who have lived in the country for many years (Generation 2.0, 2022).

4.3.3 The HELIOS Project

Besides legislative interventions, the main instrument for the application of the integration policy for refugees in Greece is the project HELIOS (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection), which is implemented by the International Organization for Migration (IOM) in cooperation with national authorities, NGOs and municipalities. The project was funded by EU resources until December 31, 2021, while since

January 1, 2022, it has been funded by the Ministry of Migration and Asylum (Tramountanis, 2023).

The aim of the HELIOS project is to aid beneficiaries of international protection in living autonomously and independently, primarily through rent subsidies for up to twelve months, but integration courses, employment counseling and integration-monitoring are also offered (IOM & Ministry of Migration and Asylum, 2024). By August 2024, 47.752 beneficiaries had benefited from the HELIOS project since its introduction in 2018 (IOM & Ministry of Migration and Asylum, 2024a).

4.3.4 Migrant and Refugee Integration Councils

Migrant and Refugee Integration Councils are one of the institutions established to operate as advisory bodies to municipalities aiming to promote the integration of the migrant and refugee populations into the local communities. The Councils consist of eleven members, five of whom should come from collective representation bodies of migrants and refugees active at the municipal level. In case of lack of such bodies, representatives from organizations at the regional or national level can be invited to participate in the Councils (Tramountanis, 2024).

According to a recent Ministry of Migration and Asylum Report (2022a), however, despite acknowledging the need for such councils, very few municipalities in Greece have proceeded to establish them. Out of the 32 municipalities participating in the Ministry's survey, only fifteen had established the council in question by the time the survey was completed. Where the councils had been established, foreign populations as well as women were underrepresented, and the frequency of meetings was rather low except for the municipalities of Athens, Larissa, Piraeus and Tilos while in some cases no meetings had taken place. Additionally, the focus of the meetings was limited to host language learning and there seemed to be a lack of collaboration with other competent ministries aside from the Ministry of Migration and Asylum.

4.3.5 Migrant Integration Centers

Migrant Integration Centers (MICs) are another important institution of the local government administration, which function as the local reference point for information, service, and networking of the migrant and refugee population with other social services and projects. These Centers constitute branches of the Community Centers of Municipalities and facilitate access to basic goods, providing many services under one roof, including information, support, counseling and referrals for a range of requests. In addition, they carry out actions intended

to contribute to social integration such as Greek language courses for adult migrants and intercultural activities as well as actions to facilitate access to the labor market (Tramountanis, 2024).

By the end of 2022, according to a Ministry of Migration and Asylum Report (2023) the eleven MICs that had been established across the country had provided significant assistance to approximately 66.750 legally residing immigrants, including beneficiaries and applicants for international protection, serving an average of about twenty people per day despite multiple operational problems. Taking account of the instrumental role of MICs in promoting social inclusion policies, the Directorate of Social Integration of the Ministry of Migration and Asylum proposed that during the current programming period of 2021-2027 more MICs should be established to serve a geographically wider area and that more services should be added to the ones already offered by the centers.

4.3.6 Citizenship Acquisition

According to the 2020 New Citizenship Code, a foreigner may be granted citizenship if they have reached the age of majority, they have lawfully resided in Greece for seven consecutive years before the submission of the application, they have not been irrevocably convicted of any of the crimes listed in the Citizenship Code, they have no pending deportation procedure and they are holders of one of the residence permits specified in the Citizenship Code (AIDA et al., 2024). The New Citizenship Code also states that a third country national who is interested to become a Greek citizen through naturalization is to have integrated into the social and economic life of the country, as certified by specific social and economic criteria (Tramountanis, 2024).

Regarding the economic criteria, the applicants must prove that their annual income affords them a decent standard of living that prevents them from burdening the Greek social Welfare System, which translates into a minimum of annual income of 7.500 €, increased by 10% for each dependent family member. Additionally, the proof for adequate income does not concern only the year when the application was submitted but has a retroactive effect and could expand to three, five, or seven consecutive years based on the type of the applicant's residence permit (AIDA et al., 2024).

The criteria for social integration include forming a familiar bond with a Greek citizen, attending a Greek school, professional training, participation in volunteer activities and civil society events, and continuous residence in the sense of having established stable ties with

the country, which constitutes the center of the applicant's life activities by continuously residing in it (Ministry of Interior, 2023).

The New Citizenship Code also establishes a written examination for the Certificate of Knowledge Adequacy for Naturalization (PEGP) which applicants are required to sit at a 150 € fee (EMN, 2022). The examination tests the candidates' knowledge on the Greek language, geography, culture and political institutions, with the questions being randomly selected from a Question Bank (Tramontanis, 2024).

Due to the retroactive requirement for sufficient income, stringent social criteria, the difficulty of the PEGP examination, which covers extremely challenging topics and requires extensive memorization, and the significant backlog in naturalization applications that causes the processing to take years to complete (Gogonas & Tramontanis, 2023), there has been a dramatic drop in Greek citizenship acquisitions from 28.410 in 2018 to 13.259 in 2022 (Gemi & Feta, 2024).

4.4 Immigrants in the Labor Market

According to a 2021 Special Survey on the position of migrants and their descendants in the labor market (Hellenic Statistical Authority, 2022), the unemployment rate for immigrants was almost twice as high as that for Greek nationals that year, namely 15.3% and 8.1% respectively. Of those employed, 32% were employed in low-skilled non-manual occupations, 26.7% in skilled manual occupations, 18.3% in elementary occupations, 13.9% in high-skilled, non-manual occupations, and 9.1% in Agriculture, Forestry, Livestock and Fisheries. The equivalent rates for Greek nationals were 33.7%, 16.2%, 4.8%, 33.8% and 11.5% respectively.

Proficiency in the Greek language is closely connected to the occupation type of third country nationals as indicated by the fact that in 2021 the unemployment rate among people with elementary or no knowledge of the language (33.1%) was over twice as high as that among very good users of the Greek language (14.3%) (Hellenic Statistical Authority, 2022).

As Fouskas et al. (2022) point out, the division of labor in Greece drives and traps migrants into low-status, low-wage jobs, with migrant women having become part of a constantly renewed, low-cost labor force. From 1990 to 2010, 75% of private domestic workers were women of migrant background whereas by 2018 the equivalent rate had dropped to 55% (Kapsalis, 2020). A recent empirical study on the reality of employment for migrant women in Greece (Solidarity Now, 2024) indicates that irrespective of education level or previous work

experience, migrant women are usually employed in low-skilled jobs, in precarious working conditions, with half of the study participants reporting that they have worked without a contract or insurance the past year. Most employed participants work in the tourism sector, with 26% being employed in accommodation and food services. Roughly 19% work in personal care while 15% are employed in domestic care occupations.

According to the same study (Solidarity Now, 2024), women of the same nationality seem to be faced with similar difficulties in accessing the labor market while also sharing the same attitudes towards their future in Greece. Indicatively, women from African countries, regardless of their education level, express their intention to remain in the country to secure employment, save money, or, circumstances permitting, start their own business.

Notably, most women participating in the survey (80%) lacked proficiency in the host language, with only 56% currently attending Greek language courses and roughly 20% already speaking the language (Solidarity Now, 2024).

4.5 Muslims in Greece

Muslims in Greece do not make up a uniform group. Of those traditionally settled in the country, Muslims from the recognized minority of Thrace comprise a distinct and rather cohesive group that does not have real social connections with other groups of the same category, like the Muslims from the Dodecanese islands of Rhodes and Kos, who are estimated to be a couple of thousands and are bilingual speakers of Turkish and Greek (Tsitselikis, 2022). The 1923 Treaty of Lausanne accords the recognized Muslim Minority of Thrace the right to administer and maintain mosques and social and charitable organizations (U.S. Department of State, 2023). The operation of the muftiates in Thrace is regulated by Articles 137-161 of Law 4964/2022, which pertain to the modernization of the muftiates (Vougias, 2022). According to the law, the Minister of Education and Religious Affairs selects Muftis from the candidates recommended by an Advisory Committee and a presidential decree certifies the final appointment, similarly to the process followed for the Greek Orthodox Metropolitans. The Ministry of Education and Religious Affairs provides funding for the daily operations of the muftiates and the care of retired Muftis while also paying the salaries of the Muftis and Imams (U.S. Department of State, 2023).

As of 2018, when Act 4511/2018 was enacted, the Sharia Law is no longer mandatory for Muslim Greek citizens of Thrace and can only be implemented to resolve family matters on condition that the Mufti is presented with notarized consent from all interested parties. The

decision of the three Muftis of Xanthi, Komotini and Didymoteicho must be ratified by the First Instance Civil Court of the same administrative district. However, the lack of provision for remedies or appeals against the Muftis' decisions is argued to compromise basic rights, especially those of women and children. Regarding non-Greek Muslims, they take their cases to civil courts, which have the authority to base their decisions on Islamic law in accordance with the provisions of the international private law (Papadopoulou, 2021).

In accordance with the Treaty of Lausanne, a special educational system was also established for the Muslim population of Thrace (Tsitselikis, 2022). Additionally, at least 0.5% of admissions to Universities/Technical Institutes and appointments to civil service and public sector jobs as well as 2% of the slots in the national fire brigade school and academy are reserved for the Muslim minority of Thrace (U.S. Department, 2023). Regarding political representation, Muslims from Thrace run for election to local offices and two to four are usually elected to Parliament as candidates of the main political parties of the country (Tsitselikis, 2022).

Unlike Muslim Greek citizens who reside in Thrace, there are no special provisions for those who live in other parts of Greece or third country nationals. Muslim immigrants, most of whom reside in Athens and other urban centers, have organized themselves in associations, the largest of which are the Egyptian, the Bangladeshi and Pakistani, the Nigerian, the Afghani and the Syrian. They are usually not connected to Muslims in Thrace, with whom they rarely come into contact in case of Muslim weddings, which are legally recognized only when taking place before one of the Muftis in Thrace, or funerals, due to lack of Muslim cemeteries (Tsitselikis, 2022).

In Athens, although, at the request of the State, the Permanent Holy Synod decided to allocate 20.000 square meters of land in the intermunicipal cemetery of Schisto, in Attica, for the burial of Muslims, action has yet to be taken to initiate the relevant procedures (Rantos, 2024). Thus, Muslims bury their dead in Greek cemeteries knowing that, according to standard procedure due to lack of space, after three years the bodies will be exhumed, a practice which is against the teachings of Islam. The alternative is to send the body over 500 kilometers away, to Thrace, where the only Muslim cemetery in Greece is located (Pantelia, 2023). As for weddings, the Greek law (Act 4301/2014) allows religious communities, including migrant Muslims, to establish their own legal bodies and appoint religious ministers whose actions would be legally valid. However, Muslim communities in Greece have not yet put this law into practice (Tsitselikis, 2022).

Regarding worship, there are roughly 300 mosques in Thrace and four operate in Kos, Rhodes, Thiva and Thessaloniki, one in each of the four areas (Kokkinides, 2024). The Votanikos mosque, located on a 17.000 thousand meter plot of land, opened in November 2020 and is the only government-sanctioned mosque in Athens (Strickland, 2023). In addition to the Votanikos mosque, there are 15 licensed mosques operating in Attica while it is estimated that 55 to 60 unofficial ones are also attended by Muslim worshipers (Kokkinides, 2024).

5. Literature Review

5.1 Research Studies on Immigrant Arab Muslim Women's Experiences of Inclusion in Host Countries

As far as the literature review is concerned, there seems to be a lack of studies bearing relevance to the topic of the present thesis, both in Greek and international bibliography. The three relatively recent studies that were finally selected explore the experiences of first generation immigrant Arab Muslim women who live in the diaspora focusing on integration into the host societies. Two of the studies (Khatib, 2013; Ozyurt, 2013) were conducted in the USA roughly a decade ago, while the third one (Al Jarrah & Simonsen, 2022) was carried out in Denmark in 2022.

5.1.2 Khatib (2013)

In her research study exploring the experiences of Muslim Arab first-generation immigrant women living in Texas, USA, Khatib (2013), interviewed fifteen women from various countries across the MENA region. Fourteen participants were married with children. Six participants had a job while the rest were housewives.

Seven of the participants felt lonely away from their extended families. They confined themselves within the boundaries of their family, minimized their involvement in both the local Muslim community and the hosting society and did not seem interested to either maintain their cultural heritage or adopt the culture of the host society.

Although appreciating the newly found independence and privacy, two of the participants seemed uncomfortable living in the USA. They avoided interactions with the host community, to which they did not quite feel that they belonged. Simultaneously, expressing no desire to return to their countries of origin, they created their own safety zone, which consisted of their own families and the local Muslim communities.

Despite the difficulties they had encountered at the early stages of adaptation to the new country, the remaining six participants expressed satisfaction with their decision to move to the USA for a variety of reasons, including better healthcare for sick family members, better work and education opportunities and the “organized” American system and services. They emphasized the new sense of freedom, independence and strength they were experiencing in the USA and affirmed their desire to continue living in the country. Besides the local Muslim

community, they were also interested in interaction with the host society without, however, losing their cultural identity.

Irrespective of the integration paths they had chosen, all participants shared the same fears about the future. They were all afraid that their children might abandon them when they grew old, and that their children might stray away from the Islamic way of life, exposing their bodies and engaging in alcohol drinking, eating pork and adultery.

5.1.3 Ozyurt (2013)

In a similar vein, Ozyurt's (2013) research project on Muslim immigrant women's approach to integration involves data from an Acculturation Survey with 165 participants, a Civic Integration Survey with 120 participants and interviews with fifty of the surveys' respondents. The participants, about one third of whom were of Arabic origin, were for the most part first generation, educated, and economically well-off observant Muslim immigrant women, who attended multi-ethnic mosques or Islamic Centers in Southern California.

Ozyurt (2013) found that practicing Muslim immigrant women in the USA had adopted a selective integration approach. While they could see perfect compatibility between "authentic" Islam and the American civic culture, considering both to promote "justice, equality and freedom" (Ozyurt, 2013 p. 1631), the respondents underscored the contradiction between Islam and American popular culture, which involves alcohol drinking, drugs, dating and pre-marital sex. Thus, while actively participating in the socio-economic, civic, and political life of the host society, the participants chose to distance themselves from the American cultural and psychological values.

5.1.4 Al Jarrah & Simonsen (2022)

Finally, Al Jarrah & Simonsen (2022), conducted a qualitative study interviewing five mothers and seven daughters of Arabic origin living in Denmark. The aim of the project was to shed light on how these women use their cultural values to negotiate their relationship with the host society. As revealed in the interviews, the mothers were aware that they are often depicted as having chosen to separate themselves from the majority society.

However, rather than feel alienated, they expressed appreciation of the Danish welfare state, which they perceived as a reflection of their own moral values, predominantly those rooted in Islam. Further, the mothers were able to employ cultural values typically considered "un-Danish", such as staying at home, to affirm their sense of belonging and highlight their

Eleni Kokaraki, Immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context: A small-scale qualitative study

important contribution to the Danish society, particularly through their important role in family life.

6. Research Methodology

6.1 Research Purpose

Focusing on the immigrant perspective, the aim of the present study is to investigate immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context. The objective dimensions of social inclusion were considered, but the focal point is the meanings the women themselves attach to social inclusion, with emphasis on how they subjectively perceive their needs and whether the ways these are addressed can generate feelings of being included. In accordance with the research objectives, the participants were asked to answer the following research questions:

1. How do participants feel about their presence in the Greek context?
2. What challenges do participants face concerning their social inclusion in Greece?
3. How do participants experience their social participation in the Greek context?
4. What are the needs of participants to feel included in the Greek sociocultural environment?
5. To what extent have participants developed a sense of belongingness in the Greek context?

6.2 Research Approach

Yilmaz (2013, p. 312) defines qualitative research as "an emergent, inductive, interpretive and naturalistic approach to the study of people, cases, phenomena, social situations and processes in their natural settings in order to reveal in descriptive terms the meanings that people attach to their experiences of the world".

According to Creswell (2007), qualitative research can illuminate underexplored issues, such as the one investigated in the present study, as talking directly to the participants enables them to tell their stories in detail, revealing the meanings they ascribe to the issue examined, in the case of the present study social inclusion, as well as how they make sense of the context in which they address this issue, namely the Greek society. In different terms, unlike quantitative research, which aims to test objective theories through investigating how measurable variables are related (Creswell, 2014), qualitative research approaches seek to explore how the participants' interactions with their social contexts shape their social realities, paying particular attention to the meanings the participants themselves attribute to their

experiences as they attempt to interpret what is happening in the world around them (Merriam & Tisdell, 2015).

Thus, the implementation of a qualitative research approach was deemed to best match the objectives of the present study since by inviting the participants to reflect on their experiences and feelings, I can understand better their perceptions of the topics investigated (Biggerstaff, 2012).

6.3 Research Design: Interpretative Phenomenological Analysis

Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) is the methodological approach implemented to explore the experience of being an immigrant Muslim Arab woman living in Greece. The main interest of IPA is to interpret how people perceive, attribute meaning to and make sense of what is happening in their personal and social world (Smith & Osborn, 2003).

IPA was introduced as a research methodology in the UK, in the mid-nineties, by Jonathan A. Smith, who argued that the significance of quantitative approaches in psychological research had been overemphasized, suggesting that qualitative approaches in general and IPA in particular could contribute to the enrichment of research within the field, enhancing psychological knowledge (Smith, 1996). Since its introduction as a qualitative approach to research in health and clinical/counselling psychology, IPA has evolved into one of the best known and widely applied qualitative approaches in psychological research not only in the UK but also around the world, while simultaneously extending its reach to a wide range of disciplines, such as health, education, management and the humanities (Eatough & Smith, 2017).

The theoretical bases of IPA are provided by phenomenology, hermeneutics and idiography (Smith, 1996). IPA is a phenomenological research approach in the sense that it is concerned with the lived experiences of the participants (Smith, 2011). In accordance with Husserl's phenomenology, IPA aims to examine personal experiences in detail, emphasizing personal perceptions rather than objective accounts (Smith, 2016). Drawing on the assumption that as people actively interact with the world, they reflect on their experiences attempting to understand them (Smith, 2018), the IPA researcher seeks to gain access to the participants' lifeworld and view things from their own perspective, which however, cannot be achieved directly or completely due to the researcher's own conceptions (Smith et al., 1999).

Therefore, in agreement with Heidegger's views, IPA regards the exploration of the meaning attached to personal experience as an endeavor to produce interpretations simultaneously undertaken by both the researcher and the participant (Smith, 2016). Hence, analysis is conducted through the lens of a double hermeneutic, with the researcher "trying to make sense of the participants trying to make sense of their world" (Smith & Osborn, 2003, p. 53).

In addition to phenomenology and hermeneutics, IPA is also committed to idiography. A case-by-case detailed analysis of personal experiences is conducted, with the experience of each participant being recorded in the final report, where common themes within the study sample are identified while particularities are also highlighted (Smith, 2016).

6.3.1 Rationale for Selecting IPA

The main research purpose of the present study is not to examine whether immigrant Arab Muslim women live up to prescribed criteria by which social inclusion is measured but, instead, to investigate how they subjectively perceive and evaluate their living conditions in Greece, exploring the meanings the women themselves ascribe to social inclusion in accordance with their own interests, needs and desires. Therefore, IPA has been selected as the most appropriate methodological approach because, as Reid et al. (2005) point out, IPA is a useful approach when conducting research in unexplored areas while it is also particularly suited to investigating complex and ambiguous issues, such as social inclusion, which involve "hot cognitions". The latter refers to the emotionally laden sense making process that people actively engage in as they try to interpret the reality they are experiencing (Smith & Nizza, 2022).

An additional reason why IPA was chosen is the comprehensive guide (Pietkiewicz & Smith, 2014; Smith & Nizza, 2022) that provides the foundation on which the researcher can base the data analysis. Rather than require strict adherence to guidelines, IPA allows researchers to work their way through a series of steps and stages, paying attention to general principles while engaging in a cyclical analytical process that facilitates a deep immersion in the data.

6.4 Participants

IPA studies seek to shed light on individual lived experiences. This goal is accomplished through purposive sampling by selecting participants whose testimonies can illuminate the experience under investigation. An IPA researcher aims to produce a detailed analysis of each participant's testimony; therefore, the size of the research sample is expected to be small, with five

participants being a sufficient sample size for studies conducted by master's students (Smith & Nizza, 2022).

Samples in IPA studies are also expected to be as homogeneous as possible, consisting of participants for whom the research questions are relevant and bear personal significance. However, the degree of homogeneity can vary depending on interpretative concerns shaped by the extent of similarity or variation that the analysis of the phenomenon examined allows as well as pragmatic considerations regarding the actual availability of a sample (Pietkiewicz & Smith, 2014).

Knowing how difficult access to the target population of this study can be, I decided not to strictly adhere to the IPA's requirement for a homogeneous sample in terms of age, duration of stay in Greece, legal status, and knowledge of the host language. In accordance with IPA guidelines, however, the women comprising the research sample can be classified as a homogeneous group selected through a combination of purposive and convenient sampling process. All participants are immigrant Arab Muslim women residing in Athens, Greece, who agreed to be interviewed and share their thoughts. To protect the participants' anonymity, the participants are presented under pseudonyms.

I met Asmaa, the first woman who agreed to participate in my research project at the intercultural center of the NGO where I did my practicum. Asmaa is a forty-five-year-old Tunisian cultural mediator who agreed to act as a gatekeeper and brought me into contact with other women willing to take part. However, by the beginning of May 2023, when the interviews were scheduled to take place, one of the women had moved back to her country of origin while another announced that she would withdraw from the study because her husband objected to her participation in a study that involved the public expression of women's views.

These unexpected occurrences led to significant delays and changed the composition of the original sample. Asmaa informed Nada, a friend of hers, about the study and she agreed to participate. I also recruited Samira, her daughter Fadia, and Latifa, three female students attending the Greek classes I taught at the time. As already mentioned, the final sample consists of five women, whose ages range from seventeen to fifty-two. Three of the participants, Nada, Samira, and Fadia wear the hijab. Regarding the countries of origin, Asmaa is from Tunisia, Nada is from Morocco, Samira and Fadia are from Egypt, and Latifa is from an Arab Peninsula state, which will not be specified to preserve her anonymity. More specifically:

Asmaa is a forty-five-year-old immigrant from Tunisia who has been living in Greece for about twenty years. She managed to attend two semesters at University in Tunis before she was summoned back to her village to help her mother take care of her father when he got seriously ill. Her family later arranged for her to marry a Tunisian national residing in Greece. She returned to Tunisia with her two children when her husband divorced her in 2011 but came back to Greece shortly after and has been living in Athens ever since. She is currently working as a cultural mediator. Besides Arabic, she also speaks French and Greek.

Nada, 52, was born and raised in Morocco. She attended four semesters in Law School in Casablanca before landing a job at the city's airport. She came to Greece thirty years ago to attend her sister's wedding but during her extended visit she met her husband to be, a Syrian national, got married and never returned to Morocco except for short vacations. She has three adult children and is currently working at a childcare facility run by an NGO in Athens. She speaks Arabic, French and Greek.

Samira, a forty-two-year old asylum seeker from Egypt, is a high school graduate. Back in Egypt she ran her own small business working as a tailor. She came to Greece with her two teenage children about a year ago to join her husband who had come to the country four years prior to her, searching for better work opportunities. She was not working when the interview was conducted but was determined to find a job as soon as possible. She only speaks Arabic and is currently learning Greek.

Fadia, Samira's daughter, is a seventeen-year-old asylum seeker who came to Greece with her mother and brother about a year ago to be reunited with her father. Although she temporarily had to leave school, she plans to finish her high school studies and then move on to study at university so that she can pursue the career she has been dreaming of since childhood in Greece. She only speaks Arabic and is currently learning Greek.

Latifa, a fifty-two-year-old asylee, comes from an Arab Peninsula state. After she graduated from university, she was forced into an arranged marriage which put a halt to her plans to pursue a career as a painter. She first came to Greece with her family when her husband was transferred here and stayed for seven years. She followed her husband when he was transferred again to a different country but a little over a year ago circumstances forced her to leave him, come back to Greece, where her children study at university, and seek asylum. She is not working at present but is taking steps so that she will be able to realize her dreams in the future. She only speaks Arabic but is currently learning Greek and English.

Table 1 provides a summary of information about each participant to facilitate contextualizing the sample.

Table 1: *Demographic details of participants*

	Asmaa	Nada	Samira	Fadia	Latifa
	Tunisia	Morocco	Egypt	Egypt	Arab Peninsula
Age	45	52	42	17	52
Family Status	Divorced	Married	Married	Single	Separated
Children	2	3	2	-	2
Education	Two semesters in university	Four semesters in Law School	Highschool Graduate	Highschool Student	University Graduate
Occupation	Cultural Mediator	Childcare Facility Assistant	Housewife	Student	Housewife
Length of Stay	20 years	30 years	1 year	1 year	8 years
Reason for Coming	Marriage	Marriage	Family Reunification	Family Reunification	Husband's work/Seeking Asylum
Legal Status	Migrant	Migrant	Asylum Seeker	Asylum Seeker	Asylee
Languages	Arabic French Greek	Arabic French Greek	Arabic	Arabic	Arabic
Hijab	No	Yes	Yes	Yes	No

6.5 Research Tool – Data Collection

The quality of a research study is heavily dependent on the quality of the data collected. According to Smith and Nizza (2022, pp. 19-20), within the context of IPA, good data is equivalent to “rich and detailed first-person accounts of a specific experience”. This type of personal account is produced when, using a flexible data collection tool (Smith & Osborn, 2003), the researcher encourages the participants to tell their stories in their own way, expressing thoughts, feelings and concerns freely, without fearing that they might be judged (Smith & Nizza, 2022).

The data collection method I chose to apply in the present study is semi-structured, in-depth, one-on-one interviews, one of the most widely used data collection tools in IPA studies. Semi-structured interviews facilitate the establishment of rapport while allowing the researcher the flexibility to adapt the questions order as necessary to investigate important issues that interest or concern the respondents (Smith & Osborn, 2003), thus eliciting data that reflects the participants’ own perceptions and interpretations (Pietkiewicz & Smith, 2014).

IPA interviews are intended to take the form of a naturally flowing conversation with the participants doing most of the talking while the researcher guides the conversation in a way that ensures the collection of the sought-after data (Smith & Nizza, 2022). A carefully constructed Interview Guide with open-ended questions that invites the participants to expand on the issues under investigation can facilitate the researcher’s work while prompts encouraging further elaboration should also be considered in case participants find certain questions too general or a response requires further probing (Pietkiewicz & Smith, 2014).

The Interview Guide designed to help navigate the discussion in the interviews conducted for the present study was constructed taking account of the objective and subjective dimensions of social inclusion. The rationale behind including objective aspects of inclusion was to explore to what extent these play a role in shaping the respondents’ subjective perceptions of inclusion or exclusion. Keeping the questions as free as possible of my own assumptions, the main objective was to elicit responses that indirectly answer the research questions.

Reflective Box

When designing the Interview Guide, I made the conscious decision not to refer to the hijab, to enable the participants who wear it to decide whether they wanted to bring the issue up and freely express their views on whether this choice bears any relevance to the issues explored in the present study.

The Interview Guide (Appendices C, D) starts with questions about the demographic characteristics of the participants, followed by an introductory question that invites them to describe themselves. The purpose of this question was twofold: to break the ice but also provide valuable insight into the participants' perception of themselves which is thought to reflect feelings of inclusion or exclusion (Leemann et al., 2022; Sagioglou & Hommerich, 2024). The Interview Guide also includes questions covering the areas of economic well-being, social participation and sense of belonging, cultural interaction with native people, access to citizenship, the challenges encountered by the participants and the needs that must be met so that they can feel included. To formulate the open-ended questions comprising the Guide, I drew on SCOPE (Huxley et al., 2012) regarding objective and subjective dimensions of social inclusion and the work of Anheier et al. (2017) and Morrone (2006) as far as cultural participation is concerned.

The Interview Guide was not followed rigidly, meaning that not all questions were asked nor were they asked in the same order in each interview. Rather, I took a flexible approach encouraging the respondents to influence the direction of the discussion and elaborate on issues that seemed to play an important role in shaping their unique experience.

A total of five interviews, one with each participant, were conducted. Their length ranged from 45 to 85 minutes. All participants chose to be interviewed at the premises of the NGO where I taught Greek classes as a volunteer teacher at the time. A female cultural mediator with experience in open-ended interview techniques was present in four interviews. She had been informed about the present study's aims and the research questions and had familiarized herself with the questions comprising the Interview Guide prior to the interviews. As three participants spoke neither Greek nor English, she acted as an interpreter from Greek to Arabic and vice versa in three interviews and intervened in the fourth when interpretation was necessary. With the participants' permission, all interviews were audio-recorded and were subsequently transcribed verbatim.

6.6 Data Analysis

Removing theoretical constraints, rather than capturing a pure experience per se, the analytical process in IPA aims to aid the researcher in understanding how the participants perceive and make sense of their experiences, thus acknowledging the researcher's role, while making interpretation the focal point of the analysis. Being cyclical rather than linear, the IPA analytical process involves revisiting the data to revise interpretative comments throughout the process, allowing answers to the research questions to be revealed once the process is complete (Smith & Nizza, 2022). For the present study, in line with IPA idiographic commitment, I completed a detailed examination of the transcript of each interview before moving on to the next, flexibly following a set of guidelines by Pietkiewicz & Smith (2014) and Smith & Nizza (2022).

More specifically, I read the transcript of the first interview while listening to the recording to place myself back into the context of the interview. Then I read the transcript multiple times taking exploratory notes to immerse myself in the data, engaging with the transcript at a deeper level. Following that, based on the exploratory notes taken at the previous stage, I moved on to formulate experiential statements, keeping in mind that these should summarize important themes that reflect the psychological experience of each participant. Moving on to the next stage, I reviewed the experiential statements identified to find connections that enabled me to cluster them into groups that highlight the key aspects of the participant's experience as well as the sense-making process she followed. Once the clustering phase was completed, I named each cluster as a personal experiential theme making sure that the title expressed the convergence of the experiential statements grouped together. I implemented the same analytical process for each case, namely the transcripts of all five interviews.

Reflective Box

My engagement with the theoretical framework of the present study helped me to develop a better understanding of the nature of the concepts of social inclusion and exclusion, the objective and subjective dimensions these concepts encompass, and the feelings associated with experiencing inclusion or exclusion. I also delved into the collectivist aspects of the Arab culture and studied the position of women in the Arab society, which is shaped by culture, patriarchy, and religion. The knowledge I acquired facilitated me in identifying my own perspectives, particularly regarding religion, and, in conjunction with the literature review I undertook, provided useful insights that enhanced my ability to make sense of how the

participants make sense the experience of being an immigrant Arab Muslim woman living in Greece.

After all the cases had been individually analyzed, I moved on to compare across cases seeking to identify common patterns and idiosyncratic differences while examining whether one case might enhance my understanding of another case. Finally, after the cross-case analysis was complete, I compiled a table of group experiential themes, on which the written account of the analysis was based. I then proceeded to explain and illustrate the group experiential themes, linking the analysis to existing literature.

6.7 Quality in Qualitative Research

Compared to quantitative studies, data in qualitative research studies are usually collected from fewer participants. However, qualitative studies include rich, detailed, and heavily contextualized analyses of the data collected from each participant. Unlike quantitative studies which attempt to verify or refute a hypothesis expecting findings that apply across all contexts, qualitative studies focus on experiences that occur in specific contexts through the implementation of methods requiring the researcher's reflexivity about their influence on the research process (Levitt et al., 2018). Thus, instead of being evaluated by the same criteria as quantitative studies, qualitative studies need to be evaluated by criteria that are consistent with the logic of qualitative research (Levitt et al., 2018; Smith & Nizza, 2022; Yardley, 2016), which I made a great effort to meet to ensure the quality of the present study.

According to Yardley (2016), the evaluation of the quality of qualitative research comprises four key dimensions: i) sensitivity to context as demonstrated by awareness of the socio-cultural context in which the participants' views are shaped and interpreted along with the researchers' ability to treat data with sensitivity paying special attention to the meanings produced by the participants themselves; ii) commitment and rigor as shown by an in-depth engagement with the topic explored followed by an in-depth analysis of data; iii) transparency, which allows the reader to follow the data interpretation process; iv) importance, which refers to the generation of knowledge that is useful in a practical way, or could result in a hypothesis, or even bring about a change in the way we think about the world.

In a similar vein, Levitt et al. (2018) suggest that evaluation of methodological integrity can be based upon fidelity to the subject matter and utility in achieving research goals. Fidelity refers to the researcher's selection of procedures that are suitable for the topic under investigation

and is enhanced by i) data adequacy, ii) perspective management in data collection, iii) perspective management in data analysis, and iv) groundedness. Aspiring to meet these quality criteria in accordance with the guidelines provided by Levitt et al. (2018), I talked to immigrant Arab Muslim women residing in Athens who could illuminate the topic investigated and I sought to identify and be transparent about the role my own perspectives played in the processes of data collection and data analysis. Furthermore, aiming to achieve groundedness, I tried to connect my findings with data that support them.

According to Levitt et al. (2018), utility in achieving research goals pertains to the process by which the researchers choose procedures that provide answers to their research questions, addressing the research aims. Utility is enhanced: i) by contextualization of data, ii) when data forms the basis for insightful analyses operating as a catalyst for insight, iii) when the analysis makes meaningful contributions, iv) by coherence among findings, with differences being explained.

Smith and Nizza (2022) have demonstrated how a good IPA study can meet the quality standards recommended by Levitt et al. (2018) for qualitative research studies. In compliance with their guidelines, the present study comprises: i) an introduction stating the purpose of the study, the key features of IPA and the rationale behind implementing IPA; ii) the method, with a description of the research design, the recruitment process, the data collection instrument, the data analysis process, and the writing of the report; iii) methodological integrity by means of presenting each phase in considerable detail; iv) findings and results in the form of strong and relevant quotes from participants accompanied by interpretative commenting; v) discussion, which includes connecting findings with existing literature, recognizing strengths and weaknesses, and making recommendations for future research.

Smith's (2011) further recommendations on the criteria by which quality of IPA studies should be evaluated can be found in Appendix E.

6.8 Ethical Considerations

Four interviews were conducted with the assistance of a cultural mediator. Although I am aware of the concern that such an intervention could affect the data collected during the interview (De Leo et al., 2021) and will expand on this issue in the "Limitations" section of the present study, I believe that the benefits outweigh the drawbacks.

The main objective of this project is to allow the voices of the participants to be heard, which would not have been possible without interpretation. As the use of technology (e.g. Google Translate) seemed rather impractical for semi-structured, in-depth interviews, the presence of a cultural mediator was deemed necessary. Being an immigrant Muslim woman of Arabic origin who had worked with the participants on several occasions, the cultural mediator acting as an interpreter contributed to the establishment of a climate of confidentiality and trust, which, besides being a prerequisite for the successful implementation of IPA (Schweitzer & Steel, 2008), also aids in minimizing the power relationships between researcher and participants (Creswell, 2007). The cultural mediator did not only translate but also mediated between cultural norms (Theisen-Womersley, 2021), enabling me to notice subtle meanings and gain valuable insights into the participants' experience.

To ensure the participants' informed consent, before the interviews began, I provided them with detailed information about the study, including their right not to answer a question, and emphasized that the interviews would be audio recorded. I explained that anonymity would be protected with the use of pseudonyms, and all data would be treated with confidentiality, clarifying that anonymized quotes from the interviews would appear in the study, and data from my research may be used in other researchers' work (Orb et al., 2001). The consent form signed by the participants was provided in Greek (Appendix A) but also Arabic (Appendix B), when necessary. The participants were also urged to express themselves freely during the interviews. However, there were a couple of occasions when they had to be reminded when they seemed to hesitate to answer certain questions.

To protect the participants' well-being, I made a point of watching their nonverbal cues (Smith & Nizza, 2022) throughout the interviews. When they seemed uncomfortable or nervous, I consciously decided to allow some deviation from the interview questions or even made a joke to help them relax and feel more comfortable. Judging from the transcriptions, the aforementioned strategies do not seem to have affected the quality of the data gathered.

7. Findings-Analysis

The aim of the present study is to explore the meanings immigrant Arab Muslim women ascribe to social inclusion, examining how subjective feelings of inclusion are related to the objective dimensions of the concept. A phenomenological and interpretative analysis of the participants' accounts has identified five group experiential themes: "Appreciation for the adopted country", "Dealing with difficulties and remaining positive", "Finding meaning in participation and social interactions", "Retaining true self in a different social reality", and "Developing a Sense of Belonging". Each group experiential theme comprises a number of experiential subthemes, which are presented in Table 2.

The group experiential themes and subthemes are presented and discussed in turn. The themes have been separated during the analysis process. However, it is evident throughout the narrative account that themes are often interconnected and should therefore be considered taking an integrated approach. Transcription extracts, translated from Greek, are included in the form of quotations to provide the phenomenological basis of the narrative, and support the claims, complemented with an interpretative commentary. The selection of quotes aims to ensure proportionate representation while highlighting patterns of both convergence and divergence in the participants' experience.

Table 2: Group Experiential Themes and Subthemes

Group Experiential Themes	Group Experiential Subthemes
Expressing appreciation for the adopted country	Appreciating freedom, autonomy, and respect for women Acknowledging better opportunities for self and family
Dealing with difficulties and remaining positive	Absence of the extended family: Something is missing. Economic well-being: Different perspectives Varying levels of satisfaction with rights Mixed feelings about access to public services: frustration at bureaucracy Feeling hurt when faced with discrimination or insulting behavior.
Finding meaning in participation and social interactions	The role of the immediate family in feeling included. Important acquaintances that make a difference Meanings ascribed to friendships, cultural interactions, and the role of the host language. Feelings about the host society: Different approaches with respect as the common denominator
Retaining true self in a different social reality	Feelings about self: focusing on positive traits, strengths, and abilities. Looking at self through the eyes of family members: feeling valued The role of religion: a sense of connectedness and well-being
Developing a Sense of Belonging	Greece as the new home: "I am exactly where I should be." Emotional attachment Meanings ascribed to acquisition of Greek citizenship. The future in Greece: hopes and dreams

7.1 Appreciation for the adopted country

This group experiential theme reflects the participants' feelings about life in Greece. Asmaa, Latifa, Fadia and Samira all focus on life domains that are of great significance to them, including women's position and access to better opportunities for themselves and their families, making comparisons with the situation in their country of origin. In contrast, Nada points out that she felt free and had a good job in Morocco, but she is equally satisfied with life in Greece.

7.1.1 Appreciating freedom, autonomy, and respect for women.

Three of the participants highlight that in Greece they feel free to take charge of their own lives and pursue their own dreams. A deep appreciation of this kind of autonomy and freedom is particularly evident in Asmaa and Latifa's interviews, both of whom have experienced oppression in their countries of origin.

In 2011, when her abusive husband divorced her for standing up to him, Asmaa and her two children sought refuge in Tunisia. Blaming her for the divorce and accusing her of bringing shame to the family, her sister practically disowned her, and her brother forbade her to leave her mother's house, even to look for work.

"When he heard about the divorce, he said to me: You will stay in here, you will die in here and this house will become your grave" (Asmaa, 157-158)

Completely isolated and without any money of her own, Asmaa began to despair. She became convinced that her only chance to claim a better life for herself and her children was to come back to Greece.

"Just imagine being alone in the house with your children all these months, almost a year [...] It is a miracle that I survived and managed to come back here. [...] If I had stayed [in Tunisia] I would still be locked in the house, as if in prison, because of my brother's ideas" (Asmaa, 332-333; 335; 632)

Asmaa feels grateful for having escaped this fate. She cherishes the freedom women enjoy in Greece and appreciates the fact that here she can make her own decisions without having to account for her actions to anyone. More importantly, she is happy to be able to work and support her family.

"In terms of freedom, it's better here [...] By freedom, I mean that you can leave your house to go to work in the morning without being afraid [...] You can take care of your family. You can live in peace." (Asmaa, 615-616; 620-622)

Latifa also refers to the restrictions imposed upon women in her country of origin, which she feels deprive women of their own agency. She says: *"As a woman, I could not achieve my goals in my country [...] There are limits. You are not free to do what you want"* (84-85). Like Asmaa, Latifa was married to an abusive husband, who she felt had no respect for her, treating her *"like a servant whose only purpose in life was to take care of the children and the house"* (93-94). Latifa is a great admirer of the ancient Greek culture and finds it amazing that women were represented in ancient Greek art, which she seems to believe amounts to recognition of women's worth. To illustrate her point, she makes a special reference to the caryatids, which function as architectural support instead of columns. In her opinion,

"[the caryatids symbolize that] besides trying a lot, a woman also endures a lot [...] here [in Greece] a woman's worth is recognized, and women can do a lot [...] they [the caryatids] are a representation of the true nature of women" (Latifa, 639; 647; 662)

Latifa describes her country as a *"closed society"* (188), where she felt confined. She feels that in Greece she has found the freedom and respect she needs to take charge of her life and pursue her dreams.

"Here I feel free and respected. I have everything so I believe that I can build the future I want and have always dreamed of (Latifa, 810-811).

Fadia also thinks that in her country women are not as likely as men to pursue a successful career and do not get the respect they deserve as professionals because their worth and potential for achievement is always devalued. She openly expresses her frustration over such beliefs, stating: *"boys are believed to be superior to girls, which is something I don't like"* (Fadia, 614-615).

Samira makes no explicit comparison with her country of origin, but she seems to have discovered something new, even unexpected, when she states that women in Greece are respected and have rights.

"I have realized that here women are deeply respected and have all kinds of rights" (Samira, 245-246)

On a different note, Nada states that back in her country of origin she was “free” (63) because her parents were not “strict” (64). Nada went to university and then landed a “high profile job” (1332) at the Casablanca airport. It was her own decision to quit her job and leave her country to marry her husband and is happy with her choice (“I don’t regret it,” 1329). However, she indirectly acknowledges that freedom to exercise their own agency, which women are entitled to in Greece, cannot always be taken for granted in the case of women of Arabic origin.

I come from Morocco, which is an open society [...] For those who had a tough life in their home country, and found freedom when they came here, living in Greece might make a difference, but not for me (Nada, 66; 298-299).

7.1.2 Acknowledging better opportunities for self and family.

This group experiential subtheme captures the conviction of four of the participants that in Greece they have access to better opportunities to realize their goals. Asmaa emphasizes that women in her country are at a disadvantaged position when it comes to landing a job.

In terms of education, things in my country are good [...] in terms of rights [to work], there can be no comparison. The truth is, how can I put it right, that there, no matter what we do, men are [considered] superior. I mean, even if she has the best degrees, a woman is not [considered] as worthy as a man (Asmaa, 641-645)

Access to work is especially important to Asmaa because it provides her with the means to support her family. She believes that even if her brother had granted permission, she would not have been able to find a job in Tunisia not only because she is a woman and she does not have a university degree, but also because she carries the stigma of being divorced “it’s just that if you don’t have degrees and other qualifications, it’s not easy to get a job [...] And if a woman is divorced, it means that she is not a good woman, she is not, she is not” (629-630; 633-634). Here, rather than stigmatized, Asmaa feels “reborn” (454). Thanks to her knowledge of Arabic and French, she currently works as a cultural mediator. She is very satisfied with her job, even though it is on a temporary contract. She knows that she might need to look for another job in the future but rather than complain, she is thankful for the opportunity to be able to do just that.

“Here I am free to work, I earn money, I take care of my house, I know what I will do and what I have to do [...] It’s better here because in Tunisia I wouldn’t have been able to do all the things that I do here” (Asmaa, 142-143; 148-149)

Fadia also thinks that in her country the common belief that *“men should study at university and go to work whereas a woman’s place is at home”* (614,615) privileges men and hinders women from fulfilling their ambitions. It is obvious that she believes it is unfair that her access to opportunities should be restricted on account of her gender.

“It’s a thousand times better here than in Egypt because I am confident that here I will have a better chance to do what I want and dream of” (Fadia, 603-604)

Besides better opportunities to realize her dreams, Latifa is excited to be in Greece because of the *“little things”* she can do here, which to us *“might seem unimportant but are a big deal”* (248-249) to her, like *“going out for coffee”* (301-302), *“going to the gym and having a good time”* (294) or just *“see other people”* (307). She seems relieved to have escaped the oppression that suffocated her.

“Now that I am in Greece, I open my window in the morning, and I look at the rain. I see something else. I see people smiling and I smile too. How can I put it? Joy” (Latifa, 191-192)

Samira feels that her children will have *“a better life, a better future”* (305) in Greece. She explains that in her country, without the right connections, no one can pursue a career as a pilot or an aircraft engineer, which is what her son aspires to. She is hopeful that *“here things may be different and once he obtains the right qualifications, he can do what he dreams of”* (594-596).

7.2 Dealing with difficulties and remaining positive.

This group experiential theme captures how participants interpret and respond to the difficulties they encounter. All participants seem to think that the absence of their extended family has left some kind of void in their lives. They perceive their economic well-being differently and take different approaches towards the cost of living. Perception of rights and level of satisfaction with rights and access to public services also varies. Experiences of perceived discrimination or insulting behaviors have deeply affected the four participants reporting them, with Asmaa and Nada refraining from exercising their right to free healthcare because of such incidents. Despite the difficulties, however, participants choose to remain positive, not allowing challenges to taint their feelings about their adopted country.

7.2.1 Absence of the extended family: something is missing.

All participants perceive the absence of the extended family from their lives as a kind of void. For Fadia and Samira this absence led to a change in their daily routines, as they are now detached from their main social relationships network. Samira currently spends most of her day at home. However, back in her home country, with relatives living in proximity, her daily routine was completely different: *"I barely stayed at home because I went everywhere [visiting relatives]. That's how I spent my day"* (Samira, 154; 155). Similarly, Fadia really misses being able *"to visit my uncle, my aunt, my grandmother, whenever I wanted"* (400-401). Nada and Asmaa look at this absence from a different perspective, emphasizing that it has limited the number of people their children can turn to for help and support, which is indicative of the important role of the extended family in the Arab culture. They report that they tried to compensate for this void by staying strong and constantly being there for their children.

"Sometimes I feel lost, but I don't want my children to understand this because if I pass this message on to my children, they will lose strength [...] Because they get strength from me. Because no matter what I say, they are still young and don't have let's say a grandma, a grandpa, an aunt, an uncle, someone to turn to" (Asmaa, 273-276)

7.2.2 Economic well-being: Different perspectives

The participants were split regarding their economic well-being. Samira, who is currently out of work, states that her personal financial status was better in her country of origin, where she ran a small business. She is confident though that things will change *"In the future I will get a job so things will be better"* (102-103). In contrast to her mother's approach, according to Fadia, the family's financial situation has improved here because of better work opportunities for her father, who *"was unemployed in Egypt but here he has found a job"* (113-114). Besides, she believes that the things she is interested in buying were expensive in Egypt but can be purchased at affordable prices in Greece.

"Like every girl, I wanted to buy a lot of clothes, but they were very expensive [in Egypt]. Here, I can find everything I want at much better prices" (Fadia, 108-109).

Nada and Asmaa, the participants who have lived in Greece the longest, report that things used to be better in the past. Asmaa acknowledges that things are difficult for her, but she is still happy to be in Greece, where at least she is free to work and does not have to depend on

anyone for financial support. She values independence and freedom to make her own choices, without having to ask for permission. She explains:

"The rent in my old house was smaller [...] so the money I made was more than enough and the children were younger and did not need so much money [...] I barely make ends meet but I'm fine [...] If I had stayed there [in Tunisia], I wouldn't be able to go to work and I would have no money at all. So, despite all the difficulties, I thank God I am here, in Greece" (Asmaa, 109; 110-111; 114; 160-161).

Nada works on a temporary contract as a childcare facility assistant. Her husband owns a taxi, her eldest son is a ship captain, and her youngest son is an engineer officer. Only her daughter, who is a university student, still lives with her parents. Nada believes that the steep rise in the cost of living makes it impossible for her family to meet the living standards to which they were accustomed. Nada reports that:

"Before the crisis, things were fine [...] but now the cost of living is not just high, it has sky-rocketed [...] a family of three cannot live the way they used to. [...] Now we make more money, but everything is more expensive. [...] You cannot find the money to pay the power bill, you cannot support your children. You just can't" (Nada, 157; 159-160; 162-163; 172-173)

Latifa does not work but has the means to live a comfortable life in Greece, so she does not have to worry about money. Having travelled around because of her husband's work, she attests that *"Greece is the cheapest country in Europe"* (Latifa, 171-172).

7.2.3 Varying levels of satisfaction with rights

The newest arrivals, Samira and Fadia, express great satisfaction with the right to free Greek language lessons (Samira, 262) as well as healthcare services, especially vaccination, which gives them a sense of inclusion and equality to Greek natives *"My children have been vaccinated just like every other child in Greece"* (Samira, 258-259). However, the fact that they have yet to be granted a residence permit entails significant restrictions in their movements and actions, which makes them feel confined. Samira feels she is stranded in a difficult situation, which she can do nothing to escape from.

"I don't have documents. I don't have anything. If I had a residence permit, I would at least be able to travel and see my family. Then, I will be free. But now, I feel as if I were locked in a bird's cage" (Samira, 573-576)

Taking quite a different approach, Latifa is grateful to Greece for saving her from “hell” (888), granting her asylum and travel documents. Although her PAAYPA (Provisional Insurance and Health Care Number) is no longer valid, and her social security number (AMKA) cannot be activated without a certificate of employment, rather than feel excluded, Latifa believes that although her access to free healthcare services is hindered, this is only fair.

“I haven’t given anything to Greece so I cannot ask for anything either. Even if I don’t have rights, it’s only fair [...] Greece has done enough for me. I have documents, I am here, I am OK, I am really pleased. So, if I say anything, I will only say thank you Greece, nothing else” (Latifa, 387-391)

On a different note, to illustrate the fact that she does not have the same rights as Greek natives, Asmaa reports that she is not entitled to a health benefit granted to families with children suffering from the chronic disease her son is afflicted with. In her view, she is subjected to unequal treatment because of her migrant status so she feels left out (543-554). This, however, does not change her overall feeling for her adopted country, because, as is apparent throughout her account, she feels that the benefits of living in Greece outweigh the drawbacks.

“I really love Greece, and I like it here [...] And even if they give me a palace in my birth country, I won’t go back. But, no, I don’t have the same rights as Greek natives” (Asmaa, 538-540)

7.2.4 Mixed feelings about access to public services: frustration over bureaucracy

The level of satisfaction experienced by participants regarding access to public services seems to be inversely proportionate to the length of stay in the country. Except for Latifa, all participants report frustration over transactions with public services due to complicated procedures and bureaucratic delays.

Latifa expressed a high degree of satisfaction with the way her application was processed by the Asylum Service and the treatment she received as an immigrant in Greece. She feels that the treatment immigrants receive in her country of origin reduces them to the status of slaves, so she is grateful that her dignity was recognized and respected.

Here you feel that you are treated as a human being, I mean it [...] My application was processed so fast [...] everything is so organized [...] In my country, no matter how hard

you [immigrants] try, no matter what you do, you are treated as if you were a slave
(Latifa, 218-222)

Samira and Fadia are also highly satisfied with the access they were granted to health care services as asylums seekers, which seems to provide them with a sense of security.

“When I need to take one of my children to hospital, I just go there. I only have to show my card [International Protection Applicant Card], and I do what is necessary for my child” (Samira, 259-261)

However, they are frustrated with the red tape of the registration process so that Fadia and her brother can go to school, *“they have asked for too many supporting documents, which I I’m not sure I can gather”* (Samira, 146)

Asmaa got married in Tunisia, but both her children were born in Greece. She faces many difficulties regarding the recognition of her marriage and the validation of her divorce, and by extension, custody of her minor child. For divorce and custody to be validated, a court must be held, for which she will have to pay high fees. All this, especially the custody issue, exhaust and agitate Asmaa to the point that she openly expresses her frustration *“All this makes me feel bad here in Greece”* (1075-1076). Plus, her daughter, who was born in Greece and is currently a university student, has applied for naturalization but the process is expected to take a long time, which adds to her frustration *“I hope she is granted citizenship as soon as possible [...] but there are long delays”* (Asmaa, 1128; 1131).

Nada is tired of having to gather the supporting documents required for the renewal of her residence permit *“[It takes] two months, six months, seven months to gather the supporting documents”* (884). She is also distressed at the long waiting time before the new permit is issued.

“Now I have a certificate [of application] because my residence permit has expired [...] I will have to wait because the permit is not issued immediately [...] [You may wait] for more than a year and you may even get it when it has expired” (Nada, 870-871; 873)

Nada is afraid to travel to Morocco to visit her elderly mother without a residence permit because the certificate alone cannot guarantee that she can return. She worries that her mother might die before she has the chance to see her and feels guilty. However, she is scared that the Moroccan authorities might not allow her to come back to her family without her

residence permit *"Now my mother asks me to go [to Morocco] so she can see me before she dies [...] I'm afraid to go because they may detain me at the airport [on the way back] You can't travel with only the certificate"* (Nada, 941-944)

7.2.5 Feeling hurt when faced with discrimination or insulting behavior.

Except for Latifa, all participants report that they have been exposed to behavior that made them feel discriminated against or insulted, with Samira and Nada attributing the incidents to the hijab and Asmaa to the fact that she is a foreigner. In all cases, the participants felt they lost face because they were not treated with respect, which was a painful experience for all of them. In three of the cases, the incident involved other people shouting at them, which all three participants seem to perceive as demeaning behavior that cannot be accepted. However, despite these incidents, they still choose to maintain an overall positive outlook towards their adopted country. Fadia and Samira treat their experiences as remote incidents while Asmaa and Nada stoically accept that there is good and bad in life, taking measures to avoid exposure to behaviors they resent.

Fadia states that her only negative experience in Greece was an incident at the train station. When they first came to Greece they had no idea that they needed to buy a ticket for the train. Fadia feels that they were subjected to what she perceived as humiliation for no fault of their own since no one at the camp where they were residing at the time had bothered to provide them with relevant information. *"We had no idea [...] No one told us that we had to buy tickets. We were standing in the queue when someone started shouting at us, which I didn't like because I felt insulted and embarrassed. We just didn't know. They didn't have to do all that"* (Fadia, 250-253).

Before she came to the country, Samira had heard that there is racism in Greece. She says that she has not witnessed anything major but reports an incident which obviously hurt her feelings. She believes that she was treated like a criminal only because she wears the hijab.

"A friend told me that one day I may be in the street and a racist who doesn't like women wearing the hijab may come and just pull my headscarf off. So far, I haven't seen anything like that [...] but one day at the metro there was a woman who drew her bag closer to her body when she saw me approaching [...] She didn't feel safe and I moved away so that she could see I'm not a thief" (Samira, 624-628; 637-641]

To Nada's mind, discrimination and unequal treatment equate to deprivation of rights. She reports an incident that took place at a public healthcare facility. She feels that she was not treated with the same politeness as the patient before her and that her right to privacy was not respected "[the patient before me] was a Greek girl. I was wearing the headscarf; the other woman was wearing a mini skirt [...] He [the doctor] was very nice to her [...] Then, he asked me to go in while she was still there. This is not right" (764-768). The doctor was angry because she had thrown away her previous scans and started shouting at her in front of the other patient, which made Nada feel embarrassed. He kept telling her "You don't understand", which she perceived as an accusation of not speaking the language well enough to visit a doctor on her own. Nada felt so humiliated that she left crying. She does not want to exercise her right to free healthcare because she resents the doctor's behavior, which she attributes to the fact that she is a Muslim woman wearing the hijab. "When this doctor saw me, he acted as if he had seen the devil [...] I will never forget it so I'm looking for another doctor. I don't want to go back there ever again" (753; 802-803) This incident seems to have deeply upset Nada, but she ended her narration stating:

"Listen, if you look, you will find the good and the bad. I won't let a small thing like that daunt me" (Nada, 811-812)

Asmaa also reports being treated with disrespect by a female doctor at the public hospital where her son was treated for his chronic disease. Asmaa felt that the doctor's behavior belittled her in the presence of her son "She shouted at me every time she saw me [...] My son asked me why I allowed this lady to shout at me. I didn't want my child to think I was afraid because then he would be afraid too. He would feel insecure" (Asmaa, 477; 483-485). Asmaa obviously takes her role as a role model for her children very seriously and believes that through her own example she must instill a sense of dignity and confidence in them. She repeatedly asked the doctor to keep her voice down but to no avail. Finally, she decided not to go to the hospital again and she took her son to a private doctor instead. This behavior deeply affected her, "I was very hurt because my child was involved too. I didn't know what to do, who to turn to, who to talk to" (527-529). However, although the doctor's behavior has deterred her from exercising her legal right to free healthcare, she is determined not to let such incidents to define her experience of living in Greece.

"Greece is my country now. And my children's country, [...] But there are good things and bad things. So, I'm trying, and I tried, and I will always try to remain optimistic and positive and focus on the good things" (Asmaa, 428-431)

7.3 Finding meaning in participation and social interactions.

This group experiential theme illustrates how participants relate to the Greek social context. Attachment to the nuclear family, not only for support but also as the most desirable and meaningful form of social participation, is evident in all participants' interviews. Four participants seem to feel that certain acquaintances, which may or may not have evolved into friendships, have played an instrumental role in the development of feelings of acceptance and support. Although participants view the host society and cultural interactions from different perspectives, they all highlight respect as the key to meaningful interaction. Four participants highlighted the necessity of overcoming the language barrier to achieve better integration.

7.3.1 The role of the immediate family in feeling included.

All participants cherish the time they spend with their family. The activities they do together are perceived as the most meaningful interactions they can engage in, which provide a sense of inclusion and belonging and contribute to their well-being. All participants feel valued in their family's company.

Nada is proud of the fact that she and her children *"still play together"* (85) to have fun. She also really enjoys going shopping with her daughter (351) and fishing with her husband and family *"We go fishing and stay there all night. We play music and we dance"* (189-190). Besides spending time at home with them, Latifa particularly enjoys travelling with her children *"We take day trips, but we have also travelled to Rhodes and Lefkada"* (271-272). Every now and then, Asmaa goes out with her children for a walk or to grab something to eat (261-262) but what she really loves is spending time with them at home:

"Every Friday or Saturday night we always arrange to do something at home; to watch a movie together [...] we make popcorn, we talk. Sometimes we end up fighting, but we find the solution [...] so, the truth is that I have a great time with my children at home" (Asmaa, 255-256; 259;260; 263-264)

Fadia and Samira also enjoy going out for walks with the rest of the family around the neighborhood or to Monastiraki and Syntagma (Samira, 172) but also try to have an enjoyable time when they stay at home:

"When we stay at home, we talk or play cards and board games [...] mamma usually wins [...] and papa demands that we play again until he wins the game [laughs]"
(Fadia, 156-157; 164; 166; 172; 178)

7.3.2 Important acquaintances that make a difference.

Four participants make a special reference to certain people who they met in various settings and do not qualify as friends. Their presence in the participants' life may not be constant, but is obviously associated with feelings of acceptance, support, and inclusion. Nada remembers the Greek doctor who treated her when she was first diagnosed with a chronic disease as a person whose friendly demeanor and sense of humor provided reassurance and support alongside a sense of acceptance. Thanks to her, even though a fellow doctor was involved in the incident of perceived discrimination, Nada does not classify all Greek medical professionals in the same category. She asserts that there are still those who are genuinely nice:

"She is like an angel. She always welcomed me when I went to see her and when I complained about the weight I had put on, she said that I was not fatter than her and she laughed." (Nada, 847-848)

Samira and Latifa seem to feel that their language teachers play a key role in their lives. Samira knows that she needs to learn the host language to enter the job market and emphasizes that her Greek language teacher is helping her to achieve her goal *"now my teacher is helping me learn Greek"* (Samira, 41-42), which she seems to feel will make a difference in her life, facilitating access to more opportunities. In a similar vein and for the same reasons, Latifa takes a step further and describes her English teacher as her *"friend"* (321).

In the case of Asmaa, there are many people who she thinks helped her overcome the difficulties she had encountered, take charge of her life, and make decisive steps towards inclusion.

"I will never forget these people. They did me a great favor. I am still standing, I survived, and I have hope for the future here in Greece, thanks to these people"
(Asmaa, 914-916)

When Asmaa came back from Tunisia she had no money and without stable employment she could not support herself and her children. Her land lady offered her a discount and never complained when Asmaa was late paying the rent. An immigrant friend from Georgia, who she had met before the divorce and had tried to teach her Greek, encouraged her to turn to the Greek Orthodox Church for help, which proved a turning point in Asmaa's life. Asmaa was afraid she would be turned away because of her religion but the priest she spoke to did not mind she was Muslim *"He did not mind. He said that Muslims are human beings too. He said we are all humans. He was genuinely nice"* (852-853). Even though she did not have the supporting documents required, the priest brought her into contact with church organizations and facilities that provided her with the material and psychological support she needed to stand back on her feet and move on with her life.

7.3.3 Meanings ascribed to friendships, cultural interactions, and the role of the host language.

All participants feel that learning the host language is one of the greatest difficulties they are faced with and the key to integration, so the ones who do not speak Greek, Fadia, Samira and Latifa, are currently taking Greek language classes. They attribute their limited interactions with the locals to the language barrier and believe that knowledge of the host language will facilitate adaptation:

"The greatest difficulty I am facing is the language. I want to learn the language to be able to adapt as best as I can" (Fadia, 545-546)

Samira also thinks that overcoming the language barrier is a prerequisite for making friends with the locals *"I haven't made any friends here yet because I need to learn the language first"* (Samira, 194-195). In a similar vein, Latifa feels that the language barrier is the only obstacle to forging friendships with the natives:

"I have a big problem because I haven't learnt the language yet [...] otherwise, I want to make friends here and I feel that [Greek] people want to make friends with me too because I'm very sociable" (Latifa, 329; 334-335)

Samira and Fadia admit to knowing very little about the Greek country, and Greek culture and traditions but express their wish to learn:

"I know that there was an ancient civilization in Greece. And I know that it is a very advanced country. Other than that, I don't know anything, but I want to learn" (Samira, 446-447).

Latifa already knows a lot about the Greek history and culture and is a great admirer of Sokrates, the Greek philosopher. However, she wants to expand her knowledge:

"When I learn the language well enough, I want to do a master's degree to know more about Greek history because Greece [...] is a more advanced country in terms of culture. There are also a lot of museums, so I will learn a lot" (Latifa, 561-564)

Asmaa also reports that one of the greatest difficulties she encountered when she first came to Greece in 2003 was the language barrier *"I didn't know the language so I couldn't communicate"* (1165-1166). She learnt the language with the help of her friend from Georgia, one of the best friends she has made in Greece, helping her children with their homework, and by watching TV. She points out that another advantage of watching Greek TV series is that she expands her knowledge of the Greek culture:

"To tell you the truth, I have learnt a lot watching TV [...] I really like it [...] you learn about the Greek family, the mother-in-law, it's hilarious [...] Believe me, my Greek, which is a matter of great concern to me, has improved, thanks to watching TV" (Asmaa, 1266-1267; 1269-1271; 1273-1274)

Asmaa has always believed that since her children live in Greece *"they should understand Greece and learn about Greek traditions"* so she allowed them to participate in school events related to the Christian religion (976-981). The family also decorates for Christmas and enjoys the Greek cuisine. Asmaa has a lot of Greek acquaintances but only a few good friends from Greece. Two of her best friends were volunteers at the facilities the Greek priest referred her to when she asked for help. They have stayed in touch, regularly talk on the phone, and occasionally meet for coffee. Asmaa values these friendships, which provide a sense of security *"I mean, I have someone to turn to [...] this gives me strength here in Greece"* (Asmaa, 802-803). She is also very good friends with Nada, who she met by chance at an ethnic food store, in Athens.

Nada speaks enough Greek to achieve communication, which she learnt watching TV and helping her children with homework. She has many Greek acquaintances and a couple of good friends, one of whom is her neighbor in Salamina, where her summer house is. Nada has

literally hundreds of friends of Arabic origin. She invited about two hundred people at the party she had when her daughter entered the university “[laughs] I only entertained 120 guests at my daughter’s party [...] about 50 or 60 of those invited didn’t show” (435; 438). She explains that most of her friends are Syrian immigrants, who she met through her husband, and have been living in Athens for decades. She particularly enjoys spending time with her lady friends, without their husbands, at one of their houses “only women, it’s not mix [...] because, in our religion, we, Muslim women, wear the headscarf when we go out or when men are present [...] without men around, we wear whatever we want” (465, 472, 474, 477).

7.3.4 Feelings about the host society: Different perspectives with respect as the common denominator

The participants express their feelings focusing on various aspects of the host society. Similarly to previous themes and subthemes, the participants who have spent less time in Greece take a more positive approach while the ones who have lived here the longest are more willing to acknowledge the “bad” and speak about the negative changes they have noticed in Greek society.

Samira and Latifa emphasize that there are similarities between the Greeks and the Arabs, trying to find common ground, in what may be an attempt to identify signs that meaningful interaction is possible. Latifa observes “We are very close, you know, regarding culture and traditions. Also, you scream and shout, just like us [laughs]” (541-542). Talking about the Greeks, Samira remarks that what they have in common with Arabs is faith in God, which to her mind indicates a kind nature.

“They [the Greeks] are very good people, and they have faith. And when people have faith and believe in God, they are tender and kind” (Samira, 226, 227)

Fadia believes that the Greeks show “respect” (314), and they seem “kind-hearted” (437). However, she cannot help but notice that they are absorbed in themselves, and Athens is nothing like the close-knit community she grew up in:

In my country, if I need something from a neighbor, I just knock on the door and ask, and they give it to me [...] When we have problems, we get together and help one another. Here, in Greece, we don’t have that” (Fadia, 342-344; 346-347)

Samira concurs that “[Greeks] keep to themselves” (421) but not Latifa, who feels at home in her neighborhood.

"I don't feel like a foreigner where I live. Greeks treat me as if I were Greek too" (Latifa, 415-416)

Asmaa reports feeling very welcome in her old neighborhood, but she adds that things have changed since she moved away *"The truth is that I saw something I didn't like. Maybe it's because they heard I'm a Muslim"* (1322-1323), implying that her religion may have negatively predisposed her new neighbors against her, alluding to increasing islamophobia. She points out however, that just like in her own country, in Greece too, there are good people and there are bad people, *"not all fingers are the same height"* (575).

Nada agrees with Asmaa that just like in every country, there are both good and bad people in Greece too. She remembers that in the past everything was great, people were more open, and they cared for each other. However, she believes things have changed dramatically the past decade, as have attitudes towards Muslims. People, according to Nada, have started to openly display hostility against Muslims, especially women wearing the hijab because they are more easily recognizable. She feels that the incidence of such episodes has drastically increased lately:

"When people see the headscarf, they act as if we are carrying a gun. I don't use the means of transport much, but my friend tells me she has problems all the time. People don't let her sit near them, or they tell her not to speak in Arabic, for example. But in the past, I swear to you, if I hadn't liked it here, I wouldn't have stayed" (Nada, 543-548)

She also reports incidents involving immigrants from different ethnic backgrounds displaying xenophobic attitudes towards Muslims, implying that non-Muslim immigrants might have contributed to the increase of islamophobia in Greece.

"[she said] go back to your village, go back to your home country. And later I found out that she is a foreigner too. She is from Russia" (Nada, 591-592; 594).

In her opinion, no one has the right to keep a whole country for themselves and we can all live together in peace if we have respect for one another. In fact, for all participants, respect is what they expect from the natives as well as their main responsibility to the adopted country and its people.

"People here have treated me with respect so I must respect them too [...] I must respect all the rules" (Samira, 285-286; 288)

Asmaa concurs *"First of all, since I am here, in Greece, I must respect the rules, the laws and the people"* (566-567). Similarly, Latifa feels she owes respect to the country that granted her asylum *"Since I now have a Greek passport, I must respect this document, so I have great respect for the Greeks too"* (407-409).

7.4 Retaining true self in a different social reality.

The significance they attach to their role as mothers and their relationships with their children permeates the accounts of all participants who have children and enhances subjective feelings of inclusion, enabling them to feel accepted and valued and develop a sense of purpose and achievement. In the case of Fadia, family performs the same function. However, the importance they ascribe to their role as mothers does not deter them from recognizing their personal positive characteristics, whether they be moral traits, or strengths and abilities. Religion seems to be an integral part of all participants' identity, providing them with a sense of meaningfulness.

7.4.1 Feelings about self: focusing on positive traits, strengths, and abilities.

All participants' concept of themselves is positive and they can all find meaning and purpose in their lives. The significance placed to motherhood is particularly evident in Nada's account, which revolves around her children's well-being. After she became a mother, she devoted her life to her children, which is something she takes great pride in because she feels this is a mother's true purpose in life.

"All women have children but there is a difference. There are women and there are mothers [...] I didn't work at all for thirty years. I started working in 2023 [...] Now I work to have something to do because the children have grown up" (Nada; 76-77; 318-319; 1286-1287)

She also highlights her flexibility, in the sense that she manages to have a good relationship with people of all ages, which again she applies for the benefit of her children, managing to be *"more of a friend than a mother"* (84) to them.

Latifa chose to seek asylum in Greece because her children, who study at university here, *"want their mother to live here, with them"* (155-156). Motherhood gives her purpose in life

but viewing things from a different angle, she believes a woman can take on multiple roles and now that she has broken free of her marriage, she feels “reborn” (97) and ready to pursue her own ambitions to add more meaning to her life.

“I will keep trying until I make all my dreams come true” (Latifa, 98).

Samira describes herself as patient with other people and very sociable, but she feels that what defines her is that she is hard-working. She is determined to find a job with her children’s well-being in mind, believing that an increase in the family’s income can improve their living conditions.

“I like working, I like having a job [...] and now that I came to Greece, even though I have only been here for only about a year, I really want to find a job, to work [...] to help my children and my husband” (Samira, 38-40, 99).

Asmaa also defines herself as a mother first, but also proudly emphasizes the moral traits which she obviously feels add to her worth, namely respect for other people, patience, perseverance, and dignity.

“First of all, I am a mother. I am very patient [laughs] I fight, I never give up [...] I have a lot of respect for other people, even if they do not deserve it [...] So, [I am] a patient, dignified woman (Asmaa, 69-77)

7.4.2 Looking at self through the eyes of family members: feeling valued.

It is evident in all participants’ accounts that they feel valued by their family, which enables them to develop a feeling of acceptance and a sense of achievement. Latifa and Asmaa feel that their children are proud of them, which they consider their greatest accomplishment and makes them feel that all their efforts are rewarded. Asmaa forgets all the difficulties she encounters at the realization that her children see her as a role model.

“[They tell me] mom, you know how to manage things, you know how to talk, you never give up [...] and they tell me something that makes me incredibly happy [...] we are proud of you mom. Whenever they say that, it is enough for me [...] and I forget fatigue and sadness and everything” (Asmaa, 279-289]

Latifa’s relationship with her son has not always been smooth because his father was trying to turn him against his mother. Therefore, she derives great satisfaction from the fact that now

that he can see her for who she really is, their relationship has been restored. She feels accepted and valued when her son displays affection and consideration.

"Thank God, my relationship with my children is fine now and they are proud of me. Of course, my son used to be cruel with me because of what his father told him to turn him against me [...] but now that we live together, without his father around, my son has changed. I am happy because now he cares for my health. He really looks after me" (Latifa, 342-349)

Nada is always there for her children. They share their joy with her. They turn to her for advice and support when they are dealing with crises and comfort when they are going through break-ups. Her place in her children's life gives her a sense of fulfillment and purpose.

"I see my children as little stars as they see me as the moon [...] I am a light that guides them [...] I move forward and pull my children along with me" (206-207, 226, 230)

On quite a different note, Fadia, who, as is apparent throughout her account, knows that she is dearly loved by her family, chooses to take a more playful approach when she attempts to see herself through their eyes.

"My mom is always nagging me about being lazy and not doing anything [laughs]. My dad thinks I am tender and the kindest one in the family [laughs]. My brother, although I am older, treats me as if I were younger than him [laughs]" (Fadia, 138-144)

Obviously, Fadia sees her mother and brother's attitudes with a sense of humor. There is no trace of real dissatisfaction in her remarks. However, it is also likely that through her humorous account she indirectly expresses her objection to the roles traditionally assigned to men and women in her culture, to which she is determined not to conform as she has explicitly stated in other parts of her interview.

7.4.3 The role of religion: creating a sense of connectedness while enhancing a sense of well-being.

The participants' attachment to their religion is apparent in all accounts and seems to enhance their well-being in multiple ways. Praying to God is part of Samira's daily routine and an activity she shares with the other members of her family *"we wake up every morning, as usual, and we say our prayers"* (Samira, 114). Praying was the way to start their day in their home country and they continued this practice in their new home. Besides its spiritual benefits, praying to

God also seems to signify a sense of continuity for Samira, facilitating the transition to her new life.

For all participants, major religious holidays are a time to rejoice *"I take the day off. I get up in the morning, I set the table and everything because that day we celebrate"* (Asmaa, 702-703). For three of them, a religious holiday is marked by a visit to the mosque. Nada feels that visiting the mosque, where all Muslims irrespective of color and origin, are welcomed to celebrate God and rejoice, provides a sense of unity and connectedness *"If you are a Muslim, you can go to the mosque irrespective of color [...] people bring traditional sweets [...] juice, water, and toys for the small children, dolls, and toy cars for the little boys, balloons, because we celebrate [...] they [worshippers] go out in the yard and sit together in groups. They drink, they talk"* (Nada, 1001; 1040; 1042-146; 1056-1058). Samira concurs, adding that going to the mosque and seeing other people who share her religion on big holidays is a unique experience that lifts her spirits and makes her feel she belongs. Even if no actual social interaction occurs, sharing a religious experience produces a feeling of meaningful connection.

"Even if you don't know anyone, you wish Happy Eid and you greet everyone. You feel immense joy" (Samira, 382-383)

Major religious holidays also provide the opportunity for meaningful interactions between family members. All participants report doing something special with their families to celebrate Eid al Fitr, for instance, *"In the evening, we went out for a walk"* (Fadia, 416), *"It was the first time [after she left her husband]] with my children, so it was a really special day [...] so [we celebrated Eid al Fitr] as usual at home, and then we went out for dinner"* (Latifa, 514-515).

7.5 Developing a Sense of Belonging

All participants view Greece as the country where they want to spend the rest of their lives. The degree to which they feel at home in Greece, in the sense of having developed emotional attachment, is proportionate to the length of stay. The participants who have lived here the longest readily express their love for Greece while the country seems to be growing on the newest arrivals as well. They all have plans and dreams for their future, which they hope they will be able to realize. Acquisition of Greek citizenship is a matter of concern for four participants, who seem to associate it with economic, social and even political belonging.

7.5.1 Emotional Attachment

This experiential subtheme captures the participants' emotional attachment to their adopted country, which ranges from appreciation to unequivocal love. Nada is at a loss for words when she attempts to explain her deep affection for her adopted country, so she resorts to a metaphor.

"I cannot leave Athens [...] No way, no way [...] Not even for my country [...] There's no way I'm going back [...] I love everything, everything, everything [...] There's something about Greece that pulls me close [...] It's glue, it must be something like glue" (Nada, 364-365; 367; 369; 375; 377; 379)

In a similar vein, Asmaa declares *"[Greece] is in my blood [...] I just like it here [...] the good and the bad"* (426; 435; 437), indicating how strong her bond with her adopted country has become. Latifa asserts *"My soul is in Greece [...] I am in love with Greece"* (175; 177), emphasizing the strong emotional attachment she has developed to her adopted country, which she considers "rich" (818), perhaps not in terms of the economy but regarding the culture. Samira and Fadia are not that enthusiastic, not having lived in the country long enough to become emotionally attached. They highlight that, compared to their home country, Greece is *"advanced"* (Samira, 303; Fadia, 245), *"organized"* (Samira, 223; Fadia, 365) and *"very clean"* (Samira, 223; Fadia, 364), all of which seem to be much to their liking as they associate these characteristics with a better quality of life.

7.5.2 Greece as the new home: "I am exactly where I should be."

All participants have stated that they are exactly where they should be, with the people they want to be with, as their true selves. For the ones who have lived in the country the longest, the decision to remain in Greece and build a life here is based on a feeling of familiarity and emotional connection. Latifa has lived in Greece for eight years. She loves the country and its "kind, sociable" (808) people. Her bond with the country is enhanced by the fact that her children also live here and share their mother's feelings. As is apparent in her entire account, in Greece she has not only found freedom, but also a sense of connectedness.

"In Greece I have found what I want, I am exactly where I want to be, and I belong here. And I will do the things I want, and I believe that everything will be fine" (Latifa, 806-807)

Asmaa has lived in Greece for over twenty years and her children were born and raised here. Despite the difficulties, she has come to love the country and cannot imagine ever returning to her country of origin. Asmaa has asked her children to bury her here when she dies.

"I keep saying that Greece is my country now. Whether I live well from a financial and psychological point of view or not, it is my country. It's not just that I have no other choice, but truly, from the bottom of my heart, I tell you that Greece is my country [...] And I will tell you something else too. I asked my children to bury me here when I die" (Asmaa, 593-596; 1179-1180)

Nada has lived for thirty years, over half of her life, in Greece. Similarly to Asmaa, her children were born and raised in Greece. Despite the discrimination she and her family have been exposed to, she has become emotionally attached to Greece, which she refers to as her home country when she visits Morocco, infuriating her mother. She has also asked to be buried here, in Komotini.

"My passport is green, it is Moroccan. But I have lived [here] thirty years. I am more from here than I am from there [...] I am Moroccan and Muslim [...] and I have drafted a document to express my wish to be buried in Komotini when I die" (Nada, 977-978; 609-610; 612-614)

Nada repeatedly refers to her Moroccan origin when illustrating her bond with Greece. Rather than a way to highlight her foreign origin, this is probably her way of alluding to the fact that although Nada acknowledges Greece as her home country, Greek authorities have raised obstacles for third country nationals wishing to acquire Greek citizenship, herself included.

Samira and Fadia also feel that in Greece they are where they want to be and intend to remain here *"I want to stay here, I mean forever"* (Fadia, 540). However, having been in Greece for only a brief time, they have yet to develop a genuine emotional bond. They have adopted a more utilitarian approach to the country, focusing on better educational and financial opportunities, which contribute to a sense of well-being.

"I am where I have wanted to be for a long time and here, in this position, with God's help, I have many dreams that I will realize step by step [...] From a psychological, educational and financial point of view, I see a better future here. Everything is better here" (Samira, 665-667; 678-681)

7.5.3 Meanings ascribed to acquiring Greek Citizenship

Acquisition of the Greek citizenship is a matter that concerns all participants, with the exception of Samira. Nada's children have all been naturalized while Asmaa's daughter has applied for citizenship and her brother will follow suit as soon as he qualifies. Asmaa and Nada, who have been living in Greece for decades, both express their wish to become Greek citizens for various reasons, including the right to vote. Both women meet the legal requirements but are daunted by the difficulty of the examination for the PEGP, as Asmaa explains *«I really don't have the energy to study, to, to, to»* (Asmaa, 936). In their view, people who hold a residence permit, have lived in Greece for a considerable amount of time and have no trouble with the law, deserve to be granted citizenship, without being required to sit an examination.

“And citizenship should be granted to those who deserve it. I mean, not just women but also families, who are decent, work, they are OK, there is no problem. Why shouldn't I be granted citizenship? Since I like it here and I want to stay [...] I have lived in Greece for so long and I like it so much that I love Greece. It would be some kind of recognition if I at least had Greek citizenship” (Asmaa, 1088-1090, 1115-1117)

Asmaa feels that naturalization is a lost cause for her because of the PEGP, which she perceives as an insurmountable obstacle. The same is true for Nada, who claims that she wants to be naturalized to escape the red tape of the residence permit renewal. However, it is apparent in her account that she is hurt by the fact that she is denied naturalization by the country which she calls home and feels that she and her whole family have contributed to. She raised good children, who became good citizens. They work hard contributing to the country's economy, as does her husband, who, through his successful work with international tourists, promotes a good image of the country.

“I have given [to Greece] good children who work [...] I have given many things. My husband too [...] He has his own taxi. Now he works with tourists who visit Greece [...] Tourists always give him good reviews” (Nada, 12211; 1226; 1228; 1230-1232)

Nada is also interested in politics, knows all Greek political leaders, and engages in evaluations of government work, and immigration policies. She would like to see Greece governed by those *“who want to help the country move forward, not those who have money”* (1135-1136). Such an interest in politics is another indication of her attachment to the country where she has spent most of her life.

Latifa already feels Greek so she aspires to naturalization because she believes that acquiring the Greek citizenship will offer her the opportunity to give something back to the country:

"I will take something [Greek citizenship] and I will give something back. I will move forward, I will pursue a master's degree, I will learn a lot here, so I will also contribute"
(Latifa, 621-622)

Fadia is interested in acquiring the Greek citizenship because she wants to be entitled to the same rights as Greek natives and aspires to become a full member of the Greek society. Fadia believes that the right to vote will enable her to make a difference in her adopted country.

"I want to leave my mark on this country. I want to live with dignity here in Greece and be able to participate in everything Greek men and women do" (Fadia, 510; 519-520)

7.5.4 The future in Greece: hopes and dreams.

All participants have plans, hopes, and dreams for their future, including a house and a good life for their children and themselves, with a meaningful job being a primary goal for four of them. They are hopeful that they will be able to fulfil their ambitions, forging closer ties with their adopted country while achieving a sense of self-fulfillment.

Asmaa focuses on landing a job that provides financial security, which is a dream she has for her children too. She also hopes that one day she will be able to buy her own house.

"My dream is to have a house of my own. I would like to have a stable job so as not to worry about what will happen tomorrow or the day after. I would like my children to live well here and find good jobs so that they will be happy for the rest of their lives. This [...] And health, of course" (Asmaa, 1184-1186)

Samira, whose greatest purpose in life is to help her family, wants to find a job to contribute to her family's economic, and by extension overall, well-being *"When you are better off financially, you will also be better off psychologically"* (Samira, 693-694). In the future she dreams of opening her own knitwork shop. Fadia is determined to claim her worth as a woman by going to university and pursuing a successful medical career. In a similar vein, Latifa wants to open her own art gallery. All three women are determined to work hard to achieve their goals and are optimistic that they will succeed.

“When a state gives people freedom and treats people with respect and the people have the will, they can achieve everything if they are not confined by restrictions”

(Latifa, 801-803)

Nada’s family own a summer house in Salamina, but they do not have a house of their own in Athens. She has always wanted to buy one, but she does not think she can achieve this goal soon because of the high cost of such a purchase *“this is a distant dream because they [houses] are so expensive”* (Nada, 1414). Other than that, Nada has no personal ambition for the future. All her dreams revolve around her children’s well-being. Now that her children are all grown up, she is eager to contribute to their life taking on an additional role, that of the grandmother *“I only want my children to get married and start their own families [...] I look forward to becoming a grandmother [...] Until then, I do everything that I can for my children”* (Nada, 1295; 1299; 1304).

8. Discussion-Conclusions

The present study aims to investigate immigrant Arab Muslim women's experiences of social inclusion in the Greek context. Five group experiential themes, which might shed light on the broad research question, have emerged from a phenomenological and interpretative analysis of the participants' accounts: "Appreciation for the adopted country", "Dealing with difficulties and remaining positive", "Finding meaning in participation and social interactions", "Retaining true self in a different social reality", and "Developing a Sense of Belonging".

8.1 Appreciation for the adopted country

The first research question of the present study aims to investigate the participants' feelings about their presence in Greece. In general, the results are in line with Ozyurt's (2013) findings in terms of immigrant Muslim women's appreciation of the justice, equality, and freedom promoted by the civic culture of the host country and corroborate Khatib's (2013) research to the extent that, similarly to a segment of her participants' group, the participants of the present study report having developed a sense of independence and express appreciation for better opportunities in the host country. More specifically, all participants express satisfaction with life in their adopted country, placing special emphasis on freedom and autonomy. Four participants draw comparisons with their countries of birth regarding access to opportunities for themselves and family members and the position of women in society, emphasizing the more equitable treatment of women in Greece.

According to three participants, in their countries of origin, women are widely expected to comply with social norms, which limit their roles, hamper them from fulfilling their individual ambitions and promote the male privilege. In Arab societies, women's position is largely determined by religion, patriarchy, and culture. From a traditional Islamist perspective, biological differences between men and women signify that women are not equal to men. This viewpoint does not suggest that women are inferior to men. It does, however, emphasize the necessity for distinct gender roles in society. Women are believed to be more suitable for their roles as wives and mothers, with their primary place being at home raising children rather than in the workplace competing with men (Bouzghaia, 2020). Women's empowerment is further undermined by patriarchal norms, which privilege men, while occasionally reducing women to the status of perpetual minors under the care of their fathers or husbands (Feather, 2020), giving men the power to make all decisions on women's behalf (Said-Foqahaa & Maziad,

2011). The influence of patriarchal norms can be reinforced in collectivist cultures, underscoring women's social obligations while prioritizing collective social goals over women's individual aspirations (Davis & Williamson, 2018). Thus, as pointed out by three respondents and confirmed by Feather (2020), in the Arab world men are often privileged over women for higher education and a range of high profile jobs.

One participant also raises the issue of nepotism, reporting that even men are unlikely to pursue high profile careers unless they have the right connections. She explained that because her family lacks such connections, her son would be excluded from his dream career in the aviation sector in his country of origin. Her point corroborates Omari (2008), who states that in Arab societies "nepotism is a way of life" (p. 101), affirming that selection or recognition is primarily based on personal connections while merit is rarely rewarded. The participant hopes that in Greece her son will have better access to higher education and career opportunities in his chosen field, based on qualifications and merit rather than favoritism and connections.

The value of shame is prevalent in Arab societies, similarly to all collectivist cultures. Although things might be gradually changing, divorce is still considered to bring shame to women and their families. Unlike men, divorced women, especially in rural areas, are still socially stigmatized. They are often accused of failing to live up to their role as wives, they are blamed for the dissolution of the marriage and could be ostracized from the family circle and the wider society, which further limits their access to opportunities and confines them to a secluded life, with their fate decided by male family members (Mendoza et al., 2019).

That being the situation in their countries of origin, four participants assert that life in Greece is better in the sense that they feel respected and free to demonstrate their own agency, which gives them a sense of autonomy. Rather than feel socially stigmatized, divorced, or separated participants feel "reborn," and capable of taking charge of their own lives. They appreciate the fact that they do not need a male relative's permission to pursue a master's degree or paid employment that enables them to support their children. All participants feel free to make their own choices and decide what they want to do with their lives, whether it be staying at home to raise the children or pursuing educational or professional goals, without restrictions imposed upon them on account of their gender. Four participants are confident that they will manage to achieve their goals while all participants are optimistic about the future.

8.2 Dealing with difficulties and remaining positive.

The research revealed that although participants encounter challenges that may negatively affect their lives, including the absence of the extended family, access to rights and public services, red tape and bureaucracy, and incidents of discrimination, they choose to remain positive in adversity.

In the Arab world, family, the main in-group which individuals are attached to, is perceived to expand beyond the nucleus of parents and children, to include extended family members such as grandparents, uncles, aunts, and cousins. The extended family constitutes a key component of the Arab society and culture and a source of protection, support, and guidance for its members (Al Gharaibeh & Islam, 2024). Similarly to what Khatib (2013) found to be true for about half of her study participants, the absence of the extended family seems to have left a void in the lives of the participants in the present study as well. The newest arrivals, a mother and her daughter, have not yet had the chance to develop an awareness of the long term implications of this separation from their main network of social relationships. They report missing visiting their relatives, which seems to have been an integral part of their daily routine. On the bright side, now they spend more quality time together, engaging in shared activities. The participants who have lived in Greece longer highlight that the absence of the extended family, such as grandparents, uncles, and aunts, deprived their children of access to their natural support network. These participants tried to compensate for this void enhancing their roles as mothers so that their children could view them as friends as well. By expanding their roles and devoting more time to their children, they were able to provide multiple forms of support.

In terms of their economic well-being, the participants take different approaches, with two of them associating an improvement of their financial situation with better opportunities and by extension the first group experiential theme that emerged from the data analysis. Considering the economic situation in Greece, where, as described in the theoretical framework, approximately half the population reports difficulty in covering their fixed expenses (Hellenic Statistical Authority, 2023), even the participants who express dissatisfaction seem to cope quite well. One participant deems Greece the cheapest country in Europe. The ones that have lived here the longest do mention witnessing a steep increase in the cost of living and remember better days when they could achieve a good standard of living with less money. Still, one of them reports that thanks to her husband's earnings as a taxi driver she never had

to work to supplement the family's income while she was raising her children. The other one considers having the opportunity to work to support her family more important than the amount of money she earns. The youngest participant's remarks are consistent with Hussein's (2024) analysis of Egypt's successive economic crises and their implications for the country's population, including unemployment, inflation, and a rise in extreme poverty rates. The participant emphasizes better work opportunities for her father, which have enhanced the family's economic well-being, and considers prices to be more affordable in Greece than in her country of origin. In contrast, her mother, who used to own a small business in Egypt, states that her personal financial status has deteriorated in Greece, where she is currently out of work.

Regarding rights and access to public services, as already mentioned in the Findings section, the participants' satisfaction appears to be inversely proportionate to the length of stay in the country. According to Diehl et al. (2016), immigrants tend to be rather optimistic upon arrival but, as time goes by, they may become disillusioned with the destination country after exposure to incidents of discrimination or exclusion, displaying greater appreciation for their country of origin. The present study partially corroborates the findings of Diehl et al. (2016), with participants who have lived in Greece longer expressing much lower levels of satisfaction with rights and access to public services than the newest arrivals. Participants of both categories, however, retain a positive attitude and when drawing comparisons, they state that the situation in Greece is better than that in their birth countries and in one case similar. Simultaneously, each participant has different priorities, often depending on their legal status, and by extension different approaches towards rights. It seems that the level of satisfaction is based less on actual rights and more on needs associated with subjective perceptions of the circumstances each participant finds herself in.

Two of the participants, namely the newest arrivals, express great satisfaction with the right to free Greek language lessons because, as has become clear throughout their accounts, they realize the vital role that knowledge of the host language will play in facilitating their adaptation to their adopted country. Immigrant integration programs conducted in the country include education, and free Greek language courses are available from various agencies, such as MICs, Lifelong Learning Centers, and NGOs (Ministry of Migration and Asylum, n.d.). These participants also appreciate the fact that their International Protection Applicant Cards affords them easy and free access to health care services and vaccination.

Among other personal data, the card displays their PAAYPA, which in Greek stands for Temporary Insurance and Health Care Number and ensures the provision of healthcare to immigrants (Ministry of Migration and Asylum, 2020). According to research, inclusive services pertaining to medical care and education relate to immigrants' subjective well-being and relative happiness (Nakagawa, 2023). The present study corroborates this connection and shows that access to such services also promotes the development of a sense of inclusion and a feeling of equality to Greek natives, at least for newly arrived immigrants. As the particular participants' asylum applications, however, are still pending, their movement is restricted and travelling to their country of origin to visit their family is out of the question, making one of them feel trapped in a cage. The fact is, however, that travelling back to the country they claim to have fled to escape life-threatening danger would automatically discontinue the asylum application procedure (Legal Center Lesbos, 2024).

The participant who has been awarded asylum, is very pleased with the way her application was processed and is grateful with the treatment she received throughout the process, emphasizing that immigrants in her country are treated like slaves. By objective criteria, she is subjected to exclusionary treatment since her PAAYPA is no longer valid, and her AMKA cannot be activated without a certificate of employment (Lawpost, 2024). However, she does not regard the fact that her access to free healthcare is hindered without an AMKA as an exclusionary measure. Rather, she thinks that Greece has done enough for her, and she is trying to learn the host language and English, which she believes will enable her to find a job and meet the legal requirements for the issuance and activation of AMKA.

The Joint Ministerial Decision (JMD) signed by a total of nine co-competent ministries defines the new regime for granting a Social Security Number (AMKA), as well as the conditions for its activation or deactivation. The JMD defines the beneficiaries, separates the stage of the initial issuance of the AMKA from the activation stage and, according to the Ministry of Labor and Social Security, aims at the limitation of circumvention phenomena such as the issuance of AMKA by non-beneficiaries and the continued use of AMKA by non-beneficiaries for free medical care or welfare benefits (Naftemporiki, 2024). The necessary supporting documents for the category "Third country nationals and stateless persons deprived of passports or beneficiaries of an international Protection or beneficiaries of temporary protection (adults)" are: for the issuance of AMKA, residence permit in the country with the right of access to the labor market in force while for the activation of AMKA, proof of legal residence and a

certificate of employment by an employer, or an employment contract posted on ERGANI or a certificate of commencement of work in the tax administration, or certificate of studies in Greece (AMKA, n.d.)

Bureaucracy, the red tape involved in school registration and residence permit renewals, and the long delays in the processing of applications for naturalization, are sources of frustration for the participants and often have negative effects on their lives, amounting to what Sen (2000) has defined as “unfavorable inclusion”. In the Greek context, there is widespread dissatisfaction with public services due to extensive bureaucracy, which, combined with the large number of legislative provisions and responsibilities distributed among public bodies, results in slow decision-making processes (Nasios, 2024).

Bureaucratic delays plague the general population and expand to immigrants as well. According to the Greek Council for Refugees, the renewal of residence permits procedure can take more than a year. In the meantime, applicants are granted a certificate of application, which protects them from detention but does not ensure full access to rights (AIDA et al., 2024a). The lengthy delays are confirmed by one of the present study’s participants, who besides reporting that the delay can often be much longer than a year, draws attention to another complication, explaining that although the certificate enables her to travel to her birth country to pay a visit to her elderly mother, the authorities there may not allow her to travel back to Greece without a valid residence permit. Prolonged delays are also observed in the processing of naturalization applications submitted either through the first- or the second-generation route. The procedure is estimated to take an average of 1494 days to complete and is reported to exceed four years in Attica (Gogonas & Tramountanis, 2023), which is confirmed by a second participant, whose daughter has applied for naturalization through the second-generation route.

Exclusion from state benefits for people with severe disabilities because of migrant status corroborates Balourdos and Petraki’s (2019) conclusion that immigrants seem to be excluded from benefits across Europe and is regarded as discriminatory treatment and a cause of further frustration by one participant. The list of beneficiaries includes Greek citizens, nationals of Member States of the EU, recognized refugees, beneficiaries of international protection status, third country national in residence status for humanitarian reasons, and third country nationals with an Asylum Seeker’s card (P.E.A.N.D., 2019), leaving out other categories of immigrants.

Being subjected to what is perceived as unjust discrimination, especially being shouted at, not only hurts their feelings, but also at times deters participants from exercising their legal rights, such as the right to free healthcare, as in the case of two participants of the present study. Being shouted at, especially in public, apparently fills participants with embarrassment and shame as it is considered to harm their public image, causing them to lose “face”, in different terms personal dignity and honor, which is a core value in Arab culture (Omari, 2008).

Despite their frustration over challenges and disappointment when faced with discrimination, however, all participants seem determined not to allow such incidents to daunt them, and choose to embrace the good, stoically accepting that there is also the bad. What all participants emphasize is that they expect to be treated with respect and with respect is how they have chosen to treat Greek natives as well as the Greek state and laws, acknowledging that this is their main civic responsibility (Yuval-Davis, 2006).

8.3 Finding meaning in participation and social interactions.

In absence of the extended family, nuclear family constitutes the most important in-group and the main component of the participants’ network of social relationships. Engagement in activities which provide emotionally satisfying interactions with other family members is for them the most valuable form of social participation, which provides a sense of meaning and connectedness and fosters subjective feelings of social inclusion. Family constitutes a major integration system and can enable individuals to feel included even if by objective standards they are to be categorized as excluded from the broader community (Huxley et al., 2012).

Four participants make a special reference to people, mostly Greek natives, who they met in various settings and cannot be classified as friends in the sense of having a constant presence in the participants’ lives. They can, however, be regarded as important acquaintances whose role in helping the participants take decisive steps towards the development of a sense of inclusion has proved instrumental. A doctor whose friendly demeanor provided reassurance and a feeling of being accepted, a teacher who, besides instruction, provided encouragement, guidance and support, a Christian Orthodox priest whose intervention ensured much needed material and psychological support, are referred to by the participants of the present study as playing an important role in their lives and constitute examples of what Wessendorf and Phillimore (2019, p. 134) define as “crucial acquaintances”. Even if such acquaintances never evolve into friendships, they can be described as social interactions that provide support and

feelings of being valued as a fellow human being, promoting a sense of connectedness, and fostering a sense of belonging (Wessendorf & Phillimore, 2019).

Three of the participants attribute their limited interactions with Greek natives to the language barrier. They deem learning the host language one of the greatest difficulties they must overcome. However, they also acknowledge that it is the key to successful adaptation and integration, which is why they are currently attending Greek classes to achieve not only their learning goals but also communication with the locals, the first step to forging friendships. The two participants who have lived here longer and have a good command of the Greek language report having a couple of good Greek friends, but also friends of Arabic or other ethnic background, with whom they are in regular contact and occasionally socialize. One of these participants explicitly states that she prefers socializing with women of Arabic origin, with whom she shares the same cultural and religious perception of entertainment and thus feels more comfortable. Various forms of social connections, often developed with migrants from the same or different national backgrounds, can influence an immigrant's settlement process. Migrants may be deeply integrated into migrant social networks (Wessendorf and Phillimore, 2019), which, besides integration resources, can also provide opportunities for the kind of social participation that participants define as meaningful (Levasseur et al. 2022) fostering a sense of inclusion.

The participants who have lived here the longest report that the language learning process was facilitated by helping their children with homework and watching TV. Greek TV series are also mentioned by one participant as a source of fascinating insights into the modern Greek family and culture. The same participant reports having adopted the Greek cuisine, decorating for Christmas, and allowing her children to participate in school events related to the Christian religion. Another participant reports extensive knowledge of ancient Greek culture while the newest arrivals admit lack of knowledge and express their wish to learn more about Greek history and culture.

The study participants take different approaches towards the Greek society. Two of them attempt to find common ground referring to shared characteristics such as faith in God and the tendency for loud communication. The youngest participant and her mother seem to be shocked at how private Greek natives are, seeming to care only about themselves and their immediate family. Their remarks appear to vindicate the results of the study by Kafetsios and Karaolanis (2016) who found that individualistic values and a tendency for independence are

more prevalent in Greek urban centers. The participants' experience from Athens comes in stark contrast to the close-knit, collectivist community they come from, where interdependence featured as the main characteristic.

The participants who have lived here longer, acknowledge that not all Greek natives are the same, avoiding generalizations. Both participants, however, indicate noticing an increase in the frequency of incidents of discrimination, even hostility, against Muslims, especially women who wear the headscarf and are thus more easily identifiable. These incidents, which do not always involve Greek natives but also other immigrants of non-Muslim background, occasionally border on islamophobia. This observation corroborates the findings of a research study conducted by Verousi (2024) to investigate Muslim women's experiences of islamophobia in Greece, with respondents indicating that verbal abuse and microaggressions, aimed at them, their community members, and loved ones, were frequently experienced. Sakellariou (2019) suggests that as a consequence of the influx of Muslim immigrants and refugees after 2015, incidents of islamophobia have increased, with immigration having evolved into the basis of Islamophobic discourses. Certain political parties, politicians, and religious agents use the "religious other" to establish the politics of fear against Muslims, presenting them as a danger to national identity and homogeneity. As Dixon et al. (2019) argue, the tense relations between Greece and Türkiye have always predisposed Greeks to adopt negative attitudes towards all Muslims. As a result, a meager 21% of the Greek population views Islam as a peaceful religion while a little over 50% admits that Muslims in Greece experience unjust discrimination.

8.4 Retaining true self in a different social reality.

Similarly to all collectivist cultures, in the Arab culture as well, women still prioritize marriage and the family over individual aspirations and goals (Kulwicki, 2021). The significance they attach to their role as mothers and their relationship with their children is evident in the accounts of all participants who are mothers, corroborating the findings of the research project by Al Jarrah and Simonsen (2022). Their important role in the family, their status as role models and the main source of support for their children in conjunction with the awareness that their contribution to the family is recognized by the other family members enables them to feel accepted and valued while fostering a sense of purpose and achievement. Although motherhood constitutes the main axis on which their identity is based, participants also acknowledge their positive individual characteristics, including moral traits, strengths, and

abilities, all of which are perceived to serve a dual purpose. Keeping their children's best interest in mind, the mothers are determined to capitalize on their positive characteristics not only to achieve their personal goals, whether academic or professional, but also to benefit their family, which provides them with a sense of fulfilment. The youngest participant, who does not have children of her own, also places great importance to her family and feels cherished within the family context, but at the same time seems to object to the traditional roles assigned to men and women in her culture and is currently focused on pursuing her dream career in medicine. Overall, the participants' relationship with their families fosters subjective feelings of social inclusion, enabling them to experience acceptance alongside a sense of meaning, purpose, and achievement, which promotes the development of a sense of belonging (Huxley et al., 2012; Leeman et al., 2022).

Attachment to religion constitutes an integral part of all participants' identity. In line with research conducted by Drexler & Heckmann (2005), who found that immigrants often view religion as a means to retain their cultural identity. Religious practices seem to provide the newest arrivals with a sense of continuity, facilitating the transition to their new reality. Major religious holidays are perceived by all participants as an opportunity to celebrate, rejoice, and organize special shared activities with other family members, which reinforce family bonds, enhance a sense of well-being and provide a greater sense of meaning in life (Koenig 2012). Three of the participants choose to celebrate at the mosque, where they report that praying together with other worshipers, enables them to enjoy a feeling of unity and connection even without engaging in actual social interactions, confirming Gaventa's (2021) research on spirituality, which related the meaningful connection with a higher power and other worshipers to a stronger sense of belonging. Unlike the participants in Ozyurt's (2013) research project, none of the participants in the present study referred to any increased role mosques in Athens may be playing regarding the process of Muslim immigrants' adaptation to the Greek social context, which I believe is an issue that requires further investigation.

8.5 Developing a sense of belonging.

According to the research findings, all participants view Greece as the place where they are determined to spend the rest of their lives. The participants who have lived here longer have developed feelings for Greece that are as strong as their feelings for their countries of origin, or perhaps even stronger. Two of them report that they want to be buried in Greece when they die, despite the lack of a Muslim cemetery in Athens. Going beyond the rather utilitarian

approach to Greece as reflected in the first group experiential theme, which focuses on appreciation for respect for women and better opportunities, this emotional attachment enables these participants to feel so comfortable in Greece that they can call it “home,” indicating that they have developed a sense of belonging to their adopted country, at least in the sense of “place belongingness” (Antonsich, 2010, p.4). The newest arrivals have not lived in Greece long enough to develop an equally strong emotional bond with their adopted country. However, the fact that they view Greece as an advanced, organized and very clean country, which are characteristics they associate with a better quality of life, indicates that they have already begun to emotionally invest in Greece.

All participants’ dreams and hopes for their future in Greece revolve around strengthening their ties with their adopted country, mainly through economic participation and the purchase of house property. Similarly to the participants in Al Jarrah and Simonsen’s (2022) project, the participants perceive themselves as making or having the potential to make significant contributions to the host society, as mothers, professionals and citizens, which indicates that they feel free to demonstrate their own agency (Leemann et al., 2022). Such positive self-perceptions reflect subjective feelings of social inclusion, in the sense that the participants can find meaning in life and see the prospect of building a better future in Greece, which enhances their sense of purpose and achievement while fostering a sense of belonging (Bude & Lantermann, 2006; Leemann et al., 2022).

Four participants attach great importance to “full and legitimate belonging” (Yuval-Davis, 2006, p. 206) as denoted by Greek citizenship acquisition. The findings of the present study confirm those of Gogonas and Tramountanis (2023) in terms of immigrants’ motivations for naturalization. Gogonas and Tramountanis (2023) interviewed ten respondents, eight women and two men, from Albania, Russia, Ukraine, Türkiye, and Armenia, whose application for naturalization had been rejected. The results revealed a range of reasons why the respondents had sought Greek citizenship, including practical considerations like rights and opportunities, emotional bonds, cultural affinity, and a desire for a deeper connection with Greece, which are in line with the reasons indicated by the participants in the present study.

Naturalization is a dream and hope for the two participants of the present study who are not yet qualified to apply. They associate Greek citizenship with full rights, civic engagement, and full membership in the Greek society but also with more opportunities to contribute to the country and make a difference. The other two participants, who have spent decades in Greece,

consider Greek citizenship a lost cause. They meet the legal requirements and qualify for application, but they are also required to sit the PEGP exam, which they consider an insurmountable obstacle, feeling daunted by the extremely challenging topics tested and the extensive memorization involved. Candidates are examined in writing on their knowledge of the Greek language, history, geography, culture, and the institutions of the political system. Indicative topics that demonstrate the level of difficulty include: "Who was Mordechai Frizis?", "Who was Aspasia Manou?", "How many deans and secretaries are there in the Presidency of the Parliament?" (Tramountanis, 2024). These participants are interested in citizenship acquisition because it would free them from the red tape involved in the process of the residence permit renewal and grant them full access to rights. Above all, however, Greek citizenship would signify a recognition of their contribution to their adopted country. They feel left out knowing that the country to which they have grown emotionally attached and acknowledge as their home country demands to evaluate their academic knowledge before granting them naturalization.

8.6 Limitations-Potential Contribution-Recommendations for Future Research

8.6.1 Limitations

Taking an idiographic approach, the present research project involved a small sample size and therefore the results are not readily generalizable. However, the detailed examination of the meanings the study participants ascribe to social inclusion might enable the reader to assess the extent to which the findings may be applicable to a different group of participants (Smith & Nizza, 2022).

Further, the sample qualifies as homogeneous only to a certain degree. Although the participants are all immigrant Arab Muslim women residing in Athens, there are differences in terms of important demographic characteristics, including length of stay, country of origin, and legal status, which might, at least partially, account for the different approaches they take towards certain aspects of inclusion.

Finally, three interviews and parts of a fourth one were conducted with the assistance of a female cultural mediator. Her contribution was invaluable not only because she enabled communication, but also because her presence facilitated the establishment of a climate of trust. However, subtle details and meanings might have got lost in translation, affecting the quality of data. Apart from that, the fact that three participants' accounts were accessible for analysis only in translation means that the participants' word choices along with the significance these choices potentially carry could not be considered, which may have limited the scope of the analysis.

8.6.2 Potential Contribution-Recommendations for Future Research

Regarding the potential contribution of my study, the findings can enhance our understanding of the immigrant Arab Muslim women experience of living in Greece, the challenges they are faced with, and their own perceptions of social inclusion. The valuable insights provided by participants who have been living in Greece for a long time can potentially contribute to the development of targeted interventions and amendment of existing policies, especially in terms of Greek language learning, residence permit renewals and naturalization, which can help them as well as women who have arrived in the country more recently to find their place in the Greek society.

Concerning future research, the theme of this study needs to be further explored, implementing a mixed method of research approach. Combining qualitative and quantitative approaches could enhance the quality of the research, enabling a more comprehensive understanding (Creswell, 2014) of immigrant Arab Muslim women's own perceptions of inclusion in the Greek society. Using an exploratory sequential design, the study should start with the qualitative part, which will define the course of the whole research (Creswell et al., 2006). IPA as described in the methodology section of the dissertation could be implemented, this time with a preferably more homogeneous, at least in terms of length of stay, purposive sample of 12-15 women. After common experiential themes are identified, they could be used for the construction of an instrument with closed-ended questions (e.g. agree/disagree or yes/no questions) for an anonymous online survey intended to measure main trends and attitudes (Fetters et al., 2013) among immigrant Muslim women of Arabic origin residing in Greece.

In addition, a couple of other topics that require further investigation have emerged from the analysis of the participants' accounts. The causes and implications of the increase in Islamophobic incidents, as reported by two participants, especially in relation to non-Muslim immigrants, is an issue that calls for thorough examination. Research should also be conducted on the role the government sanctioned mosque in Votanikos plays in the adaptation of Muslim immigrants to the Greek society, exploring whether and how worshipers, especially women, expect this role to be enhanced so that mosques can serve both bonding and bridging purposes, promoting social inclusion and community cohesion.

8.7 Conclusions

The present research study attempted to shed light on how immigrant Muslim Arab women subjectively perceive and evaluate the experience of living in Greece, placing emphasis on the meanings the women themselves attach to social inclusion based on their own interests, needs and desires.

The findings reveal that immigrant Muslim Arab women appreciate freedom and access to better opportunities in Greece, but they feel that the absence of their extended families has left a void in their life. Simultaneously, they are faced with multiple other difficulties in terms of economic well-being, learning the host language, access to rights and public services, red tape, bureaucratic delays, and acquisition of the Greek citizenship. There are cases when these difficulties make some of them feel excluded on account of their migrant status while incidents of discriminatory behavior, which occasionally border on islamophobia, have also been reported.

Despite challenges, participants remain positive, with religion contributing to their overall sense of well-being. Focusing on their strengths and abilities, they negotiate the Greek social context retaining their identity. They are open to forging relationships with the natives and acknowledge that certain acquaintances and friendships have played a crucial role in their lives. However, the nuclear family remains the core of their main network of social relationships. Meaningful interactions with family members enable the participants to feel valued and accepted, fostering subjective feelings of inclusion and a sense of achievement. All participants have developed or are in the process of developing emotional attachment and a sense of belonging to their adopted country while the prospect of realizing their ambitions, forging stronger ties with Greece, enhances a sense of meaning and purpose.

References

- Abdalla, A. (2019, August 26). Holding onto Home: How Refugees changed the Greek Muslim Community. *Borderland: Reporting on the front lines of history in Greece*. <https://commons.princeton.edu/globalreporting2019/holding-onto-home-how-refugees-changed-the-greek-muslim-community/>
- Abel, G. (2022). Gender and Migration Data. *KNOMAD Paper 44*. Global Knowledge Partnership on Migration and Development (KNOMAD).
- AbuJarour, S., Krasnova, H., & Hoffmeier, F. (2018). ICT as an enabler: Understanding the role of online communication in the social inclusion of Syrian refugees in Germany. In *Proceedings of the European Conference on Information Systems (ECIS2018)*, Portsmouth, UK.
- AIDA, Greek Council for Refugees, & ECRE. (2024). *Greece: Country Report*. https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf
- AIDA, Greek Council for Refugees, & ECRE. (2024a). Overview of the main changes since the previous report update. <https://asylumineurope.org/reports/country/greece/overview-main-changes-previous-report-update/>
- Aleksynska, M. (2011). Civic participation of immigrants in Europe: Assimilation, origin, and destination country effects. *European Journal of Political Economy*, 27(3), 566-585. <https://doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2010.12.004>
- Al Gharaibeh, F., & Islam, M. R. (2024). Globalization and the Arab family system: A critical analysis of perceived threats and challenges. *Journal of Globalization Studies*, 15(1), 77-94.
- Al-Jarrah, S. A. P., & Simonsen, K. B. (2022). "I think I am a very strong woman": Arabic-Origin Women Mobilizing Values and Claiming Worth in Denmark. *International Migration Review*. <https://doi.org/10.1177/01979183221109509>
- Allen, R. (2010). The bonding and bridging roles of religious institutions for refugees in a non-gateway context. *Ethnic and Racial Studies*, 33(6), 1049-1068. <https://doi.org/10.1080/01419870903118130>

- Allen, K. A., Ryan, T., Gray, D. L., McInerney, D. M., & Waters, L. (2014). Social media use and social connectedness in adolescents: The positives and the potential pitfalls. *The Educational and Developmental Psychologist*, 31(1), 18-31. <https://doi.org/10.1017/edp.2014.2>
- Allen, K. A., Kern, M. L., Rozek, C. S., McInerney, D. M., & Slavich, G. M. (2021). Belonging: A review of conceptual issues, an integrative framework, and directions for future research. *Australian journal of psychology*, 73(1), 87-102. <https://doi.org/10.1080/00049530.2021.1883409>
- Almutairi, S., Heller, M., & Yen, D. (2021). Reclaiming the heterogeneity of the Arab states. *Cross Cultural & Strategic Management*, 28(1), 158-176. <https://doi.org/10.1108/CCSM-09-2019-0170>
- Al-Omari, J. (2008). *Understanding the Arab culture: A practical cross-cultural guide to working in the Arab world*. Hachette UK.
- Al Qassim, H. H. A. (2019). Foreword. In I. Jazairy (Ed.), *Women's rights in the Arab region: between myth and reality*. The Geneva Centre for Human Rights Advancement and Global Dialogue.
- Al Wekhian, J. (2015). Acculturation process of Arab-Muslim immigrants in the United States. *Asian Culture and History*, 8(1), 89-99. <http://dx.doi.org/10.5539/ach.v8n1p89>
- AMKA. (n.d.). *Necessary Supporting Documents*. https://www.amka.gr/aparaitita_10.html
- Anheier, H. K., List, R. A., Kononykhina, O., & Cohen, J. L. (2017). *Cultural participation and inclusive societies: A thematic report based on the Indicator Framework on Culture and Democracy*. Council of Europe.
- Antonsich, M. (2010). Searching for belonging—an analytical framework. *Geography compass*, 4(6), 644-659. <https://doi.org/10.1111/j.1749-8198.2009.00317.x>
- Atkinson, A. B. (1998). Social exclusion, poverty and unemployment. In A. B. Atkinson & J. Hills (Eds.), *Exclusion, employment and opportunity* (pp. 1-20). Centre for Analysis of Social Exclusion, London School of Economics.
- Atkinson, R. (2000). Combating social exclusion in Europe: The new urban policy challenge. *Urban Studies*, 37(5-6), 1037-1055. <https://doi.org/10.1080/00420980050011226>

- Atkinson, R., & Da Voudi, S. (2000). The concept of social exclusion in the European Union: context, development, and possibilities. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 38(3), 427-448. <https://doi.org/10.1111/1468-5965.00229>
- Atkinson, A. B., & Marlier, E. (2010). *Analyzing and Measuring Social Inclusion in a Global Context*. New York, Department of Economic and Social Affairs, United Nations.
- Balourdos, D., & Petraki, M. (2019). Immigrant social inclusion in Europe: A descriptive investigation. *Europa XXI*, 37, 105-124.
- Barakat, H. (1993). *The Arab world: Society, culture, and state*. University of California Press.
- Barlas, A. (2019). *Believing women in Islam: Unreading patriarchal interpretations of the Qur'an* (2nd ed.). University of Texas Press.
- Basabe, N., & Ros, M. (2005). Cultural dimensions and social behavior correlates: Individualism-Collectivism and Power Distance. *International Review of Social Psychology*, 18(1), 189-225.
- Baumeister, R. F. (2012). Need-to-belong theory. In P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski, & E. T. Higgins (Eds.), *Handbook of theories of social psychology: Volume 2* (pp. 121-140). Sage Publications. <https://doi.org/10.4135/9781446249222.n32>
- Baumgartner, J. N., & Burns, J. K. (2014). Measuring social inclusion—a key outcome in global mental health. *International journal of epidemiology*, 43(2), 354-364. <https://doi.org/10.1093/ije/dyt224>
- Berghman, J. (1997). The resurgence of poverty and the struggle against exclusion: A new challenge for social security in Europe?. *International Social Security Review*, 50(1), 3-21. <https://doi.org/10.1111/j.1468-246X.1997.tb01055.x>
- Berlingieri, F., Casabianca, E., Colagrossi, M., Dhombres, B., Kovacic, M., Mauri, C., Nurminen, M., Schnepf, S. V., & Stepanova, E. (2023). Key messages and policy recommendations of the one day conference on "Loneliness in the European Union: Policies at work". *Publications Office of the European Union*. <https://doi.org/10.2760/592074>
- Bertacchini, E., Venturini, A., & Zotti, R. (2021). Drivers of cultural participation of immigrants: evidence from an Italian survey. *Journal of Cultural Economics*, 1-44. <https://doi.org/10.1007/s10824-020-09405-0>

- Beugelsdijk, S., & Welzel, C. (2018). Dimensions and Dynamics of National Culture: Synthesizing Hofstede with Inglehart. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 49(10), 1469-1505. <https://doi.org/10.1177/0022022118798505>
- Bhalla, A. S., & Lapeyre, F. (2016). *Poverty and exclusion in a global world*. Springer
- Biggerstaff, D. (2012). Qualitative research methods in psychology. In G. Rossi (Ed.), *Psychology: Selected Papers* (pp. 175-206). InTech.
- Boardman, J. (2011). Social exclusion and mental health—how people with mental health problems are disadvantaged: an overview. *Mental Health and Social Inclusion*, 15(3), 112-121. <https://doi.org/10.1108/20428301111165690>
- Bogdan, I. G. (2021). Women's political activism in the Arab world. *Cogito-Multidisciplinary Research Journal*, (1), 98-117.
- Böhnke, P., 2004. *Perceptions of social integration and exclusion in an enlarged Europe (report)*, Eurofound. Ireland. Retrieved from <https://coilink.org/20.500.12592/8hfztn> on 08 Sep 2024. COI: 20.500.12592/8hfztn.
- Bolter, J. (2019, February). *Explainer: Who is an Immigrant?*. Migration Policy Institute. <https://www.migrationpolicy.org/sites/default/files/Explainer-WholsAnImmigrant-PRINT-Final.pdf>
- Booth, W. A., & Mohammed, A. (2024). Community cohesion and the role of mosques in Cardiff: the views of imams. *Voluntary Sector Review*, 15(2), 231-248. <https://doi.org/10.1332/20408056Y2024D000000012>
- Bouzghaia, I. (2020). Whose Gender Equality? On the Boundaries of Islam and Feminism in the MENA Region. In H. Darhour & D. Dahlerup (Eds.), *Double-Edged Politics on Women's Rights in the MENA Region* (pp. 71-93). Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-27735-2_1
- Brettell, C. B. (2020). *The political and civic engagement of immigrants*. Cambridge, Mass.: American Academy of Arts and Sciences.
- Britannica, T. Editors of Encyclopedia (2024, July 23). Citizenship. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/citizenship>

Bryan, D. (2012). Women in the Arab world: A case of religion or culture. *E-International Relations Studies*, 2, 12.

Bude, H., & Lantermann, E. D. (2006). Soziale Exklusion und Exklusionsempfinden. *Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*, 58, 233–252.

<https://doi.org/10.1007/s11575-006-0054-1>

Burchardt, T., Le Grand, J., & Piachaud, D. (2002). Introduction. In J. Hills, J. Le Grand, & D. Piachaud (Eds.), *Understanding social exclusion* (pp. 1–12). Oxford University Press.

Carter, E. W. (2013). Supporting inclusion and flourishing in the religious and spiritual lives of people with intellectual and developmental disabilities. *Inclusion*, 1(1), 64-75.

<https://doi.org/10.1352/2326-6988-1.1.064>

Castles, S. (2013). The forces driving global migration. *Journal of Intercultural Studies*, 34(2), 122-140. <https://doi.org/10.1080/07256868.2013.781916>

Castles, S., Cubas, M.A., Kim, C., Ozkul, D. (2012). Irregular Migration: Causes, Patterns, and Strategies. In: I. Omelaniuk, I. (Ed.), *Global Perspectives on Migration and Development. Global Migration Issues, vol 1* (pp. 117-151). Springer, Dordrecht.

https://doi.org/10.1007/978-94-007-4110-2_9

Chang, F. H., Coster, W. J., Salzer, M. S., Brusilovskiy, E., Ni, P., & Jette, A. M. (2016). A multidimensional measure of participation for adults with serious mental illnesses. *Disability and Rehabilitation*, 38(7), 695-703.

Chin, C. (2019). The concept of belonging: Critical, normative and multicultural. *Ethnicities*, 19(5), 715-739. <https://doi.org/10.1177/1468796819827406>

Coombs, T., Nicholas, A., & Pirkis, J. (2013). A review of social inclusion measures. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 47(10), 906-919.

<https://doi.org/10.1177/0004867413491161>

CIGNA. (2018). *CIGNA U.S. Loneliness Index*. CIGNA. <https://www.cigna.com/static/www-cigna-com/docs/about-us/newsroom/studies-and-reports/combating-loneliness/loneliness-survey-2018-full-report.pdf>

- Cordier, R., Milbourn, B., Martin, R., Buchanan, A., Chung, D., & Speyer, R. (2017). A systematic review evaluating the psychometric properties of measures of social inclusion. *PloS one*, 12(6), e0179109. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0179109>
- Cordier, R., & Martin, R. (2022). The challenges of defining and measuring social inclusion. In P. Liamputtong (Ed.), *Handbook of social inclusion: research and practices in health and social sciences* (pp. 373–394). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-89594-5_18
- Cranston, S. (2018). Calculating the migration industries: knowing the successful expatriate in the Global Mobility Industry. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(4), 543-557. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1315504>
- Creswell, J. W., Shope, R., Plano Clark, V. L., & Green, D. O. (2006). How interpretive qualitative research extends mixed methods research. *Research in the Schools*, 13(1), 1-11.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches* (2nd ed.). SAGE Publications, Inc.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). SAGE Publications, Inc.
- Czaika, M., Reinprecht, C. (2022). Migration Drivers: Why Do People Migrate?. In: Scholten, P. (Ed.), *Introduction to Migration Studies: An Interactive Guide to the Literatures on Migration and Diversity* (pp. 49-82). IMISCOE Research Series. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-92377-8_3
- Dahlerup, D., & Darhour, H. (2020). Introduction: The Arab Uprisings and the Rights of Women. In H. Darhour & D. Dahlerup (Eds.), *Double-Edged Politics on Women's Rights in the MENA Region* (pp. 1-46). Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-27735-2_1
- Daly, M. (2006). *Social Exclusion as Concept and Policy Template in the European Union: Center for European Studies*. In Working Paper Series #135. Minda de Gunzburg Center for European Studies Harvard University.
- Danopoulos, C. P. (2014). The cultural roots of corruption in Greece. *Mediterranean Quarterly*, 25(2), 105-130. <https://muse.jhu.edu/article/548447>

Davey, S., & Gordon, S. (2017). Definitions of social inclusion and social exclusion: the invisibility of mental illness and the social conditions of participation. *International Journal of Culture and Mental Health*, 10(3), 229-237.

<https://doi.org/10.1080/17542863.2017.1295091>

Davis, L., & Williamson, C. R. (2018). Open borders for business? Causes and consequences of the regulation of foreign entry. *Southern Economic Journal*, 85(2), 508-536.

<https://doi.org/10.1002/soej.12301>

De Haas, H., Castles, S., & Miller, M. J. (2019). *The age of migration: International population movements in the modern world* (6th ed.). Bloomsbury Publishing.

De Leo, A., Cotrufo, P., & Gozzoli, C. (2021). The Refugee Experience of Asylum Seekers in Italy: A Qualitative Study on the Intertwining of Protective and Risk Factors. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 1-13. <https://doi.org/10.1007/s10903-021-01296-3>

Diehl, C., Lubbers, M., Mühlau, P., & Platt, L. (2016). Starting out: New migrants' socio-cultural integration trajectories in four European destinations. *Ethnicities*, 16(2), 157-179.

<https://doi.org/10.1177/1468796815616158>

Dixon, T., Hawkins, S., Juan-Torres, M. & Kimaran, A. (2019). *Attitudes towards National Identity, Immigration and Refugees in Greece*. More in Common.

https://www.moreincommon.com/media/ltinlcnc/0535-more-in-common-greece-report_final-4_web_lr.pdf

Drexler, S., & Heckmann, F. (2005). The Role of Religion for the Integration of Migrants. A Conference Report. In *the European Forum for Migration Studies*.

Eatough, V., & Smith, J. A. (2017). Interpretative phenomenological analysis. In: C. Willig, & W. Stainton-Rogers (Eds.), *Handbook of qualitative research in psychology* (2nd ed., pp.193-209). London, UK: Sage.

EMN. (2022). *Country Factsheet: Greece 2021*. https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-08/EMN_factsheet2021_EL.pdf

Eurofound. (n.d.). *Social inclusion*. Retrieved October 21, 2024, from Eurofound website:

<https://www.eurofound.europa.eu/topic/social-inclusion>

European Commission. (n.d.). *Citizenship*. Retrieved from

https://ec.europa.eu/justice/citizenship/index_en.html

European Commission. (2020). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Action plan on Integration and Inclusion 2021-2027 (COM/2020/758 final)*. EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0758>

Eurostat. (2017). *Archive: Social participation and integration statistics*.

[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Social participation and integration statistics&oldid=506205#Formal and informal voluntary activities](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Social_participation_and_integration_statistics&oldid=506205#Formal_and_informal_voluntary_activities)

Eurostat. (2024, May 6). *Migrant integration statistics – labor market indicators*. Retrieved

October 21, 2024, from Eurostat website: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant integration statistics %E2%80%93 labour market indicators](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant_integration_statistics_%E2%80%93_labour_market_indicators)

Feather, G. (2020). Cultural Change in North Africa: The Interaction Effect of Women's Empowerment and Democratization. In H. Darhour & D. Dahlerup (Eds.), *Double-Edged Politics on Women's Rights in the MENA Region* (pp. 1-46). Palgrave Macmillan, Cham.

https://doi.org/10.1007/978-3-030-27735-2_1

Fellinger, J., Bertelli, M.O., Lassi, S., & Gaventa, B. (2022). Spiritual Issues. In M.O. Bertelli, S. Deb, K., Munir, K., A. Hassiotis, & L. Salvador-Carulla (Eds.), *Textbook of Psychiatry for Intellectual Disability and Autism Spectrum Disorder* (pp. 986-1001). Springer, Cham.

https://doi.org/10.1007/978-3-319-95720-3_40

Fetters, M. D., Curry, L. A., & Creswell, J. W. (2013). Achieving integration in mixed methods designs, principles and practices. *Health services research*, 48(6pt2), 2134-2156.

<https://doi.org/10.1111/1475-6773.12117>

Fleury, A. (2016). Understanding women and migration: A literature review. *KNOMAD Working Paper 8*. Global Knowledge Partnership on Migration and Development (KNOMAD).

Fouskas, T., Koulirakis, G., Lyberopoulou, L., & De Maio, A. (2022). From invisibility to gender empowerment and migrant integration? Repercussions of live-in domestic work and caregiving on female migrants in Greece. *Cuestiones Pedagógicas. Revista De Ciencias De La*

Educación, 1(31), 77-100. <https://revistascientificas.us.es/index.php/Cuestiones-Pedagogicas/article/view/20510/18644>

Freedom House. (2024.) *Countries and Territories*.
<https://freedomhouse.org/countries/freedom-world/scores>

Freedom House. (2024). *Freedom in the World 2024: Greece*.
<https://freedomhouse.org/country/greece/freedom-world/2024>

Gaventa, B. (2021). Whose Am I? Spiritual Pathways into the Heart of Belonging. In J.L. Jones & K.L. Gallus (Eds.), *Belonging and Resilience in Individuals with Developmental Disabilities. Emerging Issues in Family and Individual Resilience* (pp. 79-96). Springer, Cham.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-81277-5_6

Geert Hofstede. (n.d.). *What is culture?* <https://geerthofstede.com/culture-geert-hofstede-geert-jan-hofstede/definition-culture/>

Gemi, E. & Feta, B. (2024). *Migration Developments in Greece in 2023*. ELIAMEP.
<https://www.eliamep.gr/en/metanastefsi-stin-ellada-oi-prosfates-exelixeis-to-2023-enta-gkemi-kai-blentar-feta/>

Generation 2.0. (2022, January 24). *The new National Strategy for Integration leaves out 88% of immigrants*. <https://g2red.org/the-new-national-strategy-for-integration-leaves-out-88-of-immigrants/>

Georgas, J. (1989). Changing family values in Greece: From collectivist to individualist. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 20(1), 80-91.
<https://doi.org/10.1177/0022022189201005>

Georgas, J., Christakopoulou, S., Poortinga, Y. H., Angleitner, A., Goodwin, R., & Charalambous, N. (1997). The Relationship of Family Bonds to Family Structure and Function Across Cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 28(3), 303-320.
<https://doi.org/10.1177/0022022197283006>

Georgetown Institute for Women, Peace & Security and Peace Research Institute Oslo. (2023). *Women, Peace, and Security Index 2023/24: Tracking sustainable peace through inclusion, justice, and security for women*. Washington, DC: GIWPS and PRIO
<https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2023/10/WPS-Index-full-report.pdf>

Glas, S., & Alexander, A. (2020). Explaining support for Muslim feminism in the Arab Middle East and North Africa. *Gender & Society*, 34(3), 437-466.

<https://doi.org/10.1177/0891243220915494>

Gogonas, N., & Tramountanis, A. (2023). Acquiring Citizenship through Naturalization in Greece: A Sisyphean Struggle for Immigrants. *Social Sciences*, 12(10), 545.

<https://doi.org/10.3390/socsci12100545>

Goodger, S., & Makay, M. (2024). The fight against poverty, social exclusion and discrimination. *Factsheets on the European Union*. European Parliament.

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/60/the-fight-against-poverty-social-exclusion-and-discrimination>

Gordon, S., Davey, S., Waa, A., Tiatia, R., & Waaka, T. (2017). *Social Inclusion and Exclusion, Stigma and Discrimination, and the Experience of Mental Distress*. Auckland: Mental Health Foundation of New Zealand.

Granger, K., Lu, V. N., Conduit, J., Veale, R., & Habel, C. (2014). Keeping the faith! Drivers of participation in spiritually based communities. *Journal of Business Research*, 67(2), 68-75.

<https://doi.org/10.1016/j.ibusres.2013.03.013>

Grieve, R., Indian, M., Witteveen, K., Tolan, G. A., & Marrington, J. (2013). Face-to-face or Facebook: Can social connectedness be derived online?. *Computers in human behavior*, 29(3), 604-609.

<https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.11.017>

Guillen, L., Coromina, L., & Saris, W. E. (2011). Measurement of social participation and its place in social capital theory. *Social Indicators Research*, 100, 331-350.

<https://doi.org/10.1007/s11205-010-9631-6>

Hage, E., van Offenbeek, M., & Boonstra, A. (2020). New rules of engagement: How adaptation to online media changes older adults' social connectedness. *Journal of computer-mediated communication*, 25(2), 182-197.

<https://doi.org/10.1093/jcmc/zmz028>

Halba, B. (2014). Volunteering from altruism to otherness. *Traditiones*, 43(3), 67-83.

<https://doi.org/10.3986/Traditio2014430305>

Hansen, H. T. (2024). Feelings of being socially excluded: A matter of education, labor market situation, income, deprivation, or other things?. *International Journal of Social Welfare*,

33(1), 202-219. <https://doi.org/10.1111/ijsw.12594>

Hare-Duke, L., Denning, T., de Oliveira, D., Milner, K., & Slade, M. (2019). Conceptual framework for social connectedness in mental disorders: Systematic review and narrative synthesis. *Journal of affective disorders*, 245, 188-199.

<https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.10.359>

Haslam, C., Cruwys, T., Haslam, S. A., & Jetten, J. (2015). Social connectedness and health. In N. Pachana (Ed.), *Encyclopedia of Geropsychology*. Springer, Singapore.

https://doi.org/10.1007/978-981-287-080-3_46-1

Heering, L., Van Der Erf, R., & Van Wissen, L. (2004). The role of family networks and migration culture in the continuation of Moroccan emigration: A gender perspective. *Journal of ethnic and migration studies*, 30(2), 323-337.

<https://doi.org/10.1080/1369183042000200722>

Hellenic Statistical Authority. (2021). *Results of the 2021 Population and Housing Census: Table A02.2021 Population Census. Resident population by sex and citizenship*.

<https://www.statistics.gr/en/2021-census-res-pop-results>

Hellenic Statistical Authority. (2022). *Special Survey on the Position in the Labor Market of Immigrants and Their Immediate Descendants (AD HOC Module 2021)*.

<https://www.statistics.gr/documents/20181/83acfb99-c0a0-7efb-fe28-6cf9f09551d7>

Hellenic Statistical Authority. (2024). *Greece in Figures: April-June 2024*. Hellenic Republic.

<https://www.statistics.gr/en/greece-in-figures>

Hellenic Statistical Authority. (2024a). *Labor Force Survey: 2nd quarter 2024*. Hellenic Republic.

<https://www.statistics.gr/documents/20181/127c145b-597e-3a6e-e866-5cb5f46fe58a>

Hellenic Statistical Authority. (2023). *Material and Social Deprivation and Living Conditions: 2022 Survey on Income and Living Conditions (SILC) (Income reference period: 2021)*. Hellenic Republic.

<https://www.statistics.gr/documents/20181/17860692/Material+and+Social+Deprivation+and+Living+Conditions+%28+2022+%29.pdf/bfdac782-5df9-7a23-54d2-7a471b70e73b?version=1.0&t=1683536337953&download=true>

Hellenic Statistical Authority. (2024b). *Risk of Poverty*. Hellenic Republic.

<https://www.statistics.gr/documents/20181/18149427/Risk+of+Poverty+%28+2023+%29.pdf>

[f/4a7c0bc6-3a5c-7423-1438-](https://doi.org/10.1080/00208825.1980.11656300)

[4f70aed6b01e?version=1.2&t=1713350429105&download=true](https://doi.org/10.1080/00208825.1980.11656300)

Hofstede, G. (1980). Culture and organizations. *International Studies of Management & Organization*, 10(4), 15-41. <https://doi.org/10.1080/00208825.1980.11656300>

Hofstede, G., & Bond, M. H. (1984). Hofstede's Culture Dimensions: An Independent Validation Using Rokeach's Value Survey. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 15(4), 417-433. <https://doi.org/10.1177/0022002184015004003>

Hofstede G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context. *Online Readings in Psychology and Culture*, 2(1). <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1014>

Horst, C., Erdal, M. B., & Jdid, N. (2020). The "good citizen": Asserting and contesting norms of participation and belonging in Oslo. *Ethnic and Racial Studies*, 43(16), 76-95.

<https://doi.org/10.1080/01419870.2019.1671599>

Hussein, S. (Ed.) (2024). *Egypt's successive economic crises: The IMF's impact and pathways to just monetary, food, and social policies*. Arab Reform Initiative. <https://www.arab-reform.net/publication/egypts-successive-economic-crises-the-imfs-impact-and-pathways-to-just-monetary-food-and-social-policies/>

Huxley, P., Evans, S., Madge, S., Webber, M., Burchardt, T., McDaid, D., & Knapp, M. (2012). Development of a social inclusion index to capture subjective and objective life domains (phase II): Psychometric development study. *Health Technology Assessment*, 16(1), 1–248. <https://doi.org/10.3310/hta16010>.

Huxley, P. J. (2022). Introducing the Social Inclusion Concept. In K. Chan, & P. J. Huxley (Eds.), *Social Inclusion: Theoretical Development and Cross-cultural Measurements* (pp. 3-22). City University of Hong Kong.

IOM & Ministry of Migration and Asylum. (2024). *HELIOS: Project Regulations Handbook*. https://greece.iom.int/sites/g/files/tmzbd1086/files/english_btp_project-regulations-handbook_july-2024_v2.pdf

IOM & Ministry of Migration & Asylum. (2024a). *HELIOS Factsheet: August 2024*.

<https://migration.gov.gr/en/helios-enimerotiko-fyllo-aygoystos-2024/>

Jackson, E.A. (2020b). Importance of the Public Service in achieving the UN SDGs. In W. L. Filho et al. (Eds.). *Decent Work and Economic Growth: Encyclopedia of Sustainable Development Goal*, (pp. 551-561). Springer Nature Publisher. https://doi.org/10.1007/978-3-319-71058-7_20-2

Kafetsios, K. & Karaolanis, S. (2016, June 14-16). On social status, cultural orientation and well-being: A comparison between urban and rural areas in Greece. In Online Proceedings of the 1st International Conference in the Social Sciences, University of Crete, Rethymno. <http://iconss.soc.uoc.gr/en/papers/download/254/127/102.html>

Kafetsios, K., & Kateri, E. (2020). Adult attachment, cultural orientation, and well-being in Greece. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 25(1), 178-189. https://doi.org/10.12681/psy_hps.25345

Kalogeraki, S. (2009). The divergence hypothesis in modernization theory across three European countries: The UK, Sweden and Greece. *Culture Unbound*, 1(1), 161-178. <https://doi.org/10.3384/cu.2000.1525.09110161>

Kapsalis, A. (2020). *Crisis, Migration and Labor in Greece*. Rosa Luxemburg Stiftung. <https://rosalux.gr/en/publication/crisis-migration-and-labour-in-greece/>

Katz-Gerro, T., & Meier Jaeger, M. (2012). Religion, religiosity, and cultural stratification: Theoretical links and empirical evidence. In L. A. Keister, J. McCarthy, & R. Finke (Eds.), *Religion, work and inequality* (Vol. 23, pp. 337-366). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S0277-2833\(2012\)0000023017](https://doi.org/10.1108/S0277-2833(2012)0000023017)

Khatib, M. (2013). *Arab Muslim women's experiences of living in the United States: A qualitative descriptive study* (Doctoral dissertation). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1498132864).

Khattab, N., Babar, Z., Ewers, M., & Shaath, M. (2020). Gender and mobility: Qatar's highly skilled female migrants in context. *Migration and Development*, 9(3), 369-389. <https://doi.org/10.1080/21632324.2020.1723216>

Killian, C., Olmsted, J., & Doyle, A. (2012, November). Motivated migrants:(Re) framing Arab women's experiences. *In Women's Studies International Forum* (Vol. 35, No. 6, pp. 432-446). Pergamon.

Koenig, H. G. (2012). Religion, spirituality, and health: The research and clinical implications. *International Scholarly Research Notices*, 2012(1), 278730.

<https://doi.org/10.5402/2012/278730>

Kofman, E. (2013). Gendered labor migrations in Europe and emblematic migratory figures. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39(4), 579-600.

<https://doi.org/10.1080/1369183X.2013.745234>

Koh, S. Y., & Wissink, B. (2018). Enabling, structuring and creating elite transnational lifestyles: Intermediaries of the super-rich and the elite mobilities industry. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(4), 592-609. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1315509>

Kokkinidis, T. (2024, March 14). Greece Opens Yeni Mosque in Thessaloniki for Eid Muslim Prayers. *Greek Reporter*. <https://greekreporter.com/2024/03/14/greece-opens-yeni-mosque-in-thessaloniki-for-muslim-prayers/>

Kulwicki, A.D. (2021). People of Arab Heritage. In L. Purnell & E. Fenkl (Eds), *Textbook for Transcultural Health Care: A Population Approach* (pp. 251-276). Springer, Cham.

https://doi.org/10.1007/978-3-030-51399-3_9

Lambert, N. M., Stillman, T. F., Hicks, J. A., Kamble, S., Baumeister, R. F., & Fincham, F. D. (2013). To belong is to matter: Sense of belonging enhances meaning in life. *Personality and social psychology bulletin*, 39(11), 1418-1427. <https://doi.org/10.1177/0146167213499186>

Lampridis, E., & Papastylanou, D. (2017). Prosocial behavioral tendencies and orientation towards individualism–collectivism of Greek young adults. *International Journal of Adolescence and Youth*, 22(3), 268-282. <https://doi.org/10.1080/02673843.2014.890114>

Lawpost. (2024, January 12). AMKA grant: Joint Ministerial Decision on the reform of the granting regime was signed. <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/horigisi-amka-ypegرافي-i-koini-y-poyrgiki-apofasi-gia-tin-anamorfosi-toy-kathestotos>

Leary, M. R. (2021). Emotional reactions to threats to acceptance and belonging: A retrospective look at the big picture. *Australian Journal of Psychology*, 73(1), 4-11.

<https://doi.org/10.1080/00049530.2021.1883410>

Lee, B. A., Maghsoodi, A. H., Ruedas-Gracia, N., & Williams, C. D. (2023). Measures of racial-ethnic-cultural (REC) belonging: a systematic review of the literature. *Identity*, 23(2), 170-192. <https://doi.org/10.1080/15283488.2022.2127725>

Leemann, L., Martelin, T., Koskinen, S., Harken, T., & Isola, A. M. (2022). Development and psychometric evaluation of the experiences of social inclusion scale. *Journal of human development and capabilities*, 23(3), 400-424. <https://doi.org/10.1080/19452829.2021.1985440>

Legal Center Lesbos. (2024). *Know your rights: Travelling outside Greece*. Info sheet 7. <https://legalcentrelesvos.org/information/#travel>

Levasseur, M., Lussier-Therrien, M., Biron, M. L., Raymond, É., Castonguay, J., Naud, D., Fortier, M., Sevigny, A., Houde, S., & Tremblay, L. (2022). Scoping study of definitions of social participation: Update and co-construction of an interdisciplinary consensual definition. *Age and ageing*, 51(2), afab215. <https://doi.org/10.1093/ageing/afab215>

Levitas, R., Pantazis, C., Fahmy, E., Gordon, D., Lloyd, E., & Patsios, D. (2007). *The multi-dimensional analysis of social exclusion*. University of Bristol.

Levitt, H. M., Bamberg, M., Creswell, J. W., Frost, D. M., Josselson, R., & Suárez-Orozco, C. (2018). Journal article reporting standards for qualitative primary, qualitative meta-analytic, and mixed methods research in psychology: The APA Publications and Communications Board task force report. *American Psychologist*, 73(1), 26–46. <https://doi.org/10.1037/amp0000151>

Licsandru, T. C., & Cui, C. C. (2018). Subjective social inclusion: A conceptual critique for socially inclusive marketing. *Journal of Business Research*, 82, 330-339. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.08.036>

Lim, M., Manera, K., Owen, K., Phongsavan, P., & Smith, B. (2002). *Chronic and episodic loneliness and social isolation: prevalence and sociodemographic analyses from a longitudinal Australian survey*. PREPRINT (Version 1). Available at Research Square <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-1607036/v1>

Liu, S. S., Shteynberg, G., Morris, M. W., Yang, Q., & Galinsky, A. D. (2021). How Does Collectivism Affect Social Interactions? A Test of Two Competing Accounts. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 47(3), 362-376. <https://doi.org/10.1177/0146167220923230>

Llena-Nozal, A., Fernández R., & Kups, S. (2022). Provision of social services in EU countries: Reform of the national framework for the provision of social services in Spain. *OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 276*. OECD Publishing, Paris.

<https://doi.org/10.1787/ba4fbaf2-en>.

McAuliffe, M., & Oucho, L.A. (2024). *World Migration Report 2024*. International Organization for Migration (IOM), Geneva. <https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2024>

Madanipour, A., Shucksmith, M., & Talbot, H. (2015). Concepts of poverty and social exclusion in Europe. *Local Economy, 30*(7), 721-741.

<https://doi.org/10.1177/0269094215601634>

Mahar, A. L., Cobigo, V., & Stuart, H. (2014). Comments on Measuring Belonging as a Service Outcome. *Journal on Developmental Disabilities, 20*(2), 20-33.

Mars, G. M., Kempen, G. I., Mesters, I., Proot, I. M., & Van Eijk, J. T. M. (2008). Characteristics of social participation as defined by older adults with a chronic physical illness. *Disability and Rehabilitation, 30*(17), 1298-1308. <https://doi.org/10.1080/09638280701623554>

Mathieson, J., Popay, J., Enoch, E., Escorel, S., Hernandez, M., Johnson, H., & Rispel, L. (2008). Social exclusion: Meaning, measurement and experience and links to health inequalities: A review of literature (Background Paper INTERNATIONAL JOURNAL OF LIFELONG EDUCATION 189 No. 1). WHO Social Exclusion Knowledge Network.

Mejia, M. P. (2007). Gender jihad: Muslim women, Islamic jurisprudence, and women's rights. *Kritikē: An Online Journal of Philosophy, 1*, 1-24.

Mendoza, J. E., Tolba, M., & Saleh, Y. (2020). Strengthening marriages in Egypt: Impact of divorce on women. *Behavioral sciences, 10*(1), 14. <https://doi.org/10.3390/bs10010014>

Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.

Migrant Integration Policy Index-MIPEX. (2020). *Key Findings: Greece, 2019*.

<https://www.mipex.eu/greece>

- Ministry of Interior. (2023). *Formal and Substantive Requirements for Naturalization*.
<https://www.ypes.gr/wp-content/uploads/2023/01/202301-Proypotheseis20230127-20230130.pdf>
- Ministry of Migration and Asylum. (2020). *Resolving temporary health care issues for asylum seekers*. <https://migration.gov.gr/epilysi-thematon-prosorinis-ygeionomikis-perithalpsis-aitoynton-asyloy/>
- Ministry of Migration and Asylum. (2022). *National Integration Strategy*.
<https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/09/NATIONAL-STRATEGY-FINAL.pdf>
- Ministry of Migration and Asylum. (2022a). *Migrant and Refugee Integration Councils: Institutional Framework, Operation, and Their Role in the Integration of Third-Country Nationals*. https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/03/%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97_%CE%A3%CE%95%CE%9C%CE%A0_2021_.pdf
- Ministry of Migration and Asylum. (2023). *3rd Report on the Operation of Migrant Integration Centers for the Year 2022*. <https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2023/09/Booklet-%CE%9A%CE%95%CE%9C-2022.pdf>
- Ministry of Migration and Asylum. (n.d.). *Education*. <https://migration.gov.gr/migration-policy/integration/draseis-koinonikis-entaxis-se-ethniko-epipedo/mathimata-ellinikis-glossas/>
- Morrone, A. (2006). Guidelines for measuring cultural participation. *UNESCO Institute for Statistics*, 10(08), 2011.
- Naftemporiki. (2024, January 10). *AMKA: The new regime for its issuance – The relevant JMD*.
<https://www.naftemporiki.gr/society/1564287/amka-to-neo-kathestos-gia-tin-ekdosi-toy-i-schetiki-kya/>
- Nakagawa, H. (2023). Integration Policy and the Subjective Well-being of Immigrants—Using the Variation in Available Inclusive Services Across Local Governments. *Migration and Development*, 12(1), 49-67. <https://doi.org/10.1177/21632324231194765>
- Nasios, G. (2024). An overview of the Greek public sector's administrative reforms: From bureaucracy to digital governance. *International Journal of Humanities Social Science and Management (IJHSSM)*, 4, 689-695.

https://ijhssm.org/issue_dcp/An%20overview%20of%20the%20Greek%20public%20sector%20s%20administrative%20reforms%20%20From%20bureaucracy%20to%20digital%20governance.pdf

Nezlek, J. B., Kafetsios, K., & Smith, C. V. (2008). Emotions in everyday social encounters: Correspondence between culture and self-construal. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 39(4), 366-372. <https://doi.org/10.1177/0022022108318114>

Obeidat, B. Y., Shannak, R. O., Masa'Deh, R. E. M. D. T., & Al-Jarrah, I. (2012). Toward better understanding for Arabian culture: Implications based on Hofstede's cultural model. *European Journal of Social Sciences*, 28(4), 512-522.

OECD & European Commission. (2023). *Indicators of Immigrant Integration 2023: Settling In*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/1d5020a6-en>

Orb, A., Eisenhauer, L., & Wynaden, D. (2001). Ethics in qualitative research. *Journal of nursing scholarship*, 33(1), 93-96. <https://doi.org/10.1111/j.1547-5069.2001.00093.x>

O'Rourke, H. M., & Sidani, S. (2017). Definition, determinants, and outcomes of social connectedness for older adults: A scoping review. *Journal of Gerontological Nursing*, 43(7), 43-52. <https://doi.org/10.3928/00989134-20170223-03>

Osborne, K., Baum, F., & Ziersch, A. (2009). Negative consequences of community group participation for women's mental health and well-being: Implications for gender aware social capital building. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 19(3), 212-224. <https://doi.org/10.1002/casp.988>

Osland, J. S., & Bird, A. (2000). Beyond sophisticated stereotyping: Cultural sensemaking in context. *Academy of Management Perspectives*, 14(1), 65-77. <https://doi.org/10.5465/ame.2000.2909840>

Oyserman, D., Coon, H. M., & Kemmelmeier, M. (2002). Rethinking individualism and collectivism: Evaluation of theoretical assumptions and meta-analyses. *Psychological Bulletin*, 128(1), 3-72. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.128.1.3>

Ozyurt, S. S. (2010). Bridge builders or boundary markers? The role of the mosque in the acculturation process of immigrant Muslim women in the United States. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 30(3), 295-315. <https://doi.org/10.1080/13602004.2010.515810>

- Ozyurt, S. S. (2013). The Selective Integration of Muslim Immigrant Women in the United States: Explaining Islam's Paradoxical Impact. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39(10), 1617–1637. <https://doi.org/10.1080/1369183x.2013.833691>
- Pantelia, A. (2023, June 6). Greece's Muslim Dead. *New Lines Magazine*. <https://newlinesmag.com/reportage/interrupted-rest-of-greeces-muslim-dead/>
- Papadopoulou, L. (2021). Constitutional Protection of Religious Minorities in Greece. In M. Ventura (Ed.), *The Legal Status of Old and New Religious Minorities in the European Union: Proceedings of the XXXth Annual Conference Siena, 15-17 November 2018* (pp.119-133). European Consortium for Church and State Research Editorial Comares.
- Panhellenic Union Against Juvenile Diabetes-P.E.A.N.D.. (2019, February 14). *Guide to Welfare Benefits for people with T1S*. <https://www.peand.gr/to-ergo-mas/xrisimes-plirofories/odigos-pronoiakwn-epidomatwn-gia-ta-atoma-me-sdt1-p380.html>
- Pessi, A.B. (2017). Altruism. Does It Exist and Is It a True Possibility in Diaconal and Social Work? *Diaconia*, 8, 69–95. <http://dx.doi.org/10.13109/diac.2017.8.1.69>
- Pietkiewicz, I., & Smith, J. A. (2014). A practical guide to using interpretative phenomenological analysis in qualitative research psychology. *Psychological journal*, 20(1), 7-14. <https://doi.org/10.14691/CPPJ.20.1.7>
- Puni, A., & Hilton, S. K. (2020). Power distance culture and whistleblowing intentions: the moderating effect of gender. *International Journal of Ethics and Systems*, 36(2), 217-234. <https://doi.org/10.1108/IJOES-10-2019-0163>
- Qur'an.com. (n.d.). The Noble Qur'an. <https://quran.com/>
- Rantos, D. (2024, June 14). Question by 12 SYRIZA MPs on the Muslim cemetery in Athens. *Athina 9,84*. <https://athina984.gr/2024/06/14/erotisi-12-voyleyton-toy-syriza-gia-to-moysoylmaniko-nekrotafeio-stin-athina/>
- Rassoul, S., Alptekin, H., Anwari, F. D., Chatt, M., & Ben Aïssa, S. (2024). *Meaningful political participation*.
- Reid, K., Flowers, P., & Larkin, M. (2005). Exploring lived experience. *The Psychologist*, 18 (1), 20-23.

Sagioglou, C., & Hommerich, C. (2024). Perceived Social Exclusion Partially Accounts for Social Status Effects on Subjective Well-Being: A Comparative Study of Japan, Germany, and the United States. *Applied Research in Quality of Life*, 19, 1337-1363.

<https://doi.org/10.1007/s11482-024-10285-1>

Said-Foqahaa, N., & Maziad, M. (2011). Arab Women: Duality of Deprivation in Decision-making under Patriarchal Authority. *Hawwa*, 9(1-2), 234-272.

<https://doi.org/10.1163/156920811X578539>

Sakellariou, A. (2019). Islamophobia In Greece. In I. Zempi & I. Awan (Eds), *The Routledge International Handbook of Islamophobia*. Routledge.

Sen, A. (2000). *Social exclusion: concept, application, and scrutiny*. Social Development Paper no. 1. Manila: Asian Development Bank.

Sent, E. M., & Kroese, A. L. (2022). Commemorating Geert Hofstede, a pioneer in the study of culture and institutions. *Journal of Institutional Economics*, 18(1), 15-27.

<https://doi.org/10.1017/S174413742000051X>

Schapendonk, J. (2018). Navigating the migration industry: Migrants moving through an African European web of facilitation/control. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(4), 663-679. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1315522>

Schielke, S. (2010). *Second thoughts about the anthropology of Islam, or how to make sense of grand schemes in everyday life*. (ZMO Working Papers, 2). Berlin: Zentrum Moderner Orient. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-322336>

Schweitzer, R., & Steel, Z. (2008). Researching refugees: Methodological and ethical considerations. In P. Liamputtong (Ed.), *Doing cross-cultural research* (pp. 87-101). Springer Netherlands.

Silver, H. (2007). *The process of social exclusion: The dynamics of an evolving concept* (CPRC Working Paper No. 95). Chronic Poverty Research Centre, Brown University Providence, USA. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1629282>

Silver, H. (2015). The Contexts of Social Inclusion. *Department of Economic & Social Affairs*. DESA Working Paper No. 144. ST/ESA/2015/DWP/144.

Sironi, A., Bauloz, C., & Emmanuel, M. (2019). *International Migration Law: No. 34: Glossary on Migration*. International Organization for Migration (IOM), Geneva.

https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf

Smith, J. A. (1996). Beyond the divide between cognition and discourse: Using interpretative phenomenological analysis in health psychology. *Psychology & Health*, 11(2), 261–271.

<https://doi.org/10.1080/08870449608400256>

Smith, J. A. (2011). Evaluating the contribution of interpretative phenomenological analysis. *Health psychology review*, 5(1), 9-27. <https://doi.org/10.1080/17437199.2010.510659>

Smith, J. A. (2016). Interpretative phenomenological analysis: Getting at lived experience. *The Journal of Positive Psychology*, 12(3), 303–304.

<https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1262622>

Smith, J. A. (2018). Participants and researchers searching for meaning: Conceptual developments for interpretative phenomenological analysis. *Qualitative Research in Psychology*, 16(2), 166–181. <https://doi.org/10.1080/14780887.2018.1540648>

Smith, J.A., Jarman, M. & Osborn, M. (1999). Doing Interpretative Phenomenological Analysis. In M. Murray, & K. Chamberlain (Eds.), *Qualitative Health Psychology: Theories and Methods* (pp. 218-240). London: Sage. <https://doi.org/10.4135/9781446217870.n14>

Smith, J.A. & Osborn, M. (2003). Interpretative phenomenological analysis. In Smith J. A. (Ed.), *Qualitative psychology: a practical guide to research methods* (pp. 51-80). SAGE Publications, Inc.

Smith, J. A., & Nizza, I. E. (2022). *Essentials of interpretative phenomenological analysis*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000259-000>

Solidarity Now. (2024). *The Reality of Employment for Migrant Women in Greece: An Empirical Study*. <https://www.solidaritynow.org/wp-content/uploads/2024/02/The-Reality-of-Employment-for-Migrant-Women-in-Greece.pdf>

Sotiropoulou, P. (2020). Intercultural education initiatives in Greece: A critical perspective. In: C. Pica-Smith, C.N. Veloria, & R. M. Contini (Eds.), *Intercultural Education: Critical Perspectives, Pedagogical Challenges, and Promising Practices*. New York: Nova Science.

Spaan, E., & van Naerssen, T. (2018). Migration decision-making and migration industry in the Indonesia–Malaysia corridor. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(4), 680-695.

<https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1315523>

Strickland, P. O. (2023, April 3). A mosque for all seasons: Worshippers mark the third Ramadan at Athens' Votanikos Mosque. *Middle East Eye*.

<https://www.middleeasteye.net/discover/greece-muslims-ramadan-athens-only-official-mosque>

Taylor, H. O., Cudjoe, T. K., Bu, F., & Lim, M. H. (2023). The state of loneliness and social isolation research: current knowledge and future directions. *BMC Public Health*, 23(1), 1049.

<https://doi.org/10.1186/s12889-023-15967-3>

The Culture Factor Group. (2023, October 16). *Country Comparison Tool: Greece*.

<https://www.theculturefactor.com/country-comparison-tool?countries=greece>

Theisen-Womersley, G. (2021). *Trauma and Resilience Among Displaced Populations*.

Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-67712-1_10

Tramountanis, A. (2024). *After the Crises: Current Situation and Policy Proposals for the Integration of Migrants and Refugees in Greece*. Dianeosis. https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2024/09/Immigration_policies.pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR1spvgVsHsCtggCTnoGNEh1p-0dDQxepLUB61raIXMB3S33s9Uuz8eanJE_aem_UALWKNc8oJ9FowHjsjMDwQ

https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2024/09/Immigration_policies.pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR1spvgVsHsCtggCTnoGNEh1p-0dDQxepLUB61raIXMB3S33s9Uuz8eanJE_aem_UALWKNc8oJ9FowHjsjMDwQ

[0dDQxepLUB61raIXMB3S33s9Uuz8eanJE_aem_UALWKNc8oJ9FowHjsjMDwQ](https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2024/09/Immigration_policies.pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR1spvgVsHsCtggCTnoGNEh1p-0dDQxepLUB61raIXMB3S33s9Uuz8eanJE_aem_UALWKNc8oJ9FowHjsjMDwQ)

Transparency International. (2024, January 30). *2023 Corruption Perceptions Index reveals how corruption undermines progress with rights & governance in Middle East & North Africa*.

<https://www.transparency.org/en/press/2023-corruption-perceptions-index-corruption-undermines-progress-rights-governance-middle-east-north-africa>

Transparency International. (2024). *Corruption Perception Index: Greece*.

<https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/grc>

Triandafyllidou, A. (2000). The political discourse on immigration in southern Europe: A critical analysis. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 10(5), 373-389.

[https://doi.org/10.1002/1099-1298\(200009/10\)10:5%3C373::AID-CASP595%3E3.0.CO;2-R](https://doi.org/10.1002/1099-1298(200009/10)10:5%3C373::AID-CASP595%3E3.0.CO;2-R)

- Triandafyllidou, A. (2017, January 26). *The Greek asylum crisis: Moving beyond the blame game to a real solution*. <https://theconversation.com/the-greek-asylum-crisis-moving-beyond-the-blame-game-to-a-real-solution-71107>
- Triandis, H. C., Bontempo, R., Villareal, M. J., Asai, M., & Lucca, N. (1988). Individualism and collectivism: Cross-cultural perspectives on self-ingroup relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(2), 323.
- Triandis, H. C. (1993). Collectivism and individualism as cultural syndromes. *Cross-cultural research*, 27(3-4), 155-180. <https://doi.org/10.1177/106939719302700301>
- Tripp, A.M. (2020). Contrasting Women's Rights in the Maghreb and the Middle East Constitutions. In H. Darhour & D. Dahlerup (Eds.), *Double-Edged Politics on Women's Rights in the MENA Region* (pp. 205-227). Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-27735-2_8
- Tsitselikis, K. (2022). Muslims in Greece. In L. Papadopoulou (Ed.), *Islam and Human Rights in the European Union* (pp. 235-250). European Consortium for Church and State Research/Editorial Comares. <https://ruomoplus.lib.uom.gr/handle/8000/1043>
- Tuparevska, E., Santibáñez, R., & Solabarrieta, J. (2020). Social exclusion in EU lifelong learning policies: Prevalence and definitions. *International Journal of Lifelong Education*, 39(2), 179–190. <https://doi.org/10.1080/02601370.2020.1728404>
- UNESCO. (2012). *Measuring Cultural Participation: 2009 Framework for Cultural Statistics Handbook No. 2*. UNESCO Institute for Statistics, Montreal, Quebec.
- United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2016). *Report on the World Social Situation 2016: Leaving No One Behind: The Imperative of Inclusive Development*. UN. <https://doi.org/10.18356/5aa151e0-en>
- United Nations Economic and Social Commission for Western Asia-UNESCWA. (2020). *The Arab Gender Gap Report 2020: Gender Equality and the Sustainable Development Goals*. United Nations. <https://www.unescwa.org/publications/arab-gender-gap-report>
- UN Women. (2020). *How Migration is a Gender Equality Issue*. UN Women. <https://interactive.unwomen.org/multimedia/explainer/migration/en/index.html>

UN Women. (2024). *Tunisia Strategic Note 2022 – 2025*. UN Women.

<https://reliefweb.int/report/tunisia/un-women-tunisia-strategic-note-2022-2025>

U.S. Department of Health and Human Services. (2023). *Our epidemic of loneliness and isolation: The U.S. Surgeon General's advisory on the healing effects of social connection and community*. U.S. Department of Health and Human Services.

<https://www.hhs.gov/sites/default/files/surgeon-general-social-connection-advisory.pdf>

U.S. Department of State. (2023, May 25). 2022 Report on International Religious Freedom: Greece. U.S. Department of State. <https://www.state.gov/reports/2022-report-on-international-religious-freedom/>

Verousi, C. (2024). 'How can you be Muslim? You look like you're Greek!': Investigating Muslim Women's Experiences of Islamophobia in Greece. In: A. Easat-Daas & I. Sampi (Eds), *The Palgrave Handbook of Gendered Islamophobia*. Palgrave Macmillan, Cham.

https://doi.org/10.1007/978-3-031-52022-8_18

Vougias, V. (2022, July 31). Law 4964/2022: Modernization of Muftiates - Acceleration of School Directors' Selection - Provisions for Higher Education Institutions - DOATAP - Private Schools – Government Gazette A 150/30-7-2022. *especial.gr*.

<https://www.especial.gr/nomos-4964-2022-e3igxronismos-moufteiwn-epilogh-dieuthintwn-diata3eis-gia-aei-doatap-idiwtika-sxoleia/>

Wessendorf, S., & Phillimore, J. (2019). New Migrants' Social Integration, Embedding and Emplacement in Superdiverse Contexts. *Sociology*, 53(1), 123-138.

<https://doi.org/10.1177/0038038518771843>

Wietzke, F. B., & McLeod, C. (2013). *Jobs, wellbeing, and social cohesion: evidence from value and perception surveys*. Policy Research Working Paper, No. 6447. Washington, D.C.: World Bank.

Winstone, L., Mars, B., Haworth, C. M., & Kidger, J. (2021). Social media use and social connectedness among adolescents in the United Kingdom: a qualitative exploration of displacement and stimulation. *BMC public health*, 21, 1-15. <https://doi.org/10.1186/s12889-021-11802-9>

- Yaish, M., & Katz-Gerro, T. (2012). Disentangling 'cultural capital': The consequences of cultural and economic resources for taste and participation. *European Sociological Review*, 28(2), 169-185. <https://doi.org/10.1093/esr/jcq056>
- Yardley, L. (2016). Demonstrating the validity of qualitative research. *The Journal of Positive Psychology*, 12(3), 295–296. <https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1262624>
- Yilmaz, K. (2013). Comparison of quantitative and qualitative research traditions: Epistemological, theoretical, and methodological differences. *European journal of education*, 48(2), 311-325. <https://doi.org/10.1111/ejed.12014>
- Yuval-Davis, N. (2006). Belonging and the politics of belonging. *Patterns of prejudice*, 40(3), 197-214. <https://doi.org/10.1080/00313220600769331>

Appendix A: Interview Consent Form (Greek Version)

Έντυπο Συγκατάθεσης Κατόπιν Ενημέρωσης

Καλείστε να πάρετε μέρος σε μια ερευνητική μελέτη. Σκοπός της μελέτης είναι να βοηθήσει να καταλάβουμε πως είναι η ζωή για μια γυναίκα Αραβικής καταγωγής που έχει μεταναστεύσει στην Ελλάδα. Αν δεχτείτε να συμμετέχετε, θα συναντηθείτε με την ερευνήτρια σε μέρος που θα επιλέξετε εσείς για να συζητήσετε θέματα σχετικά με τη ζωή στην Ελλάδα. Οι συζητήσεις θα ηχογραφηθούν και κάποια αποσπάσματα θα χρησιμοποιηθούν ανώνυμα στη γραπτή εργασία που θα περιγράψει και θα αναλύει την έρευνα. Η εργασία θα εκπονηθεί από την κ. Κοκαράκη Ελένη, υπό την επίβλεψη της κ. Σαμσάρη Ελένης και τη συνεπίβλεψη της κ. Ζαμπάκη Θεοδώρας.

Αν έχετε οποιαδήποτε απορία, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με την ερευνήτρια:

Ελένη Κοκαράκη

Τηλέφωνο: 6932949428

Email: el.kokaraki@yahoo.com

Παρακαλείστε να διαβάσετε προσεκτικά τα παρακάτω και να δηλώσετε αν συμφωνείτε επιλέγοντας την αντίστοιχη απάντηση (ΝΑΙ).

ΝΑΙ

Η ερευνήτρια μου έδωσε όλες τις πληροφορίες που χρειάζομαι σχετικά με την έρευνα και απάντησε στις ερωτήσεις μου.	
Καταλαβαίνω ότι οι συζητήσεις με την ερευνήτρια θα ηχογραφηθούν.	
Καταλαβαίνω ότι κάποια αποσπάσματα από τις συζητήσεις θα χρησιμοποιηθούν σε γραπτή εργασία που θα δημοσιευθεί, χωρίς όμως να αναφέρεται πουθενά το όνομά μου.	
Καταλαβαίνω ότι η ερευνήτρια δε θα χρησιμοποιήσει με κανέναν τρόπο στοιχεία που δείχνουν ποια είμαι.	
Καταλαβαίνω ότι μπορώ να αρνηθώ να απαντήσω σε κάποιες ερωτήσεις.	
Συμφωνώ να συμμετέχω στη συγκεκριμένη ερευνητική μελέτη.	

Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Υπογραφή:

Appendix B: Interview Consent Form (Arabic Version)

استمارة الموافقة المستنيرة

أنت مدعو للمشاركة في دراسة بحثية. الهدف من الدراسة هو المساعدة في فهم شكل الحياة بالنسبة للمرأة من أصل عربي التي هاجرت إلى اليونان. إذا وافقت على المشاركة ، فسوف تلتقي بالباحث في مكان من اختيارك لمناقشة القضايا المتعلقة بالحياة في اليونان. سيتم تسجيل المناقشات وسيتم استخدام بعض المقتطفات بشكل مجهول في الورقة المكتوبة التي تصف وتحلل البحث. سيتم إعداد المشروع من قبل السيدة كوكاركي إيليني ، تحت إشراف السيدة سامساري إيليني والإشراف المشترك للسيدة زامباكي ثيودورا.

يرجى قراءة ما يلي بعناية وتحديد ما إذا كنت توافق عن طريق تحديد الإجابة المقابلة (نعم).

نعم

أعطني الباحث جميع المعلومات التي أحتاجها حول الاستبيان وأجاب على أسئلتي.	
أفهم أنه سيتم تسجيل المحادثات مع الباحث.	
أفهم أن بعض المقتطفات من المناقشات ستستخدم في ورقة مكتوبة ستنتشر ، لكن اسمي لم يذكر في أي مكان.	
أفهم أن الباحث لن يستخدم بأي شكل من الأشكال الأدلة التي تظهر من أنا.	
أفهم أنه يمكنني رفض الإجابة على بعض الأسئلة.	
أوافق على المشاركة في هذه الدراسة البحثية.	

اسم:

تاريخ:

توقيع:

Appendix C: Interview Guide (Greek Version)

Interview Guide (Greek version)

Demographic Questions

1. Πόσων ετών είσαι;
2. Από που κατάγεσαι;
3. Πόσα χρόνια είσαι στην Ελλάδα;
4. Είσαι παντρεμένη;
5. Έχεις παιδιά;
6. Μπορείς να μου πεις μερικά πράγματα για τη μόρφωση που έχεις λάβει;

Introductory Question

7. Πώς θα περιέγραφες τον εαυτό σου;

Economic well-being

8. Εργάζεσαι;

Αν ναι...

- 8.1. είναι σταθερή ή περιστασιακή η εργασία σου;
- 8.2. είσαι ευχαριστημένη από τη δουλειά που κάνεις;

Αν όχι..

- 8.3. θα ήθελες να βρεις μια δουλειά;
9. Μπορείς να μου μιλήσεις για την προσωπική σου οικονομική κατάσταση;
10. Ο άντρας σου δουλεύει;
11. Ποια είναι η γνώμη σου για το κόστος ζωής στην Ελλάδα;
12. Πως είναι η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σου στην Ελλάδα σε σύγκριση με την οικονομική σας κατάσταση στη χώρα καταγωγής σου;

Social Participation – Sense of belonging

13. Θα ήθελες να μου πεις μερικά πράγματα για την οικογένειά σου;
14. Τι δραστηριότητες κάνετε μαζί;
15. Πως πιστεύεις ότι σε βλέπουν τα άλλα μέλη της οικογένειάς σου
16. Μπορείς να μου περιγράψεις πως περνάς τη μέρα σου στην Ελλάδα
17. Ο τρόπος που περνάς τη μέρα σου στην Ελλάδα διαφέρει σε σχέση με τη χώρα καταγωγής σου;
18. Τι κάνεις τον ελεύθερο χρόνο σου;
19. Πως σου αρέσει να διασκεδάζεις;
20. Θα ήθελες να μου μιλήσεις για τους φίλους σου;

21. Πως τους γνώρισες;
22. Τι δραστηριότητες κάνετε μαζί;
23. Τι γνώμη πιστεύεις ότι έχουν για σένα οι φίλοι σου;
24. Τι γνώμη έχεις για την ελληνική κοινωνία;
25. Αισθάνεσαι μέλος της ελληνικής κοινωνίας;
26. Πως πιστεύεις ότι σε βλέπουν οι Έλληνες;
27. Πιστεύεις ότι έχεις δικαιώματα στην Ελλάδα όπως οι Έλληνες; Αν ναι, ποια είναι αυτά τα δικαιώματα;
28. Πιστεύεις ότι έχεις κάποιες ευθύνες απέναντί στους Έλληνες; Αν ναι, ποιες είναι αυτές;
29. Πως νιώθεις που ζεις στην Ελλάδα;
30. Υπάρχουν διαφορές της ελληνικής κοινωνίας με την κοινωνία στη χώρα σου; Αν ναι, ποιες;
31. Πως νιώθεις για τη χώρα καταγωγής σου;
32. Μπορείς να μου μιλήσεις για κάποιες παραδόσεις της χώρας σου που τηρείς και εδώ;
33. Πως γιορτάζεις το Εϊντ αλ-φίτρ και άλλες μεγάλες γιορτές;

Cultural Interaction with native people

34. Έχεις επαφή με τους Έλληνες; Αν ναι, πως σου φαίνεται η επαφή σου με τους Έλληνες;
35. Πως σου φαίνεται η γειτονιά σου;
36. Ποια είναι η σχέση σου με τους γείτονές σου;
37. Έχεις φίλους από την Ελλάδα;
- Αν ναι..
- 37.1. πως τους γνώρισες;; Περνάτε χρόνο μαζί;
- Αν όχι..
- 37.2. Θα ήθελες να έχεις Έλληνες φίλους;
38. Πιστεύεις ότι μπορείς να κάνεις εύκολα φίλους στην Ελλάδα;
39. Τι ξέρεις/θα ήθελες να μάθεις για τον ελληνικό πολιτισμό/τις ελληνικές παραδόσεις;
40. Τι σου αρέσει από τη ζωή εδώ;

Access to citizenship

41. Είσαι/ θα ήθελες να γίνεις Ελληνίδα πολίτης;
42. Τι αντίκτυπο έχει/θα είχε αυτό στη ζωή σου;
43. Ψηφίζεις/θα ήθελες να ψηφίσεις;
44. Τι σημαίνει/θα σήμαινε αυτό για τη ζωή σου;
45. Ποια είναι η γνώμη σου για τα δικαιώματα που έχεις ως κάτοικος της Ελλάδας;

46. Πως νιώθεις με την πρόσβαση που έχεις σε δημόσιες υπηρεσίες/κοινωνικές παροχές;

Challenges in social inclusion

47. Πως θα περιέγραφες την εμπειρία της προσαρμογής σου στην Ελλάδα;
48. Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισες ή συνεχίζεις να αντιμετωπίζεις εσύ προσωπικά;
49. Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισε ή συνεχίζει να αντιμετωπίζει η οικογένειά σου;

Needs to feel included.

50. Τι χρειάζεσαι για να νιώθεις εσύ προσωπικά σαν στο σπίτι σου στην Ελλάδα;
51. Τι χρειάζεσαι για να νιώθουν σαν στο σπίτι τους τα μέλη της οικογένειάς σου στην Ελλάδα;
52. Σε ποιο βαθμό ισχύει για σένα η φράση: «Είμαι ακριβώς εκεί που θα έπρεπε να είμαι, μαζί με αυτούς που θέλω να είμαι, ως το άτομο που πραγματικά είμαι»;
53. Πως φαντάζεσαι το μέλλον σου στην Ελλάδα;

Appendix D: Interview Guide (English Version)

Interview Guide (Greek version)

Demographic Questions

1. How old are you?
2. Where do you come from?
3. How long have you been in Greece?
4. Are you married?
5. Do you have children?
6. Can you tell me a few things about the education you have received?

Introductory Question

7. How would you describe yourself?

Economic well-being

8. Do you work?

If so...

- 8.1. Is your work stable or on a temporary contract?
- 8.2. Are you happy with the work you do?

If not..

- 8.3. Would you like to find a job?
9. Can you talk to me about your personal financial situation?
10. Does your husband work?
11. What is your opinion on the cost of living in Greece?
12. What is the financial situation of your family like in Greece compared to your financial situation in your country of origin?

Social Participation – Sense of belonging

13. Would you like to tell me a few things about your family?
14. What activities do you do together?
15. How do you think the other members of your family see you?
16. Can you describe how you spend your day in Greece?
17. Does the way you spend your day in Greece differ from your country of origin?
18. What do you do in your free time?
19. How do you like to have fun?
20. Would you like to talk to me about your friends?
21. How did you meet them?
22. What activities do you do together?
23. What do you think your friends think of you?
24. What do you think of the Greek society?

25. Do you feel part of the Greek society?
26. How do you think Greeks see you?
27. Do you believe that you have rights in Greece like the Greeks? If so, what are these rights?
28. Do you think you have any responsibilities towards the Greeks? If so, what are they?
29. How does it feel to live in Greece?
30. Are there differences between Greek society and society in your country? If so, which ones?
31. How do you feel about your country of origin?
32. Can you tell me about some traditions of your country that you observe here as well?
33. How do you celebrate Eid al-Fitr and other major holidays?

Cultural Interaction with native people

34. Do you have contact with the Greeks? If so, what do you think of your contact with Greeks?
35. What do you think of your neighborhood?
36. What is your relationship with your neighbors?
37. Do you have friends from Greece?
If so..
 - 37.1. How did you meet them? Do you spend time together?
If not..
 - 37.2. Would you like to have Greek friends?
38. do you think you can easily make friends in Greece?
39. What do you know/would like to know about Greek culture/traditions?
40. What do you like about life here?

Access to citizenship

41. Are you/would you like to become a Greek citizen?
42. What impact does this have/would this have on your life?
43. Are you voting/would like to be able to vote?
44. What does this mean/would this mean for your life?
45. What is your opinion about your rights as a resident of Greece?
46. How do you feel about your access to public services/social benefits?

Challenges in social inclusion

47. How would you describe your experience of adapting to Greece?
48. What difficulties have you personally faced or continue to face?
49. What difficulties has your family faced or continues to face?

Needs to feel included.

50. What do you need to personally feel at home in Greece?
51. What do you need for your family members to feel at home in Greece?
52. To what extent does the phrase "I am exactly where I should be, with the people I want to be, as the person I really am" apply to you?
53. How do you imagine your future in Greece?

Appendix E: IPA Quality Evaluation Criteria (from Smith, 2011)

Acceptable

The paper meets the following four criteria:

- Clearly subscribes to the theoretical principles of IPA: it is phenomenological, hermeneutic and idiographic.
- Sufficiently transparent so reader can see what was done.
- Coherent, plausible and interesting analysis.
- Sufficient sampling from corpus to show density of evidence for each theme:
N1–3: extracts from every participant for each theme;
N4–8: extracts from at least three participants for each theme; and
N > 8: extracts from at least three participants for each theme + measure of prevalence of themes, or extracts from half the sample for each theme.

Overall the paper is judged sufficiently trustworthy to accept for publication and include in a systematic review.

Caveats

Compensation. Evidence base and interest factors considered together so that, e.g., a paper with particularly interesting data may gain compensation for a less than ideal evidence base. Partial acceptability. A paper may be deemed acceptable if it has partial but discrete pockets of acceptable, e.g.,

1. Paper may present four themes, two of which are interesting and well evidenced while two of them are not. In this case, the paper can be considered acceptable as the two good themes make a sufficient contribution in their own right.
2. Paper may have number of themes but evidence each with data from the same single participant. This paper may be considered acceptable if the account of the individual is sufficiently coherent that it can be read as an interesting idiographic case-study.
3. Paper may present data from two participant groups, e.g., males and females and be deemed acceptable for one participant group but not the other.

Safe or borderline? A paper showing sufficient sampling as described above is deemed safe.

A paper with a sample over eight with extracts from enough participants to illustrate variation but without detail of prevalence or enough evidence of density of themes is deemed borderline. See text for more details.

Unacceptable

The paper fails on one of the four criteria for acceptable. It may be:

- not consistent with theoretical principles of IPA;
- insufficiently transparent for reader to see what was done;
- not of sufficient interest; and
- poorly evidenced.

Predominantly what lets a paper down is the poor evidence base. Typical ways this can occur:

- large number of descriptive/superficial themes from a large number of participants;
- each theme has short summary and one or two extracts without interpretation;
- insufficient extracts from participants to support the themes being illustrated;
- no explanation for how prevalence of the themes was determined; and
- analysis is crude, lacks nuance.

Overall the paper is not trustworthy and would not be judged acceptable for publication.

Good

Paper must clearly meet all the criteria for acceptable. It then offers these three extra things:

- well focused; offering an in-depth analysis of a specific topic;
- data and interpretation are strong; and
- reader is engaged and finds it particularly enlightening.

Overall the paper could be recommended to a novice as a good exemplar of IPA.

Appendix F: Interview Transcripts

Interviewee: Name withheld (labeled as “Άσμαα”)

Interviewer: Eleni Kokaraki (labeled as “ΕΚ”)

Date of Interview: 30/5/2024

Location of Interview: Pyxida

Names of family members and friends have also been withheld.

ΕΚ: Λοιπόν...πόσων ετών είσαι;

Άσμαα: 45 ετών

ΕΚ: Από πού κατάγεσαι;

Άσμαα: Τυνησία..Tunisia

ΕΚ: Εεε...πόσα χρόνια είσαι στην Ελλάδα;

Άσμαα: 20 χρόνια περίπου.

ΕΚ: Είσαι παντρεμένη;

Άσμαα: Εεε...ήμουνα και έχω πάρει διαζύγιο.

ΕΚ: Ααα...έχεις παιδιά;

Άσμαα: Ναι, έχω δύο παιδάκια. Έχω ένα κορίτσι και ένα αγόρι. Η κόρη μου είναι 19 χρονών και ο μικρός, ο γιος, είναι 15 χρονών.

ΕΚ: Να τους χαίρεσαι!

Άσμαα: Νά 'σαι καλά.

ΕΚ: Μπορείς να μου πεις μερικά πράγματα για τη μόρφωση που έχεις λάβει;

Άσμαα: Ναι, αμέ. Έχω πάει στο σχολείο κανονικά, δηλαδή δημοτικό σχολείο, έξι χρόνια. Σχεδόν το σύστημα όπως εδώ στην Ελλάδα. Έχω παα..έχω κάνει, έχω τελειώσει και γυμνάσιο, έχω τελειώσει και λύκειο και μετά πανεπιστήμιο, δυστυχώς, που ήθελα πάρα πολύ, μόνο πρώτη χρονιά και μετά σταμάτησα. Δεεεε συνεχίσα.

ΕΚ: Πρώτη χρονιά στην Τυνησία ή εδώ;

Άσμαα: Όλα στην Τυνησία.

ΕΚ: Όλα στην Τυνησία, ααα...Γιατί δεν συνέχισες να ρωτήσω; - - Ναι, γιατί δεν συνέχισες στο Πανεπιστήμιο;

Άσμαα: Α, ναι, ναι, ναι. Δυστυχώς, αρρώστησε ο πατέρας μου. Και ήμουνα, η αλήθεια, πολύ μακριά. Εγώ από μικρό πόλη και μπορώ να σας πω ότι είναι χωριό εκεί από όπου...

ΕΚ: Χμ.

Άσμαα: Ναι. Και όταν πήγα στην Τύνιδα, εεε... πρέπει να μένεις...εκεί στο πανε...δηλαδή εκεί στο Πανεπιστήμιο, έχουν δηλαδή κάπου να μείνω και τα λοιπά. Δεν δέχτηκε η μητέρα μου. Και μετά λέω, εντάξει, άντε να νοικιάσω κάτι και να έρθεις και εσύ και ο μπαμπάς μου που είναι άρρωστος και τα λοιπά για να μπορώ να τον φροντίζω και... Και στην αρχή είπαν ναι όχι, ναι όχι. Πέρασε χρόνο, δηλαδή, πέρασε πολύ καιρό. Και στο τέλος, αρρώστησε πολύ βαριά ο πατέρας μου, έπεσε δηλαδή στο κρεβάτι. Οπότε πρέπει να φροντίζω πατέρα μου.

Σταμάτησα μέχρι εκεί, αλλά είχα όνειρα να συνεχίζω εδώ στην Ελλάδα. Που δεν, δεν έγινε δυστυχώς.

EK: Δεν έγινε..

Άσμα: Όλα καλά.

EK: Εντάξει, ναι. Έκανες άλλα σημαντικά πράγματα.

Άσμα: Ε...

EK: Εεε...Ελληνικά πώς έμαθες;

Άσμα: Λοιπόν, τα ελληνικά μου παρά όλο ότι δεν είμαι πολύ ευχαριστημένη από τον εαυτό μου γι' αυτό που...Δηλαδή, έπρεπε να είμαι καλύτερα. Η αλήθεια ότι κάποτε όταν ξεκί...δηλαδή όταν ήρθα και τα λοιπά, πέρασα πολύ άσχημα και λέω, κάτσε, εδώ πρέπει να σταθώ στα πόδια μου και να μάθω τα ελληνικά και στραβά και ξέρω 'γώ, για να μπορώ να φροντίζω τα παιδιά μου γιατί, δυστυχώς, ο πρώην μου δεν ήτανε γι' αυτό. Ούτε για τα εμβόλια δεν μ' άφησε να πάω, ας πούμε, που είναι δικαιώματα του παιδιού και τα λοιπά. Οπότε ήρθα εδώ πολύ... μπορώ να σου πω ότι ήμουν μικρούλα και...εεε... όταν είδα ότι ο πρώην μου δεν θέλει καν να μάθει τα ελληνικά, λέω πρέπει να μάθω. Οπότε, ήταν μια κυρία, πάρα πολύ καλή κυρία, από την Γεωργία. Και τώρα που λέω μόνο αυτήν την κυρία, δηλαδή, θυμάμαι το... ξέρεις, το παρελθόν, και λέω, αχ, μακάρι να ήταν εδώ και τώρα.

Και ήταν η αλήθεια μαζί μου, και μου λέει, είσαι σαν την κόρη μου. Και άρχισε να μου μάθει τα βασικά. Πού πας, ας πούμε, ή τι πρέπει να κάνεις, «γεια σου», τι σημαίνει «γεια σου», τι σημαίνει «καλημέρα» και τα λοιπά, και άρχισα από 'κει. Οπότε, μετά, με τα παιδιά μου. Ήταν η κόρη μου, και αναγκαστικά έπρεπε να την πάω στους γιατρούς, να κάνουμε τα εμβόλια και τα λοιπά και [βήχει], συγγνώμη, και έγραψα στα αραβικά, που είναι η μητρική μου γλώσσα, και το λέω στους γιατρούς στα ελληνικά. Και καταλαβαίνουν κάτι έτσι, είναι πολύ στραβά πολύ, αλλά ευτυχώς, δηλαδή, έχουνε καταλάβει. Οπότε, μεγάλωσε η κόρη μου, μετά ήτανε και ο μικρός ο γιος μου, δηλαδή το αγοράκι, και αρχίζα, η αλήθεια, να μάθω καλύτερα, δηλαδή, με την κόρη μου όταν ξε...όταν έχει πάει σχολείο. Οπότε, έμαθα με το «παπί», με το «το» και «πο» και τα λοιπά, από 'κει [γέλια].

EK: Από εκεί..

Άσμα: Ναι, ναι [γέλια]

EK: Τέλεια.

Άσμα: Πολύ ωραία [γέλια]

EK: Το καλύτερο.

Άσμα: Ναι...[γέλια]

EK: Αν, αν σου ζητούσα να περιγράψεις τον εαυτό σου, πώς θα τον περιέγραφες; Τι θα έλεγες για σένα;

Άσμα: Ααα...κοίτα, καλό να..., δηλαδή, να σου πει κάποιον άλλο για τον εαυτό σου, ή πώς είσαι και...ή για το χαρακτήρα και τα λοιπά. Αλλά, με λίγα λόγια για τον εαυτό μου, ότι είμαι πρώτα απ' όλα είμαι μητέρα, έχω πάρα πολλή υπομονή, [γέλια], εεε, παλεύω πολύ, εεε, δεν σταματάω εκεί που, δηλαδή, ας πούμε είχα κάτι ας πούμε και εκεί πρέπει να σταματήσω. Όχι, προχωράω. Οπότε αυτό

σημαίνει ότι... εεε...εεε, δεν, δεν έχω τη λέξη ακριβώς, αλλά παλεύω. Πρέπει να πω ότι είμαι πολύ υπομονετική, σέβομαι τον άλλο πολύ και αν...και να μην αξίζει. Και...εεε... τώρα δεν μου έρχεται πολλά, αλλά, εεε, και αγαπάω πάρα πολύ τον άλλο και θέλω πολύ να βοηθήσω τον άλλο. Οπότε, υπομονετική, εεε, αξιοπρεπής γυναίκα [γέλια], και, εεε, αυτά, προς το παρόν [γέλια].

EK: Αυτά, τέλεια. Εργάζεσαι;

Άσμα: Ναι, αμέ.

EK: Είναι σταθερή η εργασία σου ή περιστασιακή; Που...

Άσμα: [διακόπτει] Παρόλο ότι θα πάω σε κάτι άλλο, δηλαδή, δεν θα απαντήσω ακριβώς αυτό που θέλεις. Θα πω κάτι και μετά θα απαντήσω στην ερώτηση. Ναι, δουλεύω. Μ' αρέσει πάρα πολύ η δουλειά που κάνω. Δουλεύω ως διερμηνέας, δηλαδή μεταφράζω από την αραβική γλώσσα στα ελληνικά και από γαλλική γλώσσα στα ελληνικά, και το αντίθετο, από ελληνικά στα αραβικά και στα γαλλικά. Και μ' αρέσει πάρα πολύ αυτό που κάνω.

Αλλά δυστυχώς, δυστυχώς, δεν είναι, δηλαδή...αορίστου, πως να σου πω, σύμβασης.

EK: Ναι, ναι, ναι.

Άσμα: Είναι προσωρινά.

EK: Ααα, είναι προσωρινά.

Άσμα: Δηλαδή είναι για λίγους μήνες. Και αν, αν θα πάει καλά, για έναν χρόνο. Εξαρτάται από τα προγράμματα. Οπότε δεν είναι σταθερή η δουλειά.

EK: Ααα...Δεν είναι σταθερή, δεν είναι σταθερή.

Άσμα: Ναι.

EK: Αλλά είσαι ευχαριστημένη.

Άσμα: Πάρα πολύ. Δεν φαντάζεσαι πόσο.

EK: Φαντάζομαι, σε βλέπω [γέλια]. Εεε, πώς...μπορεί, μπορεί με κάποιο τρόπο να γίνει σταθερή; Πώς θα μπορούσε να...

Άσμα: Όχι, δυστυχώς. Εδώ που είμαι τώρα, όχι. Προς το παρόν, όχι. Αλλά εξαρτάται απ' το αν θα υπάρχει κάποιο πρόγραμμα, θα συνεχίζουμε εδώ δουλειά. Εάν δεν, πρέπει να βρω άλλη δουλειά.

EK: Πρέπει να βρεις κάτι άλλο. Πάλι σαν διερμηνέας, θα ήθελες;

Άσμα: Πάρα πολύ, εεε, θα χαρώ να βρω τέτοια δουλειά. Γιατί μ' αρέσει πολύ.

EK: Μακάρι, μακάρι... Εεε...Μπορείς να μου μιλήσεις για την οικονομική σου κατάσταση;

Άσμα: [Βήχει] Όπως λέμε, έβαλες το δάχτυλο πάνω στο [γέλια]...

EK: Στην πληγή [γέλια]... Για όλους, για όλους.

Άσμα: Αυτό ακριβώς. Η αλήθεια, κοίτα, παρότι δυσκολεύομαι πάρα, πάρα πολύ οικονομικά. Αν θα σας πω δηλαδή, αν θα σου πω, συγγνώμη, για παλιά, παλιά ήμουν καλύτερα, γιατί ήμουν στο σπίτι, η οποία ήταν πιο φθηνό. Δηλαδή, 19 χρόνια ήμουν στο σπίτι. Οπότε, ήταν, όσο δηλαδή έβγαζα σαν «Άσμα» δηλαδή τα χρήματα, πολύ καλά. Και τα παιδιά ήταν δηλαδή μικρά και δεν ζητάνε όπως τώρα και τα λουπά. Εάν αυτή η ερώτηση για την παρούσα φάση, θα σου πω ότι είναι πάρα πολύ δύσκολα. Αλλά πάλι παλεύω, προχωράω, δεν σταματάω εκεί

που έχω τα... που έχω ή είχα τα προβλήματα. Και ο Θεός βοηθός. Ίσα-ίσα είναι αλλά είμαι καλά. Εφόσον εργάζομαι, εφόσον έχω την υγεία μου, είμαι καλά.

ΕΚ: Όλα καλά, ναι. Ποια είναι η γνώμη σου για το κόστος ζωής στην Ελλάδα;

Άσμα: Εεε, εννοείς αν είναι...

ΕΚ: [Διακόπτει] Ακριβά..

Άσμα: Για την ακρίβεια..

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι.

Άσμα: Και πάλι θα γυρίζω λίγο πίσω. Παλιά ήτανε μια χαρά εδώ η Ελλάδα. Αλλά δυστυχώς τώρα, με αυτά που παίρνουμε, με αυτά που δίνουμε στο ενοίκιο, τα κοινόχρηστα, τα λοιπά, τα ξέρετε όλα, για να μην πω πολλά, με λίγα λόγια ότι είναι πάρα πολύ ακριβά τα πράγματα και δεν ξέρω και πώς θα προχωρήσουμε, δηλαδή. Είναι κάτι που με δυσκολεύει πάρα πολύ τώρα.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Αυτή είναι η αλήθεια.

ΕΚ: Όλους τους κατοίκους της Ελλάδας.

Άσμα: Έλα μου ντε, η αλήθεια είναι αυτή.

ΕΚ: Ναι, όλοι το ίδιο είμαστε. Αν συγκρίνεις την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σου εδώ, στην Ελλάδα, με την οικονομική κατάσταση στην Τυνησία, πώς, πώς...τι θα έλεγες; Είναι καλύτερα εδώ; Είναι χειρότερα εδώ;

Άσμα: [Βήχει]. Θα σου πω το εξής. Επειδή μεγάλωσα εδώ με τα παιδιά μου και φροντίζω τώρα εδώ τα παιδιά μου, παλιά ήμουνα με την οικογένειά μου και αλλιώς είναι τα πράγματα εκεί και αλλιώς είναι εδώ.

ΕΚ: Ωραία.

Άσμα: Και πιστεύω και παλιά στην Ελλάδα ήταν καλύτερα τα πράγματα. Οπότε, μπορώ να πω τώρα που είμαι εδώ στην Ελλάδα με τα παιδιά μου, παρόλο τόσο δυσκολίες δηλαδή έχω, δεν θα πω έχουμε, θα μιλήσω για τον εαυτό μου, με τα παιδάκια μου δηλαδή, αλλά προτιμώ να είμαι εδώ στην Ελλάδα παρά στην χώρα μου.

ΕΚ: Γιατί...θα...το λες;

Άσμα: Εδώ δουλεύω ελεύθερα, βγάζω τα χρήματα, εγώ φροντίζω το σπίτι μου, εγώ ξέρω τι θα κάνω και τι πρέπει να κάνω κτλ. Βέβαια τώρα μεγάλωσε και η κόρη μου οπότε συμμετέχει, δηλαδή τουλάχιστον αυτό κάντο κει, και κάνουμε, δηλαδή, παλιά ήταν μόνο εγώ θα πάω να βάλω το νοίκι, θα πάω αυτό, δηλαδή τα χρήματα. Τώρα με την κόρη μου, δηλαδή ξέρω που θα πάνε, οπότε αυτό είναι για μένα, δηλαδή είναι δώρο από το Θεό αυτό το κορίτσι, οπότε με βοηθάει πολύ παρόλο που τα οικονομικά είναι, εντάξει, μπορώ να πω ίσα, ίσα. Αλλά γιατί είναι καλύτερα από εκεί; Εκεί δεν θα μπορούσα να κάνω τόσα πράγματα που κάνω εδώ στην Τυνησία [εννοεί Ελλάδα]. Εκεί που μένουν οι γονείς μου, η μητέρα μου τώρα, ο πατέρας μου έχει φύγει, να είναι καλά εκεί που είναι, είναι ο αδερφός μου η οποία είναι τρεις χιλιάδες, αυτό είναι πολύ προσωπικό αλλά μπορείς να το γράψεις ελεύθερα, εφόσον σου λέω, ελεύθερα να το γράψεις, είναι τρεις χιλιάδες χρόνια πίσω αυτό το άτομο. Αδερφός μου είναι.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Δεν θα μπορούσα να πάω να δουλέψω και λοιπά. Δηλαδή από τότε που έμαθε ότι θα χωρίσω γιατί έτυχε να με διώξει ο πρώην μου και έφυγα 2011 πίσω στη χώρα μου, μόλις έμαθε, μόλις άκουσε τη λέξη «χωρισμό» μου είπε το εξής, ότι θα μείνεις εδώ, θα πεθάνεις εδώ, και νεκροταφείο σου θα είναι εδώ, μέσα στο σπίτι. Σημαίνει ότι δε θα πας πουθενά. Οπότε αν ήμουν εκεί, δεν θα μπορούσα να πάω για δουλειά και δεν θα μπορούσα να έχω καν χρήματα. Οπότε όσο έχω εδώ και όσο έχω δυσκολίες λέω δόξα τω Θεώ που είμαι εδώ στην Ελλάδα παρά εκεί. Οπότε δεν υπάρχει καν πώς να σου πω συγκίνηση, πώς το λένε, τη λέξη;

ΕΚ: Ναι, σύγκριση, σύγκριση.

Άσμα: Σύγκριση. Δεν υπάρχει.

ΕΚ: Ναι, σύγκριση. Δεν υπάρχει, δεν υπάρχει. Όσον αφορά την νοοτροπία.

Άσμα: Ναι...

ΕΚ: Για τον άντρα σου θέλεις να μου μιλήσεις;

Άσμα: Αμέ, ό,τι θες.

ΕΚ: Λες ότι...μου είπες ότι σε έστειλε πίσω στην Τυνησία;

Άσμα: Ναι.

ΕΚ: Για ποιον λόγο; Τι έγινε;

Άσμα: Λοιπόν, πρώτα απ' όλα η γνωριμία ήταν με προξενιό. Το ξέρεις αυτήν τη λέξη;

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Παντρευτήκαμε πάλι με προξενιό. Δεν τον ξέρω, δεν με ξέρει τίποτα, δηλαδή η γνωριμία ήταν αυτή η πρώτη βραδιά μαζί που ήταν πάρα πολύ άσχημη για μένα και όταν, δηλαδή, μόνο τη θυμάμαι δηλαδή ανατριχιάζω και δεν θέλω καν να θυμάμαι. Αλλά με μεγάλη χαρά να σου πω αυτό που, τι είναι αυτό το άτομο. Έκανε χρήση αλκοολικός, και... αλκοολικός, σωστά;

ΕΚ: Αλκοολικός, ναι, ναι.

Άσμα: Ναι, έκανε και χρήση κάτι άλλο μάλλον. Ήτανε από τα άτομα, παρόλο που είναι από την Αραβία και λέει ότι είναι «μουσουλμάν». Όταν λέει λέξη «μουσουλμάνοι», δεν εννοώ κάτι για χριστιανοί, ή έχω κάτι, όχι...

ΕΚ: [Διακόπτει] Ναι, ναι.

Άσμα: Απλά που ξέρουν όλον τον κόσμο ότι οι μουσουλμάνοι είναι πολύ αυστηροί, δεν αφήνει τη γυναίκα του να δουλεύει, αυτός θα τη φροντίζει και τα λοιπά. Αυτός, δηλαδή, φοβάται να βγει η γυναίκα του στο δρόμο, γιατί το προσέχει απ' τους άντρες και τα λοιπά. Για να μην κακοποιηθεί, πώς να σου πω...

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Αλλά, Ελένη, μαζί μου όλο το αντίθετο. Αυτός με στέλνει σε δουλειές, πρέπει εσύ να πας να δουλέψεις, πρέπει εσύ να φέρνεις τα χρήματα, πρέπει εσύ να φροντίζεις το σπίτι και αυτός ήταν μια χαρά, δηλαδή, είχε δουλειά, είχε τα πάντα, απλά με αυτό που κάνει και αυτό [??], τι άλλο κάνει, δεν ξέρω, δεν έχω καταλάβει μέχρι τώρα τι έχει κάνει για τον εαυτό του, φεύγουνε τα λεφτά του. Οπότε, έρχεται σε μένα, παίρνει, δηλαδή, δεν είχα σταθερό δουλειά, πάω σε γιαγιάδες, καθαρίζω σπίτια, ξέρω 'γώ, καθαρίζω καμιά πολυκατοικία, αφήνω τα

παιδιά μου πίσω, δηλαδή, ήταν για μένα θάνατο γιατί αφήνω ας πούμε η κόρη μου πρώτα, φεύγω και δεν ξέρω αν είναι δηλαδή σε ανασφάλεια, δεν είχε ασφάλεια με τον πατέρα, αλλά αναγκαστικά πρέπει να βγω, να δουλέψω. Όταν παίρνω κόρη μου μαζί μου, μου λένε όχι, δεν θα δουλέ... και... μα φυσικά δεν θα με δεχτούν αν έχω και το παιδί... πώς θα δουλέ..., πώς θα έχω δουλειά; Όταν πάω λοιπόν μόνη μου για δουλειές και τα λοιπά και όσα φέρνω, το παίρνει αυτός. Δεν είχα ποτέ δηλαδή, να σου πω κάτι, μου λέγανε δεν είχα δικαίωμα να πω κάτι, έχω περάσει κακοποίηση με διάφορες, όταν λέω λέξη κακοποίηση δεν είναι τίποτα, αλλά έχω περάσει δηλαδή διαφορετικές στάδιο με αυτή τη λέξη, δηλαδή, λεκτική, σωματική, ψυχο... δεν μπορώ να περιγράψω αυτό που έχω περάσει. Αλλά το μόνο πράγμα που έχω κάνει και ήταν καλύτερο στην ζωή μου, μετά τα παιδιά μου, ότι πήρα απόφαση παρόλο δυσκολίες και άρνηση από την οικογένειά μου, να μην χωρίσω, όταν είδα λοιπόν ότι δεν πάει καλά και δεν μπορώ με αυτό το άτομο και θα χάσω και τα παιδιά μου, [σπάει η φωνή] είπα μέχρι εδώ γιατί δεν είδα και υποστήριξη από την οικογένειά μου. Οπότε, όταν με έστειλε πίσω, για αυτό το λόγο, με έδωσε στον δρόμο. Πήγα στην πρεσβεία μου [αναστενάζει]. Μου λένε δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι. Κυκλοφορούσα στον δρόμο. Δεν ήξερα τότε για οργανώσεις, η αλήθεια είναι αυτή. Για οργανώσεις, δεν ήξερα τίποτα. Με φιλ...δηλαδή, έμεινα στο σπίτι με αυτή την κυρία που με πήρε και μεγάλη χάρη, ποτέ δεν το ξεχνάω και μου έμαθε τα ελληνικά και πάντα μου λέει «Άσμα» εγώ σου έχω εμπιστοσύνη. Θα σταθείς στα πόδια σου μια μέρα. Πάρε μόνο απόφαση. Κράτα τα παιδάκια σου. Πρόσεχε αυτό. Είσαι πολύ άξια γυναίκα. Είσαι αυτό. Οπότε, έμεινα στο σπίτι της περίπου τρεις μέρες. Ένας από την πρεσβεία μου λέει αυτά τα χρήματα, όχι αυτά, δεν μου έδωσε χρήματα αλλά αυτός έκλεισε τα εισιτήρια αλλά θα κατέβω σε λίγες μέρες στην Τυνησία και θα μου το δώσεις πίσω. Μίλησα αλήθεια με τη μητέρα μου και τα λοιπά. Έκανα ό,τι έκανα κρυφά από τον αδερφό μου. Και μόλις κατέβηκα εκεί, κατέβηκε και αυτός. Αυτός είναι στο κέντρο και εγώ είμαι πολύ μακριά, 600 χιλιόμετρα περίπου. Με το αυτοκίνητο 6-5 ώρες αλλά με το ΚΤΕΛ θέλει τουλάχιστον 13 ώρες. Τέλος πάντων. Και έστειλα με το ταχυδρομείο τα λεφτά του. Οπότε μου έστειλε χωρίς να ξέρει τι θα γίνει, τι θα φάνε τα παιδιά, πώς θα μεγαλώσω δύο παιδιά. Τίποτα. Οπότε γι' αυτό... [έτοιμη να κλάψει].

EK: Ναι.

Άσμα: Ναι.

EK: Μάλλον πήρες τη σωστή απόφαση.

Άσμα: [Βήχει] Δηλαδή, πρώτο και τελευταίο, δηλαδή σωστή απόφαση είναι η ζωή μου και εγώ είμαι περήφανη για τον εαυτό μου είναι αλήθεια που είμαι από την Αραβία και έχουμε τέτοια κουλτούρα, παλιά, τώρα έχουν αλλάξει πάρα πολύ τα πράγματα

EK: Ναι...

Άσμα: Που πήρα τέτοια απόφαση παρόλο που δεν είχα υποστήριξη, δεν είχα τίποτα απολύτως... Αλήθεια, Ελένη, όταν λέω δεν είχα τίποτα, δεν είχα τίποτα.

Και όταν πήρα την απόφαση να γυρίσω στην Ελλάδα, το ίδιο. Αλλά όπως λένε ο Θεός βοηθός και ο Θεός είναι μεγάλος.

ΕΚ: Ο Θεός είναι μεγάλος. Σωστά, σωστά. Λοιπόν, τώρα αν μιλήσουμε για την οικογένειά σου. Μου είπες ήδη για το γιο και την κόρη σου. Πώς είστε μαζί, τι κάνετε... Πώς περνάτε το χρόνο σας;

Άσμα: Α, καλά, η μεγάλη μου χαρά είναι. Θα σου πω κάτι για τον εαυτό μου πρώτα. Όταν κουράζομαι πολύ και τα λοιπά και ας πούμε είχα, πώς να σου πω, πήγε ανάποδα η μέρα, ας πούμε, έκανα τόσα ραντεβού, εεε, έχω ακούσει διάφορα πράγματα που με πλήγωσαν δηλαδή και που δεν μπορώ δηλαδή να το χειρίζομαι και μόνη και τα λοιπά για να μην παίρνω όλη αυτή αρνητική ενέργεια και κουράζω τα παιδιά μου μόλις βγαίνω από εδώ, κλείνει η πόρτα δηλαδή το...εδώ που δουλεύω και περπατάω στον δρόμο, ακούω μουσική, κάτι μέχρι να φτάσω στο σπίτι, σιγά σιγά, σιγά σιγά δηλαδή φεύγει έτσι σιγά σιγά αυτό το βάρος, οπότε όταν και...να δηλαδή και να φτάσω στο σπίτι λίγο κουρασμένη και τα λοιπά, μπανάκι, να δω τα παιδιά πώς περάσανε, τι κάνανε, είχαν σχολείο αν δεν είχαν τίποτα, τι κάνατε την ημέρα εδώ στο σπίτι, α, δεν βλέπω αυτό, έτσι...να...έλα Ν...[η κόρη της] μαζί μου στη κουζίνα, έλα να φτιάξουμε κάτι, εσύ τι θέλεις κύριε Α...[ο γιος της] πασά μου κλπ., έτσι του κάνω, που λέμε εμείς... Εμμ...η αλήθεια περνάμε πολύ καλά εκτός από που μαγειρεύουμε μαζί, καθαρίζουμε το σπίτι κλπ., ο μικρός είναι η τεμπελάκος [ΕΚ γελάει], δηλαδή δεν κάνει τίποτα, αυτό είναι κακό αλλά εντάξει, τώρα αρχίζει να κάνει κάτι... Κάτι είναι κι αυτό [γέλια].

ΕΚ: Να κάνει ε; [γελάει]

Άσμα: Καθόμαστε δηλαδή μαζί, εάν έχουνε σχολείο δηλαδή πάντα Παρασκευή βράδυ ή Σάββατο, πάντα κανονίζουμε να κάνουμε κάτι στο σπίτι, να βλέπουμε κάτι μαζί. Και ο μικρός θα διαλέγει και μετά η Ν...[η κόρη της] διαλέγει, δηλαδή κάθε φορά διαλέγει...εγώ λέω... εσύ μαμά... εγώ λέω, εγώ δεν θέλω ό,τι θέλετε, εσύ μαζί μας λέει, φτιάχνουμε έτσι ποπ κορν, κάνουμε κάτι, μιλάμε μεταξύ μας καμιά φορά διαφωνούμε πολύ άσχημα καμιά φορά εντάξει, εεε, λέμε εντάξει θα βρούμε λύση, έτσι δηλαδή περνάμε. Και αν ήτανε τέλος του μήνα, μεγάλη χαρά και για τα παιδιά, βγαίνουμε μία και τόση, δηλαδή μια κάθε τόσο βγαίνουμε μαζί, πηγαίνουμε να φάμε κάτι, περπατάμε, κάνουμε κάτι, αν θέλουμε να πάρουμε κάτι έτσι μαζί, οπότε η αλήθεια ότι περνάω πάρα πολύ ωραία με τα παιδιά μου στο σπίτι.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Μόλις ανοίγω το σπιτάκι βλέπω, τι να σου πω, δύο ωραία πλασματάκια έτσι μπροστά μου, εεε [γέλια]

ΕΚ: Να σε περιμένουν...[γέλια]

Άσμα: Οπότε πολύ καλά περνάμε [γέλια]

ΕΚ: Τα παιδιά σου πώς πιστεύεις ότι σε βλέπουν; Τι πιστεύεις ότι πιστεύουν για σένα;

Άσμα: Λοιπόν, είναι πολύ καλή η ερώτηση. Καμιά φορά ρωτάω τα παιδιά μου γιατί το λέτε αυτό. Βλέπουν ότι είμαι πολύ δυνατή γυναίκα, πολύ καλή, και αυτό

εμένα με... καμιά φορά ρωτάω γιατί καμιά φορά χάνω, αλλά δεν θέλω να δείχνω στα παιδιά μου αυτό γιατί όταν περνάω αυτό το μήνυμα στα παιδιά μου, θα χάνουν δύναμη, πως να σου δεν έχουν ας πούμε γιαγιά, παππού, θεία, θείος, κάτι για να πάρουν. Απόμένα όλα. Οπότε το λέω και να, δηλαδή και να είμαι μέσα μου πώς θα σου πω πληγωμένη, είχα δηλαδή διάφορα, λέω βρε παιδιά και εσείς μου δίνετε δύναμη, μη νομίζετε... Και όντως παίρνουμε δύναμη από τα παιδιά. Αλλά γιατί μου λέτε αυτό; Α, μαμά εσύ ξέρεις πώς να χειριστείς τα πράγματα, ξέρεις πώς να μιλάς, δεν το βάζεις κάτω ποτέ. Δηλαδή και να αρρωστήσεις, και να έχεις πρόβλημα και τα λοιπά πάντα λες ότι κάτι θα βρεθεί, θα έχουμε λύση. Δηλαδή και να έτσι και να βλέπουμε ότι κάτι έτσι έχει πέσει λίγο, πώς να σου πω, διάθεση, απελπίστηκες, κι εσύ είσαι άνθρωπος, απλά μετά δυναμώνεις δηλαδή παίρνεις δύναμη από τον εαυτό σου οπότε.. Και πάντα μου λένε κάτι και χαίρομαι πάρα πολύ, δηλαδή όσο χρόνια δηλαδή μάζεψα τα παιδάκια μου και μου λένε είμαστε πάρα πολύ περήφανοι για σένα μαμά. Όποτε λένε αυτή τη λέξη με...φτάνει για μένα.

EK: Ναι. Ναι...

Άσμα: Και ξεχνάω κούραση και στεναχώρια κτλ. Με αυτή μια λέξη ή φράση: «είμαστε πολύ περήφανοι», και οι δύο δηλαδή και η κόρη μου και ο γιος μου.

EK: Ναι, και δικαίως είναι περήφανοι για σένα.

Άσμα: [Γέλια] Να 'σαι καλά.

EK: Ο τρόπος που περνάς εδώ τη μέρα σου, έτσι πως περνάτε τη ζωή σας με τα παιδιά, είναι διαφορετικός από τον τρόπο που περνούσες τη ζωή σου, τη μέρα σου στην Τυνησία;

Άσμα: Ναι, κοίτα, παλιά ήμουν χωρίς τα παιδιά ήμουν δηλαδή στο σχολείο, με τα παιδιά, τους γείτονες και τα λοιπά. Ήταν η αλήθεια, εεε, πως να σου πω; Άλλες μέρες; Σαν να είναι άλλη ζωή, σαν να ήμουν σε άλλο πλανήτη. Ήταν αλλιώς τα πράγματα. Παρόλο ότι δυσκολίες και κουλτούρα και τα λοιπά αλλά μια χαρά ήμασταν. Βέβαια, θα σου πω κάτι. Όταν γύρισα με τα παιδιά μου ή με έδιωξε ο πρώην μου και γύρισα πίσω ήταν μεγάλη διαφορά. Δηλαδή, αλήθεια από τόση στεναχώρια και κλάματα με δύο παιδιά, εεε, δεν ξέρω στο μέλλον τι θα γίνει, πάει η κόρη μου στο σχολείο γιατί έβαλα η κόρη μου στο σχολείο γιατί σε ηλικία πρέπει να πάει. Ήταν ήδη στον πρώτο όταν με έδιωξε, πρέπει και εκεί να πάει σχολείο. Δεν ήξερε τίποτα και όμως μου λέει θα πάω μαμά. Ήταν μικρούλα. Ο μικρός μαζί μου. Δεν είχα καν να αγοράζω ούτε πάνες για το παιδί. Αλήθεια, Ελένη, δηλαδή σου λέω αυτό, παρόλο αυτό μεεε... στενοχωρεί αλλά μου δίνει και δύναμη.

EK: Και δύναμη..

Άσμα: Γιατί από πουθενά ή από τίποτα, εεε, μπορούσα να κάνω κάτι. Και για αυτό λέω πάντα ότι λύση θα βρεθεί. Μα φυσικά να απελπιστώ, να στεναχωρηθώ, να κλαίω, να, να, να... μα φυσικά να περάσω όλα αυτά. Απλά, πρέπει να... παλεύεις, πρέπει να, πώς να στο πω, μπορεί και τη λέξη τώρα το χάνω, αλλά εκείνη την περίοδο που ήμουν στην Τυνησία, η αλήθεια για πολύ καιρό, ένα χρόνο περίπου έμεινα εκεί, εννιά μήνες με ένα χρόνο. Για κάποτε,

τρεις-τέσσερις μήνες ήμουν σαν να ήμουν σε άλλη ζωή ή έβλεπα άλλο άνθρωπο. Σαν δεν είναι η οικογένειά μου, σαν δεν είναι ο αδερφός μου, σαν δεν είναι αυτός που μεγαλώσαμε μαζί, που τρώγαμε μαζί, που κλαίγαμε μαζί, που παίζαμε μαζί, που, που, που...Λέω αυτός μου λέει αυτά τα λόγια είναι ο αδερφός μου; Όχι, όχι, δεν είναι ο αδερφός μου. Οπότε έχω πέσει σε σαν καθ...κάθε...κααα....

ΕΚ: Κατάθλιψη.

Άσμα: Ναι, κατάθλιψη. Απελπίστηκα πάρα πολύ. Είδα ότι η αγαπημένη μου αδερφή, που είμασταν έτσι [χειρονομία για να δείξει πόσο δεμένες ήταν]. Δηλαδή όταν μου λέει έτσι, «μου αρέσει αυτό το πουκάμισο», «πάρ' το μωρέ», βγάλ' το και το δίνω. «Μου αρέσει τόσο πολύ», «πάρ' το», δηλαδή δεν...εεε... Δεν έρχεται καν στο σπίτι των γονιών μου, δεν έρχεται καν να μου κάνει παρέα, δεν άφησε και τα παιδιά της, τα κορίτσια που είναι ηλικία της Ν...η κόρη μου, να κάνουν παρέα. «Δεν έχουμε εμείς κορίτσια να χωρίσουν». Οπότε πέρασα πολλές, οπότε αν θα πω για τώρα όχι, όχι καμία σχέση, καμία σχέση. Γιατί εκεί, η αλήθεια δεν είχα καν χρόνο να σκεφτώ να σκεφτώ τι να κάνω αυτό δραστηριότητα με τα παιδιά μου. Πρώτα απ' όλα δεν έχεις να πας πουθενά με τα παιδιά. Δεν είχαμε πάρκο, δεν είχαμε καφέ, τέτοια. Καλά δεν έχω και χρήμα. Αλλά λες να είχαμε και πλατεία να πάω να κάτσω να δω κόσμο, να πάω εκεί..

ΕΚ: Ναι, ναι

Άσμα: Δεν είχαμε εμείς και μάλλον και τώρα δεν έχουνε. Οπότε, είναι πολύ στο σπίτι. Δηλαδή φαντάζεσαι να είσαι στο σπίτι μόνη σου με τα παιδιά σου τόσους μήνες ή ένα χρόνο.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Εγώ που είμαι ζωντανή μέχρι τώρα και που γύρισα εδώ, εεε, είναι, είναι θαύμα; Είναι θαύμα, αλήθεια στο λέω.

ΕΚ: Ναι, δείχνει την δύναμή σου.

Άσμα: Ναι, οπότε, καμία σχέση, καμία. Άλλο άνθρωπος είμαι εδώ, σαν να είμαι άλλη...δεν, δεν συγκρίνεται σωστά;

ΕΚ: Ναι, ναι δε συγκρίνεται, δε συγκρίνεται.

Άσμα: Με τίποτα. Δηλαδή ούτε...

ΕΚ: Τι να πω; Τον ελεύθερο χρόνο σου τι κάνεις, πώς διασκεδάζεις;

Άσμα: Αχ, αχ, αχ μου αρέσει πάρα πολύ να, ξέρεις τι, εμένα μου αρέσει πάρα πολύ να είμαι ας πούμε με τα παιδιά μου ή να βγω ας πούμε έτσι για καφέ για κάτι παρόλο προτιμώ πάντα είμαι σπιτιού, το σπίτι. Μου αρέσει έτσι να φτιάξω κάτι και να σου πω κάτι μπορεί να είναι κακό αυτό, είμαι πολύ τρελή για το σπίτι. καθαριότητα, ξέρω γώ...

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Τώρα που αρρώστησα τελευταία με πνευμονία και τα άφησα όλα, λέω αχ δεν είναι το σπίτι μου, δεν είμαι εγώ. Και ασχολήθηκα με το παιδί, με αυτό που είχε γίνει και τα λοιπά, όταν είσαι στενοχωρημένη πέφτεις δηλαδή λίγο κάτω, δεν...

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Οπότε, στον ελεύθερο χρόνο μου αρέσει πολύ να φτιάξω κάτι. Ας πούμε, η κόρη μου πολύ τρελαίνεται για κάτι από την Αραβία και κάτι που θέλει χρόνο, λέω καλά, μια ημέρα που θα έχουμε χρόνο, θα το φτιάξουμε. Οπότε μου αρέσει πολύ να περάσω τον χρόνο με τα παιδιά μου, στο σπίτι μου, γιατί, ας πούμε, τώρα που δουλεύω, δόξα τον Θεό που έχω αυτή τη δουλειά, Δευτέρα πριν Παρασκευή, και είναι λίγο δύσκολο με αυτό που περνάμε εδώ, και ψυχολογικά και σωματικά και όλα, πώς να σου πω. Παρόλο και πάλι λέω ξανά, χαίρομαι πάρα πολύ που έχω αυτή τη δουλειά, γιατί μου αρέσει πολύ. Αλλά είναι ξέρεις φόρτιση. Και λέω εντάξει, την ημέρα αυτή θα ξεκουραστώ, θα κάνω αυτό. Μου αρέσει πολύ να βγω με την κόρη μου στον ελεύθερο χρόνο, με τον μικρό... Όταν ήταν μικρό, πηγαίναμε θάλασσα. Αυτός, δηλαδή, έμπαινε μέσα. Και λέω, αχ, τι χαρά! Αλήθεια, δεν είναι τίποτα αυτό.

ΕΚ: Πως!

Άσμα: Αλλά εγώ, τι χαρά που έχω! Το βλέπω το παιδί ευχαριστημένο. Και λέω, δόξα τω Θεώ, έκανα κάτι το παιδί μου. Η Ν... φοβάται πολύ από το νερό τελικά και πάει μέχρι εκεί [δείχνει το γόνατό της], σαν τη μητέρα της και αυτή, σαν εμένα [γέλια].

ΕΚ: Λίγο ε; [Γέλια]

Άσμα: Και λέω, δόξα τω Θεώ, έκανε βήμα! Οπότε εντάξει...Καμιά φορά πηγαίνω με μία φίλη, έτσι [βήχει] και αυτή με τα παιδιά της στη θάλασσα, όταν είναι καλοκαίρι. Αλλά, γενικά, ελεύθερο χρόνο θέλω πιο πολύ με τα παιδιά.

ΕΚ: Με τα παιδιά.

Άσμα: Να βγω, να κάνω ψώνια για το σπίτι μου, να πάω έτσι να μιλήσω με την κόρη μου. Αν ας πούμε, η Κ... [η φίλη της] αυτή έχει χρόνο, πηγαίνουμε έτσι για καφέ. Έτσι, δηλαδή. Αλλά περνάω πολύ ωραία εδώ.

ΕΚ: Πολύ ωραία.

Άσμα: Ναι, ναι. Μοιράζω πάντα δηλαδή στον χρόνο μου για κάτι που αξίζει. Δηλαδή, που βλέπω εγώ ότι αξίζει να το κάνω.

ΕΚ: Ναι, ναι, φυσικά.

Άσμα: Αυτό, ναι.

ΕΚ: Τώρα που μου ανέφερες στους φίλους σου, θα ήθελες να μου μιλήσεις; Εσύ, με ποιους κάνεις παρέα;

Άσμα: Ωραία, θα σου πω. Όταν λέμε φίλια, είναι μεγάλη κουβέντα. Οπότε, θα σου πω ότι γνωστούς, ουου έχω.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Εεε, φίλους, καλύτερη φίλη μου είναι στην Τυνησία, μία, η οποία επικοινωνούμε, ξέρεις, ευτυχώς με το WhatsApp και τα λοιπά.

ΕΚ: Ναι

Άσμα: Και η αδερφή μου που είναι στη Γαλλία. Και αυτή τη θεωρώ ότι δεν είναι μόνο αδερφή, είναι φίλη μου αυτή στη Γαλλία. Και η Κ... εδώ, και μία άλλη η οποία έφυγε, γύρισε πίσω στη χώρα της. Οπότε, πάρα πολλούς φίλους δεν έχω, αλλά γνωστούς έχω. Οπότε, αυτό μπορώ να πω.

ΕΚ: Τις κυρίες που μου λες, πώς τις γνώρισες; Πώς γνωριστήκατε;

Άσμα: Η Καμάρ, σε.. αν θα σου πω, θα γελάσεις. Σε ένα μαγαζί, η οποία έφερνε πράγματα από τη χώρα της, απ' τη χώρα μου και τα λοιπά, κι εκεί.

ΕΚ: Αα, εκεί.

Άσμα: Και κάθε φορά που πήγαινα εκεί δηλαδή την είδα και αρχίσαμε να μιλήσουμε. Και εντάξει, έτσι ξεκίνησε σιγά σιγά. Και μετά την έφερα εδώ Πυξίδα που ήθελε έτσι να μά..., να διορθώσει δηλαδή τα ελληνικά. Τέλος πάντων, δηλαδή, γνωρίζει ελληνικά, ξέρει ελληνικά η γυναίκα, αλλά ήθελε έτσι περισσότερα.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Οπότε, έτσι.

ΕΚ: Έτσι.

Άσμα: Η αδερφή μου είναι η αδερφή μου. Η φίλη μου στην Τυνησία μεγαλώσαμε μαζί. Και η μητέρα της, η οποία τώρα με... επικοινωνεί μαζί μου, δηλαδή δεν το θεωρώ ότι είναι η μητέρα μίας φίλης μου, είναι φίλη μου. Δηλαδή, είναι πάρα πολύ καλή και μιλάμε έτσι... πολύ ωραία, σαν να μιλάω με... μια... με μια κοπέλα ή μια γυναίκα που είναι ίδια ηλικία με μένα και τα λοιπά. Οπότε, αυτά. Αλλά γνωστούς ουου έχω.

ΕΚ: Πολλούς

Άσμα: Και να σου πω κάτι, δεν θέλω πολλοί φίλους, εγώ ξέρεις δεν..

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Όταν κάνεις πολλούς, το χάνεις κιόλας.

ΕΚ: Ναι, θα συμφωνήσω. Λίγοι και καλοί. Λίγοι και καλοί.

Άσμα: Α γεια σου, α γεια σου. Αυτό μ' αρέσει.

ΕΚ: Τι γνώμη πιστεύεις ότι έχουν οι φίλοι σου, οι φίλες σου για σένα;

Άσμα: Ωραία, δεν θα πω για τους γνωστούς. Αλλά οι φίλοι έχουν, να σου πω κάτι, το ίδιο. Μου λένε ότι είμαι δυνατή. Πού το βλέπουν, δεν ξέρω, αλλά μου αρέσει. Αλλά επικοινωνούμε δηλαδή καλά και τα λοιπά. Οπότε πιστεύω ότι εφόσον είμαστε φίλες έχουνε πολύ καλή γνώμη για μένα.

ΕΚ: Πολύ καλή. Είμαι σίγουρη.

Άσμα: Να'σαι καλά.

ΕΚ: Εσύ, τι γνώμη έχεις για την ελληνική κοινωνία;

Άσμα: Εεε, κοινωνία, έτσι;

ΕΚ: Ναι, γενικά για...

Άσμα: Κοίτα, θα σου πω κάτι. Η Ελλάδα είναι η δεύτερη χώρα μου. Να μην σου πω ότι είναι η χώρα μου τώρα. Και είναι στο αίμα μου, αλήθεια. Δεν είναι ότι είσαι Ελληνίδα, τώρα μου κάνεις αυτές τις ερωτήσεις, τις ερωτήσεις σου, αλλά όντως η Ελλάδα είναι η χώρα μου τώρα. Και εγώ και τα παιδάκια μου. Σαν κοινωνία, μ' αρέσει, αλλά υπάρχουν και τα κακά πράγματα και υπάρχουν και τα καλά πράγματα. Οπότε προσπαθώ και προσπάθησα και θα προσπαθήσω να είμαι, εεε, αισιόδοξη, πώς να σου πω, και να είμαι θετική. Και να, και να βλέπω μόνο τα καλά πράγματα. Και αν θα 'ρθει κάτι δηλαδή που δεν, γιατί αν θα σκεφτώ για τις υπηρεσίες, για άλλα πράγματα, για τους ανθρώπους, για το ρατσισμό και τα λοιπά, θα απελπιστώ η αλήθεια. Αλλά γενικά, όπως κάθε χώρα,

δεν έχει μεγάλη διαφορά και με άλλες χώρες, αλλά γενικά έχω πολύ καλή γνώμη της κοινωνίας εδώ και να σου πω κάτι, μ' αρέσει.

EK: Ναι.

Άσμα: Και με τα καλά και με τα θετικά και με τα αρνητικά. Οπότε πιστεύω, ας...ελπίζω να έχω απαντήσει αυτό.

EK: Ναι, μια χαρά, τέλεια. Εγώ ήθελα να σε ρωτήσω, το είπες ήδη, αν αισθάνεσαι μέλος της ελληνικής κοινωνίας, αλλά μου είπες ήδη ότι είναι χώρα σου.

Άσμα: Είναι, μα τώρα άκου, είναι η αλήθεια, δηλαδή παρόλο τόσο δυσκολίες, αλλά η Ελλάδα είναι η χώρα μου πια τώρα.

EK: Ναι.

Άσμα: Και να σου πω κάτι, από τότε αυτό το όνειρο ξεκίνησε. Η αλήθεια είναι στο αίμα μου. Παρά όλα τα παιδιά μου γεννηθήκαν εδώ, αλλά δεν έχουνε πάρει ακόμα υπηκοότητα και τα λοιπά. Αλλά όμως είναι η χώρα μας εδώ. Οπότε πρέπει να έχουμε, να σέβομαι τους κανόνες, οι νόμοι και τα λοιπά. Εεε, αλλά αλήθεια, από τότε που αποφάσισα και χώρισα και είχα και έχω το διαζύγιό μου και τα λοιπά, είμαι μόνη μου. Δεν θα με πιάσει αυτός γιατί και πώς, και γιατί πιστεύεις αυτό, και γιατί κάνεις αυτό, και γιατί αφήνεις το παιδί να πάει στην εκκλησία με το σχολείο, και γιατί, και γιατί, και γιατί. Παίρνω εγώ αποφάσεις. Και εγώ, δηλαδή, δεν είναι ότι παίρνω αποφάσεις, «Α, είμαι, ξέρω εγώ». Όχι, αλλά ξέρω τουλάχιστον το καλό για τα παιδιά μου. Αν ήτανε αυτός μαζί μου, τα παιδιά μου θα ήτανε, δεν θα ήτανε καν στο σχολείο τώρα. Οπότε, από τότε που χώρισα, γεννήθηκα, πώς να σου πω, γεννήθηκα, σωστά;

EK: Ναι, ναι.

Άσμα: Από τότε άρχισα να νιώθω ότι η Ελλάδα είναι χώρα.

EK: Είναι χώρα. Ωραία. Πολύ χαίρομαι.

Άσμα: Χρόνια τώρα [γέλια].

EK: Οι Έλληνες πώς πιστεύουν ότι σε βλέπεις, [βήχει] σε βλέπουν;

Άσμα: Ηηη αλήθεια ότι δεν ξέρω ακριβώς, αλλά όσοι έχω γνωρίσει έχουνε πολύ καλή γνώμη για εμένα [γέλια], οπότε... χαίρομαι γι' αυτό το πράγμα, η αλήθεια.

EK: Ναι, ναι, ναι. Προηγουμένως είπες για ρατσισμό. Πιστεύεις ότι έχεις δεχτεί ρατσισμό από τους Έλληνες;

Άσμα: Ναι, ναι, ναι δυστυχώς. Κοίτα να δεις. Θα σου πω το πιο σημαντικό πράγμα, είναι για την υγεία μας. Και όταν νοσηλεύτηκα με το παιδί μου στο νοσοκομείο, ήταν για δέκα μέρες, ήτανε κόλαση για μένα. Γιατί; Ήταν υπεύθυνη για το παιδί, το παιδί μου, και για το φάκελό του, και για όλα αυτά ήταν μία είναι Ελληνίδα και μία άλλη είναι Βορειοπειριώτισσα, πώς να σου πω?

EK: Ναι, ναι, Βορειοπειριώτισσα.

Άσμα: Και αυτή μόλις με έβλεπε, κοίτα, μπορείς να μη με χωνέψεις, μπορείς να μη θέλεις καν να με δεις, αλλά είσαι υποχρεωμένη εφόσον είσαι υπεύθυνη από το παιδί, αυτή είναι η μητέρα του και αυτή θα είναι με το παιδί πάντα. Και είτε μιλάει ελληνικά, είτε δεν μιλάει ελληνικά, πάλι είσαι υποχρεωμένη να, να την ακούσεις και να δεις αυτό που κάνει και αυτό που, που, που πρέπει να κάνει, δηλαδή να τη συμβουλεύσεις κτλ. Αυτή μόλις με έβλεπε, μόλις άρχιζε τις

ερωτήσεις κτλ. με φω...φωνές. Εγώ νόμιζα η πρώτη φορά, και ήμουν τόσο στεναχωρημένη για αυτό που έπαθε το παιδί, νόμιζα ότι έτσι είναι. Αλλά την έβλεπα αλλιώς. Μετά κάθε φορά φώναζε. Και του λέω, άκου να δεις. Εγώ ήδη είμαι, έφτασα δηλαδή στο αμήν όπως λέμε. Και δεν θέλω να πω κάτι, ή να κάνω κάτι, μετά θα το μετανιώσω σίγουρα. Όχι που το 'κανα μαζί σου, αλλά γιατί εσύ με έβαλες να φτάσω εγώ σε αυτό το σημείο, που δεν θέλω να δω τον εαυτό μου έτσι. Οπότε σας παρακαλώ πάρα πολύ, σας παρακαλώ θερμά, να μην ανεβαίνεις το τόνο της φωνής σου, δηλαδή να μη φωνάζεις. Γιατί όταν σε βλέπει και το παιδί, δεν είναι μία και δύο και τρία, μου είπε το παιδί, μαμά, γιατί αφήνεις αυτή η κυρία να φωνάζει εσένα, γιατί τι έκανες εσύ; Και του λέω, δεν θέλω να νιώθει το παιδί μου ότι φοβάμαι, γιατί και το παιδί μετά θα φοβη..., θα έχει φόβο, θα νιώθει ανασφάλεια, θα νιώθει αρκετά πράγματα που δεν είναι καλά. Οπότε δεν σου επιτρέπω πρώτα για το παιδί μου, και δεύτερο για τον εαυτό μου, το παιδί έχει προτεραιότητα, του λέω. Και μετά αρχίζουν κάθε φορά, κάθε μήνα μου δίνει ραντεβού, και πηγαίνω και το βλέπει, και τελευταία φορά του λέω, Άκου να δεις, δεν θα με ξαναδείς εδώ, θα πάω σε άλλο παιδίατρο να μου γράψει τα φάρμακα. Και το παιδί θα πάω ιδιώτη. Αλλά έχεις χάρη, που δεν θέλω να μπω σε διαδικασία, δικαστήρια, μηνύσεις και τα λοιπά, αλλιώς με βλέπεις πως είμαι, εγώ θα σηκώσω όλο αυτό το γραφείο επάνω στο κεφάλι σου του λέω ή θα σου στείλω συγγνώμη, του λέω χίλια συγγνώμη για την έκφραση, για εσένα που σου λέω τώρα, γιατί του λέω αυτό που κάνει είναι παράνομα και δεν είναι ανθρώπινα. Δηλαδή εγώ αυτό, δεν μπορώ καμία φορά να εκφράσω αυτό που θέλω. Μίλησα λοιπόν εκεί και στο νοσοκομείο και τα λοιπά, μήπως έχει διευθυντή εδώ, μήπως έχει αντικαταστάτη του διευθυντή, κάθε κατάσταση, κάθε υπηρεσία, κάθε τα λοιπά υπάρχει.

Όχι μου λέει ο σεκιουριτάς. Μετά η αστυνομία εκεί που είναι, όχι μου λέει, τι θέλεις εσύ; Και μετά αρχίζω εγώ να κλαίω και του λέω πρώτη φορά δηλαδή μ'έβαλε με το...κάθε φορά που έρχομαι εδώ, έτσι κάνει μαζί μου. Παίρνει τηλέφωνο σε μια εκεί, πιστεύω να είναι κοινωνική λειτουργός. Τι έχεις; Του λέω έτσι κι αλλιώς...έτσι κι έτσι κι έτσι έχει μαζί της. Και έτσι μου κάνει. Ωραία μου, δεν θα φέρω το παιδί εδώ, γιατί το παιδί δεν δέχτηκε να 'ρθει. Όχι το παιδί, πρέπει να έρθει να το εξετάζει. Του λέω πως να έρθει και έτσι κάνει μαζί. Μπορείτε να αλλάξετε ο γιατρός; Όχι. Οπότε τι μπορείτε να κάνετε; Μου λέει πότε έχεις ραντεβού; Του λέω αυτό που μου είπε τώρα, ότι τέλος Δεκεμβρίου θα μου στείλει θα...

[Χτυπάει το τηλέφωνο] **ΕΚ:** Δεν ξέρω ποιος είναι.

ΕΚ: Όλα αυτά που μου λες, η Βορειοηπειρώτισσα ή η Ελληνίδα; Ή και οι δύο;

Άσμα: Όχι αυτή η Βορειοηπειρώτισσα. Η άλλη δεν μου έδωσε...δεν μου έδινε καν σημασία.

ΕΚ: Καν σημασία...

Άσμα: Ναι...Και μου λέει εντάξει θα...Και του λέω δηλαδή όταν λες εντάξει και τα λοιπά, όταν θα είμαι εδώ, τι μπορείτε να κάνετε εσείς; Μου λέει θα την ηρεμήσω. Του λέω εγώ δεν έκανα λάθος ή έγκλημα [γέλια] ή...για να την [??].

Πρέπει να του μιλήσετε πολύ σοβαρά. Η μαμά είναι από εδώ, η οποία έχει δικαίωμα στην υπηρεσία σας, να έρθει εδώ, αλλά με αυτό που κάνει, δεν θα ξανάρθει. Α, πρέπει να φέρεις ο παιδί, θα [??] Από εκείνη την ημέρα, δεν με πήρε, 2022...

ΕΚ: Χμ...

Άσμα: Ναι! Δηλαδή από 2022... Και από εκείνη την ημέρα πήγαινα κάπου αλλού παιδίατρος. Πηγαίνω τώρα κάθε μήνα και πηγαίνω σε ιδιώτη, όταν έχω χρήματα, πηγαίνω σε ιδιώτη... [Μια συνάδελφος της φέρνει την κάρτα της. **Άσμα:** Ευχαριστώ πάρα πολύ]. Πηγαίνω σε ιδιώτη διαβητολόγος.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Αυτά. Που αλλού; Σε διάφορες υπηρεσίες, αλλά δε δίνω πολλή σημασία. Γιατί πιο πολλή έδωσα σημασία γιατί ήτανε πολύ...

ΕΚ: Ναι...

Άσμα: Εμένα αυτό με... η αλήθεια με έχει πληγώσει πάρα πολύ γιατί υπάρχει μέσα ένα παιδί και για την υγεία του. Και δεν ήξερα καν πού να πάω, πού να απευθυνθώ... πού να μιλήσω, που... Δεν ήξερα καν. Και ήμουν σε... ήμουν σαν... Πώς να σου πω. Δεν ήξερα τι να κάνω. Οπότε μετά αποφάσισα να πάω λέω καλύτερα με χρήματα παρά με... Δηλαδή σε ιδιώτη παρά στο νοσοκομείο. Κι έτσι κι αλλιώς, σαν ζούγκλα είναι εκεί, δεν είναι νοσοκομείο.

ΕΚ: Για όλους. Αυτό ισχύει για όλους.

Άσμα: Είναι κρίμα.

ΕΚ: Είναι πολύ κρίμα, είναι πολύ κρίμα. Εεμ, αλλά είναι γενικό το φαινόμενο.

Άσμα: Δυστυχώς.

ΕΚ: Όσον αφορά τα δικαιώματα, πιστεύεις ότι έχεις τα ίδια δικαιώματα με τους Έλληνες;

Άσμα: Όχι βέβαια, όχι. Παρότι αγαπάω πάρα πολύ την Ελλάδα, όπως έχω αναφέρει. Και μου αρέσει πολύ εδώ. Και να σου πω κάτι, να μου δώσουνε παλάτι στο χώρο, στη χώρα μου, δεν θα γυρίσω πίσω. Και, εεε, όχι, δεν έχω δικαίωμα όπως οι Έλληνες. Και θα σου πω ένα παράδειγμα.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Ο μικρός τώρα, το παιδί μου, που είναι 15 ετών, το αγοράκι, που έχει διαβήτη πρώτου τύπου. Κανονικά, έπρεπε να πάρω, ένα... εντάξει μικρή βοήθεια, δεν είναι κάτι. Απλά βοηθάει. Δηλαδή, εμένα τώρα, σαν μονογονεϊκή και μητέρα, που έχουμε ένα μισθό, δηλαδή, εεε, τρία άτομα, δηλαδή, ζου... ζούμε, σωστά;

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Γιατί θα... Με ένα μισθό και τα λοιπά, θα με βοηθούσε πολύ να κάνει δραστηριότητα το παιδί, να κάνει κάτι για τον εαυτό του. Όταν μίλησα με τις υπηρεσίες, μου λένε ότι... μια τελευταία φορά με μία, αυτή είναι κοινωνικός λειτουργός, από το Δήμος. Μου λέει, δυστυχώς, δεν είσαι μέσα σε κατηγορίες που πρέπει. Του λέω, τι είναι; Και μου λέει, αν είσαι πρόσφυγας, αν είσαι Έλληνας, βέβαια, αν είσαι πρόσφυγας, αν είσαι δε ξέρω δύο άλλα πράγματα, η οποία δεν το έχω πιάσει, αλλά εφόσον είσαι μετανάστρια, δηλαδή μετανάστ., αυτό το τύπο δηλαδή, δεν μπορείτε να πάρετε αυτό το... Οπότε, τι δικαιώματα.

Εγώ μόνο αυτό που γνωρίζω και ξέρω πολύ καλά, όταν έχεις θέμα είτε Έλληνας είσαι, είτε ξένος, πρέπει να έχεις αυτό το δικαίωμα. Οπότε, δυστυχώς, όχι. Δεν έχουμε και μάλλον δεν θα έχουμε ποτέ έτσι όπως βλέπω τα πράγματα.

EK: Δεν είναι το ίδιο δηλαδή.

Άσμα: Δεν είναι το ίδιο. Ααα, καλά. Και δεν θα γίνει ποτέ το ίδιο.

EK: Ελπίζω να μην έχεις δίκιο. Το ελπίζω πραγματικά.

Άσμα: Μακάρι. Μακάρι. Δεν μπορώ...Είμαι λίγο αρνητική σε αυτό το θέμα, γιατί χρόνια παλεύω και δεν.

EK: Έχεις, έχεις...Σε καταλαβαίνω απόλυτα. Σε καταλαβαίνω. Όσον αφορά τις ευθύνες...

Άσμα: Ναι.

EK: Πιστεύεις ότι έχεις κάποιες ευθύνες απέναντι στη χώρα και στους Έλληνες;

Άσμα: Και βέβαια ναι, ναι πως. Εφόσον είμαι εδώ, πρώτα απ' όλα, στην Ελλάδα, πρέπει να σέβομαι τους κανόνες, οι νόμοι, τους ανθρώπους. Και να είναι και ο άλλος ανάποδος, συγγνώμη για τη λέξη, εγώ έχω σεβασμό, δηλαδή, στον άλλον. Αλλά και βέβαια έχω ευθύνη, εφόσον ζω εδώ, πρέπει να παρακολουθώ αυτό που κάνουν και οι ίδιοι εδώ. Και πρώτα απ' όλα, και βάση για μένα, γενικά στην ζωή μου, είναι ο σεβασμός, αυτό πρώτη ευθύνη. Και βέβαια, πως δεν έχω.

EK: Ναι, ναι, εντάξει. Μπράβο που το λες. ΟΚ, αλλά ήθελα...Εμείς, οι Έλληνες, σέβονται, σέβονται τον άλλον που ας πούμε μπορεί να έχει καταγωγή από μια διαφορετική χώρα;

Άσμα: Θα σου πω κάτι, Ελένη. Όπως λέμε εμείς, δεν ξέρω αν το λέτε κι εσείς εδώ, στην Ελλάδα, τα πέντε δάχτυλα δεν έχουν ίδιο ύψος.

EK: Ναι.

Άσμα: Δεν ξέρω πώς το λέτε εσείς εδώ.

EK: Ναι, κατάλαβα.

Άσμα: Οπότε, εεε, αυτό που θέλω να καταλήξω, ότι δεν είναι όλοι. Δεν μπορώ να πω ότι όλοι αχ είναι κακοί, όλοι αυτό. Όχι. Και στην Αραβία το ίδιο. Δεν είμαστε όλοι καλοί. Υπάρχει κακούς ανθρώπους, υπάρχει και καλούς ανθρώπους. Οπότε εδώ, όχι, δεν είναι όλοι τα ίδια, αλλά εντάξει. Υπάρχει, εγώ μπορώ να σου πω, βλέπω εδώ η Ελλάδα με τους καλούς ανθρώπους.

EK: Ναι.

Άσμα: Με αυτούς τους ανθρώπους που έχω, πως να σου πω, επικοινωνήσει και που έχω και καλή εμπειρία μαζί τους και καλή γνώμη και τα λοιπά. Αυτό. Δεν μετράω Ελλάδα από κακούς ανθρώπους. Άλλωστε έχω φύγει εδώ και χρόνια.

EK: Ναι.

Άσμα: Αυτό. Αυτή είναι η αλήθεια [Γέλια]

EK: [Γέλια] Και όλοι μαζί. Σωστά., σωστά.

Άσμα: Ναι.

EK: Άρα, πώς νιώθεις που ζεις στην Ελλάδα, ήδη το έχεις απαντήσει, αλλά κάνουμε έτσι μια περίληψη. Πώς νιώθεις;

Άσμα: Η αλήθεια, εγώ θα σου πω το εξής: ότι πάλι και ξανά λέω η Ελλάδα είναι η χώρα μου εδώ. Είτε ζω καλά και στα οικονομικά και ψυχολογικά, είτε όχι, είναι

η χώρα μου και δεν... Δεν είναι μόνο δεν έχω άλλη επιλογή, αλλά όντως αλήθεια, δηλαδή απ' την καρδιά μου σου λέω, ότι η Ελλάδα είναι η χώρα μου. Εεε, πώς, τι ήταν η ερώτηση;

EK: Πώς νιώθεις που ζεις στην Ελλάδα;

Άσμα: Η αλήθεια, να σου πω κάτι, παρότι δυσκολίες και τα λοιπά, δεν θα σου πω τι δυσκολίες, έχω ξανά αναφέρει, αλλά είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένη εδώ. Τόσο δυσκολίες έχω. Ο Θεός ξέρει πώς είναι όλα. Αλλά, είμαι πολύ ευχαριστημένη εδώ. Δηλαδή, τελεία παύλα. Αλήθεια. Με τόσο δυσκολίες, με τόσο προβλήματα, με τόσο απελπισία καμιά φορά, ναι, ναι, ναι, αλλά όμως η Ελλάδα είναι στο αίμα μου. Αυτό μπορώ να σου πω.

EK: Αυτό.

Άσμα: Ναι. Μπορεί να μην καταλαβαίνει ο άλλος αυτό που λέω εγώ, αλλά όντως το εννοώ αυτό που λέω.

EK: Εεε, αν συγκρίνεις την Τυνησία και την Ελλάδα, οι διαφορές ποιες είναι;

Άσμα: Μεγάλη διαφορά. Κοίτα, σαν κουλτούρα, καμία σχέση. Σαν κλίμα, μοιάζουνε. Αλλά εκεί πιο σκληρά τα πράγματα, ειδικά καλοκαίρι. Όσο και να υποφέρουμε εδώ ζέστη και τα λοιπά, αλλά εκεί, ειδικά, μπροστά εκεί, Σαχάρα γιατί είμαι πολύ κοντά, που πάρα πολλή ζέστη.

EK: Ναι.

Άσμα: Γενικά, το κλίμα μοιάζουν. Απλά εδώ είναι λίγο καλύτερα. Εάν οικονομικά, πάνω-κάτω, εντάξει, τα ίδια δεν είναι πολύ, αλλά να σου πω, εδώ λίγο καλύτερα. Ελευθερία, εδώ καλύτερα. Και όταν λέω ελευθερία, λέξη ελευθερία, δεν σημαίνει να κάνεις ό,τι θέλεις. Να είσαι παράνομη, να κάνεις ξέρω γώ, να είναι μια γυναίκα, συγγνώμη στον δρόμο, να δουλέψει βρομοδουλειά και τα λοιπά, γιατί είμαστε από κλειστές χώρες, κλειστές οικογένειες, και όταν βγαίνεις, αχ, θα κάνω και θα κάνω και θα κάνω. Δεν είναι έτσι. Απλά όταν εννοώ ελευθερία, μπορείς να βγεις να δουλεύεις κανονικά το πρωί, χωρίς φόβο, και θα σου πω για αυτό και για την Τυνησία. Εγώ σου λέω αυτό, σαν «Άσμα». Εεε, μπορείς να φροντίσεις την οικογένειά σου. Μπορείς να...να ζεις ήρεμα, βρε παιδί μου, να έχεις την ησυχία σου. Και αυτό δεν αγοράζεται με τα χρήματα. Η ησυχία και η υγεία και λοιπά δεν αγοράζεται, ναι. Απλά, εγώ σαν «Άσμα», την ησυχία μου έχω. Εφόσον δεν βλέπω αυτό το...αυτούς τους ανθρώπους που με ενοχλεί, με ενο..., μ' ενοχλούν πολύ και έχω μεγάλο φόβο από αυτά τα άτομα, εεε, εδώ είναι καλύτερα. Αλλά, αν θα πω γενικά Τυνησία-Ελλάδα, εκεί έχουμε δικαιώματα οι γυναίκες να δουλεύουν, έχουμε δουλειές, καθηγητές, γιατροί, υπουργοί, εεε, νοσοκόμες, καθαρίστριες, στις υπηρεσίες υπάλληλοι, δηλαδή έχουμε τα πάντα εκεί. Απλά, όταν δεν έχεις πτυχία και τα λοιπά, δεν θα μπορείς να βρεις εύκολα δουλειά. Σαν οικογένεια, σαν «Άσμα», θα ήτανε πολύ δύσκολο και να έχω το καλύτερο πτυχίο και να έχω δοκτορά, εεε, θα ήμουνα τώρα κλεισμένη σαν φυλακή λόγω...λόγω μυαλού του αδερφού μου. Δεν είναι κάποιος άλλος. Και μία γυναίκα χωρισμένη σημαίνει ότι είναι...δεν είναι καλή, δεν, δεν, δεν. Παρόλο ότι εγώ αυτό το πράγμα έχω κλείσει τα αυτιά μου και τα μάτια μου χρόνια και δεν με μοιάζει τι λένε. Να σου πω κάτι,

όποιος μιλάει πίσω, θα μένει πάντα πίσω. Και να σου πω κάτι άλλο, το χτύπημα που δεν σε δυναμώνει, εεε, που δεν σε σκοτώνει να σου κάνει πιο δυνατή, ακριβώς έτσι έγινε μαζί μου. Οπότε, αν εννοείς Τυνησία-Ελλάδα, μοιάζουνε σε πάρα πολλά πράγματα. Και αν, ας πούμε και τουρίστες, έχουμε κι εμείς γιατί είναι ωραίο Τυνησία και τα λοιπά, και η Ελλάδα έχει τα νησιά της, έχει τα λοιπά, είναι πάρα πολύ ωραία. Σαν θάλασσα μοιάζουν, σαν κουλτούρα καμία σχέση [γέλια]. Σαν εκπαίδευση κι εμείς έχουμε δηλαδή πάρα πολλή, δηλαδή καθ...εκπαίδευση δηλαδή. Εεε, σαν, εεε, πώς να σου πω, σαν δικαιώματα και τα λοιπά, όχι καμία σχέση. Η αλήθεια εκεί μια φορά, ό,τι και να κάνουμε, η γυναίκα δεν αξίζει προς τον άντρα. Δηλαδή, οι άντρες πάντα είναι, εεε, πάνω, πώς να σου πω, ότι δηλαδή, μπορεί αυτή να έχει και τα καλύτερα πτυχία, δεν αξίζει σαν άντρας.

ΕΚ: Δεν αξίζει, λες... Υπάρχει αυτή η νοοτροπία στην Τυνησία.

Άσμα: Υπάρχει παλιά και υπάρχει μπορεί και τώρα. Απλά εγώ αυτό που είδα και που πέρασα [βήχει], που έχω περάσει, που πέρασε η μητέρα μου, η γιαγιά μου και τα λοιπά, είναι έτσι. Μπορεί τώρα να είναι λίγο καλύτερα τα πράγματα, γιατί είναι...έχουνε προχωρήσει λίγο. Αλλά όταν ήμουν εγώ, δυστυχώς έτσι είναι.

ΕΚ: Ήταν έτσι. Δύσκολο.

Άσμα: Ναι, ήταν, ήταν, ήταν έτσι. Πολύ δύσκολο.

ΕΚ: Εεε... Έχεις κάποιες παραδόσεις από την Τυνησία που τις τηρείς και εδώ, που τις έχεις φέρει μαζί σου;

Άσμα: Αμέ. Εεε...Αν κατάλαβα καλά, ας πούμε, σαν γιορτές, σαν κάτι που κάνει παραδοσιακό.

ΕΚ: Γιορτές, φαγητό...

Άσμα: Βέβαια. Έχω κρατήσει πάρα πολλά πράγματα. Μ' αρέσουνε γιατί αρέσουνε και στα παιδιά. Οπότε, ας πούμε, μ' αρέσει πολύ να κάνω ραμαζάνι. Από τότε που ήμουνα μικρούλα, μέχρι τώρα, δεν έχω σταματήσει καν από 8 χρονών παιδί. Γιατί είναι μεγάλη οικογένεια, είμαστε μεγάλη οικογένεια, κάνουνε όλο ραμαζάνι, οπότε έχω μάθει. Γιατί μαθαίνεις και από την οικογένεια πάει έτσι, σετ, πώς να σου πω [γέλια]. Και, εεε, [βήχει] ραμαζάνι κάνω εδώ και η κόρη μου άρχισε να κάνει. Παλιά δεν έκανε, δεν μπορούσε. Δεν την πίεσα ποτέ. Μετά αποφάσισε να το κάνει, του λέω, κάνε το. Ο μικρός δεν το έκανε ποτέ. Μια φορά, μια μέρα. Και μετά λέει, δε θα το κάνω, δεν μπορώ. Εντάξει, δεν μπορείς. Και τώρα με αυτό το θέμα λέει, δεν μπορεί. Ραμαζάνι κάνω. Ας πούμε, δεν νιώθω ραμαζάνι όταν είμαι έξω στη δουλειά και τα λοιπά, γιατί βλέπω ανθρώπους, με το καφεδάκι, με τα φαγητά και τα λοιπά. Ενώ σε εμάς, ας πούμε, θα είναι όλα κλειστά. Θα ανοίξουν, ας πούμε, μόνο απόγευμα, με τα ψωμιά θα μυρίζει ωραίο ψωμί έτσι [γέλια], θα πας στις...σε παζάρια, λαϊκές, ξέρω γώ, σε μαγαζιά. Θα βρεις κάτι άλλο. Έχει, έχει άλλο, πώς να σου πω, αγέρα;

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Έχει άλλο, έτσι, μυρωδιά. Άλλο πράγμα. Και λέω, εγώ εφόσον είμαι εδώ και δεν έχω οικογένεια μαζί μου, και τα λοιπά, και μου αρέσει, τόσο μου αρέσει, δεν φαντάζεσαι. Εεε, να το νιώθω και να το κάνω στο σπίτι. Οπότε όταν έχουμε,

λένε, Ραμαζάνι τάδε μέρα, φτιάχνω στο σπίτι μου, βάζω τα πράγματα ειδικά για το ραμαζάνι και τα λοιπά. Έτσι, κορνίζες, χαλί και τα λοιπά. Κάθε απόγευμα φτιάχνω το φαγητό, το βάζω στο τραπέζι, μαζεύομαι έτσι με τα παιδάκια μου [βήχει], τρώμε μαζί. Υπάρχει φαγητά ειδικά για το ραμαζάνι, ας πούμε.

EK: Ααα, δεν το ήξερα.

Άσμαα: Και φτιάχνω. Ε, τώρα ευτυχώς έχουμε αυτό το μαγαζί που σου είπα.

EK: Ναι.

Άσμαα: Και φέρνει όλα τα πράγματα. Οπότε παίρνουμε.

EK: Τα υλικά...

Άσμαα: Και δηλαδή ένα μήνα, το θεωρώ αυτό είναι ένα μήνα από την ζωή μου ή από το χρονιά που είναι ξεχωριστό. Και ευτυχώς και τα παιδιά μου παρακολουθούν. Γιατί νιώθω πιο πολύ ότι είναι, όντως είναι ραμαζάνι.

EK: Ναι, ναι.

Άσμαα: Οπότε προσπαθώ και παρακολουθώ να το κρατήσω αυτό το πράγμα. Κάτι άλλο...

[Βλέπει ότι έχει κλήση στο κινητό] **Άσμαα:** Είναι τα παιδιά μου, να απαντήσω;

EK: Α, ναι, ναι, φυσικά. Εννοείται.

Άσμαα: Και δηλαδή προσπαθώ και προσπάθησα και θα προσπαθώ να κρατήσω αυτό το πράγμα, γιατί μ' αρέσει πάρα πολύ. Αλλά ποτέ δεν πιέζω τα παιδιά μου, η αλήθεια είναι αυτή. Πάσχα δικά μας. Είναι σαν εσάς εδώ, ας πούμε, σφάζετε αρνί και τα λοιπά. Απλά αν θα σου πω Τυνησία, καμία σχέση. Γιατί πρέπει να σφάζουμε, να σφάξουμε το αρνί στο σπίτι, να δούμε τόσα αίματα, να καθαρίσουμε αυτό και τα λοιπά.

EK: Ααα...

Άσμαα: [γέλια] Εδώ γίνεται αλλιώς.

EK: Αλλιώς, ναι.

Άσμαα: Οπότε έχω κρατήσει και αυτό. Αλλά δεν μπορώ...πάω...πηγαίνω και παίρνω όπως εσείς, δηλαδή, λίγο αρνί και τα λοιπά και φτιάχνω πάλι τα...

EK: Ναι, ναι.

Άσμαα: Παίρνω άδεια για εκείνη την μέρα. Σηκώνομαι νωρίς, φτιάχνω το τραπέζι και τα λοιπά, γιατί σήμερα γιορτάζουμε. Πριν μέρες το λέω ότι έχουμε γιορτή και τα λοιπά. Οπότε φτιάχνω αυτό που πρέπει. Βγαίνουμε έτσι βόλτα με τα παιδάκια. Οπότε προσπαθώ να κρατήσω αυτό το πράγμα. Ιντ αλ φιτρ.

EK: Ναι, ναι, ναι. Και ήθελα να σε ρωτήσω.

Άσμαα: Α, ναι;

EK: Το 'χα στο μυαλό μου να σε ρωτήσω. Πώς το γιορτάζετε;

Άσμαα: Αυτό είναι μεγάλη γιορτή κι αυτό. Μόλις τελειώσει η νηστεία. Παίρνουμε έτσι ανάσα. Βέβαια δεν πάω πολύ αχ να τελειώσει ραμαζάνι γιατί είναι ξεχωριστό μήνα αυτό.

Από όλο το χρόνο. Και εντάξει. Κάνουμε αυτό. Πάντα έχω άδεια, πάντα δηλαδή παίρνω άδεια. Και φτιάχνω το τραπέζι. Φτιάχνω τα δικά μας, δηλαδή, όπως εσείς ας πούμε στα Χριστούγεννα και τα λοιπά, γαλακτομπούρεκο, όχι γαλακτομπούρεκο...

EK: Γαλοπούλα και γλυκά, ναι. Γαλοπούλα, Χριστούγεννα και γαλακτομπούρεκα, μπακλαβάδες, κουραμπιέδες...

Άσμα: Ναι, κουραμπιέδες και τα λουπά. Μου αρέσουν οι κουραμπιέδες οπότε φτιάχνω και στις γιορτές μας, να ξέρεις.

EK: Ααα [γέλια].

Άσμα: Μου αρέσει πάρα πολύ. Μόνο δεν μου πέτυχαν μελομακάρονα [γέλια]. Αλλά κουραμπιέδες, είχα. Οπότε φτιάχνουμε τα δικά μας γλυκά. Μακρούλ ας πούμε, αν θες ν' ακούς το όνομα. Μπακλαβά δικά μας. Δηλαδή ό,τι μπορώ βέβαια και οικονομικά. Φτιάχνω και κουραμπιέδες. Φτιάχνω μαμούλ. Μαμούλ, αυτό, μαμούλ είναι το γλυκό που το τραπέζι πρέπει να είναι στις γιορτές. Ιντ αλ φιτρ, Ιντ...Πάσχα, και ραμαζάνι να έχεις, δηλαδή, και να κερνάς δηλαδή τον άλλον και..., ας πούμε στη δουλειά, και το φέρνω εδώ. Οπότε, έτσι. Οπότε, η αλήθεια, μεγάλη μέρα για μένα. Και γιορτάζω κανονικό, πως να σου πω, κανονικά.

EK: Κανονικά, κανονικότητα.

Άσμα: Μέσα στο σπίτι μου. Όταν βγαίνω, κάτι άλλο. Απλά παρακολουθώ αυτό και έξω,

γιατί βγαίνουμε έτσι για βόλτα με τα παιδιά, πηγαίνουμε κάπου[βήχει]. Ε, προσπαθώ δηλαδή να πάμε να πιούμε καφεδάκι, να πιούμε κάτι, να πάμε κάπου. Ε, μιλάμε με τους δικούς μου, με τους φίλους μου: «Χρόνια πολλά! Έλα, που είσαι; Πώς τα πέρασες;». Αυτά. Αλλά πιο πολύ θέλω να κλέψω ή να κλέβω χρόνο για τα παιδιά μου.

EK: Ναι, με την οικογένεια.

Άσμα: Με την οικογένεια. Δεύτερη ή τρίτη μέρα, για τους ανθρώπους. Για τους φίλους, ξέρω γώ [γέλια].

EK: Λοιπόν, πόσες μέρες είναι αυτή η γιορτή;

Άσμα: Ραμαζάνι είναι 30 μέρες.

EK: Ναι.

Άσμα: Ιντ αλ Φιτρ είναι μια μέρα.

EK: Α, μια μέρα.

Άσμα: Που τελειώνει η νηστεία μας. Και μετά παρακολουθεί δύο μέρες. Οπότε τρεις μέρες.

EK: Τρεις μέρες.

Άσμα: Ναι, μπορείς να πεις «Χρόνια Πολλά», «Ιντ Μουμπάρακ», αυτό κι αυτό. Μετά, εντάξει.

EK: Και μετά εντάξει, ΟΚ, ναι. Αυτό είναι η μια μεγάλη γιορτή και η άλλη είπες, μου είπες είναι Πάσχα;

Άσμα: Εϊντ αλ Αντχά, το λέμε στα αραβικά. Είναι Πάσχα, όπως εσείς ακριβώς είναι.

EK: Ακριβώς το ίδιο.

Άσμα: Με τα γλυκά σας, με το αρνί, με τα αυτά, με τα σούβλα κι αυτά. Έτσι κι εμείς, απλά είναι μεγάλη διαφορά και, και, εεε, γι' άλλα πράγματα, ναι.

EK: Ναι.

Άσμα: Απλά εγώ γιορτάζω όπως κι εσείς εδώ. Απλά κι εγώ χρησιμοποιώ αρνί, τα λοιπά. Το τραπέζι όπως στρώνουν εκεί. Αυτά τα [??], δηλαδή τα... κορνίζες και αυτά που βάλουν μέσα στο τοίχος και τα λοιπά, για να δείχνουμε ότι έχουμε Εϊντ, γιορτή και τα λοιπά.

ΕΚ: Ααα, έχετε ειδική διακόσμηση.

Άσμα: Ναι.

ΕΚ: Α, πως έχουμε εμείς το χριστουγεννιάτικο δέντρο, ας πούμε.

Άσμα: Ακριβώς, κάπως έτσι...

ΕΚ: Κάπως έτσι.

Άσμα: Απλά παρακολουθώ να το έχω στο σπίτι μου για να νιώθουν και τα παιδιά μου αυτό. Γιατί μέσα σε Χριστούγεννα και Πάσχα εδώ στην Ελλάδα, νιώθουν ότι όντως είναι Χριστούγεννα, γιατί έχουμε δέντρο και τα λοιπά. Είναι Πάσχα, γιορτάζουμε Πάσχα. Έχουμε σχετικό με αυτό. Οπότε, προσπαθώ να κρατήσω και κάτι και δικό μου. Ναι, ναι.

ΕΚ: Και τις παραδόσεις.

Άσμα: Αυτό.

ΕΚ: Στα παιδιά όμως αρέσει, απ' ότι κατάλαβα.

Άσμα: Πολύ, πολύ, πολύ, πολύ.

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Εντάξει. Πολύ ωραίο. Πολύ ωραίο.

Άσμα: Όχι, μ' αρέσει...Ξέρεις κάτι, αν θέλεις να γίνει στη ζωή σου εύκολη και ωραίο, παρόλο ότι δυσκολίες, θα γίνει. Εάν θα θέλεις να είναι δύσκολη και, και, και μες, με δυσκολίες κτλ. Θα είναι έτσι.

ΕΚ: Θα είναι έτσι.

Άσμα: Οπότε γιατί να το κάνουμε έτσι; Άσε να το κάνουμε εύκολο και να ζήσουμε[γέλια]. Και να το απολαύσουμε.

ΕΚ: Το καλύτερο, το καλύτερο.

Άσμα: Βέβαια, έτσι είναι.

ΕΚ: «Άσμα» μου, με τους Έλληνες, τι επαφή έχεις; Έχεις φίλους από την Ελλάδα;

Άσμα: Ναι, αμέ. Έχω τους καλύτερους φίλους, αν το λέω σωστά.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Θα σου πω και ονόματα. Έχω Πόπη, έχω Κωστούλα, έχω Ειρήνη, Ελένη, Μαρία. Εεε, φοβάμαι μη ξεχνάω κάποια. Έχω την κυρία...Αλλά η οποία έφυγε. Ήταν στην παλιά μου πολυκατοικία. Ελένη και αυτή. Έχω την κυρία Ανδριάννα. Να 'ναι καλά, αυτή η γυναίκα. Δεν ήταν απλά ότι ήταν φίλη μου. Με έσωσε σε πάρα πολλά πράγματα. Κι όταν δεν είχα δουλειά, δεν είχα τίποτα, αυτή με το κουλουράκι και το γάλα για τα παιδιά. Ποτέ δεν το ξεχνάω. Οπότε, ο Θεός να το έχει καλά εκεί που είναι. Έφυγε πολύ νωρίς. Η Κικίτσα, που δούλευα εκεί στο σπίτι της. Αλήθεια Ελένη. Μόλις άνοιξα το σπίτι και με έβλεπε, «Αγάπη μου, γλυκιά μου», στο κρεβάτι ήτανε και ήταν η πόρτα έτσι. «Αγάπη μου», έτσι μου κάνει με τα χέρια της, έτσι, ανοίγει τα χέρια της, και όταν πάω με κρατάει τα χέρια μου και με αγκαλιάζει.

ΕΚ: Και σ' αγκαλιάζει.

Άσμα: Ναι. Ήταν πολύ δηλαδή. Η κυρία μεν δεν ήταν φίλη μου, δούλευα στο σπίτι της, αλλά ήτανε όταν λέμε κυρία, με κάπα κεφαλαίο... Ε, ήτανε και η κυρία Ανδριάννα... Παρόλο ότι έφυγε από την ζωή, αλλά λέω κυρία, για μένα κυρία μένει. Η Κικίτσα μου. Η Πόπη και η Κωστούλα ήρθανε στο σπίτι μου τώρα, πρόσφατα, δηλαδή μετά τις, τη γιορτή σας, ήτανε Πάσχα. Μετά το, μετά τα Χριστούγεννα ήρθανε, και μετά το Πάσχα έχουν έρθει στο σπίτι μου. Και μιλάμε. Ξέρεις, «πώς είσαι, πού είσαι, θες κανένα καφέ, που είσαι βρε ψυχή, πού χάθηκες;» Οπότε αυτό νιώθω πιο πολλή, δηλαδή...

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Ασφάλεια, έχω κάποιον δηλαδή, έχω... Δηλαδή, εμένα αυτό μου δίνει αλήθεια, Ελένη, μου δίνει δύναμη εδώ στην Ελλάδα.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Ψυχολογικά.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Με κάνει... κι αυτό για μένα μετράει, και αυτό...η.. Και όταν σου λέω είναι όντως δηλαδή όταν λέω φιλία. Φιλία, ναι.

ΕΚ: Ναι. Πώς γνωριστήκατε με την Πόπη και την Κωστούλα;

Άσμα: Αχ, αχ... Αν θα σου πω, αν θα σου πω για την Πόπη και την Κωστούλα, θα πεις «αχ, πώς;». [Αναστενάζει] Όταν, εεε, έπεσα με τα τέσσερα, όπως λένε, δεν είχα καν τίποτα, τίποτα. Όταν δε λέω τίποτα, όταν λέω τίποτα, το εννοώ. Δεν είχα ρεύμα στο σπίτι. Δεν είχα νερό. Γιατί τότε χωρίσαμε, έφυγα απ' το σπίτι, λέω εντάξει. Έκανε ό,τι έκανε και λέω δεν πειράζει. Γύρισα από τη χώρα μου, βρήκα το σπίτι μαύρο. Πούλησε ό,τι είχα αγοράσει εγώ παλιά. Μέχρι το air condition, μου το 'δωσε μια κυρία, το πούλησε. Το κρεβατοκάμαρα μας, το πλυντήριο, το ψυγείο. Δεν άφησε τίποτα.

ΕΚ: Τίποτα.

Άσμα: Άφησε το σπίτι, τι να σου πω... Ήρθα, γύρισα, έφτιαξα το σπίτι, μίλησα με την ιδιοκτήτρια, με ξέρει χρόνια το κορίτσι. Μου λέει «Άσμα», σε ξέρω, μην ανησυχείς, θα το δούμε για το νοίκι, γι' αυτό. Η αλήθεια, μείωσε το νοίκι το μισό. Από 280 πήγε 140. Και όσο μπορείς, μέχρι να πιάσεις δουλειά. Και όντως. Καμιά φορά δυο-τρεις μήνες δεν έδωσα, μετά το 'δωσα όλα μαζί. Και μου λέει «Μπορείς; Εμείς δεν έχουμε τόσο ανάγκη για λεφτά, εσύ με τα παιδιά σου, μπορείς; Όταν θέλεις, θα...» Όχι, του λέω, εφόσον τα μάζεψα, θα τα πάρεις. Πήγε μαζί μου και έκανα, αυτό ήταν λίγο δύσκολο μετά... γιατί είχα τόσα προβλήματα. Πώς τα άντεχε και αυτή η ιδιοκτήτρια; Πήγε μαζί μου, αλλά με χίλια ζόρια, και κάναμε δόσεις το νερό, κάναμε δόσεις το ρεύμα. Και να σου πω κάτι; Κάποτε, εεε, είχα φόβο ότι θα με διώξει από το σπίτι, πάει, δεν θα αντέξει. Και μετά μου λέει: «Άσμα», τι φταις εσύ; Τι φτάνει τα παιδιά;

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Αφού ήξερε ο άλλος πολύ καλά. [Αναστενάζει]. Οπότε, με αυτή τη μαυρίλα που είχα, μου είπε η Νάτο... Η Νάτο... Η Νάτα είναι από την Γεωργία.

ΕΚ: Μμμ

Άσμα: Α! Ξέχασα τη Νάτα, λοιπόν, ναι [γέλια]

EK: Ναι, ναι, ναι.

Άσμαα: Αυτή είναι, ναι. Εεε, τόσες φορές ήπιαμε καφέ και με αυτή. Για να σου πω, γιατί θα γυρίσω λίγο στη φιλία, και αυτή είναι πολύ αλλά έφυγε τελικά στη Γεωργία. Ε, μεγάλωσε πια, δεν άντεχε πια, οπότε... Αλλά μιλάμε μέσα στο messenger πολύ που... Οπότε και αυτή είναι από τις καλύτερες φίλες μου εδώ.

EK: Ναι

Άσμαα: Και μου λέει, «Άσμαα, δεν έχεις άλλη επιλογή, πρέπει να πας στην εκκλησία». Του λέω, «Βρε Νάτο, είμαι μουσουλμάννα». Δεν ήξερα ότι...ήμουνα δηλαδή σε, δηλαδή σε κύκλο, και που είναι τόσο κλειστό, και δεν βλέπω φως, δεν έβλεπα φως. Οπότε, μου λέει, του λέω όχι. Άσμαα, μου λέει, μη κοιτάς μόνο εδώ, κάνε και βήμα. Του λέω, θέλω να κάνω αυτή τη βήμα, αλλά φοβάμαι να... να... είναι αρνητικός αυτόν. Μπορεί ας πούμε να πει όχι, δεν πειράζει και να ακούσεις όχι, δεν πειράζει του λέω κι αυτό, μέσα μου, ήθελα να της πω, και να ακούω όχι δεν πειράζει για τα παιδιά μου, αλλά φοβάμαι να είναι παπάς. Πήγαινε, κάνε την προσπάθειά σου... Η αλήθεια πήγα βήμα μπροστά και δέκα πίσω βήμα μπροστά και δέκα πίσω. Και λέω, δεν θα χάσω και τίποτα. Και να με πετάξει από εκεί, δεν. Αλλά λέω παπάς δεν θα το κάνει. Πήγα. Και του λέω καλημέρα σας. Καλημέρα. Του λέω πάτερ με λένε Τάδε. Είμαι από την Τυνησία, και δεν είμαι χριστιανή. Η αλήθεια ότι είμαι μουσουλμάννα για να είμαι ειλικρινής απ' την αρχή. Δεν πειράζει μου λέει. Γιατί οι μουσουλμάνοι δεν είναι άνθρωποι; Όλοι είμαστε άνθρωποι. Ήτανε πολύ καλός.

EK: Ήταν καλός.

Άσμαα: Του λέω πάτερ έχω δύο παιδιά. Έχω χωρίσει έτσι και έτσι και έτσι και έτσι. Από Α μέχρι, πως το λένε;

EK: Ωμέγα.

Άσμαα: Ωμέγα, ωραία. Και του λέω δεν σου λέω ποτέ ψέματα έτσι είναι και αν θέλετε να έρθετε στο σπίτι μου να δείτε. Μου λέει πάμε. Πήγαμε στον γηροκομείο, Κεφαλληνίας, μετά στο σπίτι μου το παλιό.[Βήχει] Μίλησε εκεί με τον υπεύθυνο και λέει εντάξει. Και του λέω δεν έχω τίποτα στο σπίτι μου. Πήγε προς τα μέρη ήταν λίγο σκληρή αλλά πήγαινε έφερε λίγο φέτα λίγο ψωμί λάδι και δεν ξέρω τομάτα κάπου έτσι. Μου λέει τουλάχιστον φτιάξε σαλάτα για τα παιδιά σου. Και από αύριο θα έρθεις να πάρεις και φαγητό. Γιατί του λέω δίνετε φαγητό; Ναι μου λέει. Και να κάνεις εγγραφή να φέρεις χαρτιά. Του λέω προς το παρόν δεν έχω χαρτιά. Μ' άφησε έτσι και δεν έχω τίποτα. Ούτε όταν μου λένε εκκαθαριστικό, λέω ότι είναι εκκαθαριστικό; Δεν έχω τίποτα. Συμβόλαιο έχεις; Λέω δεν έχει κάνει ακόμα, δεν μου κάνανε ακόμα ανανέωση γιατί έτσι και έτσι και έτσι. Λέει ο πάτερ στείλετε δύο κυρίες και μία άλλη τη λένε Κική και η άλλη ξέχασα πως το λένε. Θα έρθουν στο σπίτι σου. Έχεις κουδούνι; Του λέω κουδούνι δεν έχω το έβγαλα γιατί πρώην μου έρχεται βράδυ μεθυσμένος και βάζει το δάχτυλό του ή βάζει κάτι άλλο και όλο το βράδυ ντρννν πάνω στο κεφάλι σου οπότε κατάλαβε. Και μου λέει μέχρι εκεί έφτασε; Του λέω και χειρότερα πράγματα. Εεε... Και του λέω δεν έχω. Πες μου τι ώρα περίπου θα είμαι στην πόρτα. Και μου λέει ας πούμε ταδε ώρα σε στιγμή. Λέω εντάξει. Πέρα με ένα

κύριο έφερνε δύο κυρίες και με είδανε και έφερνε, ψάχναμε αυτά. Λέω μήπως είστε οι κυρίες από το ίδρυμα. Ναι μου λέει ποια είσαι. Λέω είμαι η Άσμα που μίλησα με τον Πάτερ και η κυρία υπεύθυνη και μία άλλη υπεύθυνη στο γραφείο. Α μου λέει ναι. Άνοιξα την πόρτα και μπήκανε μέσα. Είδανε το σπίτι πως είναι. Είδε ότι δεν έχει πράγματα. Είδανε σκοτάδι, τα πάντα. Εντάξει, και μου λέει η άλλη, με λυπήθηκε, μου λέει θα σου φέρω δύο κουβέρτες έχω στο σπίτι και τα λοιπά. Και του λέει άλλη. Πώς να φέρεις; Θα πάει να το πάει εκείνη και θα έχεις πρόβλημα και τα λοιπά. Και λέει εγώ θα κάνω αυτό για τη Άσμα, λέει, και μετά δηλαδή για τα παιδιά της. Και λέει εντάξει θα μιλήσω και εγώ εκεί ότι δεν έχει τίποτα η γυναίκα και τέτοια και θα του δώσουν στρώμα και αυτό. Και όντως πήγανε. Αυτή πήγε σπίτι της και έφερε γάλα, κρυφά. Μου έδωσε και, δεν το ξεχνάω ποτέ, 50 ευρώ. Και μου λέει Άσμα μεταξύ μας. Του λέω μεταξύ μας και ευχαριστώ πάρα πάρα πολύ. Και θα έρθεις καθημερινά να πάρεις το φαγητό του λέω θα πάω. Μου λέει πρώτον, δεν τρώτε χοιρινό εσείς οι μουσουλμάνοι. Του λέω, ναι. Την ημέρα που είναι το χοιρινό, θα σου δώσω κάτι άλλο. Λέω χίλια ευχαριστώ. [Αναστενάζει] Όλα αυτά για να καταλήξω στη Πόπη και στην Κωστούλα.

ΕΚ: Στην Κωστούλα.

Άσμα: Λοιπόν και μου δώσανε και στρώματα και άρχισα σιγά σιγά να φτιάξω το σπίτι μου και μου έδωσε και αυτό που μου έδωσε η Κική, εεε, πήγα αγόρασα μπογιά 10 κιλά δεν θυμάμαι πόσο, λέω να καθαρίσω το σπίτι τουλάχιστον. Καθάρισα το σαλόνι μόνη μου. Όλα μόνη μου το 'κανα. Και θυμάμαι πρώτη βραδιά που γύρισα από την Τυνησία και έφυγε αυτός από το σπίτι και τα λοιπά, κοιμήθηκα στο πάτωμα κάτω. Καθάριζα. Είχα κάτι σαν καναπέ και τελικά είδα που λύσανε. Εγώ δεν ήξερα κάτι τι είναι κοριούς, τι είναι... Καθαρίζω, το ξέρουν όλοι. Αλλά όταν μίλησα με κάποιον, και έφερε στρώμα από τα σκουπίδια, γιατί έμαθε αυτός ότι έφυγα από την Τυνησία πριν να πάω εκεί. Μου λένε έχεις κοριούς. Λέω, τι είναι κοριός. Μου λένε αυτό κι αυτό κι αυτό. Του λέω, δεν το ξέρω καν. Και άρχισα να πετάξω αυτός που ήταν εκεί. Όλα αυτά που ήταν στο παλιό σπίτι μου. Τέλος πάντων πέταξε και αυτό το στρώμα που μου έφερε γιατί μου δώσανε απ' το ίδρυμα. Ποιος ήταν στην κουζίνα που πηγαίνω κάθε μέρα; Η Πόπη και η Κωστούλα.

ΕΚ: Η Πόπη και η Κωστούλα, ε;

Άσμα: Και αρχίζανε και με ρωτούσανε τι είσαι, από που είσαι, εκεί αυτό και αυτό. Και λέω έτσι, κι έτσι, κι έτσι. Με πιστέψανε.

ΕΚ: Ναι

Άσμα: Μου λένε ότι δεν είναι όλοι που έρχονται εδώ, και χριστιανοί να είναι, αλλά δεν είναι, δεν λένε την αλήθεια. Και έμεινα εκεί. Έπαιρνα φαγητό δύο χρόνια. Και από εκεί ξεκίνησε δηλαδή...

ΕΚ: Η φίλια.

Άσμα: Πρώτη η Πόπη. Μου λέει αυτό είναι το τηλέφωνο μου. Άμα συμβαίνει κάτι με τα παιδιά σου ή μαζί σου, και δεν έχεις τίποτα και αυτό, θα με πάρεις τηλέφωνο. Και από εκεί ξεκίνησε.

EK: Από κει ξεκίνησε.

Άσμα: Ποτέ δεν ξεχνάω αυτά τα άτομα. Δηλαδή, μου κάνανε χάρη. Δηλαδή, εάν είμαι όρθια μέχρι τώρα, και ζωντανή και έχω ελπίδα για το μέλλον εδώ στην Ελλάδα και τα λοιπά, αυτά τα...αυτούς τους ανθρώπους...

EK: Αυτούς τους ανθρώπους. Τι να πω; Χαίρομαι που άρχισαν και...

Άσμα: Νά 'σαι καλά. Μα σου είπα, και καλά

EK: Και καλά, και, όπως παντού. Αυτό είναι η αλήθεια. Αυτό είναι η αλήθεια.

Άσμα: Έχεις γίνει Ελληνίδα πολίτης;

Άσμα: Εγώ; Αν έχω υπηκοότητα εδώ;

EK: Ναι, ναι..

Άσμα: Όχι, δυστυχώς.

EK: Όχι, ε;

Άσμα: Αυτό είναι σαν ερώτηση αν έχω δικαιώματα και τα λοιπά. Δυστυχώς, όχι. Ούτε τα παιδιά μου δεν έχουνε πάρει. Έχω καταθέσει για την κόρη μου. Ακόμα δεν έχουμε λάβει απάντηση. Και ο μικρός, πρώτα ο θεός, αν θα τελειώσει τώρα φέτος γυμνάσιο.

EK: Ναι, ναι.

Άσμα: που δεν θα το τελειώσει, αλλά εννιά θα ολοκληρώσει, έχω ραντεβού Τρίτη με δικηγόρο από άλλη οργάνωση, να πάω να δω τι θα γίνει, μήπως μπορώ να καταθέσω τα χαρτιά του.

EK: Ναι. Μακάρι!

Άσμα: Οπότε, ούτε εγώ, ούτε τα παιδιά μου, δυστυχώς.

EK: Γιατί, δεν μπορείς να τα κάνεις τα χαρτιά σου ή...

Άσμα: Μπορώ. Αλλά πρέπει 600 ερωτήσεις. Είναι πάρα πολλά πράγματα.

EK: Ααα

Άσμα: Αλήθεια, δεν έχω τόσο δηλαδή όρεξη να διαβάζω, να, να, να. Και δεν είναι μόνο αυτό. Μετά θέλει διαδικασία δύο χρόνια και να περάσεις δηλαδή εξετάσεις και θα πληρώσεις και παράβολο. Δηλαδή, και οικονομικά και ψυχολογικά και μετά έχει άλλη διαδικασία που κρατάει πάρα πολλά χρόνια που δεν το αντέχω.

EK: Έχουν βάλει και εξετάσεις δηλαδή. Ναι.

Άσμα: Για μένα που δεν είμαι γεννημένη εδώ, ναι [βήχει]. Για τα παιδιά, όχι.

EK: Τα παιδιά, όχι. Έχουν γεννηθεί εδώ.

Άσμα: Είναι εδώ γεννημένα.

EK: Οπότε, τα παιδιά θέλουν τα εννιά χρόνια φοίτησης για να πάρουν...

Άσμα: Ναι. Η κόρη μου έχει ολοκληρώσει βέβαια, αλλά περιμένουμε τώρα εδώ ένα χρόνο έχω καταθέσει τα χαρτιά. Βέβαια και παλιά είχε για να μη...Αλλά αυτός δεν δέχτηκε να καταθέσει τα χαρτιά, γιατί έχει δεκαετία και τότε βγήκε νόμος ότι αν έχεις δεκαετία μπορείς να καταθέσεις τα χαρτιά και να είναι τα παιδιά στο δημοτικό.

EK: Ναι, ναι.

Άσμα: Τότε δεν δέχτηκε αυτός. Δυστυχώς.

EK: Δεν δέχτηκε

Άσμα: όχι, όχι.

ΕΚ: Δεν ήθελε. Γιατί όμως;

Άσμα: Εεε, αν σου φτάνει είναι πολύ κακός άνθρωπος. Δεν μπορώ να, να περιγράψω αυτό το άνθρωπο. Δηλαδή και με τα παιδιά του είναι πολύ κακός. Είναι πολύ βίαιος. Είναι πολύ... Δεν...Ναι. Και με τη δεύτερη, μη νομίζεις ότι μόνο εγώ, και με τη δεύτερη που παντρεύτηκε πάλι χώρισε και το ίδιο βία κι αυτή δέχτηκε, και τα λοιπά, οπότε είναι...ναι.

ΕΚ: Είναι τέτοιος άνθρωπος.

Άσμα: Είναι, είναι. Και δεν θα αλλάξει ποτέ.

ΕΚ: Και δεν θα αλλάξει, δε θα αλλάξει. Φυσικά, φυσικά.

Άσμα: Αφού ένιωθα ότι είμαι άνθρωπο, δηλαδή και ζω όταν χώρισα μόνο. Δηλαδή τί άλλο να πω; Με τα παιδιά δηλαδή, και τα παιδιά μου το ίδιο. Γιατί δεν είχαν καν, εεε, τα δικαιώματα να κοιμηθούν σαν άνθρωπος. Δεν είχαν καν δικαιώματα να πάνε έξω. Δεν είχαν καν δικαιώματα να εκφράσουν αυτό που θέλουν. Δεν είχαν καν δικαιώματα να πάνε στο σχολείο.

ΕΚ: Μα γιατί;

Άσμα: Όταν είπε η κόρη μου μαμά αύριο, μου είπαν θα πάμε, ήταν στην πρώτη δημοτικού πριν διαζ...Θα πάμε εκκλησία, έτσι μου είπαν και λοιπά. Και μόλις άκουσε εκκλησία, τρελάθηκε. Άρχισε και με χτυπούσε και τα λοιπά. Και είπα στην κόρη μου, παρότι ήταν μικρούλα, όταν κι εκεί εγώ έκλαιγα, λέω άκου Ν..., ό,τι θες, σε μένα.. Μα ήταν μικρούλα με μεγάλη χαρά και να του γράψουμε έτσι μουςουλμάννα να μην φάει αυτό, να μην αυτό. Ή γιορτή,

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Ξέρω γώ Τσικνοπέμπτη και τα λοιπά, δίνουμε χρήματα, ένα, τρία ευρώ, δεν θυμάμαι. Και φέρνουν κοτόπουλο και αυτό. Και αν είσαι ας πούμε μουςουλμάνος, δεν τρως, να υπογράψουμε εμείς οι γονείς για να φάει μόνο κοτόπουλο. Ούτε αυτό δεν την άφηνε. Οπότε από τότε λέω αυτό, έτσι ό,τι θες, σε μένα Ν..., και αυτό. Ποτέ δεν δηλαδή να, να έχουν δηλαδή όλοι αυτό. Αφού ζούνε εδώ τα παιδιά. Πρέπει να καταλάβουν και να μάθουν τι είναι η Ελλάδα. Τι είναι τα παραδοσιακά. Τι κάνουν. Εκεί είναι σχολείο, έχουν [??]

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι.

Άσμα: Αφού όταν αρρωσταίνανε, η κόρη μου είχε, γιατί μέναμε σε υπόγειο, πολύ κάτω και τα λοιπά, παρόλο που τη φροντίζαμε, δηλαδή, τη φρόντιζα πάρα πολύ καλά, αλλά είχε άσθμα πως να το πω

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Επειδή αυτό αλλά είχε υγρασία και τα λοιπά. Είχε τότε πυρετό μέχρι σαράντα. Μου λέει μην το παίρνεις στο νοσοκομείο, μην το παίρνεις στον γιατρό. Εσύ φταις, εσύ αυτό. Του λέω πώς φταίω εγώ ας πούμε. Δηλαδή κάτι που δεν... Οπότε έτσι είναι αυτός. Και δεν...Και, και η λέξη κακό» είναι λίγο.

ΕΚ: Είναι λίγο.

Άσμα: Είναι πολύ λίγο.

ΕΚ: Ναι, λίγο.

Άσμα: Δεν είναι άνθρωπος καν. Τι να σου πω;

EK: Ναι, ναι. Απίστευτο, αλλά κι όμως αληθινό. Τι να πω; Εεε, τέλος πάντων, εγώ στεναχωρήθηκα και διακόπτω τη συνέντευξη που σας έχουν βάλει εξετάσεις για την ιθαγένεια.

Άσμα: Ναι, δυστυχώς.

EK: Δυστυχώς, ναι.

Άσμα: Που θα δυσκολευτώ πάρα πολύ να το, 620 ερωτήσεις να, αυτό κι οι ερωτήσεις και τα λοιπά, όχι, δεν...

EK: Δεν... Ναι, αυτό είναι.

Άσμα: Πάρα πολύ δύσκολο. Και δεν είναι μόνο αυτό. Ήθελα λίγο να γυρίσω στα δικαιώματα και τα λοιπά. Μέχρι και η επιμέλεια έχω φέρει όλα τα χαρτιά. Συγγνώμη που θα γυρίσω.

EK: Ναι, όχι, όχι. Εννοείται.

Άσμα: Μέχρι τα χαρτιά μου το έφερα, δηλαδή, με σφραγίδα το διαζύγιο. Από το υπουργείο εξωτερικών, στην Τυνησία, το προξενείο της Ελλάδας στην Τύνιδα και μετά υπουργείο εξωτερικών εδώ στην Ελλάδα. Με σφραγίδα και τα λοιπά, και μεταφρασμένα στον υπουργείο και τα λοιπά, και με σφραγίδα. Όταν πηγαίνω κάπου εδώ, δεν αξίζουν αυτά τα χαρτιά. Μα τι άλλο θέλετε να φέρω; Μια υπηρεσία μου λέει να είναι καλό, είναι μια υπηρεσία μου λέει όχι. Τελευταία φορά που πήγα να κάνω ανανέωση για το επίδομα στέγασης παρόλο μπορεί να μην το παίρνω. Γιατί; Γιατί μου είπε η υπάλληλος εκεί «Και ποιος μου λέει ότι δεν παντρεύτηκες πάλι;». Του λέω, ααα άλλα επίσημα χαρτιά και έμεινα άφωνη, δεν υπάρχει. Και με τόσο σφραγίδα, δεν υπάρχει. Ναι, και όμως, «ποιος μου λέει ότι δεν παντρεύτηκες;»...Εεε, κρα...κρατούσα έτσι το κεφάλι μου.

EK: Ε, ναι!

Άσμα: Και μετά του λέω, αυτά τα χαρτιά έχω. Θέλεις να με πιστέψεις; Ευχαρίστως, θα χαρώ πολύ να κάνω. Δεν θέλετε, δεν μπορώ να φέρω άλλα χαρτιά απ' τη χώρα. Εμείς χωρίζουμε μία φορά, έτσι είναι στο σύστημα, έτσι είναι και στο σύστημα στην Ελλάδα. Αναγνώριση δεν έχω κάνει γιατί κοστίζει 1000 ευρώ, οπότε δεν μπορώ. Ευτυχώς που είχα μαζί μου μία βεβαίωση από την πρεσβεία. Οπότε αξίζει μία βεβαίωση που έχει μόνο σφραγίδα, απλώς σφραγίδα, πώς να σου πω, απ' την πρεσβεία και δεν πίστεψε τόσα, δηλαδή, από υπουργεία και τα λοιπά.

EK: Ναι.

Άσμα: Οπότε τι δικαιώματα, Ελένη, και τι..., δηλαδή καμιά φορά αλήθεια, μένω άφωνη, λέω εντάξει, δεν φταίει όλη η Ελλάδα.

EK: Ναι, ναι, ναι.

Άσμα: Είναι κάτι που λες τ' αφήνω πίσω.

EK: Ναι, είναι, είναι... Θα πω μόνο ότι και, και τους Έλληνες πολίτες τα ίδια κάνουν. Δηλαδή μην νομίζεις ότι... έτσι μας βασανίζουν κι εμάς. Θα σου πω άλλη στιγμή ιστορίες, να τραβάς τα μαλλιά σου., ΟΚ.

Άσμα: Αλήθεια;

EK: Ναι, ναι.

Άσμα: Αχ, αχ...

EK: Εεε, τέλος π...

Άσμα: Και λάθος τα ονόματα... Πω, τόσο εεε... Δηλαδή αυτό να το γράψεις, αλήθεια. Μία ζωή, τρέχω [γελάει] από τότε που παντρεύτηκα, δηλαδή, μου αρέσει πολύ μια ζωή, τρέχω διορθώνω τα ονόματα και τα επίθετα. Εεε, υπάρχει που ήταν πολύ απλό γιατί δεν το έκανε αυτός δηλαδή, οπότε το έκανα δηλαδή χωρίς δικαστήριο. Και υπάρχει κάτι που χρειάζεται να κάνω δικαστήριο.

EK: Μμμ.

Άσμα: Οπότε πολύ, εεε, αυτό με, εεε, με, με έχει κάνει να νιώθω πάρα πολύ άσχημα. Γιατί και χρειάζεται πολύ να είσαι ψυχολογικά εντάξει, οικονομικά και αυτά. Μέχρι και τα ασφαλιστικά μέτρα που έχω κάνει δεν, δεν αξίζουν κάτι. Γιατί; Γιατί πρέπει να πάρεις την επιμέλεια του παιδιού έχω όλα τα χαρτιά από την Τυνησία και λέω ότι έχω τα επιμέλεια τα παιδιά μεταφρασμένα, αλλά αυτή η λέξη δεν αξίζει εδώ και αυτά τα χαρτιά δεν αξίζουν. Πρέπει να κάνω... Η κόρη μου μεγάλωσε, την έχουν... ευτυχώς, αλλά ο μικρός όπου και να πάω χρειάζεται τώρα επιμέλεια.

EK: Μμμ

Άσμα: Πρέπει να πάω ξανά στο δικαστήριο με τόσα παράβολα, με τόσα χρήματα [αναστενάζει] αλλά πρέπει να το κάνω όμως. Γιατί χωρίς αυτό το παιδί είναι στον αέρα. Παρόλο το φροντίζω εγώ. Είναι πάνω μου ασφαλισμένος, τα χαρτιά του, τα, τα, τα, αλλά όμως δεν φαίνεται ότι...

EK: Έχεις εσύ την επιμέλεια.

Άσμα: Ναι, ναι, ναι. Και αυτό με κάνει μεγάλη εντύπωση. Εφόσον η μαμά έχει αυτό το παιδί και το φροντίζει τι άλλο θέλει;

EK: Τι άλλο θέλει, ναι;

Άσμα: Τι θέλει να αποδείχνει; Τι, εεε... Η μαμά είναι πολύ... εεε...

EK: Δεν έγινε δικαστήριο στο διαζύγιο για να σου δοθεί η επιμέλεια, δηλαδή; Δεν ξέρω...

Άσμα: Και δεν, έχω εγώ τα παιδιά. Αυτός δεν τα θέλει καν τα παιδιά. Και είναι μεταφρασμένα τα χαρτιά με σφραγίδα από όλες τις υπηρεσίες. Δηλαδή που, που πρέπει δηλαδή.

EK: Μμμ

Άσμα: Αλλά τι να σου πω. Δεν ξ... Και αυτό που με έκανε που... Θέλουν αναγνώριση. Δηλαδή πάλι δικαστήριο για το διαζύγιο.

EK: Μμμ

Άσμα: Εεε... Εντάξει. Και θέλει αυτό που ρώτησα, στο δικαστήριο, τουλάχιστον, τουλάχιστον, ε, 1000 ευρώ.

EK: Ναι...

Άσμα: Άλλο από την επιμέλεια. Και τώρα που θα μπω διαδικασία να βγάλω, να κάνω και την επιμέλεια του παιδιού, γιατί πρέπει, τουλάχιστον 500, κάπου εκεί.

EK: Ναι είναι, είναι... Μια οδύσσεια...

Άσμα: Είναι... Οπότε [βήχει] αυτό με κάνει, αυτό με κάνει δηλαδή να νιώθω άσχημα εδώ στην Ελλάδα παρ' όλο αυτό, αχ, τι να σου πω...

EK: Να, να ρωτήσω; Ο γάμος ήτανε γάμος Ισλαμικός δηλαδή;

Άσμα: Στη χώρα μας.

ΕΚ: Ναι, ναι, οπότε..

Άσμα: Σε δικαστήριο δηλωμένο. Δηλαδή, με Σεΐχ, όπως σου πριν, και τα λοιπά. Και μετά πρέπει να καταθέσουμε όλα αυτά τα χαρτιά στο δημαρχείο και στο δικαστήριο, οπότε επίσημα.

ΕΚ: Άρα, η Ελλάδα γιατί δεν το δέχεται αυτό;

Άσμα: Δεν το δέχεται γιατί είναι ξένο.

ΕΚ: Α, είναι ξένο, είναι ξένο και δεν...

Άσμα: Με το δίκιο τους και αυτό, αλλά μακάρι που έχει τόσο ξένοι εδώ και τόσα προβλήματα έχουν να αλλάξει αυτό το πράγμα τουλάχιστον.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Και να δοθεί η υπηκοότητα εκεί που πρέπει. Δηλαδή που βλέπουν, όχι μόνο γυναίκες, οικογένειες, φροντισμένοι, δουλεύουνε, είναι εντάξει, όλα καλά. Γιατί να μην δοθεί η υπηκοότητα; Αφού μου αρέσει η Ελλάδα, θέλω να μείνω εδώ.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Αλλά δεν παίζει ρόλο αυτό και δεν μετράει. Και όμως η Ελλάδα, τι να σου πω; [γελάει]

ΕΚ: Κρίμα κι εγώ στεναχωρήθηκα με αυτό.

Άσμα: [Βήχει]. Δυστυχώς.

ΕΚ: Μετά από κάποια χρόνια, νομίζω παλιά, αν είχες συμπληρώσει κάποια χρόνια διαμονής στην Ελλάδα σου δίνανε τη δυνατότητα να κάνεις αίτηση για...

Άσμα: Αλήθεια;

ΕΚ: Ναι, παλιά. Ναι, πιο παλιά.

Άσμα: Αχού, δεν το πρόλαβα,

ΕΚ: Δεν πρόλαβες.

Άσμα: Δυστυχώς.

ΕΚ: Τώρα θέλουν εξετάσεις.

Άσμα: ΟΚ, εντάξει, να σου πω κάτι. Δεν έχω όρεξη να μπω σε τέτοια διαδικασία.

ΕΚ: Ναι, σε καταλαβαίνω.

Άσμα: Ναι.

ΕΚ: Θα ήθελες να ψηφίζεις στη χώρα;

Άσμα: Εάν είχα ελληνική ταυτότητα, υπηκοότητα, ναι, αμέ. Και μ' αρέσει πολύ.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Γιατί όχι;

ΕΚ: Γιατί όχι. Στην Τυνησία ψηφίζουν οι γυναίκες;

Άσμα: Αμέ, αμέ, αμέ. Αλλά και πάλι. [γέλια] Αλλά το θέλω.

ΕΚ: Τι θα σου έλεγα; ΟΚ, αυτό με την υπηκοότητα πραγματικά είναι δύσκολο. Αλλά πιστεύεις ότι αν πάρεις την ελληνική ιθαγένεια, θα έχει κάποια διαφορά στη ζωή σου;

Άσμα: Προσωπικά, σαν Άσμα. Ναι, θα παίζει ρόλο. Δηλαδή, θα είμαι, αχ, λέω τόσο είμαι εδώ στην Ελλάδα και τόσο μου αρέσει που αγαπώ την Ελλάδα και τα

λοιπά, έχω δικαιωθεί, πως να σου πω, ότι έχω τουλάχιστον υπηκοότητα. Αλλά... γενικά και... δεν πολύ.

EK: Δεν θ' αλλάξει κάτι.

Άσμα: Όχι, τι θα αλλάξει. Μπορεί για τα χαρτιά ναι. Ναι. Και μπορώ να ταξιδέψω, και τα λοιπά... Ναι, γιατί, να πω ψέματα; Ναι. Απλά θα το ήθελα όταν ήμουν πιο μικρή, πιο νέα [γέλια]. Αλλά εντάξει. Να σου πω κάτι. Άσε να έρθει αυτή η ώρα.

EK: Ας έρθει, ας έρθει.

Άσμα: Και θα χαρώ πολύ. Ας έρθει.

EK: Ναι, ας έρθει, ας έρθει. Πάντως, η κόρη σου λογικά έχει μπει στην διαδικασία. Θα την πάρει την ιθαγένεια, .

Άσμα: Να σου πω κάτι, μακάρι να το πάρει, όσο γρήγορα γίνεται.

EK: Σίγουρα, απλά καθυστερεί η έγκριση. Αλλά θα το πάρει σίγουρα.

Άσμα: Όταν έρθει στις 29 εκεί, πάλι τέλος πάντων. Αχ, μου λέει τώρα ανοίξαμε το 18.

Δηλαδή, καθυστερούν.

EK: Δηλαδή, αυτά, ναι, ναι.

Άσμα: Άρα τώρα 18, 19 θα είναι ακόμα 20.

EK: Η γραφειοκρατία. Αλλά θα γίνει. Θα γίνει. Η κόρη σου σπουδάζει, να ρωτήσω;

Άσμα: Ναι, ναι, ναι.

EK: Τι σπουδάζει.

Άσμα: Πληροφορική.

EK: Α, τέλειο.

Άσμα: Web designer. Δεν ξέρω τι άλλο. Πληροφορική γενικά, Web designer και τέτοια. Πλ....ε...πλ....εεε...Πώς να σου πω; Το ξέχασα, αλλά είναι, είναι εδώ, εεε

EK: Προγραμματισμό;

Άσμα: Α γεια σου. Μπράβο.

EK: Προγραμματισμό.

Άσμα: Ναι, ναι, ναι. Εφαρμογών.

EK: Τέλεια, τέλεια.

Άσμα: Ναι, ναι. Μακάρι να έχει μέλλον σε αυτό το τομέα.

EK: Σίγουρα. Νομίζω ότι είναι ο τομέας με, με το μεγαλύτερο μέλλον.

Άσμα: Να έχει τύχη, υγεία και μέλλον σε αυτόν το τομέα.

EK: Ναι, ναι. Μακάρι. Θα έχει.

Άσμα: Μακάρι, μακάρι.

EK: Ήδη μου περιέγραψες την εμπειρία της προσαρμογής σου στην Ελλάδα κατά κάποιο τρόπο. Αλλά αν έπρεπε έτσι με δύο λόγια να μου πεις, τι θα έλεγες; Πώς προσαρμόστηκες; Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισες;

Άσμα: Στην Ελλάδα.

EK: Ναι, όταν ήρθες.

Άσμα: Πρώτα απ' όλα ένα μεγάλο εμπόδιο, μεγάλη δυσκολία για μένα ήταν η γλώσσα. Και λέω ή με τα καλά, με τα κουτσά, πώς να σου πω, με τα στραβά, θα

μάθω, θα μάθω τα ελληνικά. Και έμαθα. Τώρα ήθελα βέβαια να είμαι καλύτερα στα ελληνικά μου. Αλλά εντάξει. Και πάλι λέω, εντάξει.

EK: Εξαιρετική είσαι, όχι εντάξει. Εξαιρετική.

Άσμα: Προσπαθώ αλλά θέλω να είμαι και καλύτερα. Αλλά είχα μεγάλη δυσκολία για γλώσσα. Και στην αρχή, στην αρχή, δηλαδή, 2003 που ήρθα, ήτανε σαν να είμαι σε άλλο πλανήτη. Ήρθα από χώρα και από περιοχή και από σπίτι που είμαστε κλειστά, που-που-που. Και τώρα ήρθα και βλέπω ένας άντρας μαζί μου πολύ σκληρός. Άλλα άτομα. Άλλα πρόσωπα. Άλλη κουλτούρα. Άλλα πράγματα. Δεν ξέρω γλώσσα. Δεν ξέρω πώς να επικοινωνώ. Δεν ήξερα, δεν ήξερα τίποτα, τίποτα απολύτως. Και λέω, εντάξει. Κάποια στιγμή θα. Θα. Και έγινε. Ήταν η μεγάλη δυσκολία σε μένα, οι δυσκολίες και πώς να μπορώ να επικοινωνήσω με τον άλλο και τα λοιπά. Αλλά δόξα τω Θεού με κάποιον τρόπο μπορώ να πω ότι τα έχω καταφέρει. Οπότε έχω ξεχάσει όλα αυτά που έχω περάσει.

EK: Ναι.

Άσμα: Και πάντα σου λέω. Ό,τι δεν σε σκοτώνει, σε κάνει πιο δυνατό. Αυτό θα κάνει. Την παροιμία πάντα το [γέλια].

EK: Για τις δυσκολίες που συνεχίζεις να αντιμετωπίζεις μου είπες ήδη τα γραφειοκρατικά, τα δικαιώματα.

Άσμα: Ναι, ναι.

EK: Αυτά είναι. Θέλω να μου πεις τι χρειάζεσαι για να νιώθεις σαν στο σπίτι σου στην Ελλάδα. Ήδη νιώθεις, αλλά για να νιώθεις τελείως, ας πούμε.

Άσμα: Ξέρεις τι. Είναι σαν όνειρο αυτό. Όπως είπα και ξαναλέω. Η Ελλάδα είναι στο αίμα μου και αλήθεια το εννοώ αυτό. Μ' αρέσει πάρα πολύ σαν χώρα. Και, εεε, και να σου πω κάτι. Είπα και στα παιδιά μου μετά εκατό χρόνια να πεθάνω θα με θάψουν εδώ. Αλήθεια. Ήτανε αυτή, εεε, δηλαδή και μέχρι τώρα και θα επιμένω έτσι μακάρι να μείνω δηλαδή να είμαι καλά και τα παιδιά μου να μεγαλώσουνε και κάτι να κάνω για τον εαυτό μου και για τα παιδιά μου. Εεε, και μ' αρέσει πάρα πολύ η Ελλάδα παρόλο τόσο δυσκολίες. Η ερώτησή σου λοιπόν, εεε, τι θα ήθελα. Αυτό είναι όνειρο για μένα. Θα ήθελα να έχω σπίτι δικό μου. Θα ήθελα να έχω σταθερή δουλειά, να μην έχω άγχος τι θα γίνει αύριο, μεθαύριο. Θα ήθελα πάρα πολύ να είναι καλά τα παιδιά μου εδώ και να πιάσουν θέση που να είναι ευχαριστημένα όλη τη ζωή τους. Αυτό. Τι να πω άλλο. Υγεία να έχουμε βέβαια, αλλά τι να πω άλλο.

EK: Ναι.

Άσμα: Σαν Άσμα, προσωπικά. Μπορεί να είναι αυτά βλακείες για κάποιον άλλο..

EK: Όχι, τι λες.

Άσμα: Αλλά όντως αυτό, δηλαδή, θέλω και λέω μακάρι.

EK: Σου τα εύχομαι ολόψυχα.

Άσμα: Ευχαριστώ.

EK: Εεε, αν σου πω μια φράση, η φράση είναι «Είμαι ακριβώς εκεί που θα έπρεπε να είμαι, μαζί με αυτούς που θέλω να είμαι, ως το άτομο που πραγματικά είμαι».

Άσμα: Ναι.

ΕΚ: Πιστεύεις ότι ισχύει για σένα αυτή η φράση;

Άσμα: Ναι, και με όλη τη καρδιά μου σου λέω αυτό. Με όλη τη καρδιά μου. Αν ήμουν κάπου αλλού, σίγουρα θα σου πω ότι δεν. Ούτε καν δεν πρέπει να πεις αυτή τη φράση ας πούμε. Αλλά εδώ ναι, είμαι με τους ανθρώπους που θέλω και αγαπώ. Είμαι στη θέση που μου αρέσει πολύ. Είμαι κάπου που νιώθω... ασφάλεια, τουλάχιστον προσωπικά, που κάνω εγώ, που κανονίζω για τα παιδιά μου, το σπίτι τα λοιπά. Έξω, σέβομαι κανόνες και τα λοιπά και υπάρχει ότι έχει νόμοι εδώ και τα λοιπά. Οπότε, νιώθω ασφάλεια. Εεε, με αυτό γενικά που γίνεται καλό, ας πούμε τα κακά πράγματα και τα λοιπά, προσπαθώ να είμαι αισιόδοξη, θετική και λέω κάποτε θα περάσουνε. Οπότε, ακριβώς αυτή η φράση είμαι εδώ που είμαι και με τους ανθρώπους που αγαπώ, αν απάντησα σωστά.

ΕΚ: Ναι, σωστά, σωστότατα.

Άσμα: Και εδώ στη θέση που είμαι, είμαι πολύ ευχαριστημένη και στη χώρα που μου αρέσει πάρα πολύ.

ΕΚ: Νιώθεις ότι μπορείς να είσαι ο πραγματικός εαυτός σου. Νομίζω ναι.

Άσμα: Ναι, βέβαια, βέβαια, χωρίς κουβέντα αυτό. Βέβαια, είμαι, είμαι, αυτό.

ΕΚ: Το μέλλον πώς το φαντάζεσαι στην Ελλάδα;

Άσμα: Αχ, για το μέλλον στην Ελλάδα. Θέλω πολύ να γίνει και η Ελλάδα καλύτερη από τώρα, γενικά. Προσωπικά, θέλω αυτό που έχω σαν όνειρο να γίνουν πραγμα...πραγματικά. Και για μένα και για τα παιδιά μου και για όλους τους ανθρώπους να είναι καλά. Αυτό.

ΕΚ: Ναι, αυτό. Τα έχεις πει όλα. Για να κλείσουμε, θα σε ρωτήσω αν θα, αν έχεις μάθει κάποια πράγματα για τις, για τον ελληνικό πολιτισμό, την ελληνική ιστορία, τις παραδόσεις, αν κάποιες τις έχεις υιοθετήσει.

Άσμα: Εεε, η αλήθεια είναι ότι έχω μάθει αρκετά πράγματα. Δηλαδή, αν θα με γνώριζες παλιά, θα πεις ότι είναι η άλλη Άσμα. Σαν σώμα και πρόσωπο, βέβαια, καμία σχέση, παλιά ήμουν καλύτερα. Αν σαν, εεε, νοοτροπία;

ΕΚ: Μμμ.

Άσμα: Σαν, εεε, μυαλό, δηλαδή, έχω αλλάξει πάρα πολύ, πάρα, πάρα... να μην σου πω ότι άλλο άνθρωπος είμαι.

ΕΚ: Μμμ.

Άσμα: Έχω μάθει αρκετά για την Ελλάδα. Ιστορία τώρα δεν μπορώ να σου πω πολύ. Αλλά μπορώ να πω για τον μεγάλο Αλέξανδρο, που ήταν ας πούμε στην Αίγυπτο.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Αλλά εδώ πώς ήταν και τα λοιπά, πώς ήταν η Ελλάδα παλιά και πώς είναι τώρα, τώρα δεν έχω συγκεκριμένα να σου πω. Και κρίμα που δεν το έχω. Γιατί το σκέφτηκα πολύ αυτό το πράγμα. Αλλά έχω μάθει αρκετά. Το μόνο αυτό που είπες, υιοθεσία. Δηλαδή, τι εννοείς;

ΕΚ: Ποιο, ποιο;

Άσμα: Την τελευταία λέξη που είπες στην ερώτηση. Αν έχεις υιοθετήσει κάτι.

EK: Α, ναι. Αν κάποια πράγματα που κάνουμε εμείς, που έχουμε εμείς, που γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα, ας πούμε, πώς τα γιορτάζουμε. Αν κάποια πράγματα τα έχεις κι εσύ, τα κάνεις κι εσύ.

Άσμα: Και βέβαια, έχω ήδη απαντήσει σ' αυτήν την ερώτηση, αν θυμάσαι, οπότε, ακριβώς όπως κάνετε εδώ στην Ελλάδα, το κάνω κι εγώ, και με μεγάλη μου χαρά. Και έχω μάθει αρκετά πράγματα. Δεν θα σου πω για τα άλλα πράγματα, τα αρνητικά, τα καλά πράγματα.

EK: Τα καλά...

Άσμα: Οπότε, πάντα θα είμαι θε, θετική, αισιόδοξη, όπως το έχω πει, μάλλον χίλιες φορές, ισχύει αυτό, ότι...

EK: Έλα [γέλια]

Άσμα: Και θα έχω υπομονή. Και θα έχω πάντα ελπίδα εδώ. Ελπίζω να πάνε όλα καλά.

EK: Όλα θα πάνε καλά. Τηλεόραση; Μουσική; Ελληνική;

Άσμα: Ουου, πολύ. Εεε, Βασίλη Χαρά, πώς τον λένε...

EK: Καρρά. Βασίλη Καρρά.

Άσμα: Καρράς, ναι, Ελένη, εεε, Κοκκινάκη; Πώς τη λένε;

EK: Έλλη Κοκκίνου;

Άσμα: Παλιά, παλιά.

EK: Παλιά, ναι, ναι, ναι.

Άσμα: Καλά! Τηλεόραση, τρελαίνομαι «Μην αρχίσεις τη μουρμούρα»,

EK: [Γέλια]

Άσμα: «Το σόι σου». Και τώρα το βλέπω. Και πάρα πολλά άλλα πράγματα, που δεν θυμάμαι τώρα. Εκπομπή, ας πούμε, όπως το «Πάμε πακέτο», εεε..., η άλλη της..., αλήθεια, δεν... και πολύ αλήθεια μ' αρέσει. Έχει τρέλα, και τα λοιπά. Μου αρέσει η εκπομπή αλλά τώρα δεν το βλέπω πολύ. Μεγάλωσα πια [γέλια] Αλλά... «Το σόι σου» και «Μην αρχίζεις τη μουρμούρα», εδώ έχω μείνει. Τώρα, «Το προξενιό της Ιουλίας».

EK: Α, ναι, ναι, ναι.

Άσμα: Ναι, ναι. Και, τώρα δεν θυμάμαι. Έχω πάρα πολλά άλλα τώρα τα 'χω ξεχάσει.

EK: Ναι, ναι. Κι ό,τι σου αρέσει.

Άσμα: Να σου πω κάτι, Ελένη. Να μην σου πω ότι από εκεί έχω πάρει πάρα πολλά πράγματα. Δηλαδή, και έχω μάθει. Δηλαδή, εμένα αυτό που μου αρέσει και θέλω να διορθώσω πάντα τον εαυτό μου και ειδικά στην ελληνική γλώσσα. Εφόσον είμαι εδώ, πρέπει να μάθω καλύτερα και περισσότερα. Οπότε, μου αρέσει πολύ, αλλά, τραβάει βρε παιδί μου. Πρώτα απ' όλο «Το σόι σου» νιώθεις ότι οικογένεια, βλέπεις οικογένεια. Τι γίνεται, πεθερά, σε πεθαίνει...

EK: Ναι, ναι.

Άσμα: [Γέλια]. Δηλαδή αυτό το πράγμα μ' αρέσει πολύ. Άμα σου πω, έχω διορθώσει τα ελληνικά μου, που έχω έννοια αυτό το πράγμα, ότι από τη τηλεόραση. Τραγούδια, όχι τόσο πολύ. Ούτε τα δικά μας τώρα. Παλιά ήμουν

πρώτη στα τραγούδια, χορό, και τα λοιπά. Τώρα πιο πολύ πα... Μάλλον όσο μεγαλώνει ο άνθρωπος, αλλάζει [γέλια].

ΕΚ: Ε, εντάξει, αλλάζει. Ίσως λίγο, ξέρω εγώ, λίγο, λίγο.

Άσμα: Και είναι αυτά που περνάμε και αυτό.

ΕΚ: Ναι.

Άσμα: Αλλά, μ' αρέσει πολύ. Το βλέπω και συνεχίζω να δω αυτό γιατί σου κάνει καλό. Ό,τι βλέπεις, ό,τι μαθαίνεις, κερδίζεις. Είναι κέρδος στη ζωή. Δεν ευκαίρησα παλιά. Αλλά τώρα λέω, είναι ευκαιρία για μένα.

ΕΚ: Έτσι, έτσι. Φαγητά;

Άσμα: Οουου! Πρώτα απ' όλα, έμαθα να φτιάξω πάρα πολύ ωραία γεμιστά από εδώ από σας. Μ' αρέσει πολύ. Εμείς έχουμε στην Τυνησία φόντο τελγάλα [αραβικό όνομα φαγητού] το λένε, μόνο με κιμά και τα λοιπά. Εδώ μ' αρέσει γιατί όπως λέει η κόρη μου μαμά δεν έχουμε κιμά, φτιάξε ορφανά... [γέλια]

ΕΚ: Κι εμένα έτσι μ' αρέσουν [γέλια]. Κι εμένα έτσι μ' αρέσουν...Λοιπόν...

Άσμα: [γέλια] Το πειράζω. Παστίτσιο.

ΕΚ: Μμμ.

Άσμα: Εεε, μουσακά, εεε, γαλακτομπούρεκο, γλυκά βέβαια. Κουραμπιέδες, πω, πω, πω, πω.

ΕΚ: Μμμ.

Άσμα: Ναι, πάρα πολλά πράγματα. Τώρα δεν μου έρχεται όλα. Τι χαρά που έδωσες σήμερα, έτσι με αυτή τη συνέντευξη, αλήθεια, μ' αυτή τη συνάντηση, μου έδωσες πολλή χαρά. Και έχω θυμηθεί και τα παλιά και τα καλά και τα...αλλά τα καλά καλύτερα.

ΕΚ: Ε, σου θύμισα λίγο και τα άσχημα αλλά εντάξει...

Άσμα: Όχι. Μα αν δεν είχα περάσει όλα αυτά τα άσχημα, δεν θα ήμουνα εδώ σήμερα.

ΕΚ: Δε θα ήσουν εδώ σήμερα. Μπράβο ρε Άσμα...έτσι, έτσι.

Άσμα: Μα έτσι είναι.

ΕΚ: Έτσι, έτσι.

Άσμα: Οπότε, καλά, τα φαγητά. Να μην σου πω ότι φτιάχνω τώρα και κοτόπουλο με πατάτες όπως εσείς οι Έλληνες, δεν το φτιάχνω όπως το φτιάχνουμε εμείς. Και να μην σου πω, Ελένη, έχω ξεχάσει τα... μπαχαρικά δικά μας.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Φτιάχνω τώρα μόνο όπως εσείς. Που και που, στο ραμαζάνι πιο πολύ, φτιάχνω τα δικά μας, δηλαδή, ναι, ναι, ναι.

ΕΚ: Ναι,.

Άσμα: Αλλά εντάξει, μ' αρέσει πάρα πολύ η ελληνική κουζίνα, είναι, εεε, καλύτερη για μένα. Έχουμε κι εμείς αλλά, έχω συνηθίσει εδώ.

ΕΚ: Έχετε. Έχετε και εσείς πολύ νόστιμα.

Άσμα: Οουου, να σε πω, μακάρι να δοκιμάσεις κουσκούς, tajine, τι να σου πω και για μάς, έχουμε πάρα πολύ ωραία φαγητά.

ΕΚ: Ναι, ναι, έχετε.

Άσμα: Ξέρεις, κάτι είναι παντού. Αρκεί να έχεις όρεξη και διάθεση να μάθεις.

ΕΚ: Και να θέλεις.

Άσμα: Αυτό.

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Και τελευταία ερώτηση. Με τη γειτονιά σου;

Άσμα: Μια χαρά. Ειδικά ήμουν στην παλιά γειτονιά μας, δηλαδή μια χαρά.

Ειδικά μια κυρία και τώρα μου λέει μου λείπεις πολύ, αχ ήσουν εδώ και αυτά.

Και ήταν Ελληνίδα και μου λέει ένιωθα ασφάλεια όταν ήσουν εδώ. Και μια κυρία από εδώ. Μια χαρά. Τώρα στα καινούρια, εεε, είναι λίγο παράξενοι. Είδα λίγο, η αλήθεια, εεε, κάτι που δε μ' άρεσε. [βήχει] Μάλλον που μάθανε ότι είμαι μουσουλμάνα, δεν ξέρω. Που εγώ μιλάω, δεν... εεε... Έχουμε έναν γείτονά ο οποίος ότι είναι... γκέι.

ΕΚ: Αχά.

Άσμα: Ναι. Και, εεε, λε... κάνει διάφορα, οπότε το δωμάτιο που είναι εκεί στην πλευρά του, δεν κοιμόμαστε εκεί τώρα γιατί ακουγόταν σαν να είναι μαζί μας και δε σέβεται ότι έχουμε παιδιά μικρά και τα λοιπά.

ΕΚ: Ναι, ναι.

Άσμα: Δε μου αρέσει εκεί που είμαι τώρα. Μακάρι, ευχήσου μαζί μου, ο Θεός να βάλει χέρι, μακάρι

ΕΚ: Μακάρι, μακάρι.

Άσμα: Μακάρι για να γυρίσω στην παλιά μου γειτονιά, που ψάχνω τώρα σπίτι μακάρι και έχω ήδη μιλήσει. Μακάρι, μακάρι, ο Θεός να βάλει χέρι. Αν θα πουν ναι, σαν να έχω πάρει ελληνική ταυτότητα.

ΕΚ: Εντάξει [γέλια]

Άσμα: Αλήθεια!

ΕΚ: Τόσο πολύ;

Άσμα: Τόσο πολύ!

ΕΚ: Πού είναι; Θα ρωτήσω πού είναι η παλιά γειτονιά.

Άσμα: Εεε... Παλιά λίγο Πατησίων πιο πολύ. Ε, τώρα Κυψέλη πάνω. Πάλι Κυψέλη, απλά μπρος, εεε, εκεί που είναι η Ζάρα και τα λοιπά και, εεε, η εφορία.

ΕΚ: Δεν ξέρω ακριβώς, αλλά εκεί Κυψέλη.

Άσμα: Εκεί, Κυψέλη, απλά προς Πατησίων και τα λοιπά. Όχι τώρα πάνω πάνω στην ανηφόρα και τα λοιπά. Δεν μ' αρέσει εκεί.

ΕΚ: Εντάξει.

Άσμα: Στην παλιά μου γειτονιά μακάρι να βρω πάλι αυτό το σπίτι που σου λέω.

ΕΚ: Σου το εύχομαι.

Άσμα: Μακάρι. Ευχαριστώ.

ΕΚ: Και σε ευχαριστώ πάρα πολύ για αυτήν την τέλεια συνέντευξη.

Άσμα: Τίποτα. Εγώ ευχαριστώ. Αλήθεια. Μου άρεσε πάρα πολύ. Και οι ερωτήσεις. Και πώς... Ελπίζω να είσαι κι εσύ δηλαδή

ΕΚ: Ηηη... Καταπληκτικό. Ήτανε καταπληκτικό. Σε ευχαριστώ πάρα πολύ.

Interviewee: Name withheld (labeled as “Σαμίρα”)

Interviewer: Eleni Kokaraki (labeled as “ΕΚ”)

Cultural mediator: Leila Gouider (labeled as “ΛΓ”)

Date of Interview: 2/7/2024

Location of Interview: Pyxida

Names of family members and friends have also been withheld.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Είμαστε έτοιμες. Λοιπόν, κατ' αρχήν ευχαριστώ. ΟΚ, εεε, πόσων ετών είσαι Σαμίρα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: 42 χρονών.

ΕΚ: Από που κατάγεσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Αίγυπτο.

ΕΚ: Πόσα χρόνια είσαι στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ένα χρόνο.

ΕΚ: Είσαι παντρεμένη;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: Έχεις παιδιά?

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Έχει δύο παιδάκια, Μ... και Φ...

ΕΚ: Ωραία. Μπορείς να μου πεις μερικά πράγματα για τη μόρφωσή σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: ΟΚ. Έχει κάνει δημοτικό όπως εδώ έξι χρόνια, μετά γυμνάσιο, μετά λύκειο και μέχρι εκεί. Οπότε λύκειο.

ΕΚ: Μια χαρά. Εεε. Πώς θα περιέγραφες τον εαυτό σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Ότι είναι πάρα πολύ ευχαριστημένη που είναι εδώ και έχει έρθει εδώ γιατί βρίσκεται ο άντρας της εδώ πριν η ίδια οπότε είναι πάρα πολύ χαρούμενη που είναι εδώ με τα παιδιά της, με τον άντρα της και γενικά ότι βρίσκεται εδώ. Η ερώτησή ήταν μόνο

ΕΚ: Αν μπορεί να περιγράψει τον εαυτό της

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Τι θα έλεγε; Ότι είναι ξέρω γώ υπομονετική, εεε, κάτι τέτοιο. Αλλά, ναι, δεν το λένε

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ότι είναι μια κυρία που δηλαδή του αρέσει πολύ να δουλεύει, δηλαδή να έχει δουλειά. Να...Ας πούμε ήρθε εδώ στην Ελλάδα παρόλο ότι έχει έρθει τώρα, δεν έχει ούτε ένα χρόνο περίπου εδώ και πολύ θέλει να βρει δουλειά, να δουλεύει να

βοηθήσει τον άλλο και τα λοιπά. Και τώρα δηλαδή η Μις Ελένη, η καθηγήτρια αυτό βοηθάει να μάθει τα ελληνικά

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Είναι πολύ υπομονετική, δηλαδή έχει υπομονή, μπορεί να, να έχει δηλαδή με τους ανθρώπους και να κάνει υπομονή, είναι πολύ κοινωνική και θέλει πολύ δηλαδή να είναι με τους ανθρώπους, δηλαδή να μην είναι μόνη της και τα λοιπά

ΕΚ: Είναι και πολύ ευγενική πες της, ευγενική είναι.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Να είσαι καλά. Αγάπη μου, αγάπη μου, να είσαι καλά.

ΕΚ: Χαμπίμπ [γέλια]

ΛΓ: Χαμπίμπ

ΕΚ: Εεε, εργάζεσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Αυτό που έχω αναφέρει και πριν λίγο, ότι μόλις άρχιζα να μάθω τα ελληνικά και τα λοιπά, μόλις όμως θα μάθω τα ελληνικά, θα ξεκινήσω να ψάχνω για δουλειά.

ΕΚ: Στην Αίγυπτο, εργαζόσουν;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Ναι, όπως λέμε, είχε ας πούμε σαν μικρό μαγαζί, δηλαδή ξέρεις τι δουλειά έκανε; έραβε τα ρούχα, δηλαδή ραπτομηχανή πως να σου πω ακριβώς

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι

ΛΓ: Βοήθησε τον εαυτό της δηλαδή

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Μέχρι που αποφάσισε να 'ρθει εδώ, οπότε μέχρι εκεί.

ΕΚ: Businesswoman

ΛΓ: [γέλια]

Σαμίρα: Ευχαριστώ

ΕΚ: Αλήθεια είναι. Εεε, ΟΚ, ο άντρας σου δουλεύει;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Ο άντρας της βέβαια εδώ είναι τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα και η δουλειά του ωςμπογιατζής, πως να σου πω, βάφει και κάνει τέτοιες δουλειές.

ΕΚ: Καλλιτέχνης, αυτό είναι αλήθεια.

ΛΓ: Ακριβώς

ΕΚ: ΟΚ, εεε, μπορείς να μου πεις κάποια πράγματα για την προσωπική σου οικονομική κατάσταση;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Λοιπόν, οικονομικά, λέει, δόξα τω θεώ, και λέει, ειλικρινά; Λέω ναι ειλικρινά.

ΕΚ: [γέλια]

ΛΓ: Στην Αίγυπτο κάπου ήτανε, ξέρεις, αλλά εδώ είναι λίγο δύσκολα, δηλαδή με τα παιδιά, με το σπίτι, με αυτό, με το ένα, με το άλλο, οπότε αυτό

ΕΚ: Μμμ. Για όλους είναι δύσκολό, πες της, στην Ελλάδα.

ΛΓ: [αραβικά]

[...]

ΛΓ: [χαμηλόφωνα] Μη, ντρέπεται

ΕΚ: Α, ναι, ναι, καθόλου, ωραία, ποια η [...] αν θέλει να της λέω κι εγώ, να της λέω κι εγώ. Εεε, και για μένα είναι δύσκολη η ζωή στην Ελλάδα. Το κόστος ζωής μου φαίνεται πολύ ακριβό. Εσένα πώς σου φαίνεται;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: Ειλικρινά ότι είναι πολύ δύσκολα. Λέει, ας πούμε, ξανά να σου πω ότι στην Αίγυπτο δηλαδή κάτι μπορούσε να δηλαδή να κάνει, και έκανε δηλαδή αρκετά, όπως λέει, οπότε ήτανε πιο πολύ καλύτερα [βήχει]. Δεν είναι ουάου όπως λέμε

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: αλλά ήτανε λίγο καλύτερα αλλά εδώ θέλει πολύ να βοηθήσει τα παιδιά της, τον άντρα της, και τα λοιπά, αλλά ξέρεις η μεγάλη δυσκολία εδώ στην Ελλάδα είναι η γλώσσα

ΕΚ: Η γλώσσα

ΛΓ: Και μετά ναι θα δει. Απλά στο μέλλον θα δουλεύει, θα έχω δουλειά λέει, θα είναι καλύτερα.

ΕΚ: Εννοείται, φυσικά, δεν το συζητώ. Ωραία, πάμε στην οικογένεια. Εεε. Θέλεις να μου πεις κάποια πράγματα για την οικογένεια; Τι κάνετε μαζί, τι δραστηριότητες κάνετε;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: {αραβικά, γέλια}

ΛΓ: Ξέρεις τι είναι «κουτσίνα»;

ΕΚ: Όχι

ΛΓ: Χαρτιά είναι

Σαμίρα: {αραβικά}

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Λοιπόν. Λέει ότι ξυπνάνε το πρωί κανονικά, κάνουν την προσευχή, ξέρεις τι είναι η προσευχή;

ΕΚ: Ναι, ναι.

ΛΓ: Μετά λέει ετοιμάζω το πρωινό, τρώνε μαζί, φεύγει ο άντρας της στη δουλειά, μένει κι η ίδια και τα παιδιά της στο σπίτι, φτιάχνουν βέβαια το σπίτι, ετοιμάζουν δηλαδή το σπίτι γενικά, μετά ετοιμάζει το μεσημεριανό, περιμένει τον άντρα της να έρθει, κάνουνε κάτι βέβαια τα παιδιά, μετά ξανά μαζί, τρώνε το μεσημεριανό, βέβαια θέλει ξεκούραση ο άντρας της γιατί ήρθε μετά απ' τη δουλειά, ξεκουράζεται και μετά φεύγουνε, δηλαδή βγαίνουν έξω. Πηγαίνουν στην πλατεία, ή Βικτωρία όπως έχω πει ή κάπου αλλού. Θέλει λέει να [??] έξω γιατί πάχυνε, άκου εκεί!

ΕΚ: Α [γέλια]

ΛΓ: [γέλια] Εδώ εγώ δε θα πω τίποτα.

ΕΚ: [βήχει] Πες της ότι εγώ, από το, από πέρσι, το καλοκαίρι, έχω βάλει έξι κιλά.

ΛΓ: {αραβικά, γέλια} Εγώ δε θα πω τίποτα.

Σαμίρα: {αραβικά, γέλια}

ΛΓ: [αραβικά, γέλια] Εγώ θύμωσα, θα φύγω [γέλια]

ΕΚ: [γέλια]

Σαμίρα [γέλια]

ΕΚ: Δεν πειράζει Σαμίρα, ΟΚ, ωραίες είμαστε, κούκλες!

ΛΓ: Όλα καλά. [αραβικά]

ΕΚ: [γέλια] Λοιπόν, τώρα θα τη ρωτήσω πώς πιστεύει ότι τη βλέπουν ο άντρας της και τα παιδιά της. Τι γνώμη πιστεύει αυτή ότι έχουν γι' αυτήν;

ΛΓ: Τι γνώμη πιστεύει αυτή για τον άντρα της και τα παιδιά της ότι τη βλέπουνε δηλαδή

ΕΚ: Αυτή δηλαδή τι πιστεύει ότι θεωρεί ο άντρας της

ΛΓ: Τι γνώμη έχουνε

ΕΚ: Τι γνώμη έχουνε γι' αυτήν ο άντρας της και τα παιδιά της

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει ειλικρινά; Λέω ειλικρινά. Λέει από τότε που ήρθε εδώ ότι έχει πάρα πολύ νεύρα. [γέλια] Οπότε τη βλέπουν νευρική τώρα προς το παρόν. Και του λέω δηλαδή τι σου λένε δηλαδή νευρική μαμά όπως αυτό μου λέει ναι

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: [γέλια] ΟΚ, έχεις δικαίωμα. No problem. ΟΚ, λοιπόν μου είπες πριν πώς περνάς τη μέρα σου. Σε σχέση με το πώς περνούσες τη μέρα σου στην Αίγυπτο, ποιες διαφορές υπάρχουν;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Εκεί, δηλαδή, τι να σου πω, δεν υπάρχει δηλαδή καμία σχέση πώς να σου πω. Γιατί εκεί έχει οικογένειά της, έχει τη μητέρα της, έχει τα αδέρφια, δεν είχε καν χρόνο δηλαδή να μείνει στο σπίτι της γιατί πάει παντού. Οπότε λέει περνάει η μέρα [αραβικά]

Σαμίρα: Ω

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εδώ, τι κάνεις τον ελεύθερο χρόνο σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Η δηλαδή διαβάζει αυτό που έχει κάνει εδώ δηλαδή τα γράμματα, δηλαδή τα ελληνικά, θέλει να μάθει ελληνική γλώσσα, να κάνει δηλαδή ασκήσεις και τα λοιπά ή με τα παιδιά, ξέρεις

ΕΚ: [γέλια] Μπράβο, Σαμίρα, μπράβο, μπράβο. Πώς σου αρέσει να διασκεδάσεις;

ΛΓ: [αραβικά] όταν λέμε διασκεδάσει δηλαδή πως

ΕΚ: Ναι, να κάνει κάτι διαφορετικό, έτσι για να περάσει καλά.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, λέει ότι βέβαια το καλύτερο αυτό που κάνει είναι ότι να περάσει καλά και όμορφα με τον άντρα της και τα παιδιά της.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και λέει βγαίνουνε βέβαια, πάνε ας πούμε, Μοναστηράκι, Σύνταγμα, έχουνε πάει και θάλασσα, και λέει έχουνε πάει Καλαμακίου. Καλαμακίου το λέω δεν σε είχα [γέλια]

ΕΚ: [γέλια]

ΛΓ: Έχουνε πάει και θάλασσα, και πρώτη φορά δηλαδή. Αυτό πρώτο μπανάκι μπορώ να πω.

ΕΚ: Πώς τους φάνηκε; Τους άρεσε; Πώς τους φάνηκε η παραλία στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πάρα πολύ ωραία [γέλια]

ΕΚ: Ωραία η θάλασσα;

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Ναι, ε; [γέλια] καλά είναι. Κι εμένα μου αρέσει η θάλασσα.

ΛΓ: [αραβικά, γέλια]

ΕΚ: Εεε, λοιπόν, ωραία. Θα ήθελες να μου μιλήσεις για τους φίλους σου γενικά;

ΛΓ: ΟΚ [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Εδώ ή στην Αίγυπτο;

ΕΚ: Και τα δύο.

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: Πρώτα να μου πει εδώ άμα θέλει και μετά στην Αίγυπτο. Όπως θέλει.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Εδώ ακόμη δεν έχει δηλαδή φίλους και τα λοιπά λόγω πρώτα απ' όλα γιατί έχει βάλει σκοπό τη γλώσσα δηλαδή

ΕΚ: Μμμ.

ΛΓ: Οπότε, δεν έχει φίλους ή φίλες τέλος πάντων [βήχει] Στην Αίγυπτο λέει, βέβαια. Από τα παιδικά μου χρόνια, απ' το σχολείο, εκεί στη γειτονιά, πώς να σου πω; Εεε, είναι, είναι αλλιώς λέει εκεί τα πράγματα.

ΕΚ: Εννοείται, εννοείται. Επικοινωνείς με τους φίλους σου στην Αίγυπτο;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, στο WhatsApp, ξέρεις.

ΕΚ: WhatsApp [γέλια] Ξέρω, ξέρω. Εεε. Στην Ελλάδα θα ήθελες να κάνεις φίλους;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, θέλω πολύ να έχω φίλους και τα λοιπά. Και θέλω, γιατί όχι. Και μου αρέσει πολύ να έχω φίλους επίσης. Και μου αρέσει η Ελλάδα. Και ο κόσμος εδώ. Είναι πολύ, λέει, ευγενικός. Πώς να σου πω, ευγενικοί άνθρωποι.

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Καλοσύνη έχουν.

ΕΚ: Ευχαριστούμε [γέλια]. Αλήθεια λέει τώρα ή

ΛΓ: Ναι, όχι, όχι, αλήθεια. [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Εντάξει [γέλια] Σουκράν

Σαμίρα: Άφουαν

ΕΚ: [γέλια] ΟΚ. Είπε ήδη κάποια πράγματα αλλά τι γνώμη έχεις την ελληνική κοινωνία και για τους Έλληνες έτσι γενικά, πιο αναλυτικά.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Η αλήθεια ότι μου αρέσει πάρα πολύ

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτα από όλα είναι πάρα πολύ οργανωμένοι, λέει, και πάρα πολλή καθαριότητα λέει εδώ στην Ελλάδα.

ΕΚ: ΟΚ [γέλια]

ΛΓ: Ωραία. Είναι πάρα πολύ καλοί άνθρωποι, λέει, και έχουνε, ξέρεις τι, λέει πίστη. Και όταν ο άνθρωπος έχει πίστη και πιστεύει το θεό, είναι πολύ τρυφερός και καλός. Οπότε αυτό έχει γνώμη για την Ελλάδα.

[χτυπάει το τηλέφωνο, η Σαμίρα μιλάει για μερικά δευτερόλεπτα]

ΕΚ: ΟΚ, Εσύ βλέπω δεν συμφωνείς πολύ, αλλά ΟΚ. Πιστεύεις ότι εεε, μάλλον όχι.

Πώς πιστεύεις ότι σε βλέπουν οι Έλληνες.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: [γέλια] Εδώ, πρέπει αλήθεια λέει, ε, [??] ευλικρινά, εγώ το ρώτησα, πολύ καλή και γλυκούλα.

ΕΚ: Ναι [γέλια] και πολύ όμορφη

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: Σουκράν. Σουκράν. Ευχαριστώ [γέλια].

ΕΚ: Άφουαν. Άφουαν. Παρακαλώ [γέλια].

ΛΓ: Η Ελένη αραμπί [γέλια] Μπράβο.

ΕΚ: Πιστεύεις ότι έχεις δικαιώματα στην Ελλάδα όπως και οι Έλληνες; Ποια δικαιώματα είναι αυτά;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, έχει καταλάβει ότι εδώ πρώτα από όλα σέβονται πάρα πολύ γυναίκα. Και έχει γυναίκες δηλαδή έχουν εδώ δικαιώματα δηλαδή για τα πάντα, οπότε εγώ βλέπω ότι κι εγώ έχω δικαιώματα όπως εδώ οι Έλληνες.

ΕΚ: Μμμ. Ωραία, ωραία. Κάποια δικαιώματα που ξέρει ότι έχει;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Συγκεκριμένα, ας πούμε.

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Να το εξηγήσω.

ΕΚ: Ναι, θα έλεγα για παράδειγμα, ας πούμε ότι έχει δικαίωμα να μάθει τη γλώσσα. Να έρθει εδώ και να προσπαθήσουμε να μάθει ελληνικά. Αν ξέρει να έχει άλλα δικαιώματα που έχει μάθει.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Παράδειγμα λέει, πρώτα απ' όλα έχουνε κάνει δηλαδή εμβόλια εδώ έχω κάνει εμβόλια εδώ στα παιδιά μου όπως τα άλλα παιδιά εδώ στην Ελλάδα. Όταν θέλω να πάω, όταν χρειάζεται να πάω με ένα παιδί στο νοσοκομείο πηγαίνω. Μόνο δείχνω την κάρτα μου και κάνω αυτό που πρέπει για το παιδί μου. Εεε. Έχω έρθει εδώ στο σχολείο που είναι πολύ κοντά στο σπίτι μου και έχω δικαίωμα να μάθω δηλαδή ελληνική γλώσσα ας πούμε που είμαι εδώ στην Ελλάδα.

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Το ξέχασα, εκπαίδευση, εεε, νοσοκομεία δηλαδή, ελληνικά, υγεία, και...

ΕΚ: Αυτά. Μια χαρά. Είναι ευχαριστημένη, είσαι ευχαριστημένη με τα δικαιώματα που έχεις εδώ;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, βέβαια.

Σαμίρα: Ναι, ναι

ΕΚ: Ναι, [γέλια] μπράβο Σαμίρα [επειδή μίλησε ελληνικά] Ναι, όχι έτσι κι έτσι ε;

Σαμίρα: Ναι, ναι

ΕΚ: Πιστεύεις ότι

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Αυτό το μόνο που θέλει εδώ έτσι κάτι να γίνει και να πάρει άδεια διαμονής για να κατέβει να δει οικογένειά της.

ΕΚ: Μακάρι. Μακάρι. Το εύχομαι. Το εύχομαι πραγματικά. Θα πάρει, να έχει πίστη.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εεε. Πιστεύεις ότι εσύ έχεις κάποιες ευθύνες απέναντι στους Έλληνες.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτα απ' όλα λέει, έχω μάθει αρκετά λέει από εδώ και όπως κι εγώ δηλαδή έχουνε δηλαδή έχουνε δηλαδή σεβασμό απέναντί μου κι εγώ πρέπει να σέβομαι ο άλλος. Οπότε, ο σεβασμός και όσο είναι οργανωμένα και ο άλλος πρέπει να είμαι κι εγώ και όπως είναι ας πούμε και ένα μέρος καθαρό πρέπει κι εγώ να σέβομαι το μέρος και να είμαι καθαρός οπότε δηλαδή πρέπει να σέβομαι όλες οι κανόνες, είτε εγώ είτε οι [...]

ΕΚ: Αλήθεια. Εεε. Υπάρχουν διαφορές που βλέπεις ανάμεσα στην ελληνική κοινωνία και στην κοινωνία στην Αίγυπτο;

ΛΓ: Εεε. Ξαναπές. Μπορείς να μου πεις ξανά;

ΕΚ: Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις κοινωνίες; Δηλαδή στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Η αλήθεια ότι η Αίγυπτος είναι η χώρα μου, είναι δηλαδή η ψυχή μου ας πούμε όπως λένε εκεί βρίσκεται η οικογένειά μου, εκεί βρίσκονται οι φίλοι μου, εκεί βρίσκεται δηλαδή όλα αυτά που μου αρέσει. Αλλά, υπάρχει μεγάλη διαφορά. Εδώ ας πούμε μου αρέσει πολύ η καθαριότητα, μου αρέσει πολύ που είναι οργανωμένοι. Μου αρέσει κι άλλα πράγματα που δεν έχουμε εκεί, εκεί στη χώρα μας.

ΕΚ: Όπως; Ποια πράγματα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Είναι πολύ προχωρημένη σαν χώρα

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Και νιώθω ότι θα είναι καλύτερη η ζωή τους, καλύτερο μέλλον αν είναι σωστό δηλαδή για τα παιδιά.

ΕΚ: Για τα παιδιά.

ΛΓ: Ναι, αυτό.

ΕΚ: Ωραία, μετά θα μου πει για τα πώς το βλέπει αυτό.

ΛΓ: Μμμ

ΕΚ: Εεε, ωραία. Μου έχει πει ήδη πως νιώθει για την Αίγυπτο. Υπάρχουν κάποιες παραδόσεις από την Αίγυπτο που τις τηρείς και εδώ, στην Ελλάδα;

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ας πούμε, παράδειγμα, έχουμε γιορτές, και εγώ δηλαδή θέλω πολύ αυτές τις γιορτές. Λέει ξυπνάω ας πούμε το πρωί και όπως κάνω και στη χώρα μου δηλαδή ξυπνάω και πάνε στο τζαμί, ξέρεις, για να προσευχηθεί

ΕΚ: Α, ναι, ναι, ναι

ΛΓ: Και εδώ το ίδιο, λέει. Δηλαδή ξυπνάω το πρωί, κάνουν την προσευχή και τα λοιπά. Και μετά πάνε συνεχίζουν στο τζαμί. Αλλά ξέχασε ποια περιοχή. Κι εγώ δηλαδή δεν το ξέρω. Εγώ θυμάμαι Ηλιούπολη αλλά

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Πολύ χαίρομαι που έχει τζαμί.

ΛΓ: Ναι και πάνε εκεί, ναι πιστεύεις; Υπάρχει για γυναίκες και για τους άντρες

ΕΚ: Α, ξεχωριστό είναι το τζαμί;

ΛΓ: Ναι, ναι, ναι.

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ακριβώς έτσι. Ξεχωριστό, βέβαια, έτσι είναι.

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Είναι σε άλλες περιοχές ή είναι μαζί και

ΛΓ: Τζαμί εννοείς ή το

ΕΚ: Το τζαμί, ναι

ΛΓ: [βήχει, αραβικά] Δεν έχω καταλάβει ερώτησή σου

ΕΚ: Σε άλλη περιοχή είναι το τζαμί που πάνε οι γυναίκες και σε άλλη

ΛΓ: Μαζί, μαζί

ΕΚ: Α μαζί

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Είναι ξέρεις, εκτός που είναι σαν εκκλησία έτσι μέσα δηλαδή τζαμί και τα λοιπά αλλά υπάρχει μεγάλη αυλή γιατί πάνε πάρα πολύ κόσμος και είναι οι γυναίκες από δω και οι άντρες από κει

ΕΚ: Και οι άντρες από κει.

ΛΓ: Έτσι έτσι

ΕΚ: Ωραία. Πολύ χαίρομαι. Εεε, ΟΚ, πώς γιορτάζεις το Eid al-Fitr και...

ΛΓ: Να κάνουμε λίγο παύση γιατί θέλω να χτυπήσω την κάρτα μου...

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι.

[σύντομη διακοπή ηχογράφησης]

ΕΚ: Εεε, ΟΚ, ωραία. Άρα πώς γιορτάζετε τις γιο, το Εϊντ αλ Φιτρ και το άλλο Εϊντ, τις γιορτές; Τι κάνετε;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Λέει, Ραμαζάνι, ξεχωριστό, πώς να σου πω, μήνα

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Δηλαδή, Ραμαζάνι, ξέρεις, και ω και πάλι δεν, δηλαδή δεν προλαβαίνεις να κάνεις αυτό που γλυκά, αλμυρά, χυμούς, κτλ.

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Γιατί χαιρόμαστε, ένα μήνα είναι το χρόνο οπότε, είναι μεγάλη μας χαρά.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Λοιπόν, όπως είπαμε Ραμαζάνι είναι ένα μήνα το χρόνο και τα λοιπά, ετοιμάζουμε το φαγητό, ετοιμάζουμε το τραπέζι, μαζεύονται όλοι σαν οικογένεια, τρώνε μαζί και τα λοιπά. Έτσι είναι κάθε μέρα, γιατί είναι 30 μέρες. Την ημέρα βέβαια Εϊντ αλ Φιτρ ξυπνάνε νωρίς, κάνουν την προσευχή τους κτλ., και πάνε στο τζαμί για να κάνουνε ναι εκεί προσευχή πάλι και μετά όταν βγαίνουν πηγαίνουν δηλαδή ή κάνουν βόλτα ή παίρνουν το τρένο, δηλαδή παντού πάνε, ή Σύνταγμα, δηλαδή βγαίνουν εκείνη την ημέρα έχουν χαρές, είναι χαρά, είναι κάτι άλλο.

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Λοιπόν, ξέρεις, Εϊντ αλ Φιτρ έχουμε διάφορα γλυκά, κέικ, πίτες, γλυκά, σοκολάτες κτλ., και όλα αυτά, ξέρεις βέβαια, δεν παχαίνουνε [γέλια]

ΕΚ: [γέλια] Ούτε αυτά παχαίνουν, να τα φάτε [εννοεί τα γλυκά που πρόσφερε ως ένδειξη ευχαριστίας στη Σαμίρα για τη συμμετοχή της στην έρευνα] Πολύ ωραία.

ΛΓ: Ναι. Οουου!

ΕΚ: Στο τζαμί έχετε γνωρίσει άλλους από την Αίγυπτο ή από άλλες αραβικές χώρες, έτσι, γνωρίζετε κόσμο;

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει Εϊντ αλ Φιτρ, ξέρεις, είναι κάτι άλλο. Όταν λέει έχει πάρα πολύ κόσμο απ' την Αίγυπτο και να μη γνωρίζεις τον άλλο, λες ότι Χρόνια Πολλά, χαιρετάς τον άλλο και τα λοιπά. Είναι μεγάλη λέει χαρά. Και επίσης ήτανε, έτυχε να έχει λαϊκή στην Αττική και τα λοιπά και βλέπω όλες οι γυναίκες έτσι με μαντήλι και τα λοιπά και λέω Χρόνια Πολλά, Χρόνια Πολλά, ξέρεις από τόση χαρά που έχει [γέλια]

ΕΚ: [γέλια] Που βλέπει τις γυναίκες ε; Δεν έχετε έτσι κάποιο σύλλογο, κάτι που να μπορούν να βρεθούνε γυναίκες από την ίδια χώρα ή κάπως έτσι;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Σίγουρα έχει, αλλά ακόμη δε γνωρίζει πού και πώς αλλά σίγουρα έχει λέει

ΛΓ: Θα ήθελες να πας;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, αμέ, βέβαια [γέλια]

ΕΚ: Να το ψάξουμε, να μάθουμε. Ωραία, ΟΚ. Εεε.

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Φέτος λέει ας πούμε, λέει, το άλλο Εϊντ που Πάσχα είναι δικιά μας αλλά λέμε εμείς Εϊντ αλ Αντχά κάθε χώρα πώς το λέει βέβαια αλλά που σφάζουνε αρνί και τα λοιπά και λέει η πρώτη φέτος που μου είπε Χρόνια Πολλά είσαι εσύ (εννοεί την ΕΚ)

ΕΚ: Ιντ Μουμπάρακ

Σαμίρα: Εϊντ Μουμπάρακ

ΕΚ: [γέλια] Ιντ Μουμπάρακ

Σαμίρα: [γέλια]

ΛΓ: Και λέει πως το έμαθε;

ΕΚ: Από τους μαθητές πες της, οι μαθητές, έχω κι άλλους μαθητές

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Ναι, ναι και μου είπαν ότι η ευχή είναι Εϊντ Μουμπάρακ

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πολύ χάρηκε λέει, πολύ χάρηκε λέει που είπες Εϊντ Μουμπάρακ, Χρόνια Πολλά

ΕΚ: ΟΚ, πολύ χαίρομαι που χαρήκατε λοιπόν και χαίρομαι που μπορείτε και να το γιορτάσετε και που έχετε και το τζαμί

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ήτανε πάρα πολύ ευχαριστημένη εκείνη τη μέρα και μου λέει μακάρι κι εσύ να έρθεις μια μέρα και του λέω ινσαλά

ΕΚ: [γέλια] ΟΚ, εεε, η γειτονιά σου πώς σου φαίνεται;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, δεν έχει πολλή επαφή μαζί τους αλλά ο καθένας λέει ασχολείται με τον εαυτό του. Το μόνο μια κυρία ηλικιωμένη γιατί γνωρίζει τον άντρα της από παλιά και όταν ήρθε λέει χάρηκε πάρα πολύ και ήρθε και αγκάλιαζε και κυρία Σαμίρα και τα παιδιά του και χάρηκε πολύ που ήρθανε εδώ. Με αυτήν λέει

ΕΚ: Με αυτήν. Γενικά το έχουμε εμείς εδώ όμως. Μεταξύ μας οι γείτονες συνήθως δεν γνωρίζονται. Να το ξέρει αυτό ότι το έχουμε αυτό το κακό.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Με αυτή την κυρία περνάτε, βρίσκεστε έτσι, συναντιέστε?

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Την είχε συναντήσει εκεί στην πολυκατοικία, εκεί δηλαδή είχανε κάνει μια φορά.

Από εκεί και πέρα δεν

ΕΚ: Μέχρι εκεί, ΟΚ. Πιστεύεις ότι είναι εύκολο να κάνεις φίλους από την Ελλάδα; Έλληνες δηλαδή.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, μακάρι, λέει, αλλά να μάθει γλώσσα πρώτα [γέλια].

ΕΚ: [Γέλια] Σωστά, σωστά. Ξέρεις κάποια πράγματα για την Ελλάδα, είτε για την ιστορία, τον πολιτισμό ή θα ήθελες να μάθεις κάποια πράγματα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει ότι αυτό που ξέρει ότι είναι από παλιά δηλαδή το πιο, πώς να στο πω στα ελληνικά, το πιο αρχαίο

ΕΚ: Αρχαίο, ναι

ΛΓ: Αρχαίο, είναι το πρώτο δηλαδή εδώ στην Ελλάδα. Κατά τ' άλλα ξέρει ότι είναι πάρα πολύ προχωρημένη. Εκτός απ' αυτό δεν ξέρει τίποτα, αλλά θέλει να μάθει.

ΕΚ: [γέλια] Εντάξει, κι εγώ θέλω να μάθω για την Αίγυπτο, πες της.

ΛΓ: Και για την Τυνησία.

ΕΚ: Και για την Τυνησία, εννοείται, εννοείται. Και να πάω.

ΛΓ: Μακάρι! Για πλάκα αυτό. [Αραβικά, γέλια]

ΕΚ: [γέλια] ΟΚ. Ωραία, σε μουσείο έχεις πάει, θα ήθελες να πας στο μουσείο της Ακρόπολης, ας πούμε, που είναι πολύ εντυπωσιακό έτσι, είναι πολύ ωραίο, θα τους αρέσει, πιστεύω.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Δεν έχει πάει ακόμα αλλά θέλει να πάει.

ΕΚ: Εντάξει. Μαζί θα πάμε.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Ωραία, πες μου τι σου αρέσει πιο πολύ από τη ζωή εδώ. Και προηγουμένως κάτι μου είπε για τις γυναίκες, ότι εδώ τις σέβονται. Να μου πει και τι εννοεί.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Εδώ βλέπει τα πράγματα αλλιώς, καλύτερα δηλαδή όταν σκέφτεται για τη χώρα της είναι κάτι άλλο. Πρώτα απ' όλα είναι πάρα πολύ προχωρημένη, όπως είπε, γενικά. Ας πούμε, λέει, εδώ για τα μέσα, ας πούμε τρένο όταν λένε ότι 10 λεπτά έρχεται, έρχεται λέει. Καμία σχέση αλλού, λέει ότι βλέπει όλα τα πράγματα είναι μορφωμένος κόσμος δηλαδή και βλέπει η ίδια, η ίδια ότι είναι καλύτερα εδώ για τα παιδιά της, οπότε

ΕΚ: Οπότε, της αρέσει πιο πολύ εδώ. Θα ήθελες να γίνεις Ελληνίδα πολίτης. Να πάρεις την ελληνική ιθαγένεια, δηλαδή την ελληνική ταυτότητα.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Μου αρέσει ότι η υπηκοότητά μου είναι από την Αίγυπτο, δηλαδή από εκεί είμαι. Θα ήθελα πολύ να έχω άδεια διαμονής εδώ στην Ελλάδα. Υπηκοότητα όχι και πολύ, θέλω να είμαι όπως είμαι.

ΕΚ: Όπως είναι, μια χαρά, μια χαρά. Δε θα ήθελες δηλαδή να μπορείς να ψηφίσεις; Έτσι τη ρωτάω τώρα.

ΛΓ: Ναι [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Εάν, έχει γνώμη, αν μπορεί, γιατί όχι λέει.

ΕΚ: Για να ψηφίζει πρέπει να πάρει την ιθαγένεια, γι' αυτό της το λέω, αλλά εντάξει.

ΛΓ: Ναι [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Θα δούμε για τους ξένους. Πες της όμως ότι εγώ ως πούμε πρέπει να ψηφίσω στην Κρήτη, και δεν πηγαίνω πάντα να ψηφίσω, που έχω την ιθαγένεια. Δηλαδή απλά ρωτάω για τυπικούς λόγους.

ΛΓ: Ναι [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: ΟΚ. Πάντως για τα δικαιώματα μου είτε ήδη ΟΚ, για τις δημόσιες υπηρεσίες μου είτε ήδη κάποια πράγματα για το σχολείο, για το νοσοκομείο και αυτά. Πώς αισθάνεται; Είναι ικανοποιημένη;

ΛΓ: Ναι [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: [γέλια] Λοιπόν, λέει ότι εδώ είναι πολύ ευχαριστημένη. Λέει ότι εδώ όταν πάω να πάρω ένα χαρτί, όταν πάω να κάνω κάτι, εκεί την ίδια στιγμή, στην ίδια υπηρεσία το κάνω, δε με στέλνουνε κάπου αλλού, οπότε γι' αυτό είναι ευχαριστημένη.

ΕΚ: Σημαντικό. Ε, στέλνουνε και εδώ αλλά εντάξει, μάλλον στην Αίγυπτο λίγο πιο

ΛΓ: [γέλια, αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Μπορεί λιγότερο από την Αίγυπτο. Πώς σου φαίνεται η προσαρμογή σου στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Μου επιτρέπετε, κάτι δεν έχω καταλάβει [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πώς τη βλέπει, τα βλέπει μια χαρά τα πράγματα. Επίσης, πάντα θέλει να διορθώνει, όχι τα ελαττώματα, αυτό που έχει κάνει, θέλει να γίνει καλύτερα, ως πούμε σαν γλώσσα, σαν θέλει να, να ξέρεις να κερδίζει κάτι, ως πούμε δηλαδή αυτό να το πιάσει να στο φέρει, ως πούμε δηλαδή στη χώρα της αυτό που έχει κάνει, εδώ στην Ελλάδα λέει αν θα πάει καλά λίγο οικονομικά, θα αγοράσει κάτι, αυτό που κάνουμε με τα χέρια τους εεε πώς το λένε

ΕΚ: Πλέξιμο

ΛΓ: Πλέξιμο, μπράβο, θα κάνει ως πούμε σαν κούνια για τα παιδιά, μπορεί να το κάνει με αυτό, με το πλέξιμο

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: Ναι, οπότε είδες που, αυτό ναι

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά, γέλια]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Λοιπόν, λέει, υπάρχει αυτό έτσι που είναι χοντρό

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Οπότε μπορεί να, δεν είναι μόνο για παιδιά

ΕΚ: Όχι

ΛΓ: Και για μας δηλαδή

ΕΚ: Βέβαια [γέλια]

ΛΓ: Εγώ λέω αποκλείεται [γέλια]

ΕΚ: [γέλια] Και για μας μια χαρά, εγώ συμφωνώ

ΛΓ: [αραβικά, γέλια]

Σαμίρα: [αραβικά, γέλια]

ΕΚ: Μια χαρά, τέλεια, δεν το συζητώ. Εεε, τι σου φαίνεται δύσκολο, εεε, στο να ζεις στην Ελλάδα, έτσι τώρα που έχεις, στην αρχή που ήρθες.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Τις πιο πολύ δύσκολες στιγμές όταν δε γνώριζε πουθενά να πάει και έτρεχε και έπρεπε να πάει στο νοσοκομείο δεν μπορούσε να εξηγήσει αυτό που έχει και αυτό που θέλει γιατί δεν ήξερε καν, δεν είχε μάθει καν για τις οργανώσεις ας πούμε που πρέπει καμιά φορά να έχεις και διερμηνέα μαζί σου εκεί. Μέχρι που αυτό ήτανε λέει πολύ δύσκολα πράγματα λέει. Αλλά τώρα που έμαθε τις οργανώσεις και τα λοιπά, μπόρεσε και δηλαδή έχει βρει τη λύση οπότε είναι καλύτερα τώρα. Αλλά ήτανε πάρα πολύ δύσκολα στην αρχή.

ΕΚ: Ναι, δύσκολα, η γλώσσα να υποθέσω, να μην ξέρεις τι να κάνεις, σε ποιον να μιλήσεις.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ακριβώς

ΕΚ: Ναι. Σαν οικογένεια τι θα έλεγες, τα παιδιά ας πούμε ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν; Ήδη είπε για το σχολείο.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Το μόνο λέει η αλήθεια είναι τα σχολεία. Γιατί έχουνε ζητήσει πάρα πολλά χαρτιά και ετοιμάζει ακόμα και δεν ξέρει καν αν θα το κάνει. Η εγγραφή που έχει που δεν έχει γίνει ακόμα, συγγνώμη, α, και αυτό που θα κάνουν ότι άντε πρέπει να πάει ας πούμε λέμε τώρα Γ' Λυκείου θα το πάνε τώρα στην Α'. Αυτό είναι πολύ δύσκολο, λέει το σύστημα είναι αλλιώς εδώ. Αυτό.

ΕΚ: Ναι, δυστυχώς, δυστυχώς. Αλλά να επιμείνεις, να επιμείνεις. Να μην

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Με τη βοήθεια λέει του Θεού θα προσπαθήσει να φέρει τα χαρτιά και θα κάνει αυτό.

ΕΚ: Ωραία, χαίρομαι. Αυτό με τη βοήθεια του Θεού, είναι Ινσαλά.

ΛΓ: Ινσαλά

ΕΚ: Ινσαλά, ΟΚ

ΛΓ: Και μασααλά, μασααλά είναι όπως λέτε εσείς εδώ φτου-φτου [γέλια]

ΕΚ: [γέλια] μασααλά, μασααλά. Εντάξει, Και ινσαλά, μακάρι, ας πούμε

ΛΓ: Εξαρτάται, εξαρτάται τι θες να πεις

ΕΚ: Ααα.

ΛΓ: Οπότε θα το κολλήσεις εκεί που πρέπει.

ΕΚ: Ωχ, αυτό δύσκολο για μένα, αλλά εντάξει.

ΛΓ: Εντάξει [γέλια] έχω μάθει εγώ τα ελληνικά

ΕΚ: Τι χρειάζεσαι για να νιώθεις σαν στο σπίτι σου στην Ελλάδα?

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Πώς ήταν η ερώτηση, συγγνώμη.

ΕΚ: Τι χρειάζεται, τι θα ήθελε να έχει, τι χρειάζεται για να νιώθει ότι είναι στην πατρίδα της, στο σπίτι της.

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει ευικρινά, η αλήθεια δηλαδή, ας πούμε λέει, πώς να περιγράψω, λέει, και μετά λέει ένα πουλάκι που είναι μέσα στο κλουβί και λοιπά, έτσι ακριβώς αυτή είναι τώρα, γιατί ακόμα είναι όπως λέμε δεμένη. Δεν έχει χαρτιά, δεν έχει τίποτα, και λέει [βήχει] αν θα είχα ας πούμε άδεια διαμονής και τα λοιπά, τουλάχιστον να πάει να

δεις οικογένειά της, να πάει κάπου αλλού και τα λοιπά, τότε θα ελευθερωθεί, δηλαδή θα έχει την ελευθερία της αλλά τώρα νιώθει ότι είναι σαν κλεισμένη στο κλουβί.

ΕΚ: Κλεισμένη, λίγο κλεισμένη, ναι. Για τα παιδιά σου τι θα ήθελες στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: [Βήχει] Πολύ θέλει να δει τα παιδιά της εδώ καλύτερα βέβαια και λέει ας πούμε το παιδί της ο Μ... θέλει πολύ να είναι ξέρεις τι θέλει να γίνει; Όχι πι [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πιλότος, μηχανικός, [??] λέει, πιστεύεις, παρότι είναι μικρός αλλά ξέρει με το παραμικρό στο αεροπλάνο αυτός τα ξέρει όλα

ΕΚ: Τα ξέρει

ΛΓ: Και θέλει πολύ δηλαδή να είναι μέσα σε αυτόν τον τομέα, σε αυτό το πλαίσιο, σε αυτόν τον κλάδο

ΕΚ: Πολύ ωραίος κλάδος. Θέλει ελληνικά. Ελληνικά και θα πάει

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Γιατί λέει, συγγνώμη, ξέχασα κάτι. Γιατί λέει ότι στη χώρα της [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Γιατί στη χώρα της όλα ξέρεις αυτά αν ξέρεις κάποιον, δηλαδή αν έχεις μέσα μπορούν να σε βάλουν να κάνεις τέτοια δηλαδή δουλειά με τέτοια πράγματα ενώ εδώ λέει έχω ελπίδα να μην είναι σαν τη χώρα μου και μόλις δηλαδή θα μάθει το παιδί, να πάει εκεί που θέλει.

ΕΚ: Να πάει, να πάει. Ναι, ναι, ναι. Μπορεί.

ΛΓ: Οπότε, αυτό. Συγγνώμη, το ξέχασα.

ΕΚ: Μπορεί, μπορεί να σπουδάσει. Για την κόρη σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Η κόρη σου τι θέλει και τη λέω πρόσεξε μη μου πεις ότι θέλει να γίνει γιατρός γιατί όλοι αυτοί ήταν το όνειρό τους στην Αραβία. Αυτό ήταν το όνειρο τους, να γίνουν γιατρός [ΕΚ γέλια] Και μου λέει, ξέρεις τι, θέλει να γίνει φυσιοθεραπεύτρια.

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: Και θυμήθηκα το πόδι σου

ΕΚ: Τέλεια, τέλεια, τέλεια. Φυσιοθεραπεύτρια, κάνω εγώ φυσιοθεραπεία τώρα και είναι πολύ σημαντικό, πολύ σπουδαίο και μακάρι να τα καταφέρει.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Πολύ στεναχωρήθηκε λέει για το πόδι σου και εύχομαι απ' την καρδιά να είσαι καλά και να γίνεις καλά και

ΕΚ: Θα γίνω, θα γίνω. Θα πάρει χρόνο, θέλει χρόνο γιατί ο μυς έχει πάθει μεγάλη ζημιά αλλά θα γίνω.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Θα έλεγες ότι αντιμετώπισες εσύ ή τα παιδιά έτσι αρνητική συμπεριφορά, διακρίσεις, επειδή είστε από άλλη χώρα;

ΛΓ: Μπορείς να μου πεις ξανά συγγνώμη.

ΕΚ: Αν έχει δει να της φέρονται, ας πούμε, κάπως διαφορετικά, επειδή είναι από άλλη χώρα. Ή τα παιδιά ή την ίδια, τον άντρα της

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Γενικά έχει ακούσει και έχει μάθει και από μια φίλη της ότι έχει ρατσισμό εδώ γενικά, όπως παντού. Αλλά λέει ας πούμε ότι της είχε πει μια φίλη της ότι μπορεί μια μέρα να είσαι στο δρόμο και να έρθει μία ξέρω εγώ ρατσίστρια και τα λοιπά και δε θέλει μια γυναίκα με χιτζάμπ, με μαντήλι και μπορεί να τραβήξει το μαντήλι. Λέει εγώ μέχρι τώρα δεν έχω δει κάτι, αλλά εντάξει, δεν, ναι αυτό.

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Κάτι τέτοιο, τόσο ακραίο, δε νομίζω.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Μια γνωστή λέει μου είπε, αλλά δεν το έχει ας πούμε αυτήν πειράξει.

ΕΚ: Ναι, εντάξει, δε νομίζω. Αλλά λίγο ίσως, ναι. Όπως όλες οι χώρες. Όλες οι χώρες φοβούνται νομίζω τους ξένους μέχρι ένα βαθμό πότε, πότε.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει, καλά στο μετρό, όταν περνάει δηλαδή, περνάει έτσι, βρέθηκε μια κυρία που κάνει έτσι δηλαδή την τσάντα, μαζεύει

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: Και λέει δε νιώθει αυτή ασφαλής και πάει μακριά απλά για να νιώθει αυτή ασφαλής δεν είναι κλέφτρα

ΕΚ: Όχι, πες της, ότι δεν είναι γι' αυτό. Όποιος και να 'ναι, κι εγώ να είμαι, το ίδιο θα κάνει η κυρία.

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Φοβούνται τους κλέφτες, όχι επειδή είναι, κι εγώ να την πλησιάσω ας πούμε λίγο, θα την τραβήξει την τσάντα

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Όντως, λέει μπορεί να είχε περάσει κάτι, κανονικά δηλαδή, δεν

ΕΚ: Έτσι πιστεύω. Εεε, θα διαβάσω τη φράση να της τη μεταφράσεις και θα μου πει αν ισχύει γι' αυτήν «Είμαι ακριβώς εκεί που θα έπρεπε να είμαι, μαζί με αυτούς που θέλω να είμαι, ως το άτομο που πραγματικά είμαι».

ΛΓ: [αραβικά] Είμαι αυτό που πρέπει να είμαι

ΕΚ: Αυτό τώρα δεν ξέρω αν θέλεις να το δεις, κάτσε να το δούμε, δεν ξέρω τα αραβικά αν βοηθάνε

ΛΓ: Ε, δεν πειράζει. Αυτό που είναι στα ελληνικά;

ΕΚ: Αυτό είναι το 52, το 52

ΛΓ: Α, σε ποιο βαθμό

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά] Α

ΕΚ: Δεν ξέρω αν βγαίνει απ' τη μετάφραση

ΛΓ: Θα σου πω [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν. Είμαι εκεί που θέλω εγώ τώρα γιατί ήθελα από παλιά να είμαι εδώ και εδώ σε αυτή τη θέση και ισοαλλά, με το καλό, με τη βοήθεια του θεού, έχω πάρα πολλά όνειρα που θα το κάνω σιγά σιγά, γι' αυτό είμαι εδώ που πρέπει να είμαι'.

ΕΚ: Πολύ χαίρομαι. Και φυσικά ξέρω ότι είναι με τα άτομα που θέλει να είναι.

Αισθάνεται ότι μπορεί να είναι εδώ ο πραγματικός εαυτός της;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΕΚ: Ναι, Τέλεια. Μου το έχει ήδη πει σε όλη τη συνέντευξη αλλά θέλω να μου κάνει κι ένα κλείσιμο

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Πώς φαντάζεσαι το μέλλον σου στην Ελλάδα;

ΛΓ: ΟΚ [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Βλέπει καλύτερα το μέλλον της εδώ στην Ελλάδα ψυχολογικά, εκπαιδευτικά

ΕΚ: Ναι, για τα παιδιά

ΛΓ: Και οικονομικά. Και λέει τα πάντα, τα πάντα εδώ είναι καλύτερα.

ΕΚ: Τα πάντα είναι καλύτερα. Άρα θέλει να μείνει; Θέλει να μείνει εδώ;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Ινσααλά, ξέρεις

ΕΚ: Ναι, να μείνεις. Ωραία, χαίρομαι. Τελευταία ερώτηση και τελειώνουμε. Να μου πει τι εννοεί ότι θα είναι ψυχολογικά καλύτερα εδώ

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Όταν λέει ψυχολογικά, ας πούμε, στην Αίγυπτο όσο έχει κάνει δουλειές που δούλευε και τα λοιπά όσα έχω μαζέψει λέει φεύγουνε, δε μένουνε τίποτα. Εδώ λέει βλέπει αλλιώς τα πράγματα και αν δηλαδή με το καλό και αυτή να έχει δουλειά και τα λοιπά, θα έχει [βήχει] αλλά λέει βέβαια δεν ξεχνάω ποτέ ότι η οικογένειά μου, η χώρα μου, η ψυχή μου είναι εκεί. Αλλά βλέπω όταν οικονομικά είσαι καλύτερα, και ψυχολογικά θα είσαι καλύτερα

ΕΚ: Θα είσαι καλύτερα.

ΛΓ: Αυτή είναι η μετάφραση.

ΕΚ: Φυσικά, φυσικά. Θα ρωτήσω και όντως θα είναι το τελευταίο. Πώς βρέθηκε ο άντρας της εδώ;

ΛΓ: [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Η αλήθεια λέει, ειλικρινά πάλι, ήταν λίγο δύσκολά, όχι λίγο, πολύ δύσκολα οικονομικά τα πράγματα εκεί και τα λοιπά οπότε ήταν σκοπό του να φύγει από κει. Πήγε στην Τουρκία και λέει με διακινητής και μετά ήρθε εδώ πάλι με διακινητής, παράνομα δηλαδή

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι κανένα πρόβλημα

ΛΓ: Και μπόρεσε αυτός να μαζέψει λίγα χρήματα και έφερε και την οικογένεια

ΕΚ: Και έφερε και την οικογένειά του. Και τώρα χρειάζονται άδεια παραμονής ε;

ΛΓ: Ναι [αραβικά]

Σαμίρα: [αραβικά]

ΛΓ: Αυτό που ονειρεύομαι και παρακαλώ δηλαδή το Θεό είναι όνειρο να έχει άδεια διαμονής ξέρεις για να ελευθερωθεί, πως να στο πω, να βγει δηλαδή απ' αυτό πως να σου πω το κλουβί, σωστά το λέω;

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Που είναι δηλαδή αυτό το πουλάκι. Οπότε περιμένει πότε να ανοίξει η πόρτα.

ΕΚ: Μακάρι, μακάρι. Ινσααλά.

ΛΓ: ινσααλά.

Σαμίρα: ινσααλά.

ΕΚ: όλα θα πάνε καλά. Λοιπόν Shukran, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Σαμίρα: Ευχαριστώ. Άφουαν.

Interviewee: Name withheld (labeled as “Φάντια”)

Interviewer: Eleni Kokaraki (labeled as “ΕΚ”)

Cultural mediator: Leila Gouider (labeled as “ΛΓ”)

Date of Interview: 10/7/2024

Location of Interview: Pyxida

Names of family members and friends have also been withheld.

ΕΚ: Λοιπόν...Ωραία, εεε, πόσων χρονών είσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Δεκαεπτά.

ΕΚ: Δεκαεπτά. Δυνατά. δυνατά...ΟΚ;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Δυνατά...ΟΚ; [???

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Αίγυπτο.

ΕΚ: Εεε...Πόσον καιρό είσαι στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ένα χρόνο.

ΕΚ: Ένα χρόνο. Είσαι παντρεμένη?

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Όχι [γέλια]

ΕΚ: Όχι. [γέλια, ΛΓ βήχει] Εεε, Μπορείς να μου πεις κάποια πράγματα για τη μόρφωση που έχεις λάβει;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [Βήχει] Sorry.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μμμ. ΟΚ. Έχει πέντε χρόνια δημοτικό, τρία γυμνάσιο και δύο λύκειο και δεν έχει τελειώσει, εεε, ακόμα το λύκειο.

ΕΚ: Το λύκειο.

ΛΓ: Θα συνεχίσει, ναι.

ΕΚ: Μμμ, ΟΚ. Εεε, πώς θα περιέγραφες τον εαυτό σου; Τι θα έλεγες για σένα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Πολύ τρυφερή, κοινωνική

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Υπομονετική, έχει πάρα πολλή υπομονή.

Φάντια: [γέλια...εεε...]

ΕΚ: Ωραία. [γέλια] Μπράβο, ΟΚ. Εεε...Εργάζεσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Όχι.

ΕΚ: Όχι, ΟΚ, αλλά θα πας στο σχολείο.

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: Σε ποια τάξη θα πας;

ΛΓ: [αραβικά, βήχει]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Κανονικά έπρεπε να πάει Γ' Λυκείου αλλά μάλλον θα το βάλουν λόγω γλώσσα και τα λοιπά, θα πάει Α Λυκείου. Ακόμα δεν έχουνε αποφασίσει.

ΕΚ: Μμμ. ΟΚ, Εεε, αν, όταν τελειώσεις το σχολείο, θα ήθελες να σπουδάσεις;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Στο πανεπιστήμιο.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Βέβαια, σίγουρα.

ΕΚ: Τι θα ήθελες να γίνεις?

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ααα. Φυσιοθεραπεύτρια. Θέλει να πάει σαν αυτό που πάνε για τους γιατρούς δηλαδή, θέλει να γίνει, αλλά ειδικότητα μπορώ να πω, φυσιοθεραπεύτρια.

ΕΚ: Η φυσιοθεραπεύτρια στην Ελλάδα είναι μια ξεχωριστή σχολή, οπότε θα σπουδάσεις φυσιοθεραπεύτρια.

ΛΓ: [Μμμ. Αραβικά]

Φάντια: Μμμ.

ΕΚ: Είναι σχολές, εεε, υγείας και πρόνοιας, ΟΚ φυσιοθεραπεία. Μπράβο. Θα ήθελες να δουλέψεις στο μέλλον, σαν φυσιοθεραπεύτρια; Πού φαντάζεσαι ότι θα βρεις δ... θα δουλέψεις;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Θέλει.

ΕΚ: Ναι, μπράβο ΟΚ. Θα ήθελες στο νοσοκομείο ή σε δική σου επιχείρηση;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Σε δική της επιχείρηση.

ΕΚ: Businesswoman [γέλια] Μπράβο, ΟΚ. Εεε, Ins Allah

ΛΓ: Ins Allah

ΕΚ: ΟΚ, εεε, ωραία, λοιπόν, οι γονείς σου δουλεύουν;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία. Ο πατέρας της δουλεύει, η μητέρα της όχι.

ΕΚ: Μμμ, οκ, εεε, ποια είναι η γνώμη σου για τη, για το κόστος ζωής στην Ελλάδα;

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, είναι πολύ καλά. Καλύτερα απ' τη χώρα της, λέει.

ΕΚ: ΟΚ, ωραία. Εδώ σου φαίνεται πιο φτηνά.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Πολύ, επίσης, πιο φτηνά.

ΕΚ: Εεε, μπορείς να μου πεις ένα παράδειγμα;

ΛΓ: [αραβικά, βήχει]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Ωραία, παράδειγμα, παράδειγμα, λέει, υπάρχει πάρα πολλά πράγματα που ήθελε πολύ να το έχει στην Αίγυπτο αλλά δεν μπορούσε λόγω ακρίβεια, αλλά όταν ήρθε εδώ, Ελλάδα, μπορούσε να τα βρει δηλαδή σε καλή τιμή.

ΕΚ: Αχά.

ΛΓ: Χμ. Αλλά σαν παράδειγμα...

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Μπράβο, καλέ. Ήθελε ένα κινητό στη χώρα της, είναι πάρα πολύ ακριβά εκεί. Αλλά όταν ήρθε εδώ, το βρήκε πιο οικονομικό και πιο φτηνό.

ΕΚ: [Γέλια] Πολύ ωραία, πολύ χαίρομαι, ΟΚ, πολύ χαίρομαι. Άρα θεωρείς ότι οικονομικά είστε καλύτερα εδώ από ότι ήσασταν στην Αίγυπτο;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: Μμμ. ΟΚ, μπορείς να μου πεις κάποια παραδείγματα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Παράδειγμα, λέει, ας πούμε για την ίδια, λέει. Έχει πάρα πολύ ακριβά ρούχα, δηλαδή θέλει να αγοράζει ρούχα, όπως τα κορίτσια και τα λοιπά, είναι πάρα πολύ ακριβά. Εδώ όμως έχει βρει αυτό που θέλει και πιο φθηνά.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Επίσης, ας πούμε, ο πατέρας της δεν είχε δουλειά στη χώρα της, στην Αίγυπτο, αλλά εδώ έχει βρει δουλειά, οπότε γι' αυτό είναι καλύτερα.

ΕΚ: Για αυτό. Πάρα πολύ καλά, εεε, ωραία. Θα μου πεις τώρα μερικά πράγματα για την οικογένειά σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Α ωραία...είναι τέσσερα άτομα στην οικογένεια. Είναι η μητέρα της, είναι ο πατέρας της, είναι ο αδερφός της και η ίδια. Θέλεις λέει να πει κάποια πράγματα ας πούμε για την οικογένεια, ηλικία, τι κάνουν και τα λοιπά...

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Η μητέρα της είναι 42 χρονών.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ο μπαμπάς της είναι 50 χρονών.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ο αδερφός της είναι 15 χρονών, είναι μικρός [γέλια].

Φάντια: [εεε...αραβικά]

ΛΓ: Και τι ας πούμε, κάτι άλλο θες από την οικογένειά της;

ΕΚ: Λοιπόν, θέλω να μου πεις στην αρχή πώς πιστεύεις ότι σε βλέπουν. Τι γνώμη πιστεύεις ότι έχει η μαμά, ο μπαμπάς και ο Μ... για σένα; [γέλια]

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Όχι τι σου λένε, τι νομίζεις εσύ.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Η μητέρα της ας πούμε με βλέπει πάντα ότι είναι τεμπέλα [γέλια] δεν κάνει τίποτα [γέλια]

Φάντια: [γέλια, αραβικά]

ΛΓ: Ο πατέρας της τη βλέπει ότι είναι η τρυφερή στην οικογένεια και η καλύτερη καρδιά στην οικογένεια. Πώς να εξηγηθώ; Αυτό είναι.

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Ο Μ... παρόλο που αυτή είναι μεγαλύτερη αλλά το βλέπει μικρότερη απ' αυτόν [γέλια]

ΕΚ: Θέλει να σε προστατεύει [γέλια]

ΛΓ: [αραβικά, γέλια]

Φάντια: [γέλια]

ΕΚ: Μπράβο ΟΚ τον Μ..., ωραία, μπράβο πολύ χαίρομαι. Φαίνεται ότι είστε πολύ αγαπημένη οικογένεια.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: ΟΚ, λοιπόν, μπορείς να μου πεις πώς περνάτε το χρόνο σας μαζί; Τι κάνετε μαζί με την οικογένεια;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, εξαρτάται. Βγαίνουν και έξω, δηλαδή βόλτες έτσι στην πόλη, και αν δεν μπορούν ή δεν έχουν όρεξη να βγούνε, στο σπίτι κάνουν διάφορα, παίζουν μεταξύ τους, μιλάνε μεταξύ τους.

ΕΚ: Μπράβο, ωραία, ΟΚ, συζητάτε. Όταν παίζετε, τι παίζετε;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: ΟΚ, πρέπει να το πω στα ελληνικά. Πρώτα απ' όλα [κοτσίνα?] είναι οι κάρτες, αυτές

ΕΚ: Χαρτιά

ΛΓ: Χαρτιά. Έχω ξεχάσει αυτό πώς το λένε αυτό όταν παίζουμε έτσι με αυτό το στρογγυλό μικρό άσπρο

ΕΚ: Εεε, τάβλι

ΛΓ: Τάβλι, μπράβο

ΕΚ: Τάβλι, ααα, ποιος νικάει;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [mamma, γέλια]

ΕΚ: [Γέλια] Η μαμά νικάει, ε;

ΛΓ: [αραβικά] [γέλια]

ΕΚ: ΟΚ. Και ο μπαμπάς πώς το παίρνει.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Ξανά, λέει, πρέπει να το κάνουμε, για να κερδίσει αυτός [γέλια].

ΕΚ: [Γέλια] Έτσι ε; Μάλιστα. Πολύ ωραία. Πάρα πολύ χαίρομαι. ΟΚ, τον ελεύθερο χρόνο σου τι άλλο κάνεις? Γενικά πώς περνάς τη μέρα σου?

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Του αρέσει πάρα πολύ, ξέρεις, να βάλει make-up,

ΕΚ: Ααα.

ΛΓ: Το κινητό, όπως όλα τα κορίτσια.

ΕΚ: [Γέλια] Ναι. Ωραία, ΟΚ. Εεε, ο τρόπος που περνάς τη μέρα σου, εδώ, στην Ελλάδα είναι διαφορετικός από το πώς περνούσες τη μέρα σου στην Αίγυπτο;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: Πώς;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Με ποιον τρόπο;

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Στην Αίγυπτο βέβαια έχει οικογένειά της, έχει φίλους της και τα λοιπά, οπότε βγαίνει, πάει στις οικογένειες που έχει γύρω, γύρω, φίλους της και τα λοιπά. Εδώ είναι αλλιώς.

ΕΚ: Εδώ είναι αλλιώς. Ωραία, μια και ανέφερες τους φίλους σου, θα ήθελες να μου μιλήσεις για τους φίλους σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Πώς δηλαδή;

ΕΚ: Εεε, πώς τους γνώρισες, αν επικοινωνείς μαζί τους στην Αίγυπτο, αν έχεις κάνει φίλους στην Ελλάδα.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν [βήχει] Από τότε που ξεκίνησε το σχολείο, ξεκινήσανε όλα μαζί. Οπότε είναι από την παιδικές πώς το λένε φιλίες, από τότε που ήμασταν μαζί στο σχολείο. Πώς επικοινωνούν; Ξέρεις, με το social media, πως λένε, Facebook, WhatsApp. Εδώ δεν έχει φίλους ακόμα.

ΕΚ: Δεν έχει ακόμα

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Αλλά θα ήθελες να κάνεις φίλους στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Και βέβαια, θέλει.

ΕΚ: Στο σχολείο, εκεί με τους συμμαθητές. Οι φίλοι σου από την Αίγυπτο, τι γνώμη πιστεύεις ότι έχουν για σένα; Όχι τι σου λένε, τι νομίζεις εσύ [γέλια].

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Δεν ξέρει [γέλια].

ΕΚ: Τι σου λένε, τότε; Τι σου λένε;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: ΟΚ. Όταν ήτανε στη χώρα της [βήχει] συνέχεια μαζί και τα λοιπά, Τώρα βέβαια υπάρχει μεγάλη διαφορά γιατί αυτή είναι εδώ. Οπότε λένε ότι μας λείπεις πολύ, αν κάνω λάθος διόρθωσέ με [αναφέρεται στην ελληνική γλώσσα]

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Εεε, ότι σε θέλουμε πολύ να είσαι κοντά μας, τέτοια.

ΕΚ: Ναι. Ευτυχώς τώρα με τις βιντεοκλήσεις

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Μπορούν να δουν ο ένας τον άλλο και να

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΕΚ: Ναι, ΟΚ, ωραία. Για την Ελλάδα, έτσι για την ελληνική κοινωνία, απ' όσο έχεις ζήσει εδώ, τι γνώμη έχεις;

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Τι γνώμη έχει για την Ελλάδα;

ΕΚ: Ναι, όχι όσον αφορά αν είναι ωραία, για τους ανθρώπους, την κοινωνία.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Την αλήθεια, πες της, δεν είναι ανάγκη να

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [γέλια, αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, ότι είναι πάρα πολύ όμορφο μέρος, είναι πολύ προχωρημένη, δηλαδή αν κοιτάξεις Αίγυπτο δηλαδή, και εδώ τέτοια, δηλαδή είναι πάρα πολύ προχωρημένη γενικώς. Το μόνο λέει ένα πράγμα που δε μ' άρεσε καθόλου ήταν όταν ήρθε στην αρχή και ήτανε στο camp. Και βγαίνανε από το camp, όταν πηγαίνανε δηλαδή στο σταθμό του τρένου, ξέρω γώ, δεν ξέρουμε τίποτα για τα εισιτήρια, δεν τον έχουν ας πούμε πει ότι πρέπει να πάρεις εισιτήρια και τα λοιπά. Και ήτανε ξέρεis, ο ένας πίσω από τον άλλο. Και το πιάσανε, λέει, και αρχίζανε να μιλήσουνε με φωνές λέει δεν μου άρεσε καθόλου γιατί με προσβάλανε και νιώθω λέει ντροπή, το μόνο, δηλαδή, ότι δεν ξέρανε, δε χρειάζεται να κάνουν όλα αυτά, οπότε αυτό

ΕΚ: Ναι, αυτό. Δίκιο έχει πες της.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εεε, OK, ναι. Στο camp, πόσον καιρό μείνατε;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ένα μήνα

ΕΚ: Ένα μήνα, OK. Εεε...Και πώς ήταν η ζωή εκεί;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, ήτανε μέσα στο container, όπως λένε, caravan λέμε εμείς αλλά container είναι, και όλη την ώρα ασχολείται μόνο με το κινητό γιατί δεν έχει μαζί τους και πρώτος ξάδερφος, απ' τον αδερφός της μητέρας της, οπότε αυτό λέει δεν έχει άλλο.

ΕΚ: Δεν υπήρχε τίποτα άλλο. Και τελικά στο σπίτι πώς πήγατε; Πώς βρέθηκε το σπίτι;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Λόγω θέμα υγείας που είχε η μητέρα της, γιατί λέει ότι έχουνε κάνει όλη διαδικασία εκεί, έγινε καταγραφή τους εκεί και μετά λόγω θέμα υγείας που έχει στην καρδιά η κυρία Σ..., εεε, αποφασίσανε να το...να φύγουν από κει.

ΕΚ: Μμμ. Εεε, τους βρήκε, οι αρχές τους βρήκανε κάτι ή μόνοι τους;

ΛΓ: Τι εννοείς συγγνώμη;

ΕΚ: Δηλαδή, το κράτος, το ελληνικό, φρόντισε να τους πάει σε ένα σπίτι ή μόνοι τους βρήκανε σπίτι;

ΛΓ: Ααα [αραβικά, βήχει]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ο πατέρας της ήτανε πριν έτσι κι αλλιώς εδώ, οπότε αυτός είχε νοικιάσει σπίτι, και αυτός πήγε εκεί και πήρε την οικογένειά του όταν βέβαια βγήκε η απόφαση ότι έπρεπε να φύγουν από το camp.

ΕΚ: Ααα, δεν μπορούσανε δηλαδή να φύγουνε χωρίς να

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ακριβώς.

ΕΚ: Μμμ. Πώς ήρθατε στην Ελλάδα; Πώς βρεθήκατε στο camp;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Γκαβιντός ΟΚ, νησί είναι έτσι δεν είναι;

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: ΟΚ [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Από τη χώρα της Αίγυπτο, Λιβύη, από Λιβύη Γκάβιντος,

Φάντια: Γκαβντός

ΛΓ: Γκαβιντός;

ΕΚ: Γαύδος,

ΛΓ: Γαύδος θα είναι, ΟΚ

ΕΚ: Είναι κάτω από την Κρήτη, Γαύδος

ΛΓ: Γαύδος, ναι Κρήτη [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Γαύδος, Κρήτη τρεις μέρες και μετά ήρθαν εδώ στο camp, Αθήνα.

ΕΚ: Ελπίζω να είχατε καλή υποδοχή στην Κρήτη και στην Γαύδο, είμαι από την Κρήτη.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: ΟΚ, λοιπόν, όπως λέει ισχύει για όλον τον κόσμο, φτάσανε εκεί, του δώσανε λέει αν θέλει κάποιος ρούχα, φαγητό, κάτι και μετά έγινε η μεταφορά τους κάπου και μετά στο container και τα λοιπά και μετά έγινε η μεταφορά τους μέχρι εδώ. Αλλά λέει γενικά ήταν εντάξει, καλά.

ΕΚ: Χαίρομαι, χαίρομαι. Ωραία, ναι. Πώς πιστεύεις ότι σε βλέπουν οι Έλληνες όσο καιρό είσαι στην Ελλάδα, έτσι και από το camp και εδώ που μένεις στο σπίτι και όπου κυκλοφορείς.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία. Στο camp λέει δεν έχει δει Έλληνες και τα λοιπά. Τώρα αλλά όσο είναι εδώ τώρα λέει μια χαρά. Δηλαδή έχουνε σεβασμό λέει για τον άλλο, οπότε, μια χαρά.

ΕΚ: Ελπίζω κι εύχομαι. Πιστεύεις ότι έχεις δικαιώματα στην Ελλάδα, όπως οι Έλληνες;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: ΟΚ. Όπως; Ποια δικαιώματα; Μπορείς να μου πεις παράδειγμα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μμμ. Πρώτα από όλα ότι έχει δικαίωμα να κάνει εμβόλιο και έχει ήδη κάνει εμβόλιο. Αν θα τυχόν κάτι να αρρωστήσει και τα λοιπά, μπορεί να πάει και στα νοσοκομεία εδώ πέρα.

ΕΚ: Ωραία, και στο σχολείο;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, και το σχολείο.

ΕΚ: Ωραία, ΟΚ, Μπράβο. Εεε, πώς νιώθεις που ζεις στην Ελλάδα; Έτσι, αισθάνεσαι μέλος της ελληνικής κοινωνίας;

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Δεν έχει διαφορά μεταξύ Έλληνες και η ίδια ας πούμε που είναι από ξένη χώρα. Μια χαρά λέει. Ότι δεν έχει...

ΕΚ: Προσαρμόστηκες. Μοιάζει η Ελλάδα με την Αίγυπτο;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Όχι, δε μοιάζει

ΕΚ: [γέλια] Δε μοιάζει. Τι διαφορές θα έλεγες ότι έχουν;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Ας πούμε λέει στην χώρα της, στην Αίγυπτο, αν θέλει απλά έτσι κάτι πολύ απλό από μία γειτόνισσα, λέει απλά χτυπάει πόρτα και ζητάει αυτό το πράγμα και το δίνουν δηλαδή.

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: όταν έχουμε ανάγκη, μαζευτούνε, μαζεύεται ο κόσμος δηλαδή και βοηθάει ο ένας τον άλλον. Ενώ εδώ στην Ελλάδα όχι, δεν έχουμε αυτό το πράγμα.

ΕΚ: Αλήθεια είναι.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Όντως, όντως. Πώς νιώθεις τώρα που είσαι εδώ;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εεε, νιώθεις ωραία, χαίρεσαι, σου λείπει η πατρίδα σου; Πώς αισθάνεσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Είναι πολύ ευχαριστημένη εδώ και χαρούμενη. Το μόνο ένα πράγμα του λείπει, και πολύ επίσης, η οικογένεια της και οι φίλοι της που είναι στη χώρα της.

ΕΚ: Οι φίλοι της, εντάξει, λογικό, λογικό. Εεε, θέλω να μου πει, εεε, εντάξει, ένα καλό που έχει η Αίγυπτος και δεν το έχουμε εμείς μου είπε. Θέλω να μου πει ένα κακό που έχει η Αίγυπτος και δεν το έχουμε εμείς και ένα καλό που έχουμε εμείς και δεν το έχει η Αίγυπτος.

ΛΓ: [αραβικά, βήχει]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ας πούμε ένα πράγμα που είναι κακό στην Αίγυπτο είναι ότι δεν είναι καθαριότητα και δεν είναι καν οργανωμένοι. Ενώ εδώ στην Ελλάδα, ότι είναι πολύ καθαρή η Ελλάδα και πάρα πολύ οργανωμένη. Μεταξύ βέβαια Αίγυπτο καμία σχέση, λέει.

ΕΚ: Ναι, μμμ, εντάξει.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Α ωραία. Και αυτό που δεν υπάρχει στην Ελλάδα και υπάρχει στην Αίγυπτο, πώς να σου πω, η φιλική σχέση.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Αυτό, σωστά μάλλον λέω

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι, Καλά λέει. Νομίζω ότι κατάλαβα, έτσι με τους γείτονες, την οικογένεια, όλα αυτά

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: Πώς νιώθεις για την Αίγυπτο;

ΛΓ: Εεε

ΕΚ: Πώς νιώθει για τη χώρα καταγωγής της;

ΛΓ: Ωραία. Θα το πω αυτό και θα κατέβω να χτυπήσω κάρτα.

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Όταν λες τι νιώθει για την Αίγυπτο;

ΕΚ: Εεε, Ξέρω γώ, της λείπει, θα ήθελε να μείνει εκεί αργότερα στο μέλλον, να ξαναγυρίσει

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

[Διακοπή Ηχογράφησης]

ΕΚ: Εεε, η ερώτηση ήτανε πώς νιώθεις για την Αίγυπτο. Σου λείπει, θες να ξαναγυρίσεις;

ΛΓ: [γέλια, αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [βήχει] Μου λείπει πάρα πολύ, φίλοι μου, η οικογένειά μου, το σπίτι μου, γενικά η χώρα δηλαδή.

ΕΚ: ΟΚ, εντάξει, λογικό. Αλλά, έχετε φέρει τις παραδόσεις μαζί. Τι κάνεις έτσι που έκανες και στην Αίγυπτο για να τη θυμάσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ας πούμε, εδώ το μόνο πράγμα που είναι σταθερό είναι ότι εκεί μπορεί να πάει σχολείο, μπορεί να πάει φροντιστήριο κάτι κι εδώ το ίδιο, δε νιώθει ότι εδώ στην Ελλάδα άλλαξε και τα λοιπά. Απλά, αυτό που θέλει, ας πούμε φίλους, συγγενείς και τα λοιπά, που μετά το σχολείο ή μετά [βήχει] απ' το σπίτι μπορεί να πει α, πάω στη θείο μου, πάω στη θεία, πάω στη γιαγιά, εδώ δεν υπάρχει.

ΕΚ: Εδώ δεν υπάρχει, έτσι είναι. Τις γιορτές, τις, το Eid al-Fitr και όλα τα Eid, πώς τα γιορτάζετε εδώ στην Ελλάδα;

ΛΓ: [βήχει, αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Στην Αίγυπτο, ας πούμε, συγγνώμη, στην Αίγυπτο ας πούμε ο μπαμπάς θέλει να πάει μαζί της να κάνει προσευχή πρωί, ενώ αυτή λέει όχι, αφήνει τον μπαμπά και πάει με τους φίλους της.

ΕΚ: [γέλια] ααα.

ΛΓ: Ήτανε χαρά για την ίδια δηλαδή.

ΕΚ: Ναι

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ας πούμε, εδώ στην Ελλάδα, λέει πήγε, έχει πάει με τη μητέρα της και τον πατέρα της εδώ στο τζαμί

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και μετά γυρίσανε σπίτι και μετά έτσι δηλαδή βγήκανε απόγευμα έτσι για βόλτες και τα λοιπά.

ΕΚ: Ναι. Έχει τζαμί είπαμε στην Αθήνα, και

ΛΓ: Ναι, ναι [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΕΚ: Χαίρομαι, ΟΚ, ωραία. Μέχρι στιγμής πως σου φαίνεται η σχέση σου με τους Έλληνες;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Δηλαδή;

ΕΚ: Εεε, ξέρω γώ, δύσκολη, είναι δύσκολο να τους πλησιάσεις, εύκολο;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά] εύκολο.

ΕΚ: Εύκολο

ΛΓ: Πολύ επίσης

ΕΚ: Χαίρομαι [γέλια] [...] Εεε, η γειτονιά σου πώς σου φαίνεται;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μέχρι τώρα δεν έχει πολλή επαφή με τους ανθρώπους και με το

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Δεν έχει επαφή με τους ανθρώπους με δηλαδή ακόμη και ενώ θέλει πολύ αλλά δεν έχει ακόμη. Απλά αυτό που έχει καταλάβει ότι δεν είναι δηλαδή πολύ άσχημοι δηλαδή πώς να σου εξηγήσω, ότι έχουνε καλή καρδιά. Πάντως δηλαδή δεν αυτή εεε έτσι σκέφτεται.

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Αλήθεια είναι.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Αλλά έχει επαφή εδώ στο σχολείο που έρχεται και κάνει αυτό και είναι πάρα πολύ καλά λέει και οι δάσκαλοι και οι υπεύθυνοι, όλοι. Είναι πολύ ευχαριστημένη.

ΕΚ: [γέλια] ΟΚ, ναι. Πες ότι καμιά φορά στην πολυκατοικία που μένουμε, δεν ξέρουμε όλους τους γείτονες. Μία φορά, ένα, ένας γείτονάς μου λιποθύμησε στον δρόμο. Έτρεξαν από την γειτονιά που δεν το περίμενα να τον βοηθήσουν. Κάλεσαν και ασθενοφόρο.

Οπότε, ΟΚ, έχουμε ελπίδα. Καμιά φορά βοηθάμε.

ΛΓ: [αραβικά, γέλια]

ΕΚ: ΟΚ, ναι

ΛΓ: Είναι θαύμα, δηλαδή, αυτό το πράγμα που έχει γίνει.

ΕΚ: Όχι, καμιά φορά, ας πούμε, καμιά φορά βοηθάμε. Δεν είναι τόσο άσχημα.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Οκ, πότε, πότε.

ΛΓ: Μμμ

ΕΚ: ΟΚ, λοιπόν, για την Ελλάδα σαν χώρα για τον πολιτισμό, τις παραδόσεις εδώ, ξέρεις κάτι?

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μπορείς να το ξαναπείς Ελένη;

ΕΚ: Για την ιστορία την ελληνική, τον πολιτισμό

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Όχι, ακόμη δεν έχει μάθει

ΕΚ: Θα ήθελες να μάθεις κάτι;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Βέβαια, ναι.

ΕΚ: Στο σχολείο [γέλια]

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: ΟΚ, εεε, τι σου αρέσει μέχρι στιγμής πιο πολύ εδώ, από τη ζωή σου εδώ;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μου λέει ότι χαιρέται όταν το βλέπει λέει ο κόσμος, ότι νιώθει αγάπη από αυτούς τους ανθρώπους. Και λέει, ναι, αυτό με κάνει χαρούμενη.

ΕΚ: Μμμ αυτό.

ΛΓ: Για τους Έλληνες, λέει, έτσι;

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μμμ, η καθαριότητα. Μην το ξεχνάς η καθαριότητα. Να τονίσεις ότι η καθαριότητα εδώ είναι...

ΕΚ: [γέλια] Εντάξει, έχουμε και μερικά καλά. ΟΚ, ωραία. Μμμ, λοιπόν, θα ήθελες στο μέλλον να πάρεις την ελληνική, να γίνεις Ελληνίδα πολίτης, να πάρεις την ελληνική ταυτότητα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, βέβαια, λέει, με τη βοήθεια του Θεού, και θα με βοηθήσει πολύ.

ΕΚ: Α, πώς θα σε βοηθήσει, πιστεύεις;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: I'm sorry. Δεν πειράζει.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Θα έχω το ίδιο, πρώτα από όλα, θα έχω το ίδιο δικαιώματα με τους Έλληνες. Και μπορεί να ζητήσω κάτι δηλαδή στο μέλλον ή για σπουδές ή για κάτι, που μπορεί να έχουν μόνο δικαίωμα οι Έλληνες, [βήχει] οπότε θα έχω και εγώ δικαίωμα.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε, αυτό.

ΕΚ: Μμμ, αλήθεια είναι. Θα ήθελες να ψηφίζεις στην Ελλάδα;

ΛΓ: [???

ΕΚ: Ναι, γιατί πρέπει να

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι.

ΕΚ: [γέλια] Γιατί; Γιατί πιστεύεις ότι θα σου άρεσε να ψηφίσεις;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [γέλια, αραβικά]

ΛΓ: Λέει δεν ξέρω αν γίνεται εδώ, πώς λειτουργεί αυτό ξέρεις, στο χέρι σαν αποτυπώμα. Λέει να έχει τα αποτυπώματα εδώ στην Ελλάδα.

ΕΚ: Α, να αφήσει τα αποτυπώματα εδώ στην Ελλάδα. Α, κατάλαβα. Ναι. Νομίζω, εννοεί, οκ. Να κάνω τη φωνή μου να ακουστεί.

ΛΓ: Αυτό. Για να είναι αποτυπώματα εδώ στην Ελλάδα.
[όλοι γελάνε]

ΕΚ: Μπράβο. ΟΚ. Χαίρομαι. Ναι, μπράβο. Θα σε κάνουμε πες της ότι μπορεί να γίνει και πολιτικός. Γιατί όχι; Αύριο, μεθαύριο.

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Θέλει να έχει αξιοπρέπεια εδώ στην Ελλάδα, και να έχει, να συμμετέχει, δηλαδή να συμμετάσχει μάλλον σε όλα όσα κάνουν οι Έλληνες και οι Ελληνίδες.

ΕΚ: Ναι, ναι. Εγώ βαριέμαι. Αλλά χαίρομαι που η Φάντια θα γίνει [γέλια].

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Νέα κοπέλα με νέες ιδέες. Φυσικά. Γιατί τι θα έκανε ας πούμε. Αν τη ρωτούσαν τη γνώμη της. Αν, ας πούμε πήγαινε στην βουλή. Και τη ρωτούσαν τη γνώμη της για το τι θέλει να δει διαφορετικό σε αυτήν τη χώρα, τι θα έλεγε;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Α κατάλαβα πάνω κάτω [ενώνει τα χέρια της] Να είναι όλοι έτσι, μαζί, δηλαδή πώς να σου πω, ένα χέρι, κάτι έχει παροιμία εδώ στην Ελλάδα, δεν το έχω τώρα αλλά τέλος πάντων

ΕΚ: Το ένα χέρι νίβει τ' άλλο, ναι

ΛΓ: Α μπράβο, αυτό. Να είναι έτσι μαζί, μαζεμένοι. Να μην είναι ξεχωριστά

ΕΚ: Ναι. Ενότητα. Ενότητα. Πες θα την ψηφίσω.

ΕΚ: ΟΚ. Η προσαρμογή στην Ελλάδα πώς σου φαίνεται; Πώς σου φάνηκε;

ΛΓ: Επειδή είμαι λίγο κουρασμένη, πες μου ξανά [αραβικά]

ΕΚ: Η προσαρμογή, έτσι το να έρθει στην Ελλάδα και να προσπαθήσει τώρα στο καινούργιο, στην καινούρια χώρα να προσαρμοστεί, ναι

ΛΓ: [αραβικά, βήχει]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Γενικά θέλει να μείνει εδώ, δηλαδή για πάντα. Το μόνο, αυτό που την εμποδίζει, αν το λέω σωστά,

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: είναι γλώσσα. Οπότε, θέλει να μάθει γλώσσα για να μπορεί να προστορμοστεί, θα το εξηγήσει εννοείται καλύτερα, όσο καλύτερα μπορεί

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: καλύτερα εδώ στην Ελλάδα

ΕΚ: Ναι, θα συμφωνήσω, η γλώσσα

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: ΟΚ, αλλά εδώ είμαστε εμείς

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εεε, Σαν Φάντια, έτσι σαν κορίτσι της ηλικίας σου, ποιες δυσκολίες θα, αντιμετώπισες ή αντιμετωπίζεις;

ΛΓ: [αραβικά, βήχει]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Η αλήθεια, αυτό που λέει, είναι η γλώσσα πρώτα από όλα

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Και οι εγγραφές στα σχολεία

ΕΚ: Θα συμφωνήσω, οι εγγραφές στα σχολεία είναι ένα τεράστιο θέμα. Εεε, θα ήθελε να έχει δάσκαλο ή δασκάλα, να μπει στην τάξη των ελληνικών και να υπάρχει κάποιος που να της τα εξηγεί στα αραβικά;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, βέβαια.

ΕΚ: Ins Allah

ΛΓ: Ins Allah

Φάντια: Ins Allah

ΕΚ: ΟΚ, εεε, λοιπόν, τι χρειάζεται για να νιώθει στην Ελλάδα σαν το σπίτι της, Like home, home. Greece, home. Τι θα χρειαζόσουν; Τι θα ήθελες;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτα από όλα, τα χαρτιά, η άδεια διαμονή της, εάν αργότερα, ελληνική ταυτότητα, και να είναι πάντα με την οικογένειά της.

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Και να έχει και φίλους βέβαια και φίλες για να νιώθει καλύτερα

EK: Για να νιώθει καλύτερα. Θα γίνει κι αυτό, θα γίνει και αυτό. Εεε, λοιπόν, για την οικογένειά σου τι θα ήθελες;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Θέλει και ευχήθηκε να είναι πάντα καλά η οικογένειά της, ειδικά η μητέρα της και ο πατέρας της και ποτέ να μην έχουν ανάγκη κανένα.

EK: Μμμ, ΟΚ, ωραία

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Και να έχουνε και άδειες διαμονής εδώ, σε αυτήν τη χώρα.

EK: Ναι, άδεια παραμονής θα έχετε όμως, θα έχετε, είμαι σίγουρη. Εεε, ΟΚ, θα έλ σε, σε ποιο βαθμό ισχύει για σένα η φράση «Είμαι ακριβώς εκεί που θα έπρεπε να είμαι, μαζί με αυτούς που θέλω να είμαι, ως ο αληθινός εαυτός μου» [γέλια]

ΛΓ: [αραβικά, δώσε μου αυτό, βήχει, αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

EK: Σωστό αυτό στα αραβικά;

ΛΓ: Πάνω κάτω είναι ίδιο [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι

EK: Ναι;

ΛΓ: Ακριβώς

EK: Ακριβώς. Δηλαδή είσαι..

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

EK: Πώς φαντάζεσαι το μέλλον σου στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Μμμ, καλύτερα, χίλιες φορές από την Αίγυπτο γιατί είναι σίγουρο ότι θα κάνει αυτό που θέλω και ονειρεύομαι εδώ στην Ελλάδα παρά στη χώρα μου.

EK: ΟΚ, ωραία, σπουδές, δουλειά κι αυτά.

ΛΓ: Ναι

EK: Εεε, στη χω, στην Αίγυπτο γιατί δεν μπορείς να τα κάνεις, να ρωτήσω;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτα από όλα, και όσο και να μαζεύει [βήχει] αν είναι σωστά, μόρια, λέει ότι αυτό δεν αρκεί για να μπεις στην Ιατρική

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Και μετά δεν μπορεί να ανοίξει, ας πούμε, δικό της επιχείρηση ή δικό της ιατρείο και τα λοιπά. Και επίσης, εκεί πάντα, τα αγόρια είναι ανώτερα από τα κορίτσια και αυτό λέει δε μου αρέσει.

EK: Ααα

ΛΓ: Κατάλαβες;

EK: Ναι, ναι

ΛΓ: Τα αγόρια είναι πάντα έτσι ανώτερα από τα κορίτσια

EK: Ανώτερα, έχουν ανωτερότητα. Γιατί;

ΛΓ: [αραβικά]

Φάντια: [αραβικά]

ΛΓ: Γιατί έχουν αυτή την έκφραση ότι τα αγόρια και οι άντρες πρέπει να πάνε για δουλειά και να σπουδάσουν και τα λοιπά και οι γυναίκες, η θέση του είναι στο σπίτι.

EK: Μμμ.

ΛΓ: Το έχεις αυτό, το κατάλαβες;

EK: Ναι, να, ναι. Ε, και στην Ελλάδα, μερικοί το πιστεύουν αυτό, αλλά εντάξει, όχι τόσο, ναι

ΛΓ: [αραβικά]

EK: ΟΚ, εντάξει, ναι. ΟΚ, εεε, τι να πω; Εύχομαι να πραγματοποιήσουν όλα τα όνειρά τους, εεε, και καλώς ήρθατε στην Ελλάδα.

ΛΓ : [αραβικά]

EK: Shukran [γέλια]

Interviewee: Name withheld (labeled as “Λατίφα”)

Interviewer: Eleni Kokaraki (labeled as “ΕΚ”)

Cultural mediator: Leila Gouider (labeled as “ΛΓ”)

Date of Interview: 15/10/2024

Location of Interview: Pyxida

The country the interviewee was born in and the country she was raised in have also been withheld.

ΕΚ: Λοιπόν, καλησπέρα.

Λατίφα: Καλησπέρα

ΕΚ: Εεε, πόσων ετών είσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: 52 είναι.

ΕΚ: Ωραία, από που κατάγεσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Χώρα 1

ΕΚ: ΟΚ. Πόσα χρόνια είσαι στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, ήτανε εδώ επτά χρόνια, για επτά χρόνια, έφυγε και ξαναήρθε και τώρα ένα χρόνο και, περίπου.

ΕΚ: Ωραία, καλώς ήρθες. Ε, είσαι παντρεμένη;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, παντρεμένη.

ΕΚ: Ωραία, έχεις παιδιά;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Έχει δύο παιδάκια

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Πανεπιστήμιο

ΕΚ: Ααα, τι σπουδάζουν;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Πληροφορική είναι, το κορίτσι είναι Πληροφορική

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Κάτσε να δω γιατί μου είπε πριν ότι είναι Πληροφορική αλλά κάτι άλλο μάλλον

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Cybersecurity

ΕΚ: Ααα. Κυβερνοασφάλεια, κυβερνοασφάλεια

ΛΓ: Ναι, και το παιδί πολιτική εεε

ΕΚ: Πολιτικός μηχανικός;

ΛΓ: Όχι, όχι. Πολιτική

ΕΚ: Πολιτικές Επιστήμες

ΛΓ: Ναι, ναι, ναι

ΕΚ: Πολιτικές Επιστήμες, πολύ ωραία. Καλή πρόοδο εύχομαι.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εεε, μπορείς να μου πεις μερικά πράγματα για τη μόρφωση που έχεις λάβει εσύ;

ΛΓ: ΟΚ. [αραβικά]

ΛΓ: Τι σπουδάζει, τι ακριβώς

ΕΚ: Τι έχει σπουδάσει, ναι.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, πρώτα απ' όλα να ξέρεις ότι είναι από τις γυναίκες που πάρα πολύ θέλει να μάθει και έχει κάνει αρκετά πράγματα. Είναι καλλιτέχνης, εεε, έχει σπουδάσει βέβαια, και έχει κάνει άλλα διάφορα, δηλαδή. Θέλεις με λεπτομέρεια;

ΕΚ: Αν μπορεί, ναι.

ΛΓ: Ωραία [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία, τελείωσε Λύκειο, πήγε σε Πανεπιστήμιο, τελείωσε, και είναι καλλιτέχνης, ζωγραφίζει δηλαδή.

ΕΚ: Ααα. Ζωγραφίζει, ααα

ΛΓ: Ζωγραφίζει

ΕΚ: Ωραία. Πολύ ωραία. Θαυμάζω τη ζωγραφική.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Εεε, ωραία. Στο πανεπιστήμιο σπούδασες καλλιτεχνικά, Καλές Τέχνες;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Αυτό που κατάλαβα ότι σπούδασε κάτι άλλο στο πανεπιστήμιο αλλά σαν καλλιτέχνης που ζωγραφίζει έχει κάνει σεμινάριο

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Γιατί πολύ ήθελε να γίνει δηλαδή ζωγράφος και αυτό έκανε σεμινάρια και άλλα διάφορα πράγματα έτσι σε σχολή

ΕΚ: Καλά, είναι και

ΛΓ: Αλλά πανεπιστήμιο έκανε κάτι άλλο

ΕΚ: Είναι και το ταλέντο, το ταλέντο

ΛΓ: Μμμ

ΕΚ: Λοιπόν, πώς θα περιέγραφες τον εαυτό σου; Τι θα έλεγες για σένα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία, αν θέλει να περιγράψει τον εαυτό της, ήταν λέει πάρα πολύ δηλαδή, εεε, είχε θέληση για πάρα πολλά πράγματα. Είχε ονειρευτεί να κάνει αρκετά πράγματα αλλά δυστυχώς παντρεύτηκε και έχει γίνει, σαν, πώς να σου πω, σαν τείχος. Έχει σταματήσει να κάνει δηλαδή αυτό που ήθελε και ήτανε όνειρα. Δυστυχώς δεν έγινε τίποτα μετά τον γάμο.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία. Γιατί δυστυχώς σαν γυναίκα δεν μπόρεσε να κάνει κάτι στη χώρα της και επίσης ζούσε χρόνια στη Χώρα, και εκεί υπάρχει όρια. Δεν μπορείς να κάνεις αυτό που θέλεις, εκτός απ' τον γάμο που την έχει καταστρέψει δηλαδή με μια λέξη. Οπότε, τόσα όνειρα είχε και τόση θέληση είχε, δεν μπορούσε να κάνει άλλο, δεν μπορούσε να κάνει αυτό που ήθελε δηλαδή.

ΕΚ: Μμμ.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Μπράβο, ΟΚ. Λοιπόν, εεε, παρόλο ότι πέρασε πάρα πολύ άσχημα με τον άντρα της, παρόλο ότι έχει δεχτεί συμπεριφορά μπορώ να πω πάρα πολύ άσχημη από τον ίδιο, ένωθε

ότι ήτανε σαν υπηρέτρια δηλαδή εκεί αλλά χωρίς πληρωμή και ήτανε μόνο για τα παιδιά της και για το σπίτι, τίποτα άλλο, και αυτός την έβλεπε κάτι άλλο, δεν την έβλεπε σαν γυναίκα, δηλαδή να το σέβεται και τα λοιπά, οπότε όπως λέμε εμείς με μία λέξη, ότι έχει θάψει όλα τα όνειρα, αυτό που έχει ονειρευτεί και που ήθελε. Λοιπόν τώρα, που είναι μόνη της, που αποφάσισε να φύγει απ' αυτόν, έχει ξαναγεννηθεί δηλαδή, αν είναι σωστό τη λέξη, και θα κάνει αυτό που δεν έχει κάνει και θα συνεχίζει τα όνειρά της να γίνουνε πραγματικά, δηλαδή να γίνει όπως θέλει, οπότε όπως είπε, close, έχει κλείσει αυτόν τον φάκελο όπως λέμε, και γύρισε σελίδα μπορώ να πω.

ΕΚ: Μμμ. Άρα ο άντρας σου δεν είναι στην Ελλάδα, μαζί σου.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Όχι, όχι, και δε θέλει

ΕΚ: Να ρωτήσω αν εί, είναι από τη Χώρα ο πρώην σύζυγος;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Λοιπόν, τώρα στην Ελλάδα εργάζεσαι;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Όχι, ακόμη δε δουλεύει.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Για αυτό προσπαθεί, προσπαθεί δηλαδή να μάθει γλώσσα, για να βρει δουλειά.

ΕΚ: Μμμ. Ααα, ωραία. Τι δουλειά θα ήθελες να βρεις;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Γιατί αυτή θέλει δουλειά που να μπορεί, να έχει δηλαδή, να μπορεί να επικοινωνεί με τον άλλον για να έχει μέλλον δηλαδή αυτή τη δουλειά, να κάνει κάτι. Αλλά τι δουλειά θέλει η ίδια, έτσι;

ΕΚ: Ναι.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: ΟΚ. Ας πούμε, σαν θέση εξυπηρέτηση πελατών, σαν θέση γραμματέα, σαν και κάτι να έχει σχέση με καλλιτεχνικά, πώς να σου πω. Επειδή είναι καλλιτέχνης, ζωγραφίζει έτσι;

ΕΚ: Ναι, και με την επικοινωνία. Ωραία, ωραία. Τα παιδιά σου είναι στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Ζείτε όλοι μαζί;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Επειδή, λέει, μακάρι και να συνεχίσουν, είναι μαζί της. Απλά κάτι έχει γίνει κα μάλλον θα φύγουνε, γιατί μακάρι λέει να μπορώ να βάλω τα παιδιά μου πάνω μου, γιατί έχει πάρει καθεστώς εδώ στην Ελλάδα, έχει άσυλο, αλλά λέει δε γίνεται γιατί το παιδί της είναι μεγάλο, οπότε είναι τελευταία χρονιά μάλλον εδώ στην Ελλάδα τα παιδιά της, όχι η ίδια

ΕΚ: Τα παιδιά της. Θα πρέπει να γυρίσουν πού; Στη Χώρα ή στην Χώρα 1;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτα όταν έκανε έτσι, εννοεί μεταξύ μας αυτό.

EK: Ναι

ΛΓ: [αραβικά]

EK: Δε θα το ακούσει κανένας αυτό, το ξέρεις.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, επειδή, θα σου πω γιατί είπε έτσι, γιατί λέω και όταν κάναμε το άσυλό σου εδώ να ξέρεις έτσι είχε μεγάλο φόβο να φτάσει κάτι στον πρώην, ενώ εμείς είπαμε ότι όλα εδώ μεταξύ μας και όντως είναι έτσι. Και λέει ότι σας έχω εμπιστοσύνη. Τα παιδιά της, αν δε θα βρούνε εδώ άδεια και τα λοιπά, θα φύγουνε στην Αμερική, να συνεχίζουν σπουδές εκεί, θα μαζέψουν λίγο χρήματα, και θέλουν να γυρίσουν πίσω, εδώ στην Ελλάδα. Εδώ ανήκουνε πια, θέλουν να αγοράσουν σπίτι, έχουν πάρα πολλά όνειρα τα παιδιά αλλά θέλουν τη μαμά μετά να μείνει εδώ. Και να πάνε εκεί, θα ξανάρθουν. Χώρα, Χώρα 1 όχι. Έτσι κι αλλιώς γεννηθήκανε στη Χώρα τα παιδιά. Οπότε, όπως είπε, ΝΟ, όχι back, come back, δεν ξέρω, δε θα γυρίσουν ποτέ.

EK: Όχι, όχι.

ΛΓ: Ναι

EK: Ωραία, ωραία. Εεε. Λοιπόν, τώρα που μένεις στην Ελλάδα, πώς σου φαίνεται το κόστος ζωής, για να πάμε στα πιο πρακτικά.

ΛΓ: [αραβικά] όταν λέμε κόστος ζωής, δηλαδή ακρίβεια και τα λοιπά;

EK: Ναι, πώς της φαίνεται η ακρίβεια;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: [γέλια] Με λίγα λόγια, λέει, το πιο φθηνό κράτος, να ξέρεις. Δεν έχει ακρίβεια.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, με λίγα, θα σου πω όλο αυτό που μου [??] είπε πρώτα απ' όλα Ελλάδα είναι το πιο φθηνό κράτος σαν Ευρώπη δηλαδή, ευρωπαϊκό κράτος, εδώ είναι η Ελλάδα το πιο καλό, δηλαδή είναι καλύτερα εδώ.

EK: Μμμ

ΛΓ: Επίσης, εδώ η Ελλάδα, η ψυχή της είναι εδώ κυρία Λατίφα, εδώ στην Ελλάδα, οπότε λέει εδώ οι άνθρωποι είναι πολύ κοινωνικοί, ευγένεια, καλοσυνάτοι, λέει εδώ είναι κάτι άλλο.

Οπότε να ξέρεις ότι έχει έρωτα με την Ελλάδα

EK: Μμμ

ΛΓ: Σαν εμένα κι αυτή [γέλια], είναι πολύ [αραβικά]

EK: [γέλια] Αυτό πολύ ωραίο.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει να ξέρεις ότι η καταγωγή της από Χώρα 1. Εεε, Όταν έφυγε στη Χώρα ήταν πολύ μικρή, μικρούλα, τριών μάλλον. Οπότε, μεγάλωσε εκεί, όλη της τη ζωή στη Χώρα και ήταν πώς να σου πω, θέλω να βρω αυτή τη λέξη που να το ταιριάζει αυτό μου λέει ότι ήταν κλεισμένη. Λένε ότι η Χώρα είναι ααα, ξέρεις όταν ακούμε, αλλά είναι αλλιώς μέσα. Είναι ξέρεις σαν, ειδικά η γυναίκα δεν εκεί. Είναι πολύ μπορώ να σου πω σαν κλειστό χώρο είναι πολύ έτσι, οπότε

EK: Περιορισμένη

ΛΓ: Ναι. Όταν ήρθε εδώ στην Ελλάδα λέει, ανοίγω το πρωί, βλέπω έτσι βροχές, βλέπω κάτι άλλο, βλέπω κόσμος, χαμόγελα, χαμογελαστή κι η ίδια, χαρά, τι να σου πω, είναι κάτι άλλο εδώ.

ΕΚ: Ναι. Πολύ χαίρομαι.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Μου λέει εσύ, δηλαδή εγώ, που είμαι από την Αραβία, αν θα πας και μου λέει βέβαια [εννοεί στη Χώρα]. Και του λέω ονειρεύομαι μόνο να πάω στη Μέκκα, εκεί που κάνουν προσευχή. Ονειρεύομαι εκεί μόνο και μετά [αραβικά]

ΕΚ: Ναι, ναι

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Επίσης εκεί, οι κανόνες και οι νόμοι, εκεί είναι πάρα πολύ δύσκολά. Δηλαδή όλο ψάχνουν για άδειες διαμονής, πού ανήκεις, αν δεν. Λέει εκεί λέει υπάρχουνε πάρα πολύς κόσμος που έχουνε πίεση, αλήθεια, και ζάχαρο ή διαβήτη λόγω αυτά που περνάνε εκεί και έχουνε πάρα πολλή πίεση. Δηλαδή, όσο να πούμε ότι εδώ στην Ελλάδα είναι πίσω και αλλά είναι καλύτερα εδώ.

ΕΚ: Είναι καλύτερα.

ΛΓ: Ναι

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Καμία σχέση.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Βλέπει Ελλάδα ότι είναι πολύ οργανωμένη.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ξέρεις τι. Εδώ νιώθεις ότι είσαι άνθρωπος, αλήθεια. Εκτός που συμβαίνουν, αλλά νιώθεις ότι. Ας πούμε επειδή έχει εμπειρία, τα χαρτιά της έχουνε γίνει τόσο γρήγορα και όλα. Οπότε βλέπει ότι εδώ όλα είναι πάρα πολύ οργανωμένα και γρήγορα τα πράγματα. Στη Χώρα νιώθεις όσο και να κάνεις και ό,τι και να κάνεις ότι είσαι σκλάβος εκεί. Σκλάβος εκεί ο Ρόδος, δεν είναι άνθρωπος. Και όντως ισχύει αυτό, ξέρεις.

ΕΚ: Για τις γυναίκες ή και για τους άντρες και για τις γυναίκες;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Και οι άντρες, οι ξένοι δηλαδή πιο πολύ γιατί ξέρεις και όντως, συγγνώμη [αραβικά] Αν παρακολουθείς τώρα, έχει βγει και φιλμ, αλήθεια φιλμ, δεν ξέρω τρεις ώρες πάνω για ένας από τη Χώρα, εεε, ένας από Ινδία, Πακιστάν, δε θυμάμαι, πήγε να πιάσει δουλειά στη Χώρα. Και όντως αυτό που έχει γίνει είναι αλήθεια οπότε αυτό που λέει η κυρία Λατίφα σκλάβους, είτε γυναίκες είτε άντρες, όταν είσαι ξένοι είναι έτσι [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ελένη να ξέρεις κι εσύ γιατί έχουν προσπαθήσει η Χώρα, γιατί είναι πλούσια χώρα

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Και έχουνε προσπαθήσει να πάρουνε αυτό το φιλμ που έχει βγει από το Netflix. Βέβαια δεν μπορούσαν γιατί έχει ξέρεις σαν μπουμ έχει κάνει

ΕΚ: Ναι. Έγινε viral

ΛΓ: Έχει πώς να σου πω, δεν είναι μόνο [??] αλλά αυτή είναι η αλήθεια

ΕΚ: Αυτή είναι η αλήθεια

ΕΚ: Και δεν μπορούσαν. Και του λέω εγώ είδα μόνο λίγο και έκλαιγα πολύ αλήθεια και μέχρι τώρα όταν το να δω δεν μπορώ

ΕΚ: Ναι, ναι. Εντάξει τότε τι να πω. Τότε, καλώς ήρθες, καλώς μας ήρθες και καλώς να μείνεις.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει έχει μεγάλο έρωτα με την Ελλάδα, αγαπάει πάρα πολύ Ελλάδα. Δηλαδή αυτό με το παραμικρό μπορεί να το βλέπουμε εμείς τίποτα αλλά αυτή το βλέπει κάτι πολύ μεγάλο και τα λοιπά. Επίσης τα παιδιά της μεγαλώσανε εδώ. Το παιδί της ο μεγάλος που είναι τώρα, εννιά χρόνια εδώ στην Ελλάδα.

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Μεγαλώσανε εδώ σχεδόν τα παιδιά.

ΕΚ: Βέβαια, βέβαια

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Όταν ήταν ο άντρας της εδώ και έχει γίνει γιατί αυτός δουλεύει στην πρεσβεία και πρέπει κάθε δεν ξέρω πόσο χρόνο έπρεπε κάπου αλλού και πήγε Φιλιππίνες, ναι

ΕΚ: Φιλιππίνες

ΛΓ: Και πήγε μόνο η ίδια και η κόρη της. Ο μπαμπάς λέει πρέπει κι εσύ να έρθεις λέει το παιδί και λέει εγώ δεν μπορώ να αλλάξω πουθενά και έμεινε εδώ, μόνος του Μέχρι που γύρισε ξανά η κυρία Λατίφα

ΕΚ: Και ξανασυναντήθηκαν, ενώθηκε η οικογένεια. Ωραία, ας μιλήσουμε με την, για την οικογένεια, αρχικά. Έτσι πώς περνάτε το χρόνο σας μαζί, με τα παιδιά;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, πρώτα η κυρία Λατίφα. Όταν έχει λαϊκή, πάει δηλαδή στη λαϊκή να ψωνίσει, Lidl, κάνει τα ψώνια της δηλαδή, κάνει αυτό που πρέπει για το σπίτι της. Βέβαια, τα παιδιά ξέρεις σπουδάζουν και τα λοιπά, δεν έχουν και πολύ χρόνο, αλλά όταν έχουν χρόνο τέλος την εβδομάδα, βλέπουν τηλεόραση μαζί, τρώνε μαζί, επίσης έχουνε κάνει εκδρομές μαζί. Έχουνε πάει μονο, ημερήσια μάλλον εκδρομή, αλλά έχουνε πάει και Ρόδο, όπως λέει, Γλυφάδα, όχι Γλυφάδα, Λευκάδα;

ΕΚ: Λευκάδα, Λευκάδα.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [γέλια] γιατί δεν ξέρω, και Γλυφάδα και Λευκάδα το ίδιο είναι [γέλια]

ΛΓ: Και κάνει και εκδρομές, και πολύ καλά περνάει.

ΕΚ: Και πολύ χαίρομαι γι' αυτό. Εεε, πώς θα έλεγες ότι είναι μια μέρα έτσι συνηθισμένη στην Ελλάδα για σένα. Τι κάνεις;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: Καλά, εσύ; [γέλια]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Διαβάζει πάντα. Διάβασμα, πρώτο είναι λογικά. Α μου είπε ότι έχει, πάει σχολείο τρεις φορές την εβδομάδα, ξέχασα αυτό

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Σαν Λατίφα λοιπόν, πρώτα απ' όλα επιλέγει μια μέρα για να κάνει γενική καθαριότητα για το σπίτι της γιατί τρελαίνεται για τέτοια πράγματα και πολύ πάντα θέλει να δει το σπίτι της οργανωμένο, καθαρό και τα λοιπά. Φροντίζει πολύ τι τρώνε τα παιδιά, τι θα φάνε, τι φαγητό, δηλαδή πολύ, εεε, ασχολείται με τέτοια πράγματα. Τα παιδιά της λέει δόξα τω θεώ

πάντα έχουνε πολύ καλή τουλάχιστον βαθμολογία, είναι πολύ καλά δηλαδή, οπότε δεν τρέχω πίσω απ' τα παιδιά, πρέπει να, μόνα τους κάνουν αυτό που πρέπει. Εεε, θέλει να φροντίζει πολύ τον εαυτό της και τα παιδιά της, οπότε φροντίζει καλά το σπίτι, ασχολείται πολύ με το σπίτι, με τα παιδιά και με τον εαυτό της που πάει στο gym και περνάει και καλά, εγώ τώρα το θυμήθηκα, οπότε είναι πολύ, εεε

EK: Ωραία, ωραία. Ζωγραφίζεις;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: [γέλια] Λοιπόν, ζωγραφίζει στο σπίτι της. Τώρα περιμένει, θέλει να τελειώσει έχει πως πίνακα να το τελειώσει και τα λοιπά. Σκέφτεται τι να κάνει και τι πρέπει να κάνει, δηλαδή τι χρώμα, αυτά, και όταν θέλει, κι έχει χρόνο, κι έχει κέφι πάει και σε καφετέριες να πιει καφεδάκια έτσι, οπότε φροντίζει, φροντίζει τον εαυτό της.

EK: Ωραία, τέλεια.

Λατίφα: [γέλια] [αραβικά]

ΛΓ: Επειδή ήτανε η ζωή της, όπως λέμε εμείς, μαύρη, και δεν είχε ποτέ ασχοληθεί με τον εαυτό της, οπότε τώρα οπότε βρήκε ευκαιρία, πάει, κάθεται, όπως λέει στα αραβικά [αραβικά] βλέπει κόσμος, βλέπει τον εαυτό της πώς έγινε, σκέφτεται καθαρά, γιατί ήτανε όλα ξέρεις μέσα της, χάος, όπως λέμε. Τώρα, χάος, σωστά στα ελληνικά, έτσι;

EK: Ναι, ναι, ναι σωστότατα.

ΛΓ: Ναι. Τώρα είναι ό,τι πρέπει.

EK: Ήρεμη

ΛΓ: Ήρεμη

Λατίφα: Yeah, now rest

EK: Relaxed

Λατίφα: Yeah, relaxed

EK: Ωραία. Θα ήθελες να μου μιλήσεις για τους φίλους σου; Έχεις φίλους εδώ στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, έχει καθηγήτρια των Αγγλικών.

EK: Μμμ

ΛΓ: [αραβικά, Εύη;]

Λατίφα: Νόβη

ΛΓ: Νόβη.

EK: Νόβη

ΛΓ: Ναι. Έχει βέβαια εκεί που μένει, αν κατάλαβα καλά, μάλλον ο ιδιοκτήτης στο σπίτι της γιατί δεν έχει κόσμος εκεί, είναι επάνω, οπότε έχει επαφή με αυτούς. Οπότε λέει αλλά έχει λέει μεγάλο πρόβλημα επειδή δεν έχει μάθει ακόμη τα ελληνικά. Αυτό είναι, αλλιώς θα έχει η κυρία Λατίφα, είμαι σίγουρη

[γέλια]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Νιώθει, όπως αυτή θέλει κι έχει θέληση, νιώθει κι ο κόσμος δηλαδή το θέλει γιατί είναι πολύ κοινωνική

EK: Όντως, όντως, Τι γνώμη πιστεύεις ότι έχουν για σένα οι φίλοι σου αλλά και τα παιδιά σου;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν. Πρώτα απ' όλα όταν είπα για τη γνώμη των άλλων και τα παιδιά της, λέει δε με νοιάζει καν τι λένε οι υπόλοιποι, με νοιάζει μόνο τα παιδιά μου. Τα παιδιά μου λέει δόξα τω θεώ τώρα είμαι καλά και είναι πολύ περήφανοι για την ίδια. Βέβαια το παιδί της ήτανε σκληρός και μαζί της λόγω ότι το λέει διάφορα ο μπαμπάς του, ήτανε πολύ με τον μπαμπά, δηλαδή τι του λέει ο μπαμπάς, τον πιστεύει

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: αλλά τώρα που μένει μαζί του και μόνοι τους, χωρίς εσε αυτός, έχει αλλάξει το παιδί. Οπότε χαίρεται, γιατί τώρα φροντίζει την υγεία της, την προσέχει πολύ, μέχρι που ήθελε να βάλει ασφάλεια την μητέρα του, όταν θα χρειαστεί κάτι, αχρείαστο να είναι, στο νοσοκομείο και τα λοιπά, να έχει κάτι, δηλαδή για να μη μείνει έτσι, αλλά δεν μπόρεσε λόγω ότι δεν έχει ΑΜΚΑ. Ξέρεις τώρα το καινούργιο νόμος με το ΑΜΚΑ και τα λοιπά

ΕΚ: Ααα. Τι, τι, για πες

ΛΓ: Θα σου πω πρώτα τι μου είπε και μετά θα σου πω

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Λοιπόν. Και είναι πολύ, δηλαδή φροντίζει πολύ τη μητέρα του, οπότε είναι περήφανα τα παιδιά της για την ίδια. Η κόρη της από την αρχή, αλλά το παιδί ήτανε λίγο σκληρό λόγω μπαμπάς, τα λόγια του μπαμπά, ο πατέρας του, αλλά τώρα είναι καλύτερα. Λοιπόν, για το ΑΜΚΑ [αραβικά] Δυστυχώς, βγήκε ανακοίνωση από το κράτος ότι όσο δεν, δε δουλεύουνε, δεν μπορούν να βγάλουν ΑΜΚΑ. Έχουνε παγώσει. Γιατί όταν είναι αιτών άσυλο ή αιτούσα

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: έχουνε ΠΑΥΠΑ

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Μόλις αναγνωρίζεται, όπως αναγνωρίστηκε κανονικά, από ΠΑΥΠΑ πάει δηλαδή στο σύστημα αυτόματα γίνεται ΑΜΚΑ

ΕΚ: Γίνεται το μόνιμο, όχι το προσωρινό

ΛΓ: Ναι, ναι, , όχι, όχι προσωρινό, μόνιμο. Δυστυχώς βγήκε τώρα τελευταία ανακοίνωση ότι δεν θα έχεις ΑΜΚΑ, και να έχεις και χαρτιά, όσον χρονών είσαι, όσα θέματα υγείας, δεν παίζει ρόλο αυτό, πρέπει να έχεις βεβαίωση εργοδότης για να έχεις ΑΜΚΑ.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και να είναι σε ισχύ, και να μπορείς να. Τώρα είναι παγωμένο όλο αυτό. Συγγνώμη, ένα άτομο να είναι 75-80 χρονών με θέματα υγείας και τα λοιπά, πρέπει να έχει και αυτός βεβαίωση από εργοδότης; Και έχουν τρελαθεί, έχουν συνεννοηθεί οι οργανώσεις με τον Συνήγορο του Πολίτη για να κάνουνε κάτι, αλλά δε νομίζω

ΛΓ: [εξηγεί στη Λατίφα στα αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Γι' αυτό η κυρία Λατίφα προσπαθεί τώρα να μάθει γλώσσα, για να έχει δουλειά για να έχει ΑΜΚΑ.

ΕΚ: Μμμ. Πάντως πολύ άδικος ο νόμος.

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Παρόλα αυτά, παρόλα αυτά, πιστεύεις ότι έχεις δικαίωμα, έχεις δικαιώματα στην Ελλάδα, όπως έχουν οι Έλληνες;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, λέει πρώτα απ' όλα, λέει εγώ δεν έδωσα κάτι εδώ σαν χώρα στην Ελλάδα, για να ζητήσω κάτι. Οπότε, και να μην έχω δικαίωμα, μα έχουνε δικίο. Εγώ δεν έδωσα κάτι για να πάρω, πρώτον. Δεύτερον, έχει κάνει αρκετά η Ελλάδα για μένα, μου έχουνε δώσει

χαρτιά, είμαι εδώ, είμαι ΟΚ, είμαι ευχαριστημένη. Οπότε αν θα πω κάτι, θα πω μόνο «ευχαριστώ» για την Ελλάδα, τίποτα άλλο.

ΕΚ: Εεε, ωραία. Έχεις όμως, ξέρεις όμως να έχεις κάποια δικαιώματα, ας πούμε στο νοσοκομείο έχεις πρόσβαση χωρίς ΑΜΚΑ;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Τώρα, στην παρούσα φάση, λέει, δόξα τω θεώ, είμαι καλά δε χρειάζομαι αυτό. Αλλά, λέει, είναι καλό να έχω ας πούμε ΑΜΚΑ γιατί αν θα πάθει κάτι, ξέρεις, τα παιδιά της να είναι ήσυχοι για τη μητέρα τους ας πούμε

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Αλλά δεν έχει τώρα. Οπότε δεν ξέρω αν έχεις σαφή απάντηση ή όχι.

ΕΚ: Θα το, ναι, ναι εντάξει, εγώ ευχαριστώ, θα το ψάξω εγώ, αυτό, ναι. Εεε, ωραία.

Πιστεύεις ότι έχεις κάποιες ευθύνες απέναντι στους Έλληνες;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, εφόσον είμαι εδώ και ζω εδώ, και βέβαια έχω ευθύνη απέναντι στους Έλληνες.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Μπράβο. Εφόσον πήρα και εδώ διαβατήριο, έχω δηλαδή, έχει εννοεί ταυτότητα εδώ, πρέπει να έχω σεβασμό γι' αυτό το χαρτί, γι' αυτό το έγγραφο. Οπότε, έχω σεβασμό και για τους Έλληνες.

ΕΚ: Μμμ. Ωραία, ωραία. Εεε, αισθάνεσαι μέλος της Ελληνικής κοινωνίας;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Δεν είναι μόνο ότι είναι, πώς είπες, κομμάτι από το [αραβικά], νιώθει ότι είναι Ελληνίδα

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Και οι Έλληνες δηλαδή, εκεί που μένει, είναι δηλαδή, δε νιώθει ποτέ ότι είναι ξένη, ξέρεις, σαν Ελληνίδα, ότι «καλημέρα, τι κάνεις», «γεια σου, τι κάνεις», ξέρεις

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Οπότε δεν ένιωθε ποτέ

ΕΚ: [γέλια]. Μοιάζεις και Ελληνίδα, η αλήθεια είναι αυτή.

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Είναι αλήθεια ότι έτσι συμπεριφέρονται οι Έλληνες, οπότε γι' αυτό νιώθει έτσι

ΕΚ: Εεε, ωραία. Άρα νιώθεις μέλος, νιώθεις Ελληνίδα, φοβερό.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [γέλια] θα σου πω

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά] Λοιπόν, επειδή μένει Αγία Παρασκευή

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Νιώθει ότι εκεί είναι οι σωστοί οι, πώς να σου πω, οι Έλληνες είναι εκεί. Εδώ, λέει, Ομόνοια, Κέντρο, είναι ξέρεις mixed, όλοι μαζί, οπότε δεν είναι όπως εκεί. Οπότε νιώθει ότι πρώτα απ' όλα ανήκει εκεί και ότι εκεί είναι οι Έλληνες, δεν είναι εδώ. Και τη λέω εμείς τι είμαστε εδώ

ΕΚ: Όλοι είμαστε, τι να πω, η νέα ελληνική κοινωνία, αυτό. ΟΚ, ωραία

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Μόνο να πω κάτι, μπορώ;

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: [χτυπάει το τηλέφωνο] Ωχ, δεν ξέρω τώρα τι να κάνω για να το κλείσω [ψιθυριστά] εεμ δεν κλείνει, λοιπόν. Εντάξει.

ΛΓ: Ωραία [συνεχίζει στα αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Γιατί εγώ του λέω έχω πάει μια φορά εκεί, σε μία, ήταν, δούλευε στην πρεσβεία μας, ήθελε για καθαριότητα και τα λοιπά αλλά όταν πήγα δεν μπορούσα και τα λεφτά δεν

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Και ήρθα και πρώτη φορά, αλλά ήταν εκεί σαν, εκεί που πήγα εγώ, γιατί και ο άντρας της ήταν στην πρεσβεία, οπότε ξέρω πώς μένουν. Είναι σαν μονοκατοικία, ή διώροφο ή όροφος ξεχωριστός, είναι πολύ ωραία, όντως, γιατί εγώ δεν

ΕΚ: Ναι, ναι, το

ΛΓ: Και μου λέει επίσης, εκεί έχει πάρα πολύ κόσμο, Έλληνες πιο πολύ

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: βέβαια, αλλά είναι καθαριότητα, όμορφο μένουν κόσμος

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Δεν είναι όπως εδώ, όπως είναι η Ομόνοια, και σ' αυτό έχει ένα δίκιο

ΕΚ: Η αλήθεια είναι αυτή [γέλια]. Η αλήθεια είναι αυτή. ΟΚ. Για τη Χώρα μου είπες. Για, απ' την Χώρα 1 έχεις καθόλου αναμνήσεις;

ΛΓ: Ωραία [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, αυτό που θυμάται γιατί ήτανε μικρούλα, ήτανε μια χαρά και πέρασε τόσο ωραία γιατί ήτανε ο πατέρας τότε εκεί.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Επίσης σαν [αραβικά] είναι η περιοχή στην Χώρα 1, εκεί που μεγάλωσε, όχι μεγάλωσε, εκεί που γεννήθηκε, γιατί έφυγε μικρούλα από κει, έχουν βροχές, αυτά σαν βουνά, έτσι, πώς να σου πω, αυτά που

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Και πρασινάδα, ήτανε αλλιώς, λέει, εκεί, οπότε

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Με λίγα λόγια ήτανε πολύ ευχαριστημένη

ΕΚ: Ωραίο τοπίο ε; Ωραίο τοπίο.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Είχανε πολυκατοικία δικό τους, δηλαδή, του μπαμπά. Τώρα οι Χούθι, δεν ξέρω αν έχεις μάθει για τους Χούθι.

ΕΚ: Ναι, κάτι έχω ακούσει

ΛΓ: Είναι μια μη κυβερνητική αλλά άσχημη, πολύ άσχημη οργάνωση, τα έχουνε λέει χαλάσει όλα

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Μέχρι η πολυκατοικία που ήτανε, το έχουνε λέει καταστρέψει

ΕΚ: Το έχουνε καταστρέψει, φοβερό

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Κι αυτό φοβερό, κρίμα. ΟΚ, εεε, έχω καταλάβει ότι δεν έχεις πολύ ευχάριστες αναμνήσεις από τη Χώρα, αλλά υπάρχουν κάποιες παραδόσεις έτσι που ακόμα κρατάς εδώ από τη χώρα;

ΛΓ: Χώρα ε;

ΕΚ: Χώρα ή Χώρα 1. Από την καταγωγή της.

ΛΓ: Μπορείς να το ξαναπείς;

ΕΚ: Αν υπάρχουν κάποιες παραδόσεις, κάποια πράγματα που έκανε ας πούμε εκεί αλλά της αρέσουν και συνεχίζει να τα κάνει

ΛΓ: Α, παραδοσιακά εννοείς;

ΕΚ: Ναι, ναι. Μπορεί να είναι γλυκά, μπορεί να είναι διάφορα, ΟΚ.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Δεν έχει πολύ από Χώρα 1 γιατί ήτανε μικρούλα, αλλά γιατί ζούσε και μεγάλωσε σωστά στη Χώρα, ας πούμε μου λέει όπως εσείς του λέω όπως εμείς από την Τυνησία, είναι ίσως τα ίδια αλλά έχουμε άλλα πράγματα. Και μου λέει γνωρίζεις [αραβικό όνομα] είναι σαν σπανακόπιτα, τυρόπιτα και τα λοιπά

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: Απλά με μέλι, κάπου αλλού είναι με τυρί αλλού το κάνουμε με μέλι, [αραβικό όνομα] είναι σαν κουλούρι, αλλά αυτά τα κουλουράκια είναι, που είναι, δεν είναι το κουλούρι το στρογγυλό, που είναι το καθημερινό, τα άλλα που είναι μπισκότα

ΕΚ: Ααα, βουτήματα

ΛΓ: Αυτό, ναι, ναι. Οπότε, Εϊντ αλ Φιτρ, Εϊντ αλ Αντχά. Εϊντ αλ Φιτρ είναι μετά Ραμαζάνι κατευθείαν και μετά Εϊντ αλ Αντχά, αυτό είναι δικό μας Πάσχα, μουςουλμάνοι.

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Οπότε κάνουμε διάφορα

ΕΚ: Οπότε κρατάτε, κρατάς τις παραδόσεις δηλαδή στις γιορτές τις μεγάλες.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Επειδή είναι η πρώτη φορά με τα παιδιά της, ήτανε εξαιρετικά εκείνη την ημέρα. Ήτανε αλλιώς, γιατί χωρίς αυτόν. Οπότε, κανονικά στο σπίτι, μετά βγήκανε έξω, φάγανε και τα λοιπά και γυρίσανε. Και χίλια συγγνώμη, ξέχασα να μεταφράσω κάτι άλλο που μου είπε πριν.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Επειδή τώρα λέει, παλιά ήμασταν με την οικογένειά μου.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Φύγανε, στη Γερμανία [αραβικά], Αμερική και κάπου αλλού, έχουνε δηλαδή χωρίσει, έχουνε πάει παντού. Οπότε λέει δεν είναι δηλαδή όπως παλιά

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Αυτό που κάνανε σαν οικογένεια, έχει μεγάλη οικογένεια, επίσης

ΕΚ: Εντάξει, ναι, εντάξει. Αλλά και με τα παιδιά, μια χαρά.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Christmas, ξέρεις, Χριστούγεννα.

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Θα πάει στη Γερμανία, να κάνει επίσκεψη δηλαδή στην οικογένειά της

ΕΚ: Ααα, στην οικογένεια. Ααα, τι ωραία! Πολύ ωραία!

Λατίφα: [αραβικά]

ΕΚ: Θα είναι φανταστικό. Με πολύ ωραία έτσι διακόσμηση και πολύ ωραίο Christmas spirit στη Γερμανία.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΕΚ: Για τον ελληνικό πολιτισμό και τις ελληνικές παραδόσεις ξέρεις κάποια πράγματα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΛΓ: Να ξέρεις ότι είναι πολύ κοντά, λέει, δηλαδή σαν κουλτούρα, σαν παράδοση, κάτι τέτοιο κι επίσης αυτό που ουρλιάζουν και φωνάζουν, λέει, και σαν εμάς δηλαδή, έχουν κι αυτό το πράγμα [γέλια]

Λατίφα: [αραβικά, γέλια]

ΕΚ: Η οικογένεια που είναι πάνω τους ακριβώς, λέει, αυτός φωνάζει, και η γυναίκα του, και λένε τα παιδιά της «μαμά, σίγουρα είναι Έλληνες αυτοί;»

ΕΚ: [γέλια]

ΛΓ: Δηλαδή, λέει από άλλη ράτσα, ξέρω γώ, από άλλη, οπότε λέει, μοιάζουνε και πολύ μάλιστα

ΕΚ: Μοιάζουμε, η αλήθεια είναι αυτή. Θα ήθελες να μάθεις έτσι κάποια πράγματα ξέρω γώ για την ιστορία ή για την τέχνη την ελληνική ή κάτι άλλο;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, να ξέρεις, σήμερα δηλαδή, όχι ότι έμεινα άφωνη, αλλά λέει πάρα πολλά πράγματα, τα οποία δεν έχω ακούσει από μία. Εεε, λοιπόν λέει, ότι πρώτα απ' όλα όταν θα πάρει, ή όταν θα μάθει, όταν θα έχει ελληνική γλώσσα

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: εεε, θα κάνει το τρίτο δηλαδή μεταπτυχιακό, πώς να σου πω, master

ΕΚ: master

ΛΓ: Και ξέρεις, θα το κάνει για εδώ, για την Ελλάδα δηλαδή ιστορία κι άλλα διάφορα για να μάθει περισσότερα γιατί λέει η Ελλάδα να είναι Ευρώπη, αλλά είναι πιο πολύ προχωρημένη δηλαδή, σαν κουλτούρα, σαν χώρα. Έχει βέβαια πάρα πολλά, ξέρεις αυτά τα, εεε, μουσεία και τα λοιπά, οπότε θέλει να μάθει αρκετά εδώ. Και επίσης, όπως βλέπει και η ίδια, οι Έλληνες έχουνε, εδώ αν θα πούνε δηλαδή ιστορία, γεωγραφία ή κάτι άλλο, θα πουν Ελλάδα. Και έχουνε πάρα πολύ, πώς να σου πω στα ελληνικά, [αραβικά]

Λατίφα: Σωκράτ

ΛΓ: Σωκράτης, το ξέρεις,

Λατίφα: Σωκρατ

ΛΓ: Φιλοσο

ΕΚ: Φιλοσοφία;

ΛΓ: Φιλοσοφία, μπράβο. Οπότε αν θα πούμε κάτι, θα πούμε Ελλάδα είναι πρώτη. Είναι Ευρώπη, αλλά είναι το πιο προχωρημένο από ιστορία, γεωγραφία, αυτό, θα είναι η Ελλάδα πρώτα. Οπότε θα κάνει το μεταπτυχιακό ή master εδώ.

ΕΚ: Τέλεια

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, αν θα πούμε λέει δηλαδή για την Ελλάδα, είναι την πιο πλούσια χώρα.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Ναι μεν οικονομικά είναι δηλαδή κάτω, δυστυχώς, αλλά σαν χώρα δηλαδή μόρφωσης, αυτά τώρα, κουλτούρα, ιστορία, φιλοσοφία, όπως είπαμε, είναι πρώτη η Ελλάδα. Μέχρι λέει οι γιατροί, δεν ξέρω υπάρχει κάποιος λέει ή γράμματα ή κάτι άλλο αυτό που έχει διαβάσει, το έχει πάρει η Ευρώπη από εδώ απ' την Ελλάδα

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε είναι πολύ πλούσια η Ελλάδα

ΕΚ: Ναι η αλήθεια είναι, με την ιατρική λέει για τον Ασκληπιό, ναι, OK

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Ωραία, εεε, τώρα έχεις την ελληνική ταυτότητα; Είσαι δηλαδή Ελληνίδα πολίτης;
ΛΓ: [αραβικά]
Λατίφα: [αραβικά, γέλια]
ΕΚ: Λέει αυτό που μπορώ να πω είναι ότι διαβατήριο, αυτό δηλαδή μου φτάνει, λέει, νιώθω Ελληνίδα, οπότε
ΕΚ: Ελληνικό, ελληνικό;
ΛΓ: Όντως έχει ελληνικό διαβατήριο
ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Άρα ελληνικό.
ΛΓ: [αραβικά]
Λατίφα: [αραβικά]
ΕΚ: Το διαβατήριο είναι ελληνικό διαβατήριο, έτσι δεν είναι;
Λατίφα: [αραβικά] Και ξέρεις τι λέει, μόλις θα τελειώσει γλώσσα πάλι, θα κάνει, θα περάσει δηλαδή αυτό που κάνει για υπηκοότητα, για να έχει δηλαδή την ιθαγένεια.
ΕΚ: Ααα, θα δώσεις για, ααα, ωραία, ωραία.
ΛΓ: [αραβικά]
Λατίφα: [αραβικά]
ΛΓ: Του λέω εγώ είκοσι χρόνια εδώ, και όντως κάθε φορά που θέλω να δώσω, και λέω να διαβάσω όσο είναι και να δώσω, αλλά
Λατίφα: [αραβικά]
ΕΚ: Να διαβάσετε μαζί
ΛΓ: [αραβικά]
Λατίφα: Yeah, yeah. OK, good.
ΛΓ: [αραβικά]
ΕΚ: Μπράβο, ωραία. Άρα θέλεις την ελληνική υπηκοότητα, την ελληνική ιθαγένεια. Εεε, γιατί;
ΛΓ: [αραβικά]
ΕΚ: Τι πιστεύεις ότι θα αλλάξει;
ΛΓ: [αραβικά]
Λατίφα: [αραβικά]
ΛΓ: [αραβικά]
Λατίφα: [αραβικά]
ΛΓ: Εννοεί ότι ελληνική ταυτότητα, δεν είναι ότι α, πήρα την ελληνική ταυτότητα, τελείωσε, όχι. Λέει και θα δώσω. Θα πάρει και θα δώσει, θα προχωρήσει, θα κάνει μεταπτυχιακό, όπως λέει, θα μάθει αρκετά εδώ, οπότε θα κάνει και κάτι εδώ αυτή. Οπότε η ελληνική ταυτότητα είναι
ΕΚ: Ήδη κάνει, πες της.
ΛΓ: Ναι [αραβικά]
ΕΚ: Ήδη εμπλουτίζει τη χώρα
ΛΓ: Ναι [αραβικά]
ΕΚ: Απλά οι ερωτήσεις
Λατίφα: [αραβικά]
ΛΓ: Ακρόπολη;
Λατίφα: [αραβικά]
ΛΓ: Υπάρχει άγαλμα γυναίκας στο Ακρόπολη;
ΕΚ: Ναι, οι Καρυάτιδες. Ναι, ναι, ναι
Λατίφα: [αραβικά]
ΛΓ: Ναι [αραβικά]
Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, επειδή λίγο έχω χαθεί, αλλά θα σου πω αυτό που μου είπε. Επειδή εδώ στην Ελλάδα έχουνε άγαλμα για μια γυναίκα δηλαδή, αλλά αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει, και κάτι έχει πάνω της. Λέει σημαίνει αυτό ότι η γυναίκα, εκτός που προσπαθεί πολύ, αντέχει πολύ.

ΕΚ: Αντέχει

ΛΓ: Οπότε γι' αυτό το λόγο το κάνανε αυτό σαν, δηλαδή έχουνε δεν είναι βραβείο, έχουνε κάνει δηλαδή κάτι για τη γυναίκα γιατί αξίζει. Οπότε λέει α [αραβικά], μου είπε ότι θέλει να κάνει, πώς το λένε, να ανοίξει γκαλερί. Αυτό για καλλιτεχνικά και τα λοιπά.

Λατίφα: Ναι

ΛΓ: Και μου λέει, πιστεύεις ότι στην Ακρόπολη, αυτό που μου είπε τώρα. Ότι υπάρχει γυναίκα, οπότε αυτό μάλλον που θέλει να καταλήξει και θα το ρωτήσω είναι μάλλον ότι αξίζει η γυναίκα εδώ και κάνει αρκετά.

Λατίφα: Ναι

ΕΚ: Ναι, ναι, αλήθεια είναι. Είναι αγάλματα που κρατάνε το, το ταβάνι του ναού. Δηλαδή στο κεφάλι τους στηρίζεται.

ΛΓ: Γυναίκα είναι

ΕΚ: Γυναίκα είναι οι Καρυάτιδες, ναι.

ΛΓ: Αλλά τι είναι αυτό στο ταβάνι του ναού για να

ΕΚ: Θα σου δείξω, θα στο δείξω μετά

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Αυτό λέει που θέλει να καταλήξει, ότι πρώτα απ' όλα έχει δει, έχει αγάλματα όντως εδώ στην Ελλάδα.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και κάθε φορά δηλαδή καταλήγει ότι εδώ η γυναίκα, η Ελληνίδα, αντέχει πολύ και είναι δηλαδή [??] γυναίκα, πώς να σου πω, με Κάπα κεφαλαίο. Ότι αντέχει δηλαδή, έχει ευθύνη. Οπότε είναι αυτό που κάνανε άγαλμα λέει ότι όντως η γυναίκα έτσι είναι

ΕΚ: Έτσι είναι

ΛΓ: Ότι αξίζει να έχει αυτό το άγαλμα

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Εμένα με συγχωρείτε να πάω να χτυπήσω την κάρτα μου. Τι ώρα είναι; [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

[ολιγόλεπτη διακοπή ηχογράφησης]

ΕΚ: Ωραία. Όταν πάρεις την ελληνική ιθαγένεια, θα ψηφίζεις, στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία. Όχι, γιατί γενικά πολιτικά, η πολιτική δεν είναι για τέτοια

ΕΚ: Δεν σε ενδιαφέρει η πολιτική;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Όχι, δεν, δεν, όχι. Δεν είναι μόνο ότι δεν, έχει λίγο

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Εεε, λέει ότι δεν είναι μόνο [η πολιτική], να προχωρήσεις, να κάνεις κάτι καλό, να κάνεις κάτι ενδιαφέρον, να κάνεις αυτό που μπορείς να βοηθήσεις τον άλλο.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε, ότι η πολιτική λέει δεν, σαν παγίδα λέει είναι, δεν είναι πάντα ότι είναι καλά

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε, αυτό είναι η γνώμη της.

ΕΚ: Ναι. Πολλοί άνθρωποι έχουν αυτήν την άποψη. Στη χώρα, λιγότεροι από τους μισούς ψηφίζουν.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λέει, δηλαδή αν κάθε άνθρωπος, δεν είναι μόνο η πολιτική, αν κάθε άνθρωπος κάνει αυτό που μπορεί, θα είναι η χώρα μια χαρά. Και μόνο να βγεις να καθαρίζεις εκεί στην πόρτα σου, είναι καλό. Να μαζεύεις κάτι, να μην πετάς κάτι, να κάνεις κάτι καλό, αυτό είναι κάτι καλό, που βοηθάει γενικά.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ:

ΕΚ: Δίκιο έχει φυσικά. Εεε, στην Ελλάδα πώς ήρθες πρώτη φορά;

ΛΓ: [αραβικά] Πρώτη, πρώτη φορά;

ΕΚ: Ναι, πρώτη, πρώτη φορά.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ωραία. Ήρθε πρώτη φορά με τον άντρα της, γιατί αυτός είναι διπλωματικό κάτι, είναι με την πρεσβεία, τέλος πάντων. Γι' αυτόν τον λόγο ήρθε.

ΕΚ: Ααα, ωραία, ωραία. Και πώς σου φάνηκε η προσαρμογή την πρώτη φορά;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν [αραβικά] και θα σου πω και τι είπα κι εγώ τώρα. Λοιπόν, από πρώτη φορά που κατέβηκε εδώ από το αεροδρόμιο, πιστεύεις, ένιωθε κάτι άλλο. Ξέρεις έτσι αέρα, έκανε κρύο, επειδή μάλλον επειδή εκεί δεν έχει κρύο, λέει κάτι άλλο. Βέβαια εδώ πήγε στο σπίτι που ήτανε ήδη έτοιμο το σπίτι.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Βγήκε από το αεροδρόμιο, βρήκε το αυτοκίνητο περιμένει, γιατί είναι πρέσβης αυτό, δουλεύει σε πρεσβεία και του λέω εγώ είσαι σαν βασίλισσα [γέλια] μου λέει ναι

ΕΚ: [γέλια]

ΛΓ: ΟΚ

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, και έφτασε και πρώτη μέρα, δεύτερη μέρα ήθελε να βγει, να κάνει έτσι βόλτα και τα λοιπά και λέει ήμασταν όλοι χαρούμενοι και του λέω «και ο άντρας σου;» Και μου λέει, κι αυτός, είχε μεγάλο έρωτα εδώ στην Ελλάδα

ΕΚ: Μμμ. Του άρεσε η χώρα, ε;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Και έχουνε βάλει τα παιδιά της σε κολλέγιο, ειδικό μάλλον είναι, δεν ξέρω

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και δημοτικού βέβαια ήταν τα παιδάκια

Λατίφα: [αραβικά]

ΕΚ: English speaking? English?

Λατίφα: Yeah, yeah, English [αραβικά]

ΛΓ: Ααα, ναι, από τότε που ήτανε έτσι όντως έτσι γίνεται και στο κολλέγιο μάλλον στην Αγγλική γλώσσα μαθαίνουνε, οπότε

ΕΚ: Μμμ. Στην Αγγλική γλώσσα. Τα παιδιά μιλάνε ελληνικά;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, μιλάνε καλύτερα απ' την ίδια γιατί γνωρίζουν βέβαια καλύτερα. Έχουν μείνει βέβαια

ΕΚ: Ναι, ναι. Έχουν μείνει και πολλά χρόνια, ναι.

ΛΓ: Ναι

ΕΚ: Εεε, την πρώτη φορά που ήρθες, τι σου φάνηκε έτσι δύσκολο, για να ζήσεις στην Ελλάδα; Ποιες ήταν οι δυσκολίες;

ΛΓ: Πάντα λέμε για πρώτη φορά έτσι;

ΕΚ: Ναι, ναι την πρώτη φορά.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτη φορά εδώ στην Ελλάδα δηλαδή τι είδε, δηλαδή τι δυσκολίες είχε;

ΕΚ: Ναι, τι της φάνηκε δύσκολο

Λατίφα: [γέλια, αραβικά]

ΛΓ: [γέλια] Τον άντρα της μόνο, τον σύζυγο

ΕΚ: [γέλια] Μόνο αυτός, ε; [γέλια]

ΛΓ: Τι να πω;

ΕΚ: Εεε, τώρα, έχεις κάποιες δυσκολίες;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Τη δεύτερη φορά που ήρθες

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ναι, το πρόβλημα όταν είχε ζητήσει να μάθει γλώσσα, είτε είναι ελληνική γλώσσα, είτε αγγλική γλώσσα, αυτός δεν δέχτηκε ποτέ.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε, αυτή ήταν η δυσκολία ας πούμε.

ΕΚ: Δε σε άφηνε να μάθεις πράγματα, ε;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Πάντα ήθελε να τη μειώσει δηλαδή. Εεε, και μου λέει, γνωρίζεις δηλαδή. Αυτό το πράγμα δηλαδή σκοτώνει.

ΕΚ: Μμμ. Εεε, τώρα έχεις κάποιες δυσκολίες; Σε δυσκολεύει κάτι στη δεύτερη φορά που ήρθες, για να προσαρμοστείς και να ζήσεις εδώ;

ΛΓ: [αραβικά]

ΕΚ: Μία δυσκολία ας πούμε, μάλλον είναι αυτό με το ΑΜΚΑ.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Οπότε, δε βλέπει πάρα πολλές δυσκολίες, αλλά αυτό που θέλει είναι να μάθει γλώσσα γιατί είναι βάση, είναι όπως το χέρι σου, είναι πώς επικοινωνείς με τον άλλον. Οπότε αυτό αποφάσισε να κάνει, για να μπορεί να κάνει αυτό που θέλει

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε μπορούμε να πούμε ότι είναι δυσκολία τώρα η γλώσσα

ΕΚ: Η γλώσσα

ΛΓ: Αλλά προσπαθεί

ΕΚ: ΟΚ. Εεε, θα της πω τη φράση που λέω σε όλες «Είμαι εκεί που θα έπρεπε να είμαι, μαζί με αυτούς που θέλω να είμαι, ως το άτομο που πραγματικά είμαι»

ΛΓ: Ωραία, θα μου δώσεις το χαρτί για να το διαβάσω

ΕΚ: Θες να στο δώσω στα αραβικά;

ΛΓ: Όχι, όχι, το έχω

ΕΚ: Και όσο, κατά πόσον νιώθει έτσι στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Με λίγα λόγια, τώρα άρχισα να αναγνωρίζω τον εαυτό μου. Και τώρα είμαι στη θέση που θέλω δηλαδή.

ΕΚ: Μμμ. Οπότε, εντάξει. Πώς φαντάζεσαι το μέλλον σου στην Ελλάδα;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, παντού, όταν το κράτος δίνει ελευθερία τον άλλον, σεβασμό, εεε, και όταν έχει ο άνθρωπος θέληση, μπορεί να κάνει τα πάντα, αρκεί να υπάρχει ελευθερία, να μην είναι κλειστό, να μην είναι περιορισμένο, αν είναι σωστή τη λέξη

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και μπορεί να κάνει τα πάντα, και το μέλλον θα είναι καλό. Και του λέω «Εδώ, Ελλάδα;» και μου λέει «Ναι, αμέ, Ελλάδα, γιατί έχω βρει αυτό που θέλω, είμαι εδώ που θέλω δηλαδή εκεί που, και εδώ ανήκω και θα κάνω τα πάντα και πιστεύω ότι θα είναι όλα καλά». Εδώ βρήκε δηλαδή τρυφερός άνθρωπος, κοινωνικοί, εεε

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Πώς να σου πω, σεβασμό, ελευθερία, τα πάντα έχει εδώ, οπότε βλέπει το μέλλον είναι, αυτό που θέλει η ίδια και αυτό που έχει ονειρευτεί, αυτό είναι το πιο σωστό.

ΕΚ: Αυτό είναι το πιο σωστό. Πολύ χαιρόμαστε. Εεε

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Όσα και να σου πω, πιστεύω ότι θα περιγράψω αυτό που θέλω αλλά μακάρι. Η Ελλάδα, όπως είπες έχω έναν έρωτα εγώ για την Ελλάδα και η Ελλάδα λέει είναι πάρα πολύ πλούσια, γενικά, δε λέμε για οικονομικά

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Ιστορίες, γεωγραφίες, σαν κράτος, σαν γιατροί και ξέρεις ότι Κωνσταντινούπολη δεν ξέρω κάποιο κομμάτι του δηλαδή είναι Ελλάδα δηλαδή και έχει πόλεμος δηλαδή εδώ στην Ελλάδα για να το πάρουνε. Οπότε λέει η Ελλάδα, δεν υπάρχει λέξη να περιγραφεί η Ελλάδα τι είναι. Οπότε χαιρόμαι που έχει τέτοια άποψη.

ΕΚ: Κι εγώ χαιρόμαι πάρα πολύ. Και τελευταία ερώτηση μου θα είναι πώς βλέπεις τους Έλληνες, ήδη έχει πει κάποια πράγματα αλλά θέλω να το κάνει έτσι πολύ συγκεκριμένο, και πώς νομίζεις ότι σε βλέπουν αυτοί;

ΛΓ: ΟΚ [αραβικά] Πώς βλέπει το Έλληνες;

ΕΚ: Ναι. Πώς τους βλέπει ναι, και πώς τους βλέπει, νομίζει αυτή ότι τη βλέπουν;

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Με λίγα λόγια

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Με λίγα λόγια, αγάπη και από την ίδια και απ' τους ίδιους. Δεν έχω δει ποτέ μίσος από αυτούς και από μένα αποκλείεται δηλαδή

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε μέχρι τώρα έχει δει όλα τα καλά εδώ στην Ελλάδα, σεβασμός, τα πάντα, τα πάντα, οπότε αυτό είναι με λίγα λόγια

ΕΚ: Ωραία, ωραία, πολύ χαίρομαι. Εεε, θα τη ρωτήσω για το διαδικαστικό,

ΛΓ: Μμμ

ΕΚ: αν είναι τυπικά, αν έχουν πάρει διαζύγιο με τον άντρα της και πώς έχει, πώς της δόθηκε άσυλο, με ποια αιτιολογία.

ΛΓ: ΟΚ. [αραβικά]

ΕΚ: Αυτά είναι τα στατιστικά της εργασίας.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Διαζύγιο επίσημο δεν έχει πάρει.

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Πρώτα απ' όλα το διαζύγιο, δεν έχει πάρει επίσημο διαζύγιο γιατί δεν μπορεί. Γιατί, γιατί πρώτα απ' όλα δεν είναι επίσημα παντρεμένη στη Χώρα. Είναι επίσημα παντρεμένη στην Χώρα 1, από εκεί βγάλαν τα χαρτιά.

ΕΚ: Στη Γερμανία;

ΛΓ: Χώρα 1

ΕΚ: Ααα, στην Χώρα 1

ΛΓ: Χώρα 1, ναι, είναι η χώρα της. Δεν μπορεί δηλαδή τώρα ο άντρας της να πάει να ζητήσει επίσημο χαρτί απ' το κράτος. Δε γίνεται.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Επίσης [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: [αραβικά]

ΛΓ: Επειδή, το παιδί όπως είπε και πριν, ότι θα πάνε στην Αμερική

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και αν θα ζητήσει τώρα, γιατί το παιδί μιλάει με τον μπαμπά, δε μιλάει η ίδια.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και αν θα ακούει τέτοιο «μπαμπά, θέλουμε τώρα το διαζύ, το διαζύγιο», και επίσημο χαρτί και τα λοιπά, θα έχει πρόβλημα το παιδί, και η αδερφή του

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε πρώτα απ' όλα, δε θα κάνουν αυτό που ονειρεύονται, να πάνε στην Αμερική, να έχουν χρήματα και τα λοιπά, θα τα κόψει όλα.

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Οπότε λέει μαμά, θα κάνεις υπομονή, ακόμη είναι οχτώ μήνες μπροστά του να τελειώσει και τα λοιπά, και μετά λέει ό,τι θέλεις. Θα ζητήσει ο ίδιος από τον πατέρα σου, για να έχει αυτή επίσημο χαρτί.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Επειδή δεν θέλουν τώρα προβλήματα, θέλουν να συνεχίσουν. Και όντως τα χρήματα που ερχότανε εδώ για τα παιδιά, σπουδές και τα λοιπά, είναι από αυτόν

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Οπότε, για αυτόν τον λόγο. Εκτός που είναι δύο χώρες, και δεν είναι επίσημα στο, αλλά πιο πολύ τώρα για οικογένειά της.

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Αυτό είναι για το διαζύγιο.

ΕΚ: Ωραία, ωραία.

ΛΓ: Τώρα, η δεύτερη ερώτηση;

ΕΚ: Η δεύτερη ερώτηση είναι πώς της δόθηκε άσυλο.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Λοιπόν, εεε, είχε μεγάλο φόβο, εεε, ένιωθε ανασφάλεια, και είχε δύο δρόμους. Ή να γυρίσει στην κόλαση, όπως λέει, στη φωτιά όπως λέει, ή να μείνει εδώ και να ζητήσει άσυλο. Έστειλε, επικοινωνήσε με την UN

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Με την Ύπατη Αρμοστεία και λέει ευτυχώς ήταν πολύ καλή αυτή που επικοινωνήσε μαζί της, και λέει αυτή επειδή φοβάμαι και δε θέλω να μάθει ο άλλος και λέει μείνε ήσυχη, όλα εδώ δηλαδή μεταξύ μας

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Και έχουν πάρει τα στοιχεία της, το τηλέφωνο, όνομα και τα λοιπά, και όντως μετά έγινε η επικοινωνία μεταξύ μας

ΕΚ: Μμμ. ΟΚ, είναι το

ΛΓ: Οπότε, ναι. Δικηγόρος δηλαδή και τα λοιπά

ΕΚ: Και δόθηκε το άσυλο. Εεε, να πω ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη, εεε, ότι χαιρόμαστε πάρα πολύ που είσαι στη χώρα μας, καλώς ήρθες. Και θα είναι τιμή μου να δω και τα έργα σου κάποια στιγμή.

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Ήτανε λέει ευχαριστημένη, κι εσύ είσαι δηλαδή μια γλύκα

ΕΚ: [γέλια]

ΛΓ: Δηλαδή μπαίνεις στην καρδιά, όπως λέμε

ΛΓ: [αραβικά]

Λατίφα: [αραβικά]

ΛΓ: Θα σου στείλει δηλαδή αυτό που κάνει, που ζωγραφίζει, πίνακα δηλαδή

ΕΚ: Εντάξει [γέλια] Σουκράν

Λατίφα: Ευχαριστώ πολύ.

Interviewee: Name withheld (labeled as “Νάντα”)

Interviewer: Eleni Kokaraki (labeled as “ΕΚ”)

Cultural mediator: Leila Gouider (labeled as “ΛΓ”)

Date of Interview: 23/10/2024

Location of Interview: Πυχίδα

Names of family members and friends have also been withheld.

ΕΚ: Ωραία, πόσων ετών είσαι;

Νάντα: Το

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: 52

ΛΓ: Ωραία.

ΕΚ: Ωραία. Από που κατάγεσαι;

Νάντα: Καζαμπλάνκα, Μαρόκο.

ΕΚ: Μαρόκο, ααα, ωραία. Πόσα χρόνια είσαι στην Ελλάδα;

Νάντα: 30

ΕΚ: 30 χρόνια; Πώς ήρθες στην Ελλάδα;

Νάντα: Από '94,

ΕΚ: Από '94

Νάντα: Τον Οκτώβριο τώρα κλείνω 30, ναι

ΛΓ: Μια ζωή

ΕΚ: Μια ζωή

Νάντα: Μια ζωή, ναι. Τα παιδιά τώρα μεγαλώνουν

ΕΚ: Μια ζωή, μια ζωή

ΕΚ: Πώς βρέθηκες στην Ελλάδα;

Νάντα: Πώς βρήκαμε, μια χαρά

ΛΓ: Ναι, εννοεί (αραβικά)

Νάντα: Πώς ήρθα;

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι

Νάντα: Ήρθα μόνο για 15 μέρες, για το γάμο, τη αδερφή μου

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: Η αρχή, ήταν, ναι

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Μαζί με το αδερφός μου, αλλά έκατσα για 30 χρόνια, μόνο για 15 μέρες, γιατί άφησα τη δουλειά μου εκεί, ναι, γιατί δε σκεφτώ να κάτσω εδώ, ναι, αλλά εντάξει, δόξα τω θεώ, έκατσα, παντρεύτηκα, και ήρθαν τα παιδιά, μια χαρά

ΕΚ: Μια χαρά

ΛΓ: Έφτιαξε μια οικογένεια

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Ωραία, ωραία. Πόσα παιδιά έχεις;

Νάντα: Τρία

ΕΚ: Τρία παιδιά. Εεε, αγόρια, κορίτσια;

Νάντα: Δύο αγόρια και ένα κοριτσάκι. Ο μεγάλος, τώρα 26, είναι καπετάνιος,

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Και το δεύτερο, τώρα 21, μηχανικός για το καράβι,

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Στο Blue Star. Ναι, και το τρίτο, τώρα η μικρή 18.

ΕΚ: 18. Που μπήκε στο Πανεπιστήμιο.

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Καλή πρόοδο, ωραία. Εεε, μπορείς να μου πεις μερικά πράγματα για τη μόρφωσή σου;

Νάντα: Λοιπόν

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι. Το δεύτερο Πανεπιστήμιο

ΛΓ: Δύο χρόνια πανεπιστήμιο

Νάντα: (αραβικά)

ΛΓ: Εεε, (γαλλικά) Νομική, Νομική

Νάντα: (γαλλικά) ελληνικά πώς λένε;

ΛΓ: Νομική

Νάντα: Νομική, ναι δύο χρόνια στο πανεπιστήμιο αλλά δεν τελείωσα μέχρι τελευταίο και δούλευα στο αεροδρόμιο.

ΕΚ: Ααα, μάλιστα. Ωραία.

Νάντα: Από κει, ήρθα εδώ.

ΕΚ: Από εκεί κατευθείαν εδώ, ε;

Νάντα: Ναι, κατευθείαν [γέλια]

ΕΚ: [γέλια] Εεε, τι, πώς θα περιέγραφε τον εαυτό σου; Τι θα έλεγες για σένα;

Νάντα: Λοιπόν (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Εγώ;

ΛΓ: (Μμμ, αραβικά)

Νάντα: Κοίτα, όταν είμαι μικρή, πάρα πολύ ευχαριστημένη, πάρα πολύ είμαι ελεύθερη. Δεν είμαι στο γονείς σκληροί και αυτά

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εντάξει είμαστε από το Μαρόκο. Είναι το χώρο ανοιχτό είναι. Και το ίδιο είναι από μένα. Κι εγώ είμαι ανοιχτή.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αυτό είμαι. Αλλά όταν κάνεις τα παιδιά και μεγαλώνεις, εντάξει, τη μάνα πρέπει να φοβάται για τα παιδιά. Θέλει να φτάσουνε όπως θέλει, δεν είναι όπως θέλουνε τα παιδιά. Όπως θέλει τη μάνα πρώτα

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και φοβάται με το όλο το ζωή, για το δρόμο, για το σχολείο, για τα παιδιά να κρατάνε άλλο δρόμο, δεν είναι το σωστό. Αυτό το φόβια, πώς λένε

ΛΓ: Φόβο

Νάντα: Ναι, το φόβο, συνέχεια είναι μαζί γιατί άμα είναι μάνα, τη μάνα. Όλες οι γυναίκες κάνουνε παιδιά αλλά έχει διαφορά. Έχει μάνα και έχει γυναίκες.

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Τη μάνα συνέχεια έχει. Τώρα ακόμη έχουμε αυτό, μέχρι εδώ, μόνο. Μια χαρά. Θέλω να γελάω, θέλω να πάω έξω, θέλω να, άμα όλη τη μέρα είμαι έξω δεν έχω πρόβλημα. Αλλά δεν έχω αυτή που κρατάει, είμαι μεγάλη, θέλω να κάτσω, θέλω να. Όχι, όχι. Ακόμα μέσα μου νομίζω τη κοπέλα από δεκαοχτώ.

ΕΚ: Μμμ. Έτσι νιώθεις

Νάντα: Ναι, ναι, ναι. Και μαζί με τα παιδιά μου, δεν είμαι μάνα, είμαι φίλη και τα, παίζουμε, ακόμα παίζουμε

ΕΚ: Πολύ ωραία

Νάντα: Χτυπάμε, περπατάμε

ΕΚ: [γέλια]

Νάντα: Ναι, ναι, ναι, αλήθεια. Από μέσα μου

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Και έρχεται η ώρα που [???] θέλω και την κυρία. Αλλά όταν πάω με τα ηλικία έξι, εννιά, οχτώ, έξι, δεκαοχτώ, δεκαοχτώ. 26, ανέβω, ανέβω στο 26, μιλάω. Κοίτα συνέχεια είμαι φίλη το μικρός και το μεγάλος σαν (balance, γαλλικά)

ΛΓ: (αραβικά) ζυγαριά

Νάντα: Ζυγαριά. Κατέβω και ανέβω

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Με τα παιδιά, με τον άντρα μου, με τη μικρή, τη μικρή δεν είναι κόρη μου, είναι φίλη μου, και τα. Κατάλαβες;

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Είμαι ανοικτό και για το έξω είμαι. Δεν είμαι κλειστό και, όχι

ΕΚ: Ωραία, ένας ανοιχτός άνθρωπος, πολύ ωραία.

Νάντα: Ευχαριστώ.

ΕΚ: Εεε, εργάζεσαι;

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Τι δουλειά κάνεις;

Νάντα: Τώρα είμαι, εεε, δεν είμαι, δεν είναι babysitter, είμαι δασκάλα τα, τα μωρά

ΕΚ: Ααα, νηπιαγωγός

Νάντα: Νηπιαγωγό στο Ακαδημία του Odyssea που έχει στο Ρέντη

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Και τώρα άλλη ζωή με τα μωρά από. Τώρα αυτό το μήνα έχουμε δύο, δύο μηνών μέχρι [χτυπάει το κινητό της, το κλείνει] εεε, έχω δύο μηνών μέχρι δύο χρονών αλλά κάθε μήνα έχω μωρά

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, είναι άλλο ζωή πάλι με

ΕΚ: Τα παιδιά

Νάντα: τώρα, ναι, τώρα όταν μεγαλώνεις τα παιδιά μου τώρα βρήκαμε το δρόμο μου.

ΕΚ: Ωραία

Νάντα: Άλλαξα με το δουλειά μου, το πρώτο δουλειά μου στο αεροδρόμιο, Τώρα βρήκα με τα μωρά και βρήκα με αγάπη

ΕΚ: Μμμ, ναι

Νάντα: Βρήκα με άλλο, άλλο. Ξέρετε τα μωρά σαν άγγελο είναι, όταν φώτα για το σπίτι, για τη δουλειά, για όλα, όλα

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Αυτά είναι.

ΕΚ: Ναι, τα παιδιά είναι φως

Νάντα: Ναι.

ΕΚ: Άρα είσαι ευχαριστημένη από τη δουλειά σου

Νάντα: Πάρα πολύ. Πάρα πολύ ωραία.

ΕΚ: Είναι σταθερή η δουλειά ή περιστασιακή, με σύμβαση;

Νάντα: Όχι, δεν είναι σταθερή γιατί

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Μμμ. Δεν είναι σταθερή

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, κοίτα, όταν έχει μωρά, είναι (αραβικά) είναι privet

ΛΓ: Ιδιώτη

Νάντα: Ιδιώτη

ΕΚ: Ναι, ναι, είναι ιδιωτικό, ωραία

Νάντα: Αλλά, τα χαρτιά μου, και όλα, είναι κανονικά

ΕΚ: Ναι. Με ένσημα και όλα, όλα

Νάντα: Μπράβο

ΕΚ: Αυτό είναι πολύ καλό. Ο άντρας σου δουλεύει;

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Τι δουλειά κάνει;

Νάντα: (αραβικά)

ΛΓ: Ταξιτζής

ΕΚ: Έχει ταξί

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Α έχει ταξί, μάλιστα, ωραία. Εεε, κουραστική δουλειά;

Νάντα: Πάρα πολύ. Ναι, 24 στα 24.

ΕΚ: Ναι. Όλη μέρα στο ταξί, ε;

Νάντα: Για να μεγαλώνεις τα παιδιά όπως θέλεις, πρέπει να, να δουλεύεις 48. Δε, δεν μπορείς να, να κλείνεις τα μάτια σου για μόνο δέκα λεπτά για το αυτό. Για να φτάσουνε. Γιατί το ζωή δεν είναι εύκολο και θέλουνε

ΕΚ: Ναι, η αλήθεια είναι αυτή. Ειδικά στην Ελλάδα, έτσι, το κόστος ζωής πώς σου φαίνεται; Σου φαίνεται ότι είναι ακριβή η χώρα;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Τώρα. Πριν, μια χαρά. Πριν, πριν, πριν το κρίση, είναι μια χαρά.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αλλά τώρα δεν είναι ακριβή, είναι, έχει φωτιά στο, στο ζωή. Δεν μπορείς. Με τρία άτομα δεν μπορείς να ζεις στο σπίτι όπως θέλεις, σαν πριν.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Πριν, με λίγα λεφτά μπορείς να ζήσεις μια χαρά. Τώρα με το όλα τα λεφτά και όλα, όλα, τα ρεύματα, δεν είναι μόνο για το. Όπως θα πάει, τα βλέπεις, είναι φωτιά, δεν μπορείς να

ΕΚ: Μμμ, ναι, σωστά.

Νάντα: Αυτό είναι.

ΕΚ: Ναι, το ρεύμα, το νερό, και γενικά

Νάντα: Όχι, το νερό εντάξει. Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για το νερό αλλά το φωτιά στο ρεύμα γιατί εγώ μιλάω όπως βλέπω για το σπίτι μου

ΕΚ: ναι, ναι, ναι

Νάντα: Πριν, πριν, έσπασε το πλάτη μας για το όλοι. Γιατί με 1500 να έρθει το ρεύμα κάθε δύο μήνες, 1200, 1000, αλλά δεν μπορείς να μαζέψεις τα λεφτά, δεν μπορείς να ζήσεις τα παιδιά, δεν μπορείς, αυτό. Όταν, μπορώ να το πω κάτι;

ΕΚ: Ναι, ναι, ελεύθερα

Νάντα: Όταν ήρθε το Δημοκρατία,

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αυτό είναι, όλο το κόσμος

ΕΚ: Μμμ. Αυτή η κυβέρνηση εννοείς, ναι, ναι, έγινε η

Νάντα: Χάλια

ΛΓ: Ελεύθερα εδώ, Νάντα, ελεύθερα, μεταξύ μας.

ΕΚ: Ναι, αυτά είναι μεταξύ μας, εννοείται. Θα μπουν κάποια τμήματα, αλλά

ΛΓ: Όχι αυτά.

ΕΚ: Ναι, ναι. Ήδη μου είπες για την οικογένειά σου, ότι παίζετε

Νάντα: Ναι, ναι, ναι

ΕΚ: Ότι έχετε, τι παιχνίδια, δηλαδή τι δραστηριότητες κάνετε; Πού παίζετε; Πώς περνάτε το χρόνο σας μαζί;

Νάντα: Το, το όλο στο σπίτι. Κοίτα, στο σπίτι

ΛΓ: Πηγαίνεις και για ψάρια

Νάντα: Ναι, ο άντρας μου ψαρεύει. Αυτά, στη θάλασσα, άλλο. Μπορώ να ψαρεύουμε, να κάτσουμε το βράδυ, και να ψαρεύουμε, και να βάλουμε το τραγούδι στο, με το αμάξι, χορεύουμε, στη θάλασσα, ναι, ναι, είμαστε, εντάξει τα παιδιά τώρα μεγαλώνεις και, και έχει άλλο ζωή για τα παιδιά.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αλλά ακόμα εγώ κρατάω, για να τραβάω ό,τι μπορώ, ναι

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Για να ξέρουνε, να καταλαβαίνουνε ακόμη έχει γονείς, έχει ποιος θέλει. Γιατί τώρα, πριν, όταν μικρά παιδιά, τα παιδιά χρειάζονται εμάς. Τώρα, εμείς χρειαζόμαστε τα παιδιά.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Ναι, ναι, ναι. Τώρα εμείς χρειαζόμαστε τα παιδιά

ΕΚ: Είσαι πολύ νέα ακόμη, αλλά καταλαβαίνω τι λες.

Νάντα: Ευχαριστώ.

ΕΚ: Εεε, πώς πιστεύεις ότι σε βλέπουν τα παιδιά σου;

Νάντα: (αραβικά)

ΕΚ: Τι; Πώς;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Κοίτα, εγώ βλέπω τα παιδιά μου αστεράκια και βλέπουνε είμαι φεγγάρι, το όνομά μου

ΕΚ: Ααα. Ναι, φεγγάρι, ναι

Νάντα: Το ίδιο με το όνομά μου

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Βλέπουνε, ναι, γιατί δεν είναι, κοίτα

ΛΓ: Γιατί Κ... σημαίνει φεγγάρι

ΕΚ: Φεγγάρι, ναι, κατάλαβα

Νάντα: Φεγγάρι τη Κ...Λοιπόν, εεε, γιατί είμαι κοντά με το αυτό, είμαι κοντά με τα παιδιά μου. Όπως έχει πρόβλημα, όπως, σε, εεε, ευχαριστημένοι, είμαι μαζί. Όταν, εεε, χωρισμένοι με την κοπέλα του, με κάτι, αυτά, ξέρετε τα παιδιά, είμαι κοντά

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Όποιος έχει κρίση, είμαι κοντά. Για το αυτό. Γιατί δεν έχω, κανείς εδώ είναι στην Ελλάδα, μόνο ο Θεός είναι επάνω, και το μικρό, μικρό, γονείς, δεν είναι, δεν έχει γιαγιά, δεν έχει θεία, πώς να πάνε τα παιδιά, να μιλήσανε, να βρήκανε, το κάτι. Μόνο έχεις μάνα και πατέρα. Αλλά άμα, το άντρας μου δεν είναι φίλοι με τα

ΕΚ: Ααα, με τα παιδιά, ε; Πιο αυστηρός;

Νάντα: Πάρα πολύ. Δεν είναι και, έχει, το μυαλό του δεν είναι το ίδιο. Κάθε, κάθε άνθρωπο έχει, έχει άλλο, άλλο μυαλό. Αλλά όπως πέρασα με το ζωή μου, με το σχολείο μου, με το λύκειο, με το πανεπιστήμιο, εεε, εγώ πέρασα, όταν ήρθανε τα παιδιά, βρήκανε το δρόμο. Είναι με το φως, από μένα. Ξέρω τι θα κάνουνε, ξέρω τι σκέφτονται

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Ξέρω, ξέρω τι θέλουνε

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εγώ πάω μπροστά και τραβάω τα παιδιά μου

ΕΚ: Και τα παιδιά

Νάντα: Ναι, τραβάω τα παιδιά μου μέχρι, δεν ξέρω πότε [γέλια]

ΛΓ: Εκατό χρονών

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Μακάρι, αλλά, ό,τι μπορούμε

ΕΚ: Εεε, τι να πω. Συγκινούμαι. Εεε, ο άντρας σου πώς πιστεύεις ότι σε βλέπει; Τι γνώμη έχει για σένα;

Νάντα: Ωωω, τι να σου πω; Πριν πιστεύει και βλέπει τη Νάντα είναι όλη. Τώρα ζηλεύει

ΕΚ: [γέλια]

Νάντα: Τώρα ζηλεύει. Κοίτα, το, συνέχεια τα παιδιά χρειάζονται τη μάνα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Τη μάνα είναι τη μάνα. Κοίτα, εεε, εντάξει, το πατέρα, πώς λένε, το πλαφόν,

ΛΓ: Η οροφή

Νάντα: αλλά τη μάνα είναι τέσσερα γωνία

ΛΓ: Τοίχος

Νάντα: Γωνία. Είναι τέσσερα γωνία πως κρατάει όλα

ΕΚ: Ααα

ΛΓ: Κατάλαβες, ο μπαμπάς είναι, ξέρεις, όροφος

Νάντα: όροφος

ΕΚ: Είναι το ταβάνι, η οροφή

ΛΓ: Οροφή, συγγνώμη, το ταβάνι, και μετά είναι τοίχος, οπότε κρατάει

Νάντα: Κρατάει και τα τέσσερα. Κρατάει τα παιδιά, κρατάει το ζωή, κρατάει το άντρας, κρατάει

ΛΓ: Τα πάντα

Νάντα: όλα, με το αυτό. Συνέχεια τη μάνα είναι κουρασμένη.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Με ψεύτικο

ΛΓ: Χαμόγελο

Νάντα: Χαμόγελο

ΕΚ: Η αλήθεια είναι αυτή. Ο άντρας σου χαιρέται που έχεις τόσο καλή σχέση με τα παιδιά, ή θέλει να είναι, να είσαι πιο αυστηρή;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Όχι, όχι

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ο άντρας μου έχει, κοίτα, γιατί έχει πάρα πολλή αγάπη, πιο πολύ από μένα, για τα παιδιά, γιατί όταν είναι έξι χρονών, χωρίς πατέρα, μόνο με τη μάνα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αυτό το μάζεψε όλο το αγάπη και έδωσε, αλλά δεν ξέρω. Έχει αγάπη, αλλά δεν έχει (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι (αραβικά)

ΛΓ: Ξέρεις τι, δεν καταλαβαίνει πολύ τα παιδιά

ΕΚ: Τα παιδιά

Νάντα: Δεν καταλαβαίνει και, και, εεε, συνέχεια θέλει τα παιδιά χωρίς λαθ, χωρίς λάθος, χωρίς αυτά, και χωρίς. Εγώ καταλαβαίνω. Τα παιδιά θα πέσουνε και θα σηκώνω ναι, και θα καταλαβαίνουνε και, και συνέχεια το χέρι είναι, είναι ανοιχτό για τα παιδιά μου να το κρατάω.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, το, το άντρας δεν είναι μέσα στο σπίτι. Μόνο, ξέρετε, αυτό δουλεύει έξω, δεν ξέρει τι έχει, τι έγινε, τι ή ποιος κλαίει, ποιος, αλλά εντάξει, εντάξει

ΕΚ: Υπάρχει ισορροπία

Νάντα: Μμμ

ΕΚ: Εεε, η ζωή στην Ελλάδα είναι διαφορετική από τη ζωή στο Μαρόκο;

Νάντα: Για μένα;

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Λιγάκι.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Τι, τι θέλει

ΕΚ: Με ποιον τρόπο;

Νάντα: Με ποιον τρόπο. Γιατί όταν είμαι στο Μαρόκο, είμαι μικρή. Δεν καταλαβαίνουμε, παίζω, και δεν ξέρω το ζωή. Δεν ξέρω, γιατί είμαι στο σπίτι του πατέρα μου. Δεν ξέρουμε

καθόλου πόσο κάνει ένα κιλό ντομάτες, δεν ξέρω το λάδι, δεν ξέρω το σουπερ, δεν ξέρω το (αραβικά)

ΛΓ: Μμμ. Ευθύνη. Δεν ξέρει τι είναι ευθύνη.

Νάντα: Ναι, δεν ξέρω. Στην Ελλάδα είναι το ίδιο. Από μένα δεν έχει καθόλου διαφορά για το, να το πω. Εεε, το, παράδειγμα, έχει όποιος πέρασε το σκληρή ζωή στο πατρίδα του και όταν ήρθε εδώ βρήκε ελευθερία και αυτά, έχει διαφορά. Εγώ δεν είμαι

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Καθόλου. Και τα παιδιά μου τώρα, όταν φύγανε έξω Ελλάδα, δεν το βρήκανε έχει διαφορά.

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Γιατί, δε, δεν ξέρουνε, δεν ξέρουνε, μόνο (αραβικά) πόσο κάνει η κόκα κόλα. Δεν ξέρουνε το σουπερ μάρκετ τι έχει, τι ανέβει, τι κατέβει, τι, δεν πληρώνανε τίποτα, έχει, αυτό είναι. Κι εγώ όταν είμαι στο σπίτι πατέρα, δεν ξέρω τίποτα. Τρώω, βόλτες, αυτά

ΛΓ: Ζωάρα

Νάντα: Ναι. Και όταν δούλευα, το ίδιο είναι. Γιατί, δόξα τω θεώ, δεν είμαι, εεε, φαμίλια από κάτω, από κάτω με το κόκκινο γραμμή

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, δουλεύω, τα λεφτά μου στο τσέπη μου, εεε, πάω στο ταβέρνα, πάω, αυτό είναι. Το ίδιο εδώ είναι. Μόνο διαφορά, γιατί παντρεύτηκα, μετά [χτυπάει τα χέρια της]

ΕΚ: Ευθύνες [γέλια]

Νάντα: Και δόξα τω θεώ, δεν έχω

ΛΓ: Παράπονο

Νάντα: Πρόβλημα

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Καθόλου, γιατί δε δουλεύω καθόλου 30 χρόνια. Μόνο το πρώτο χρόνο που δούλευα, '23, πριν ένα χρόνο.

ΕΚ: Ααα, το '23 ξεκίνησες να δουλεύεις

ΛΓ: Μπράβο. Δηλαδή, όσα χρόνια είναι εδώ, δεν έχει δουλέψει ποτέ.

Νάντα: Ένα χρόνο τώρα

ΕΚ: Ναι, ναι. Είχες τα παιδιά

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Ναι, ναι, γι' αυτό. Εεε, μου είπες πας στην ταβέρνα. Πώς αλλιώς σου αρέσει, πώς διασκεδάζεις γενικά;

Νάντα: Πού, εκεί;

ΕΚ: Όταν έχεις ελεύθερο χρόνο και θέλεις να περάσεις καλά, πώς διασκεδάζεις; Τι κάνεις;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Μμμ. Κοίτα, το πρώτο, έχουμε, κάνουμε, έχουμε παρέα και κάνουμε με τη σειρά, στα σπίτια, μόνο τη γυναίκες.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Πρωί, βράδυ. Αυτό είναι. Άμα έχω χρόνο.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Γιατί μπορεί στη βδομάδα τρεις, τέσσερις φορές.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Ωραία

Νάντα: Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή, είναι, δεν είμαι στο σπίτι τώρα, πριν. Όταν θέλω να πάω με το άντρας μου και τα παιδιά μου, ξέρετε, κάθε Σάββατο, όταν είναι μικρά, κάθε Σάββατο πρέπει, Κυριακή βόλτες

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Έξω. Τώρα άμα θέλουμε μαζί με το παρέα μου, πριν με το παρέα, πάω με το φίλη μου σαν Άσμαα και αυτά, όπως θέλουμε, όπως χρειαζόμαστε, ταβέρνες, άμα έχει το, μεγάλη παρέα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, όλοι, όλοι. Άμα έχει μόνο γυναίκες, πιο μικρές. Τώρα έχουμε την παρέα με την κόρη μου

ΕΚ: [γέλια] Ναι

Νάντα: Αυτή είναι. Ό,τι έχει, ψάχνω και πάω. Μέχρι, κάθε, τώρα, το καλοκαίρι, κάθε Κυριακή Σπάτα, πάω στο Σπάτα για ψώνια, για βόλτα, ξέρετε το Σπάτα έχει

ΕΚ: Στο εκπαιδευτικό χωριό

Νάντα: Ναι, ωραίο είναι. Και άμα δεν έχω χρόνο, μπορούμε κοντά στη, εδώ στο Μοναστηράκι, εδώ τώρα, αυτά είναι, Γλυφάδα, Βούλα

ΛΓ: Μμμ, Σαλαμίνα

Νάντα: Σαλαμίνα αυτή ήμουνα τέσσερις, πέντε μήνες.

ΛΓ: Η ζωή της είναι εκεί, ξέρεις

Νάντα: Ναι, μου αρέσει εκεί, ναι, έχει ησυχία, είναι, μου αρέσει το χωριό

ΕΚ: Ναι, εντάξει, καμία σχέση με την Αθήνα, ε;

Νάντα: Ναι, γιατί έχουμε το σπίτι εκεί

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι

Νάντα: Μου αρέσει το, έχει, έχει, έχει ησυχία.

ΕΚ: Ησυχία

Νάντα: Κάθε πρωί ξυπνάω, με τον καφέ μου, με, δεν, δεν, δεν είναι σαν Αθήνα, αλλά δεν μπορώ να το αφήσω Αθήνα.

ΕΚ: Ναι [γέλια]

Νάντα: Αποκλείεται, αποκλείεται

ΕΚ: Εγώ καταλαβαίνω, καταλαβαίνω

Νάντα: Ούτε στο πατρίδα μου. Αποκλείεται

ΕΚ: Αποκλείεται, ε;

Νάντα: Να γυρίσω, αποκλείεται.

ΕΚ: Τι αγαπάς τόσο πολύ στην Αθήνα;

Νάντα: Όλη, τα πάντα

ΕΚ: Όλα ε;

Νάντα: Όλα, όλα, όλα, όλα

ΕΚ: Σωστά, έτσι είναι

Νάντα: Όλα, όλα, όλα. Έχει κάτι στο Ελλάδα, τραβάει

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Έχει κόλλα, νομίζω σαν κόλλα

ΛΓ: Κάτι μας τραβάει εδώ, δεν ξέρω, το ίδιο.

Νάντα: Αλήθεια. Όταν πάω διακοπές στο πατρίδα μου, και ό,τι κάνω, μαμά τρως, Νάντα τρως; Όταν πάω στο πατρίδα μου, όταν πάω στο πατρίδα μου, πολλές φορές μου λέει η μαμά μου «γιατί ήρθες εδώ; Εδώ δεν είναι πατρίδα σου;». Γιατί τώρα νομίζω, νομίζω ότι εδώ είναι

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Ανήκουμε εδώ τώρα πια

Νάντα: Ναι, ναι, ναι

ΛΓ: Σωστά

ΕΚ: Πιο πολλά χρόνια της ζωής σου έχεις ζήσει εδώ

Νάντα: Ναι, ναι, πιο πολύ από, 30 χρόνια, το '94 από εκεί, ναι

ΛΓ: Ήρθες μικρό κοριτσάκι, δεν ήρθες γριά

Νάντα: Ναι, ήρθα, ήρθα, αλλά με, με, σαν όνειρο πέρασε το 30

ΛΓ: Σωστά, έτσι είναι

Νάντα: Ναι, δεν πιστεύω

ΕΚ: Ναι. Ελληνικά πώς έμαθες;

Νάντα: Ελληνικά έμαθα με τα, με τα παιδιά μου, με το πρώτο, πρώτο, εεε, με το τηλεόραση, και με, μαζί με τα παιδιά μου, είναι στα βιβλία. Γιατί όταν ένα είναι στο σχολείο μαθητής, εγώ βοηθάει τα παιδιά με το μαθηματικά και διαβάζω γλώσσα για τα βιβλία.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Έμαθα λιγάκι.

ΕΚ: Ναι, ναι. Όχι, αρκετά.

Νάντα: Ναι. Έμαθα λιγάκι. Αλλά το πρώτο, έχουμε γαλλικά και αραβικά

ΛΓ: Αυτό είμαστε οι Άραβες. Γαλλικά και αραβικά.

Νάντα: Ναι, ναι

ΕΚ: Πιο πολύ γαλλικά, σωστά

Νάντα: Και λίγο αγγλικά αλλά με το, τώρα ξέχασα πολλά πράγματα με τα αγγλικά τώρα, αλλά

ΕΚ: Ελληνικά πάντως μιλάς πολύ καλά

Νάντα: Όχι

ΕΚ: Εντάξει, όχι τέλεια, αλλά πολύ καλά, πολύ καλά.

Νάντα: Εντάξει, μια χαρά

ΕΚ: Εεε, για τους φίλους σου και τις φίλες σου που μου λες ότι βρίσκεστε, θέλεις να μου μιλήσεις λίγο; Πώς γνωριστήκατε;

Νάντα: Ποιο;

ΕΚ: Με τους, με τις φίλες σου

Νάντα: Εδώ είναι

ΛΓ: Ναι, ναι (αραβικά)

Νάντα: Ναι, εδώ είναι. Γιατί, κοίτα, το πρώτο, όταν ήρθα εδώ, έχω δύο αδέρφια. Εδώ είναι αδερφή μου και έχει παρέα.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και βρήκαμε εύκολα είναι.

ΕΚ: Μμμ, ναι.

Νάντα: Κάθε βράδυ το Μαροκινοί. Αλλά για το άντρας μου ο Σύριος, απ' τη Συρία είναι,

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, γιατί τα άντρας ξέρουνε ποιοι είναι, και κάθε γυναίκα κάτσουμε παρέα. Όταν θέλουν να φύγουμε, φύγαμε με το αμάξι, κάθε αμάξι έχει γονείς από εκεί, από έξω, και έτσι είναι. Εγώ δε μ' αρέσει να, να βρω φίλες στο δρόμο, στο λαϊκή, στο αυτά να

ΛΓ: Και αυτά συμβαίνουν [γέλια]

Νάντα: Και δεν έχω πολύ, πολύ κόσμος

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και παρέα, ναι 120

ΕΚ: [γέλια]

ΛΓ: Ε, τι είναι οι 100, πολύ λίγοι

ΕΚ: Λίγοι, πολύ λίγοι

Νάντα: [γέλια] μόνο 120 στο πάρτι (εννοεί για την επιτυχία της κόρης της στις Πανελλαδικές εξετάσεις), μόνο 100 και

ΛΓ: Στο πάρτι εγώ έμεινα άφωνη. Βλέπω κάθε ώρα μπαίνουνε 5-6, 5-6, αμάν λέω αυτοί καλέ

Νάντα: Και ακόμα είχε. 60-50 δεν ήρθανε

ΕΚ: Δεν ήρθανε. Ναι, 200 άτομα, οι πιο στενοί, οι πιο στενοί φίλοι ε;

ΛΓ: Ναι, τι να σου πω; Ναι

Νάντα: Αφού άμα παντρευτεί κανείς από τα παιδιά μου, να ανοίξω το, ναι

ΛΓ: Να ανοίξει. Εγώ γεννήθηκε μια απορία, δηλαδή μια ερώτηση, από εκείνη την ημέρα, 2 Αυγούστου, απλά δεν έχουμε ξέρεις συναντήσεις,

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: και ήθελα να σε ρωτήσω πού τους γνώρισες όλους αυτούς ο κόσμος; Δηλαδή, τι να σου πω; Πάρα πολύς κόσμος.

ΕΚ: Ναι, κι εγώ θέλω να σε ρωτήσω. Πού τους γνώρισες;

Νάντα: Ξέρεις τι, γιατί; Όλοι είναι απ' τη Συρία είναι.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Και δεν είναι, δεν είναι και Συρία που ήρθανε μετά τον πόλεμο, όλα αυτά

ΛΓ: Πρόσφυγες δηλαδή, πριν, ναι

Νάντα: Αυτό όλοι, το όπως δεν έχει, έχει 20 χρόνια εδώ όλα τα παιδιά. Έχω τώρα, τα παιδιά είναι φίλοι με τη Σ..(η κόρη της). Έχει παρέα γιατί, έχει παρέα τα κοπέλες, όπως 18, 16, 26 μέχρι, είναι φίλη. Αλλά τη μάνα ξέρω από όποιος ήρθε παλιά είμαστε μαζί μέχρι τώρα, είναι καλοί, είναι καλοί

ΛΓ: όντως

ΕΚ: Ναι. Άρα από γνωστούς του άντρα σου και από γνωστούς

Νάντα: Ναι, και από φίλους

ΕΚ: Τα αδέρφια σου

Νάντα: Ναι, και, και από μένα, όταν πάω στη φίλη μου και βρήκαμε τη άλλη

ΕΚ: Μμμ, ωραία

Νάντα: και μου έλεγε έλα να πιούμε καφέ, θα έρθετε; Και όταν κάνουμε, εεε, βραδινό, , κάτσουμε μόνο γιατί εμείς μόνο γυναίκες κάτσουμε,

ΛΓ: Αυτό είναι πολύ καλό

Νάντα: κάνουμε μόνο γυναίκες, δεν είναι mix

ΕΚ: Δεν είναι mix ε;

ΛΓ: Όχι, όχι mix

Νάντα: Όχι, δεν είναι mix

ΕΚ: Γιατί, να ρωτήσω;

Νάντα: Βεβαίως

ΛΓ: Γιατί (αραβικά)

Νάντα: Ναι. Γιατί εκεί στο, η θρησκεία μας,

ΕΚ: Ααα

Νάντα: Γιατί το μουσλιμάν, παράδειγμα, φοράμε το μαντήλι από έξω, και για ξένος άντρας. Αυτό είναι

ΕΚ: Ααα

Νάντα: Όταν είμαστε μόνο γυναίκες, φοράμε ό,τι θέλουμε

ΕΚ: Ααα

Νάντα: Ναι. Εδώ (δείχνει ψηλά στον μηρό) κοντό, ναι ό,τι θέλουμε.

ΕΚ: Ωραία

Νάντα: Άμα έρθει ξένος

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Πρέπει να φοράει μανίκι και μαντήλι, σαν, ναι

ΕΚ: Ναι, κατάλαβα, κατάλαβα, ναι

Νάντα: Αλλά δε φοράμε συνέχεια. Γιατί έχει πολύς κόσμος νομίζει φοράμε στο σπίτι, και στο μπάνιο και στο αυτό αλλά όχι. Με σορτσάκι, με φούστα, με αυτά, με. Μόνο όταν θέλω να πάω έξω, αυτό είναι

ΕΚ: Ναι, ναι κατάλαβα. Άρα είστε πιο άνετα μεταξύ σας οι γυναίκες

Νάντα: Βεβαίως

ΕΚ: Δε χρειάζεται τους άντρες.

Νάντα: Ναι

EK: Εεε, φίλους από την Ελλάδα έχεις;

Νάντα: Μμμ

EK: Πώς τους γνώρισες; Έτσι, πώς συναντηθήκατε;

Νάντα: Ναι, κοίτα, έχω φίλη μου Γ..., παράδειγμα, είναι πάρα πολύ φίλη μου, έχει ένα σπίτι κοντά μου στη Σαλαμίνα, στο χωριό. Είναι καλή, είναι. Έχω Χ..., παράδειγμα. Αυτή είναι φίλη του άντρας μου και μετά φίλη του, για μένα. Έτσι είναι, ναι, έτσι είναι

EK: Μμμ

Νάντα: Και, εεε, άμα έχεις, και κοντά στο σπίτι μου, έχει, έχει, έχει

EK: Ναι, ναι.

Νάντα: Και έχει είναι μάνα του φίλοι τα παιδιά μου

EK: Ναι

Νάντα: Όταν είναι μικρά στο σχολείο μέχρι τώρα, ααα, έτσι

EK: Ωραία. Εεε, τι γνώμη έχεις για τους Έλληνες;

Νάντα: Τι γνώμη έχω

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Γνώμη;

ΛΓ: Ναι, γνώμη δεν είπες;

EK: Ναι, ναι, τι γνώμη, τι πιστεύεις για τους Έλληνες;

Νάντα: Μια χαρά [...]

EK: ΟΚ, Τι εννοείς μια χαρά;

Νάντα: Μια χαρά. Από πριν, δεν έχω θέμα για το κάτι, καθόλου, καθόλου. Εγώ λέω, εεε, πριν, πριν, μια χαρά. Τώρα, από δέκα χρόνια και μετά, άλλαξε όλα

EK: Μμμ

Νάντα: Το κόσμος, το, το, όλα άλλαξε. Εεε, κοίτα, (αραβικά)

ΛΓ: Μμμ, πες το

Νάντα: Να το πω;

ΛΓ: Ναι, αλήθεια, ό,τι θες

EK: Ναι, ελεύθερα, ειλικρινά, ναι

ΛΓ: (αραβικά) Ρατσισμό, έτσι βλέπει τώρα

EK: Α, ναι, ναι πες

Νάντα: Από δέκα χρόνια άλλαξε, γιατί τώρα και, εεε, τώρα όταν βλέπουνε, παράδειγμα, όποιος φοράει το μαντήλι

EK: Μμμ

Νάντα: με το μαντήλι ξέρεις αυτοί μουσουλμάνοι είναι

EK: Ναι

Νάντα: νομίζεις ήρθα από το, μετά με το ήλιος, ήρθε με το παράδειγμα και νομίζω, νομίζεις ήρθα από το χωριό, δεν έχει αμάξι, δεν έχει γάλα, δεν έχει σπίτια, δεν έχει, δεν έχει, δεν έχει,

ΛΓ: Έτσι νομίζουνε

Νάντα: Σαν, σαν

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι

ΛΓ: Σαν να έχεις έρθει από άλλο κόσμο, δηλαδή

Νάντα: Ναι, ναι, ναι

ΛΓ: Νομίζουνε ότι είμαστε έτσι, ας πούμε

EK: Ναι, ναι

Νάντα: Πώς το λένε (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά) Ινδοί

Νάντα: Σαν Ινδιάννα, και η Ινδία έχει όλα, έχει. Δεν ξέρω, και όταν βλέπουνε το μαντήλι, αυτό. Όταν βλέπουνε το μαντήλι, νομίζεις πάλι τζιχαντιστές

ΛΓ: Τρομοκράτες

Νάντα: όταν βλέπουνε το μαντήλι, νομίζεις σαν έχει το πιστόλι στο τσέπη του. Όταν, αυτό είναι. Εγώ δεν πάω πάρα πολύ στο, στο λεωφορείο και τρόλεϊ και αυτά γιατί, αλλά το, όποιος είναι κοντά μου, φίλη μας, συνέχεια έχει αυτά στο λεωφορείο, στο τρόλεϊ, παράποννα ναι, στο τρένο πηγαίνει, μην κάτσεις κοντά μου, μη μιλάς αραβικά, παράδειγμα. Αλλά πριν, σου ορκίζομαι, όταν ήρθα στην Ελλάδα, άμα δεν είναι ωραίο και δεν είναι καλά, δεν κάτσω

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Πρώτα, έχει, έχει αγάπη με όλα. Εγώ, όταν μένω στο πολύ, στο πολύ, στο πολύ εεε (αραβικά)

ΛΓ: Πολυκατοικία

ΕΚ: Πολυκατοικία

Νάντα: Πολυκατοικία. Εκεί, σου χτυπάει την πόρτα «Νάντα, είσαι καλά; Δεν είδα σήμερα. Όλα καλά; Τα παιδιά;». Τώρα

ΛΓ: Τίποτα

Νάντα: Ψάχνουν πού να το βρω, να κάνουν φασαρία. Καλύτερα, το σπίτι μου μόνη μου

ΕΚ: Μονοκατοικία

ΛΓ: Μονοκατοικία

Νάντα: Δεν έχω θέματα αυτά.

ΛΓ: Μια χαρά είσαι

Νάντα: Αλλά βλέπω πως, εεε, που για το κόσμος. Εεε, όλα τα παιδιά κάνουνε φασαρία. Όλα τα παιδιά, όποιος έχει παιδί, δεν μπορείς να το κλείνεις το. Τώρα ψάχνουν για το κόσμος

ΛΓ: Για το παραμικρό

Νάντα: Ναι, ναι, πάρα πολύ και όλα

ΛΓ: Και σε μας τώρα, το ίδιο στην πολυκατοικία μας. Δηλαδή με το παραμικρό

Νάντα: Ναι

ΛΓ: Εννιά η ώρα ήτανε το βράδυ και το παιδί κάτι έκανε στο γραφείο του, ήθελε το συρτάρι χάλασε, να το κάνει, και ανέβηκε ένα (χτυπάει το γραφείο) «γιατί κάνεις φασαρία, θέλω να κοιμηθώ». Εννιά η ώρα, ε;

ΕΚ: Εννιά η ώρα

Νάντα: Γιατί ξέρουν είσαι ξένη

ΛΓ: Γιατί είμαι ξένη, αυτό ακριβώς

Νάντα: Αυτό το πρώτο, ξέρουνε είσαι ξένη. Πριν, ψάχνουνε για το ξένοι

ΛΓ: [???

Νάντα: Ναι, δεν ξέρω

ΕΚ: Μπορεί. Γιατί πιστεύεις ότι τα τελευταία δέκα χρόνια έγινε αυτό;

Νάντα: Γιατί είδα

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Δεν πιστεύω

ΕΚ: Τι, τι φταίει; Πώς αλλάξαμε;

Νάντα: Όλα

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Δεν ξέρω. Γιατί κάθε, κάθε, δεν είμαι από το Μαρόκο, όλο το Μαροκινό είναι καλό

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Από Τυνησία, όλη η Τυνησία, από την Ελλάδα, όλοι, από Αλβανία. Εμείς ξέρουμε.

Αλλά πρέπει το άνθρωποι να σκέφτεται πριν το πει κάτι κακό.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Γιατί είσαι ξένη, πήγαινε στο χωριό σου, πήγαινε στο πατρίδα σου. Και, εεε, όταν ψάχνεις, βρήκες αυτή είναι ξένη.

ΛΓ: Όντως

Νάντα: Ναι μία φορά είναι, από Ρωσία είναι. Για εντάξει. Μπορεί ήρθε, είναι για, μπορεί ήρθε όταν είναι μικρή, «πήγαινε στο χωριό σου». Ε δεν είναι, η Ελλάδα δεν είναι για τον πατέρα σου, για το πατέρα του κανείς δεν είναι μόνο η Ελλάδα. Ποιος κρατάει την Ελλάδα όλο το χωριό δικό του; Συγγνώμη και χίλια συγγνώμη, εσύ Ελληνίδα, τη Ελλάδα, όλη τη Ελλάδα, Κρήτη, Καλαμάτα, αυτά, δικό σας;

ΕΚ: Όχι βέβαια, όχι βέβαια

Νάντα: Αυτό είναι. Ούτε το Μαρόκο δικό μου.

ΕΚ: Σωστά

Νάντα: Μόνο ήρθαμε εμείς, ήρθαμε στο, όταν μάνα, γεννήθηκα το μωρό, κάθε μάνα

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Το μωρό δε, δε λέει θέλω να γεννηθείς στην Ελλάδα, στο Μαρόκο, μαύρο, άσπρο, κόκκινο, ψηλό, χοντρό

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Ήρθα όπως θέλει ο Θεός

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Ψάχνουμε για ειρήνη, για το, για ησυχία, για το, γιατί τώρα είμαι Μαροκινή και μουσουλμάνα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Και έγραψα ένα χαρτί, θέλω να, όταν να πεθάνω, να, να, εδώ θέλω να

ΛΓ: Να το θάψουνε

Νάντα: Στο Κομοτηνή

ΕΚ: Στην Κομοτηνή, ναι, σωστά, σωστά, δεν μπορούν, δεν υπάρχει, οι μουσουλμάνοι δε γίνεται να

ΛΓ: Σωστά

Νάντα: Δεν ξέρουμε, το κόσμος, όλο το κόσμος, πιστεύει ένα ο Θεό

ΛΓ: Ακριβώς

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Τώρα έχει άλλο, τώρα έχει άλλο

ΕΚ: Ναι, ναι. Δεν ξέρω τι φταίει και αλλάξαμε

Νάντα: Δεν ξέρω. Δεν είναι δε, δεν ξέρουμε ποιος φταίει. Το μυαλό

ΕΚ: Το μυαλό, ναι

Νάντα: Το σχολείο φταίει.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Το μάνα με το παιδί φταίει

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αυτός είναι. Τώρα έχω όλα τα μωρά, είναι απ' το Αφρική, μαύρα.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Εντάξει, κι εγώ απ' το Αφρική αλλά ποιο. Όταν ήρθε μια φορά απ' τη Ρωσία, εκεί ένα μωρό, παιδί, τρία χρονών, είναι άσπρο, θέλει να κάτσει μόνος του.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Καταλάβατε; Το μάνα φταίει. Το σχολείο. Σταθμό πρώτα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Το σταθμό παιδικό φταίει. Μετά το δημοτικό, μετά. Αυτό πρώτα, να μάθουνε τα παιδιά, μαζί με το γλώσσα, είμαστε το ίδιο είναι

ΕΚ: Το ίδιο ακριβώς. Τα παιδιά σου; Είχανε τέτοια θέματα στο σχολείο όταν

Νάντα: Ε βεβαίως. Έχει ένα παιδί να μην τα περάσει αυτά;

ΛΓ: Όλα τα παιδιά, σωστά

ΕΚ: Μμμ. Εεε, σε τι, τι, μπορείς να μου πεις κάποιο παράδειγμα;
Νάντα: Ναι, παράδειγμα, τα παιδιά μου είναι μελαχρινοί.
ΕΚ: Μμμ
Νάντα: Και το μεγάλο. Όχι, είσαι άσπρη
ΛΓ: Εννοείς έτσι, σαν εμάς;
Νάντα: Όχι, τα παιδιά μου πιο πολύ
ΛΓ: Και το λένε, ναι ξέρω, τα 'χω περάσει με το παιδί μου
Νάντα: Ναι, ο Α...το μεγάλο, είναι
ΛΓ: Καταγράφει έτσι;
ΕΚ: Ναι, ναι
ΛΓ: Εντάξει
Νάντα: Το μεγάλος είναι μελαχρινή, είναι πάρα πολύ (δείχνει φωτογραφία στο κινητό)
ΛΓ: Ε, κούκλος είναι
Νάντα: Μελαχρινή. Ξέρετε τι είναι
ΛΓ: (αραβικά)
Νάντα: ΟΚ. Ξέρετε, πριν, όταν είναι στο γυμνάσιο, δημοτικό, δε θυμάμαι γιατί κάθε πέρασε, τα παιδιά λένε, τι λένε; Γελάς να δω που είσαι, να δω τα δόντια σου, γιατί τα δόντια σου είναι άσπρο, Α..., γιατί είσαι μαύρος, γελάς να δω
ΛΓ: Για να δει τα δόντια (αραβικά)
Νάντα: Όχι, για να δω το παιδί (αραβικά)
ΛΓ: (αραβικά)
Νάντα: Ναι, ναι, ναι
ΛΓ: Ξέρεις τι εννοεί, λένε πρέπει να γελάς, για να σε δουν που είσαι. Δηλαδή, τόσο μελαχρινός, τόσο μαύρος, δε φαίνεται. Κοροϊδία είναι κι αυτό, γιατί
ΕΚ: Ναι, ναι κατάλαβα, κατάλαβα. Δεν ήθελα ν' ακουστεί γιατί παίρνω συνέντευξη, αλλά μια χαρά κούκλος ο γιος σου, άστα αυτά, μην τ' ακούς.
Νάντα: Ευχαριστώ πολύ. Δεν είναι, κοίτα, δεν είναι. Πριν ένα χρόνο, άμα να το πάρω τηλέφωνο το γιο μου και να το πει, τι έγινε, δε θα πιστεύεις
ΕΚ: Μμμ
Νάντα: Ένα χρόνο τώρα
ΛΓ: Τώρα πρόσφατα
Νάντα: 25 χρονών. Δουλεύει σε εταιρεία, τη εταιρεία για το, εεε
ΛΓ: Κλιματιστικό (αραβικά) το air condition και τα λουπά
Νάντα: Όχι (αραβικά)
ΛΓ: (αραβικά) Πώς το λένε αυτό; Το ξέχασα. Ηλιο τέτοια, ηλ
ΕΚ: Ηλιακός θερμοσίφωνας;
ΛΓ: Α γεια σου. Ηλιακός θερμοσίφωνας.
Νάντα: Ναι, δουλεύει στο εταιρεία. Τελειώσει στο ένα σπίτι
ΕΚ: Μμμ
Νάντα: Βάζει τα αυτά, αλλά πρέπει με το αμάξι για το εταιρεία, πρέπει να κάτσει στο αμάξι μέχρι να 'ρθει το τηλέφωνο, να πάει στο άλλο δουλειά. Έκατσε, δεν ξέρω, στο Αγία Παρασκευή, δεν ξέρω, δε θυμάμαι, αλλά μπορώ να το ρωτήσω πού είναι. Έκατσε, παίζει το παιδί (με το κινητό), μέχρι να 'ρθει με το αφεντικό του πού να πάει. Δεν ξέρει πόσα αμάξια αστυνομία ήρθε με το πούλμαν, με το πούλμαν, με το αστυνομία και όλα ήρθαν εδώ
ΛΓ: Γιατί; (αραβικά)
Νάντα: Γιατί έχει κανείς πήρε τηλέφωνο, βλέπει το παιδί είναι ξένη, με το χρώμα, νομίζεις, κοίτα, με το χρώμα για το παιδί, έκατσε στο αμάξι και παίζει, νομίζεις κάτι. Εντάξει, το ασφάλεια. Αλλά βλέπουνε τη εταιρεία με το αμάξι, βλέπουνε αυτά. Και όταν ήρθανε, «Από πού είσαι;». Έδωσε την ταυτότητα, γιατί είναι Έλληνας το παιδί, έδωσε την ταυτότητα «Τι έγινε; Τι έγινε;». Όταν είδα το αμάξι το αστυνομία, λέω πω, πω, τώρα θέλω να φύγω. Πού

να το πάω με το αστυνομία, έχει κανείς μπορεί τρακάρει. Δεν ξέρει γιατί. Και ήρθε πάρα πολύ

ΛΓ: Στεναχωρημένος

Νάντα: Στεναχωριέται πάρα πολύ. Ναι, και μου λέει μόνο για το

ΛΓ: Το δέρμα του

ΕΚ: Για το χρώμα

Νάντα: Για το χρώμα. Πόσο έφτασε, μέχρι, μέχρι 25. Δεν είναι μόνο όταν είναι μικρός

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και πολύ το πέρασα με τη μικρή. Και πολύ με τη Σ...

ΛΓ: (αραβικά) Λέω πιο πολύ απ' την κόρη μου δε νομίζω. Αυτά που περάσαμε

Νάντα: Ναι, ναι, ναι. Πιο πολύ. Πιο πολύ τη Σ...Κάθε διάλειμμα, αυτό λέω, τη μάνα. Έχει μάνα, και έχει γυναίκα. Εγώ δε δουλεύω καθόλου.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Κοίτα, κάθε διάλειμμα, είμαι στο πόρτα σχολείο

ΕΚ: Σχολείο, μμμ

Νάντα: Να παίζω μαζί της, να δω τι έχεις, να δω. Και κάνουνε παρέα, μόνο τη Σ...

ΛΓ: Όχι, το ξέρω

Νάντα: δε θα παίζει μαζί. Και έχει, και μέχρι τώρα μου λέει μαμά δε θα ξεχάσω Π... τι έκανε πόλεμο για μένα. Και ξέρεις δεν μπορείς να αλλάξεις το δημοτικό τέσσερα χρόνια, έξι χρόνια στο δημοτικό.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Άμα κάνουνε πόλεμο με το πρώτο χρονιά, συνεχίζει

ΕΚ: Συνεχίζει

Νάντα: Και είναι έξυπνη

ΕΚ: Μμμ, φυσικά

Νάντα: Ναι, έξυπνο κοριτσάκι. Συνέχεια άριστα, άριστα, άριστα. Και με το αυτό, έχει πόλεμο. Εντάξει

ΕΚ: Τι να πεις. Τι να πεις. Δεν ξέρω πώς γίναμε έτσι. Εεε, ωραία, ΟΚ

Νάντα: Ούτε μπορούμε να αλλάξουμε έτσι πρώτα, γιατί

ΕΚ: Ναι, θέλει πολλές αλλαγές

Νάντα: Ναι, έχει κακό και έχει καλό. Δεν είναι όλοι, ε, αυτό. Αλλά έχει κακό και έχει καλό.

ΕΚ: Έχει και καλό,

Νάντα: Ναι

ΕΚ: σωστά, έτσι, έτσι. Εεε, ΟΚ, στην Ελλάδα, πιστεύεις ότι έχεις δικαιώματα; Μου είπες έχεις, υπήρξαν κάποια θέματα, κάποια προβλήματα. Δικαιώματα έχεις;

Νάντα: Δικαιώματα (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Όπως οι Έλληνες

Νάντα: Ναι, ναι, ναι αλλά

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Όχι, όχι

ΕΚ: Τι εννοείς; Πες μου.

ΛΓ: (αραβικά)

ΕΚ: Θεωρείς ότι δεν έχεις ίσα δικαιώματα με τους Έλληνες, μάλλον.

ΛΓ: (αραβικά)

ΕΚ: Πες μου, πες μου. Εξήγησέ μου, τι εννοείς.

ΛΓ: (αραβικά)

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Όχι

EK: Εντάξει, ΟΚ, δεν θα επιμείνω

Νάντα: Όχι, αλλά, δεν είναι γιατί, κοίτα, έχω πρόβλημα στο θυρεοειδή

EK: Μμμ

Νάντα: Αυτό. Εγώ είπα τι έκανα. Και έκλεινα ραντεβού στο ΙΚΑ. Γιατί πριν 2001, έχω θυρεοειδή, πάω στο γιατρό, στο ΙΚΑ, εκεί η κυρία Σ... μια χαρά, συνέχεια, με εξετάσει, έχω φάρμακα, και αυτά, και αυτά. Και πριν επτά χρόνια μέχρι τώρα, έκοψα το φάρμακα, γιατί έχω αλλεργία και πήγα στο νοσοκομείο, και μου λέει, κόψτε όλα τα φάρμακα και έκοψα όλα

EK: Μμμ

Νάντα: Και, και φάρμακα θυρεοειδή. Μετά πονάω, και έχω νεύρα και αυτά, και πήγα στο γιατρό. Έκλεινα ραντεβού στο γιατρό, στο ΙΚΑ

EK: Μμμ

Νάντα: Αυτό το γιατρό, όταν βλέπει εμένα, σαν βλέπει διάβολο.

EK: Μμμ. Πώς το κατάλαβες;

Νάντα: Πώς κατάλαβα. Εεε, και τελευταία φορά, συνέχεια μαζέψω, μαζέψω. Και δε μ' αρέσει να πάω, αλλά δεν έχει άλλο.

EK: Μμμ

Νάντα: Και πήγα στο, όταν, από 2019. Πήγα εκεί όταν έχει κορονοϊό. Πήγα εκεί με το, και ο άντρας μου έχει, περιμένει κάτω, με το αμάξι, γιατί δεν έχει μάσκα

EK: Μμμ

Νάντα: Και εγώ μόνο θέλω να γράψει εξετάσεις να δω που έφτασε για να πάρω τα φάρμακα.

EK: Μμμ

Νάντα: Έχει μία κοπέλα Ελληνίδα, αλλά με το. Εγώ φοράω το μαντήλι, η άλλη φοράει το φούστα κοντή και αυτά, και αυτά. Είναι πριν από μένα και μιλάει μαζί της, μια χαρά και αυτά, και μετά αυτό δεν ξέρω τι, και μετά λέει "Next". Ποιος τη σειρά; Του λέω εγώ, το ραντεβού μου πέρασε με μιάμιση ώρα περίπου, αλλά περιμένω, εντάξει, δεν πειράζει. Και μου λέει πέρασε με την κοπέλα μπροστά. Κανονικά, πρέπει να φύγει, κάθε, πρέπει να φύγει τη κυρία, την κοπέλα, και να πάω εγώ.

EK: Ναι

Νάντα: Και μου λέει «πέρασε», μαζί ακόμα, μαζέψει τα χαρτιά της. Και μου λέει «πώς σε λένε;», λέω (το όνομά της). «Γιατί ήρθες;» λέω «Θέλω να μου γράψετε το εξετάσεις».

Μιλάω με

ΛΓ: Ευγένεια

Νάντα: Ναι. Να το γράψετε το εξετάσεις, και πρώτα χτύπα τη πόρτα και καλημέρα σας, αλλά το ξέρω αυτός. Και μου λέει, «έκανες πριν εξετάσεις;» Εγώ λέω ναι. «Πού είναι;» «Είναι παλιά, παλιά, πέρασαν 5-6 χρόνια, δεν μπορώ να το κρατάω». Μπροστά με το κόσμος, μπροστά με την κοπέλα «Γιατί πετάξεις; Δεν καταλαβαίνεις να το κρατάς;». Εγώ λέω «εντάξει, παλιά είναι, πρέπει να το γράψω να δω τώρα». Και «Άμα δεν καταλαβαίνεις, γιατί ήρθες;» Εγώ λέω «τι δεν καταλαβαίνω; Αλλά εντάξει, δεν έχω κανείς τώρα να 'ρθει μαζί μου. Μπορώ για, δεν καταλαβαίνω, δεν καταλαβαίνω πολλές λέξεις, αλλά εντάξει, εγώ μιλάω, εεε, και θέλω να κλείνω την πόρτα». «Άστο τη πόρτα ανοιχτή» Και λέω «ο κόσμος, όπως φωνάζεις και λες πολύ άσχημα, δε θέλω να ακούνε από έξω». «Κοίτα», και λέει την κοπέλα, εγώ δεν ξέρω αυτήν, «κοίτα τι λέει. Πέταξε τις εξετάσεις». Τι «ξένοι ήρθανε» για μας, τι αυτό, και λέω «εγώ τι έκανα; Εγώ ήρθα να το γράψετε». «Άμα δεν καταλαβαίνεις, φέρ' το μαζί σου, χριστιανή»

EK: Μμμ

Νάντα: Δεν είναι κανείς. Χριστιανή.

EK: Ναι

Νάντα: Και τα, τα, τα, τα, αλλά δεν μπορώ, δεν μπορώ. Και άφησα το βιβλιάριο, και έκλαιγα, και κατέβηκα από κάτω

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: «Ρε, έλα γυρίσεις να πάρεις το βιβλίο, βιβλιάριο σου»

ΛΓ: Ιδιότροπος

ΕΚ: Εντάξει, ναι, ναι, ιδιότροπος, εεε

ΛΓ: Κακός, τι να πω;

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Δεν έχω λέξεις, αλήθεια

ΕΚ: Πες το

ΛΓ: Κακός, ιδιότροπος

ΕΚ: Άλλες τέτοιες εμπειρίες, έχεις σε δημόσιες υπηρεσίες και σε

Νάντα: Αυτό είναι. Αυτό δε θα ξεχάσω ακόμα για το αυτό ψάχνω, για γιατρό, δε θέλω να πάω εκεί, ναι

ΕΚ: Εντάξει, φοβερό αυτό, φοβερό, φοβερό

Νάντα: Εντάξει. Και ήρθε ο γιο μου, και λέει «γιατί μίλησες με τη μάνα, έτσι είναι;» Εεε, εγώ δε λέω τίποτα και λέει «η μάνα μου ξέρει γαλλικά και αραβικά. Εσείς ξέρετε γαλλικά και αραβικά;»

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: «Η μάνα σου είναι στη Ελλάδα»

ΛΓ: Και;

Νάντα: «Και κάθε γιατρό ξέρει αγγλικά». Εντάξει, άστο αυτό, ναι. Εεε, κοίτα, άμα τα ψάχνεις, άμα τα ψάχνεις, θα βρεις, το καλό και το κακό. Δε θα

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Δε θα σταματήσω για μικρό

ΛΓ: Μικρό δεν είναι, αλλά έτσι ακριβώς είναι, έτσι δυστυχώς, είναι, ιδιότροπος, κακός

Νάντα: Ναι, ναι, ναι, τέτοια πράγματα, δηλαδή δε. Τώρα δε μ' αρέσει να πάω στο ΙΚΑ καθόλου. Έχω ΙΚΑ, έχω όλα αλλά να πληρώνω το γιατρό, και να πάω στο γιατρό και δε θέλω άλλο

ΛΓ: Αυτό το κάνουν με όλους σχεδόν, ξέρεις κάτι, δεν ξέρω, μπορώ να μιλήσω

ΕΚ: Ναι, ναι

ΛΓ: Γιατί πρώτον έχει τύχει στο νοσοκομείο μια κυρία που έβλεπε το παιδί μου, στο τέλος έσπασα εγώ δεν κλαίω εύκολα αλλά πήγα λέω αν υπάρχει εδώ κάποιος υπεύθυνος και λένε όχι. Βέβαια αποκλείεται να μη έχει υπεύθυνος εκεί, αλλά δεν θα κατεβεί για μένα που είμαι ξένη. Αλλά όντως δεν το βάζω ότι είναι οι Έλληνες ή είναι ξέρω γώ κάπου ή δεν, αλλά όντως που είμαι ξένη, δε δώσανε καν σημασία. Η άλλη μόλις με βλέπει, όπως είπες κι εσύ, σαν βλέπει διάολο. Και του λέω εγώ δεν ήρθα εδώ να, αγάπη και λατρεία και τα λοιπά, σεβασμό θέλω. Όπως σου δείχνω, μου δείχνεις.

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Εάν δε δείχνεις, σημαίνει ότι δεν έχεις σεβασμό για τον εαυτό σου πρώτον. Και κάτι άλλο, όταν μου μιλάς, χαμήλωσε λίγο τον τόνο

ΕΚ: Τη φωνή σου

ΛΓ: Ναι, βέβαια. Και από κει και πέρα, δεν έχω πάει καν και ό,τι κάνω για το παιδί μου έξω και με λεφτά κι εγώ. Δηλαδή ιδιωτικά πηγαίνω.

Νάντα: Ναι, και από κει μέχρι τώρα σταμάτησα. Δε, δε πηγαίνω, το φάρμακά μου και έχω πολλά νεύρα και, και τώρα θυρεοειδή

ΛΓ: Να ψάξουμε ιδιώτες γιατρούς.

Νάντα: Αυτό

ΛΓ: Αυτό. Θα δούμε. Κάπου θα βρούμε. Ενδοκρινολόγος πιστεύω θέλει

Νάντα: Εντάξει

ΕΚ: Ενδοκρινολόγο, ναι

ΛΓ: Ναι, ναι. Θα βρούμε, θα βρούμε. Θα ψάξουμε. Είτε Άραβας, είτε Έλληνας, γιατί τώρα, ναι

Νάντα: Δεν έχω θέμα. Τώρα με τη μικρή, με το γιο μου μπορώ να πάω. Γιατί, τώρα φοβάμαι με το αυτό, πρέπει να πάρω κάτι, να πάρω μαζί μου κανείς. Αλλά πριν, έχει ένα γιατρό, κυρία Σοφία, για το αυτό λέω έχει καλό και κακό.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Σαν άγγελος είναι. Όταν πάω, «έλα, ήρθες;» Εγώ, εγώ λέω «κοίτα πόσα κιλά πήρα» «δεν είναι πιο χοντρή από μένα». Γελάει και άλλο τρόπο και

ΕΚ: Άλλο στιλ

Νάντα: Ναι, αυτό είναι

ΕΚ: Άλλο στιλ

Νάντα: Και εντάξει

ΛΓ: Παίζει ρόλος ο τρόπος, όντως

Νάντα: Ναι, παίζει ρόλος

ΕΚ: Η αλήθεια είναι πως ναι. Έχει, όπως είπες, και καλούς και κακούς

Νάντα: Κακούς, ναι

ΕΚ: Και καλούς και κακούς. Τα παιδιά έχουνε την ελληνική υπηκοότητα.

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Εσύ θα ήθελες; Έχεις την ελληνική υπηκοότητα;

Νάντα: Δεν έχω, ναι

ΕΚ: Δεν την έχεις. Θα ήθελες να την πάρεις;

Νάντα: Μακάρι. Κανονικά

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Στο Ευρώπη μετά το 5 χρόνια έχεις στο ΙΚΑ τα χαρτιά σου κανονικά, πρέπει να το πάρεις

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Κοίτα

ΛΓ: Στην Ευρώπη, ναι

Νάντα: Ναι, στο Ευρώπη. Κοίτα, όταν γεννήθηκε το παιδί, το παιδί τώρα ναι, αλλά εμείς, ούτε ο άντρας μου, ούτε εγώ, 30 χρόνια ακόμα. Τώρα έχω βεβαίωση, τελείωσε το άδεια παραμονής. Μ' έδωσαν, θα περιμένω μέχρι, γιατί το άδεια δε δίνουνε αμέσως

ΛΓ: Όχι, ένα χρόνο θα περιμένεις και πάνω

Νάντα: Ούτε ένα χρόνο. Μπορεί να το πάρεις και είναι τελειωμένο

ΛΓ: Ληγμένο. Ναι, ναι, σωστά, ισχύει αυτό, δυστυχώς.

Νάντα: Ναι

ΛΓ: Δηλαδή, παίρνεις βεβαίωση και περιμένεις. Και να πεις άντε, έξι μήνες, άντε εφτά μήνες, περνάει ένα χρόνος

Νάντα: Ναι

ΛΓ: Μετά όταν πηγαίνεις και ρωτάς, πρώτα απ' όλα ηλεκτρονικά όλα είναι

Νάντα: Μμμ

ΛΓ: Μια απαντάνε, μια δεν απαντάνε, και πιο πολύ ή ληγμένο το παίρνεις,

Νάντα: Ναι

ΛΓ: ή θα έχει έξι μήνες

Νάντα: Δύο μήνες, έξι μήνες, εφτά μήνες, μαζέψεις τα χαρτιά

ΕΚ: Ααα, έχει λήξει η άδεια παραμονής και πρέπει να ξανακάνεις τα χαρτιά σου;

Νάντα: Με το άδεια;

ΕΚ: Ναι, πρέπει να το, ναι ξανακάνεις από την αρχή; Την αίτηση;

ΛΓ: (ααααα)

Νάντα: Ναι

ΛΓ: Ανανέωση πρέπει να κάνει

Νάντα: Ναι, ανανέωση. Γιατί πριν είχα πέντε χρόνια, τώρα το ανανέωση είναι για

ΛΓ: Για πέντε πάλι

Νάντα: Μάλλον πέντε. Δεν ξέρω, πέντε; Τρία; Αλλά λένε

ΛΓ: Αναλόγως, ναι

Νάντα: Αλλά με το βεβαίωση τώρα άμα θέλω να πάω κάπου

ΛΓ: Δεν μπορείς

Νάντα: Δεν μπορώ

ΛΓ: Δεν μπορεί να ταξιδέψει

Νάντα: Αλλά κανονικά πρέπει να δώσουνε το ταυτότητα για το όποιος πέρασε δέκα χρόνια, δεν έχει τίποτα με τα, δεν έχει, δεν έχει κάτι για δικαστήριο, για το αυτό

ΛΓ: Ποινικό μητρώο καθαρό

Νάντα: Μια χαρά, γιατί

ΛΓ: Κανονικά

ΕΚ: Ναι, ναι. Αλλά τώρα για να πάρεις την υπηκοότητα τι πρέπει να κάνεις; Πρέπει να δώσεις εξετάσεις;

Νάντα: Ναι

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Εξετάσεις και (αραβικά) και να το γράψεις

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Και προφορικό λόγος, και γραπτό λόγος, και, και, και

Νάντα: Και να το φέρεις ογδόντα στο εκατό

ΛΓ: Και παράβολο

ΕΚ: Και πολύ υψηλό σκορ

Νάντα: Ναι, και πρέπει να διαβάζεις το βιβλίο, το φωτοτυπία

ΛΓ: 600 και κάτι, ναι, ναι θυμάμαι

Νάντα: Αποκλείεται

ΛΓ: Όχι βιβλίο, βιβλία. Είναι, είναι

Νάντα: Βιβλία. Εγώ είδα. Έφερε το άντρας μου, θέλει να πάει, και πληρώνει 600 ευρώ τα

ΛΓ: Παράβολο

Νάντα: Παράβολο. Μέχρι τώρα, δεν μπορεί. Μου λέει, δεν έχω χρόνο

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Δεν είναι παιδί όπως γεννήθηκε εδώ, δεν ξέρει. Μπορεί να γράψει, μπορεί να διαβάσει τα μεγάλα γράμματα και αυτά. Αλλά θέλουνε υψηλό και αυτά που να το γράψεις, το παλιό, και αυτά και αρχαία, και ιστορία

ΛΓ: Ναι, ναι, ναι, και ιστορία, γεωγραφία

Νάντα: Ποιος, αποκλείεται

ΕΚ: Είναι δύσκολο, είναι δύσκολο, είναι δύσκολο

ΛΓ: Το ίδιο, Νάντα, αλήθεια, δεν μπορώ

Νάντα: Ναι, το ξέρω. Αλλά 30 χρόνια δεν είναι εύκολο, θα πεθάνουμε

ΛΓ: Δεν πάω πίσω. Εσύ 30 χρόνια, εγώ 20 χρόνια [γέλια]

ΕΚ: Γιατί θα την ήθελες; Τι πιστεύεις ότι θα άλλαζε αν είχες πάρει, αν έπαιρνες την ελληνική υπηκοότητα;

Νάντα: Δεν, για μένα, για, κοίτα, για μένα μόνο δε θέλω ακόμα να τρέχω για τα χαρτιά, να περιμένω. Παράδειγμα τώρα, έχω βεβαίωση. Άμα έχεις κάτι για τη μάνα μου

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Άμα συμβεί κάτι δηλαδή

Νάντα: Ναι, κάτι, δεν μπορείς να κατέβεις. Άμα έχεις, παράδειγμα έχω αδερφός μου έξω στο Ευρώπη, δεν μπορείς να πας στο Ευρώπη

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Δεν μπορείς να ταξιδέψεις στην Ευρώπη με βεβαίωση, σωστά

Νάντα: Αυτό είναι. Ναι, και όταν έχει άδεια, ήρθανε όλα. Τώρα η μάνα μου μου λέει πριν δυο μέρες μαμά κατέβα αγάπη μου, πριν να φύγω να δω. Είναι μεγάλη, είναι 84, είναι, δεν είναι. Πού να κατέβω; Φοβάμαι να κατέβω και να κρατάνε στο αεροδρόμιο. Με βεβαίωση δεν μπορείς να πας. Εδώ είναι τα παιδιά μου και ο άντρας μου, εκεί θέλω να, είναι δύσκολα.

ΛΓ: Ξέρεις, με αυτή τη βεβαίωση λένε ότι μπορούμε να πάμε στη χώρα μας αλλά όταν, την ώρα που θέλουμε να γυρίσουμε εδώ, μπορούνε να πούνε ότι δε θα μπεις στην Ελλάδα

Νάντα: Αυτό

ΕΚ: Ναι

ΛΓ: Αυτό. Ενώ περιφέρεια λέει ότι μπορούμε, αλλά δεν ισχύει.

Νάντα: Μπορείς να κατέβεις αλλά όταν μπορείς γιατί ακόμα μιλάμε για το μαντήλι γιατί ο αδερφός μου ήρθε έκατσε μια βδομάδα στη Γαλλία

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Με το, πήρα το βίζα, βίζα (αραβικά)

ΛΓ: Ναι

Νάντα: Για το όλο το Ευρώπη και δουλεύει, είναι ναυτικό, το ίδιο με τα παιδιά μου, ναυτικοί είναι.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και λέει που πας; Σταμάτα. Γιατί πέρασε, το βίζα είναι απ' το Γαλλία είναι, μόνο, εεε, γιατί είναι Αραβία

ΛΓ: Γιατί είναι Άραβας

Νάντα: Αυτό είναι. Και μετά ήρθε εδώ, έκατσε 15 μέρες και έφυγε. Αλλά, αυτό είναι.

Μπορούν να θέλω να γυρίσω και να πες, να έχει ένα αστυνομικός, κάτι. Έτσι

ΛΓ: Να ρωτήσω (αραβικά)

Νάντα: Μια χαρά, Αυτό. Αν έχει ελληνική ταυτότητα, θα είναι μια χαρά.

ΕΚ: Θα ήτανε μια χαρά, ναι, ναι. Σωστά, σωστά. Αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Νάντα: Γιατί δεν είναι, εμείς δε μένουμε έξω, μένουμε μέσε.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Πρέπει, πρέπει

ΕΚ: Ναι, ναι, σωστά

Νάντα: Πρέπει, εντάξει

ΕΚ: Εντάξει, έτσι είναι. Εεε, μου είπες πριν ότι θέλεις να σε θάψουν εδώ

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Για την πατρίδα σου πώς νιώθεις; Σου λείπει;

Νάντα: Εεε

ΕΚ: Για το Μαρόκο

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Εντάξει, εντάξει, είναι πατρίδα μου. Το διαβατήριό μου είναι πράσινο, είναι μαροκινό αλλά έζησα 30 χρόνια, πιο πολύ είμαι από κει

ΛΓ: Σωστά

ΕΚ: Ναι. Κάποιες παραδόσεις που είχες, εεε, τηρούσατε στο Μαρόκο, που είχατε έτσι, δεν ξέρω, γιορτές, φαγητό, τα πάντα

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Τα κρατάτε και, τα κρατάς και εδώ;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι, ακόμα κρατάω. Αυτό δεν είναι για το πατρίδα μου. Για το, παράδειγμα, για το όλο το μουσουλμάνους, παράδειγμα, όταν έχουμε ραμαζάνι, όπως έχουμε γιατί αυτά και όταν έχουμε Πάσχα μας, σαν Πάσχα είναι, τώρα, αυτά είναι. Αλλά, εεε.

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι, φτιάχνουμε παραδοσιακά. Κάθε χώρα φτιάχνει το δικό του. Τυνησία με Τυνησία, Μαροκινό με μαροκινό. Τώρα τα παιδιά μου τρώνε όλα το Συρία, γιατί ο πατέρας, το άντρας μου Σύριος

ΛΓ: Σύριος, ναι

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Έχει φαγητά, μαροκινό, λίγα που τρώνε, λίγα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αλλά όλο, ναι, και το γιορ, το γιορ

ΛΓ: Γιορτές

Νάντα: όταν γιορτάζουμε, γιορτάζουμε στο τζαμί, όπως πάμε μαζί, όπως βρήκαμε, έτσι κάνουμε σαλάμ μαζί με όλοι

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Δεν έχουμε μαύρο, μουσουλμάνος είναι πάει στο τζαμί, δεν είναι αυτός

ΛΓ: Εννοεί ο ένας λέει στον άλλο «Χρόνια Πολλά», αυτό

Νάντα: Ναι, ναι

ΕΚ: Πού είναι το τζαμί;

Νάντα: Έχει πολλά. Έχω στην Καλλιθέα όπως μένω, έχει πολλά, έχει στο Συγγρού, έχει στο, στο Αχαρνών, έχει, έχει μικρά, μικρά. Αλλά το μεγάλο είναι, το μεγάλο είναι

ΛΓ: Πού είναι;

Νάντα: Πού είναι

ΛΓ: Ίλιον;

Νάντα: Νομίζω Ίλιον

ΛΓ: Δεν έχω πάει

Νάντα: Εγώ πήγα

ΛΓ: Εσύ πηγαίνεις κάθε γιορτή, ξέρω

Νάντα: Ναι, ναι, ναι

ΛΓ: Αλλά εγώ δεν έχω πάει ποτέ, γι' αυτό

Νάντα: Αλλά με το αμάξι πάω, δεν ξέρω ακριβώς

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Δεν πειράζει, δεν πειράζει

Νάντα: Αλλά εεε,

ΕΚ: Έχει εδώ μεγάλο τζαμί

Νάντα: Μεγάλο τζαμί

ΕΚ: Στο τζαμί πηγαίνετε μόνο για τις γιορτές, έτσι Εϊντ αλ Φιτρ, και τέτοια;

Νάντα: Ναι, ναι μόνο. Αλλά έχει όπως πάει κάθε μέρα, όποιος είναι κοντά εκεί, μπορεί να κάνει προσευχή, προς

ΛΓ: Προσευχή, ναι

Νάντα: Προσευχή εκεί, ναι

ΛΓ: Κάθε Παρασκευή, ας πούμε, που είναι

Νάντα: Ναι, κάθε Παρασκευή, αλλά εμείς πάω όπως είναι κοντά

ΛΓ: Στις γιορτές

Νάντα: κοντά

ΛΓ: Α, ναι

Νάντα: Ναι. Γιατί κάθε Παρασκευή ναι, και το άντρας μου και τα παιδιά μου πάνε στο

ΕΚ: Α, ναι

ΛΓ: Γιατί έχουμε μεγάλη Παρασκευή, εμείς οι μουσουλμάνοι, οπότε όπου είναι κοντά, κοντά στο σπίτι τους, πηγαίνουν εκεί. Αυτό που είπα είναι πολύ μεγάλο, στις γιορτές γιατί έχει πολύ κόσμος

Νάντα: Είναι πολύ, μεγάλο. Χωράει όλο το κόσμος

ΕΚ: Α, ναι, ναι, ναι

ΛΓ: Ναι, ναι. Και να σου πω, Νάντα, γιατί εγώ δεν πηγαίνω. Τρώτε εκεί, φτιάχνουνε κάτι. Επειδή δεν έχω πάει ποτέ

Νάντα: Ναι, έχει κόσμος που φέρνουν τα γλυκά, το δικό μας, κάθε τα

ΛΓ: Μοιράζουν

Νάντα: Ναι. Το χυμό, το νερό και τα παιχνίδια για τα μικρά παιδιά

ΛΓ: Μμμ

Νάντα: Κούκλες, ναι, ναι

ΕΚ: Τι ωραία, τι ωραία

Νάντα: Αμάξι για τα μικρά παιδιά, μπαλόνες, αφού το γιορτάζουμε

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και τα μεγάλα πήραν

ΕΚ: Γίνονται κι άλλες δραστηριότητες; Έτσι γυναίκες, ας πούμε πηγαίνουνε, δεν ξέρω, ή άντρες, κάτι σαν σύλλογο, έχει;

Νάντα: Ναι, όταν τελειώσαμε, γιατί κάτι, κάτι ομάδες κάνουνε, παράδειγμα, γιατί εκεί δε χωράει πολύ κόσμος

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και έχει αστυνομία που κάνουνε εκεί στο

ΛΓ: Εκεί γύρω, γύρω

Νάντα: Που κάνουνε τη σειρά κι αυτά, ξέρουνε. Αλλά όταν τελειώνει κάτι, ομάδες, κάτσουνε στο αυλή, σαν αυλή είναι, με το καρέκλες, με το, πίνουνε, ρωτάνε, μιλάνε, αυτά είναι. Και όποιος δε θέλει, παίρνει, το ομάδα, το αμάξι και φεύγει

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: όπως πάει, σαν

ΕΚ: Κατάλαβα

Νάντα: Εγώ, δεν κάτσουμε εκεί γιατί έχω χρόνο, θέλω να τελειώσουμε και να φύγουμε με τα παιδιά μου, για να πιούμε το πρωινό και μετά παίρνουμε το ταξίδι να φύγουμε που θέλουμε, που έχουμε το πρόγραμμα, πού θα πάμε

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Παράδειγμα, πήγαμε στο Ναύπλιο μετά το τζαμί, αμέσως κρατάμε για το Πάτρα. Δεν μπορώ να χάσω το χρόνο μου για το παρέα. Το παρέα εντάξει, Θα 'ρθει μετά. Αλλά κάθε μέρα (αραβικά) πώς το λένε

ΛΓ: Μαζευόταν μεταξύ τους

Νάντα: Μαζευόταν ναι, ναι, για το γιορτή, μπορεί να κρατάει δεκαπέντε μέρες, είκοσι μέρες. Αυτή τη βδομάδα στην Άσμα, την άλλη τη αυτή

ΛΓ: Οπότε κάθε μέρα κάπου κάνουν τραπέζι

ΕΚ: Κάπου ναι

ΛΓ: Γιορτάζουν

Νάντα: Κάνουμε γιορτή, ναι

ΕΚ: Ωραία

Νάντα: Γιορτάζουμε μαζί, με τα μικρά, με τα παιδιά, αυτά είναι.

ΕΚ: Ναι, πολύ ωραία. Εεε, στο τζαμί είναι εύκολο να γνωρίσεις κόσμο;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Εεε

ΕΚ: Δηλαδή άλλους Μαροκινούς, π.χ. ή Σύριους, ή άλλους, γενικά

ΛΓ: Αιγύπτιους

Νάντα: Έχει ποιος έρθει μόνο να ψάχνει πώς να κάνει (γαλλικά, αραβικά)

ΛΓ: Επαφή, σχέση με τους ανθρώπους, ναι

Νάντα: Έχει ποιος, σαν εμένα

ΛΓ: Μαζεμένα

ΕΚ: Ναι, καλύτερα

Νάντα: Όπως έχω, φτάνει

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Δε θέλω, δε μ' αρέσει ακόμα να ψάχνω και να, ποιος αυτός, ποιος αυτή, ήρθε

ΕΚ: Ναι, ναι, ναι. Εντάξει, ωραία, ναι ΟΚ.

Νάντα: Μπορεί γιατί είναι τώρα μεγαλώνω, είμαι μεγάλη. Δεν έχω υπομονή

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Έχει ποιος ακόμα ήρθε πέντε-έξι χρόνια, θέλει να μεγαλώσει το παρέα της, να, αυτό είναι

ΕΚ: Ναι, ναι

Νάντα: Έχει διαφορά το κόσμος

ΕΚ: Να γνωρίσει κόσμο, ναι, ναι. Αλλά είναι πολύ καλό που υπάρχει το τζαμί και μπορείς να πας, να γιορτάσεις, να

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Ωραία. Εεε, πριν είπες ότι θέλεις την ελληνική υπηκοότητα και δε σε ρώτησα αν θα ψήφιζες. Αν την έπαιρνες την ελληνική υπηκοότητα, θα ψήφιζες στις εκλογές;

Νάντα: Βεβαίως

ΕΚ: Γιατί;

Νάντα: Γιατί μ' αρέσει

ΕΚ: [γέλια]

Νάντα: Μ' αρέσει πως [γέλια]Ναι, γιατί μ' αρέσει. Μ' αρέσει ποιος βοηθάει, ποιος βοηθάει. Δεν είναι το κόσμος, βοηθάει τη Ελλάδα

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Έχει τώρα διαφορά. Έχει τότε ποιος σου αρέσει, το Δημοκρατία, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ, αυτά, αυτά

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: αλλά κάθε άνθρωπο βλέπει με τα μάτια του τι έχει κάνει αυτός και τι έχει. Ποιος έπεσε το Ελλάδα και ποιος είναι

ΕΚ: Και θα ήθελες να αποφασίσεις, ΟΚ. Εεε, σε κόμμα, με κόμμα, σε κόμμα, έχεις κάποιο κόμμα που, δεν είναι ανάγκη να μου πεις ποιο, αλλά έχεις κάποιο κόμμα που υποστηρίζεις; Κάποιο ελληνικό κόμμα που σ' αρέσει, που σε εκπράζει;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Μμμ

ΕΚ: Ναι; Ωραία. Παρακολουθείς δηλαδή, ξέρεις ας πούμε τους πολιτικούς; Αν θέλεις μπορείς να μου πεις, αν δε θες δε μου λες.

Νάντα: Μ' αρέσει το ΠΑΣΟΚ.

ΕΚ: Α, ΟΚ. Σ' αρέσει το ΠΑΣΟΚ. Ο Ανδρουλάκης ο συμπατριώτης

Νάντα: Μ' αρέσει το ΠΑΣΟΚ απ' τον Ανδρέα Παπανδρέου

ΕΚ: Α, απ' τον Ανδρέα Παπανδρέου. Γιατί απ' τον Ανδρέα Παπανδρέου; Τι είχε ξεχωριστό;

Νάντα: Εεε, κοίτα, με τα μάτια μου βλέπω, αλλά εγώ θα ξεχάσω το κόσμος τι λένε, δε με νοιάζει

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Αλλά, μετά το ΠΑΣΟΚ ήρθε ΣΥΡΙΖΑ, Τσίπρας. Και αυτός έκανε στη Ελλάδα, σηκώνεις τη Ελλάδα, τραβάει τη, ό,τι βλέπω, ό,τι βλέπω. Δεν είναι για το, για το εαυτό του και αυτό. Τώρα δε μ' αρέσει το ΣΥΡΙΖΑ, με το, όταν ήρθε άλλο

ΕΚ: Μμμ

ΛΓ: Κασσελάκης; Κασσελάκης, πώς το λένε;

ΕΚ: Ναι, ναι Κασσελάκης

Νάντα: Δεν ξέρω, γιατί δε μ' α, γιατί έχει ποιος ήρθε με το, με το, θέλει τη χώρα του να σηκώνει, και ποιος, σαν αυτός, ήρθε με τα λεφτά του.

ΕΚ: Ναι.

Νάντα: [??] Εντάξει, και Τσίπρα, όταν μίλησα, μιλάω με τα παιδιά μου, γιατί, εεε, Τσίπρα, εντάξει, είναι παιδί, ήρθε με το κόσμος, ήρθε γιατί καταλαβαίνει και ξέρει ποιος πεινάει, ποιος και αυτό, δεν τρώει με το ένα κουταλάκι χρυσό.

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Ήρθε και ξέρει, και σηκώνει, δεν ξέρει τα αγγλικά. Το παιδί πριν δεν ξέρει τα αγγλικά πιο πολύ. Δεν είναι σαν αυτός. Ααα

ΛΓ: Δηλαδή γεννήθηκε και έχει, πώς το λένε, χρυσό κουτάλι στο στόμα

Νάντα: Ναι, ναι, ναι

ΕΚ: Γεννήθηκε πλούσιος, πολύ πλούσιος

Νάντα: Ναι, ναι. Και ήρθε με τα λεφτά του. Δεν είναι με το αγάπη.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Θέλεις, δε θέλεις

ΕΚ: Εγώ είμαι

Νάντα: Και τα παιδιά μου όταν λέω πήγαινε να, να ψηφίσεις λένε «μαμά, άστα». Αυτό τ' όνομά το γράφει, δεν ξέρει τι γίνεται. Ξέρουνε.

ΕΚ: Σωστά

Νάντα: Και ΣΥΡΙΖΑ, δυο φορές όταν, ξέρεις δυο φορές (αραβικά). Πρώτη φορά με την Άντζελα Μέρκελ μόνο έφερε 49 δεν έφτασε, δυο φορές (αραβικά)

ΛΓ: ΣΥΡΙΖΑ;

Νάντα: ΣΥΡΙΖΑ, ναι, εεε, (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά) Τσίπρα

Νάντα: Τσίπρα. Ναι, δύο φορές, νομίζω δεν είναι;

ΛΓ: Το έχουν ψηφίσει δύο φορές;

ΕΚ: Έχει βγει κυβέρνηση; Τουλάχιστον δύο. Ο Τσίπρας, ναι.

Νάντα: Αυτό είναι

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Αλλά το ΠΑΣΟΚ, από, δεν είναι από τώρα, δεν ξέρω είναι τώρα, τώρα ξέχασα. Για το Ανδρέα Παπανδρέου όταν είναι

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Έκανε, αλλά έχει κόσμος που λένε αυτά, αυτά, δεν ξέρω. Βοηθάει εμάς

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Εεε, το πρώτο που έδωσε το άδεια παραμονή για μας

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Από '99

ΕΚ: Αυτό πολύ σημαντικό

Νάντα: Ναι. Και, εεε, έκανε για το ξένοι

ΕΚ: Μμμ. Αυτό το πιο σημαντικό. Εεε, απέναντι στη χώρα, στην Ελλάδα και στους Έλληνες, πιστεύεις ότι έχεις κάποιες ευθύνες;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: (αραβικά)

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: (αραβικά) Κοίτα, ααα, το ίδιο από μένα. Όπως εγώ πιστεύω κάτι, όπως πέρασα με το σχολείο και έφτασα στο πανεπιστήμιο, καταλαβαίνει πώς να μιλήσει με το όποιος είναι μπροστά του. Δεν είναι όταν είναι ξένοι στο πατρίδα του. Και άμα θα δώσω παράδειγμα. Μόνο το όνομα το σχολείο, πώς πέρασαν τα παιδιά, και θα το πεις το όνομα, να ξέρεις, με τα παιδιά μου, δεν έχει κανείς με τα παιδιά μου να σηκώνει τα μάτια του στο, στο δασκάλα του μέχρι τώρα.

ΛΓ: Μμμ, το έδειχνε σεβασμό

Νάντα: Γιατί εκεί, δεν είναι μόνο εδώ, έτσι;

ΛΓ: Γενικά

EK: Ναι

Νάντα: Στο πατρίδα μου και έτσι όταν βλέπουμε το δασκάλα μας, φοβάμαι.

EK: Μμμ

Νάντα: Πριν. Αλλά τώρα, τα παιδιά μου όταν βλέπουνε τη δασκάλα (αραβικά)

ΛΓ: Σεβασμός

Νάντα: Σεβασμός.

ΛΓ: Δείχνουνε σεβασμό στους δασκάλους

EK: Σεβασμό, σεβασμό, ναι

Νάντα: Όταν μιλάει με πιο μεγάλους έχει. Δεν είναι για το μόνο στη Ελλάδα, πρέπει

EK: Ναι, ναι

Νάντα: (αραβικά)

ΛΓ: Γενικά

Νάντα: Στην πατρίδα μας έτσι εμείς. Όπου, εμείς μιλάμε για το άνθρωποι

EK: Μμμ, ναι, ναι

Νάντα: Όπου, μεγαλώνεις στο δρόμο; Θα βλέπεις το λέξεις για το δρόμο. Μεγαλώνεις στο καλό γονείς; Θα μιλήσεις με το καλό

EK: Μμμ

Νάντα: Δεν έχει καθόλου για Ελλάδα, για Γαλλία, για Αμερική, για ξένους, για, όχι

EK: Μμμ

ΛΓ: Έχεις πιάσει το νόημα;

EK: Ναι, ναι. Καταλαβαίνω τι λέει. Απέναντι στους Έλληνες σεβασμό όπως σε όλους τους ανθρώπους, όχι κάτι διαφορετικό. Στη χώρα; Απέναντι στην Ελλάδα; Που μένεις εδώ, και ζεις ξέρω γώ τη ζωή σου τριάντα χρόνια, πιστεύεις ότι έχεις κάποιες ευθύνες; Η Ελλάδα σου χρωστάει κάποια πράγματα πιστεύω εγώ.

Νάντα: Μμμ

EK: Εσύ, πιστεύεις ότι χρωστάς στην Ελλάδα κάτι;

Νάντα: Χρωστάω

EK: Όχι, με την έννοια της ευθύνης

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: (αραβικά) Εγώ έδωσα

EK: Μμμ

Νάντα: Εγώ έδωσα για τη Ελλάδα

EK: Ααα, ναι, ναι, έδωσες, μπράβο

Νάντα: Έδωσα πρώτα καλά παιδιά. Δουλεύουνε. Το μικρός τώρα δουλεύει στο Blue Star, στο καράβι, αυτά είναι. Έχει πολλά παιδιά, Έλληνες στο Ομόνοια.

EK: Μμμ

Νάντα: Δεν είναι καμιά, δε μιλάω, παράδειγμα

EK: Ναι, ναι, όχι, καταλαβαίνω τι λες και συμφωνώ απόλυτα.

Νάντα: Έδωσα, εγώ, πολλά πράγματα

EK: Μμμ

Νάντα: Και ο άντρας μου. Τώρα ποιος δουλεύει; Δουλεύει το ταξί, έχει ταξί δικό του

EK: Μμμ

Νάντα: Εεε, τώρα στο ταξί, δουλεύει με το tourist, το tourist που ήρθανε στη Ελλάδα. Αυτός δουλεύει στο αεροδρόμιο Αθήνα, δε δουλεύει σε Αθήνα. Πόσα αστεράκια μαζέψει με το tourist.

EK: Μμμ

Νάντα: Έδωσα πολλά πράγματα

EK: Φυσικά, ναι, συμφωνώ. Έδωσες τα πάντα, η Ελλάδα πιστεύω ότι σου χρωστάει. Η ευθύνη σου ήταν αυτή, σεβασμός στους νόμους και σε όλα αυτά, ΟΚ, ναι. Εεε, όταν πρωτοήρθες, είχες δυσκολία στην προσαρμογή; Πώς σου φάνηκε;

Νάντα: Όταν ήρθα, μόνο 15 μέρες θέλω και να γυρίζω στο δουλειά μου

ΕΚ: Μετά που έμεινες; Που παντρεύτηκες και έμεινες;

Νάντα: Δεν είναι έτσι. Ήρθα με το αδερφός μου, ο αδερφός μου πριν δουλεύει engineer στο ΟΤΕ, σαν ΟΤΕ, αυτά, εγώ δουλεύω στο αεροδρόμιο, ήρθα στο γάμο τη αδερφή μου. Τι έκανα; Γιατί έκατσα [χτυπάει το τηλέφωνο, μιλάει για λίγο με την κόρη της] Ήρθα για το γάμο αλλά τι έγινε; Τη αδερφή μου πριν το γάμο δέκα μέρες, ξέρετε πρέπει να καθαρίζουμε το σπίτι και αυτά, και ανέβει στον πάγκο στη κουζίνα και έπεσε, και έσπασε το χέρι. Το κόκκαλο βγήκε έξω

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Και πήγαμε στο ΚΑΤ, στο νοσοκομείο. Πρέπει, έκανε εκεί εγχείρηση για το, τέσσερις μήνες

ΕΚ: Πω, πω

Νάντα: Έκατσε. Αυτό το τέσσερις μήνες έκατσα μαζί της και κόλλησα

ΛΓ: Η ερώτηση ήταν τι δυσκολίες

ΕΚ: Ναι, αν είχες δυσκολίες. Τι σου φάνηκε δύσκολο;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Μόνο τα, το άδεια, το χαρτιά. Γιατί τέλειωσε το βίζα μου

ΕΚ: Μμμ. Ναι, υπήρχε ένα θέμα με τα χαρτιά, ναι

Νάντα: Μμμ

ΕΚ: Κατά τ' άλλα, τον, καιρό εκείνο, τότε, ήταν ωραία η Ελλάδα έτσι;

Νάντα: Πάρα πολύ ωραίο, και κοίτα, πριν η αδερφή μου μένει στο Κάτω Πατήσια. Όταν είναι στο Κάτω Πατήσια δεν είναι τώρα μαφία, ούτε Αχαρνών. Τώρα από μας απαγορεύεται να κατέβουμε στο Αχαρνών για με τα παιδιά και ο άντρας μου λένε απαγορεύεται να κατέβετε στο Αχαρνών, απαγορεύεται να κατέβετε στο Πατησίων αλλά με το αμάξι, μέχρι να φτάσω στο σπίτι που θέλω να πάω.

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Από Κάτω Πατήσια πάω βόλτα, δύο η ώρα, μιάμιση, μέχρι Ομόνοια. Με τα πόδια

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Με τα πόδια. Δεν έχει κανείς λέει τι έγινε. Ούτε κλέφτη, ούτε ο να, ούτε ο, τίποτα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Βόλτες

ΛΓ: Μια χαρά

ΕΚ: Μια χαρά, ναι. Ωραίες εποχές

ΛΓ: Όντως

Νάντα: Αυτό είναι, δε θα ξεχάσω, ναι. Αυτό είναι, και πολύ ωραίο είναι, και παντρεύτηκα, και μία χαρά και ήρθε το πρώτο παιδί, και εντάξει, μια χαρά

ΛΓ: Και συνεχίστηκε η ζωή

ΕΚ: Και συνεχίστηκε η ζωή, ε; Και το δεύτερο, και το τρίτο. Να τους χαίρεσαι και τους τρεις

Νάντα: Να 'σαι καλά.

ΕΚ: Πώς φαντάζεσαι το μέλλον σου στην Ελλάδα;

Νάντα: Το μέλλον μου;

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Δεν έχω τώρα για μένα, δεν έχω

ΛΓ: (αραβικά)

ΕΚ: Τι δεν έχεις; Κοριτσάκι είσαι

Νάντα: Όχι, όχι τώρα για το αυτό, έχω μόνο, τι λέω από πριν, μιλάω, βλέπω μόνο για τα παιδιά μου

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Που να το φτάσω. Τώρα δουλεύω μόνο να ξεχάσω, γιατί κάθε παιδί μεγαλώνεις και πάει από το πρωί γυρίζει μέχρι το βράδυ

EK: Μμμ

Νάντα: Εγώ κάτω στο σπίτι όλη τη μέρα μόνη μου

EK: Μμμ

Νάντα: Για το αυτό πήγα

EK: Ναι

Νάντα: Αλλά

EK: Αλλά

Νάντα: Μπροστά βλέπω μόνο το να παντρευτούνε τα παιδιά μου, να μαζέψουνε

ΛΓ: Να κάνουνε οικογένεια

Νάντα: Να κάνουνε, να κρατάω γιατί

ΛΓ: Τα εγγόνια;

Νάντα: Περιμένω μέχρι τότε να γίνω γιαγιά

ΛΓ: Αλήθεια;

Νάντα: Με τη μικρή, δεν είναι με τα, με τη Σ..., δεν είναι, με την κόρη μου. Τώρα τα παιδιά, εντάξει. Αυτό την ώρα θα 'ρθει, θα 'ρθει.

EK: Σίγουρα

Νάντα: Οπωσδήποτε. Αλλά κάτι, κάνω ό,τι μπορώ για τα παιδιά μου, το σπίτι φτιάχνω, κάτι, δεν είναι για, δε βλέπω για μένα, βλέπω για τα παιδιά μου.

EK: Για σένα προσωπικά δε θέλεις κάτι, έτσι για να νιώσεις ότι στην Ελλάδα είσαι στο σπίτι σου; Είσαι στο σπίτι σου, αλλά κατάλαβες τι θέλω να πω. Ακόμα πιο ευτυχισμένη

Νάντα: Ακόμα δεν έχω σπίτι στην Αθήνα. Νοικιάζουμε

EK: Α, ναι, α, ΟΚ

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Ναι, αλλά περιμένουμε, τρέχουμε

EK: Ναι, ναι, ναι. Άρα ας πούμε θα ήθελες ένα σπίτι, εννοείς;

Νάντα: Θέλω, αλλά τώρα, πριν πολλές φορές λέω, θα το κάνω, θα το αγοράσω, θα το, αλλά τώρα σκεφτώ αυτό το όνειρο είναι πολύ μακριά όπως είναι πάρα πολύ ακριβά

EK: Ναι

ΛΓ: Αχ, ναι

Νάντα: Μη το πεις αχ

EK: Εντάξει

Νάντα: Γιατί ανέβουνε τα σπίτια

EK: Ναι, οι τιμές

Νάντα: Οι τιμές. Δεν ξέρω. Άμα θέλει ο Θεός κάτι, θα 'ρθει

EK: Ναι, ναι. Θα γίνει, αυτό είναι αλήθεια. Πιστεύεις ότι είσαι εκεί που πρέπει να είσαι, με αυτούς που θέλεις να είσαι και όπως ο πραγματικός εαυτός σου; Αυτό τώρα Λέιλα, μπορεί να πρέπει να το μεταφράσεις

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Εκατό στο εκατό

EK: Μμμ

Νάντα: Εκατό στο εκατό (αραβικά)

ΛΓ: Δεν το μετάνιωσε

EK: Ναι

Νάντα: Άφησα το δουλειά μου και το δουλειά μου δεν είναι κάτι από, από το '90. Το αεροδρόμιο δεν είναι κάτι σαν από το, δεν μπορείς να το φτάσεις στο αυτή τη δουλειά εύκολα είναι

EK: Μμμ

Νάντα: Αλλά όταν βλέπω τα παιδιά μου, βλέπω όλα, δεν είναι

EK: Μμμ. Τα παιδιά σου το μέλλον τους το φαντάζεσαι στην Ελλάδα ή θέλεις να φύγουνε σε άλλες χώρες;

Νάντα: Δε νομίζω

ΕΚ: Γιατί;

Νάντα: Δε νομίζω γιατί ήρθε αυτή τη ευκαιρία και δεν πήγαν

ΛΓ: Εννοείς δε νομίζεις να φύγουνε κάπου αλλού. Οπότε (αραβικά)

ΕΚ: Ναι, για δουλειά

ΛΓ: (αραβικά)

Νάντα: Κοίτα, δε νομίζω γιατί τώρα βρήκανε το δρόμο

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Και ήρθε τώρα το μικρός, πριν δυο μήνες, ένα μήνα, ήρθε με το καράβι, κάνει Ισπανία-Μαρόκο. Το άλλο, ναι εκατσε και έξι μήνες, πέντε μήνες. Και το άλλο έκανε Ιστανμπούλ- Ρωσία, εεε, Ιστανμπούλ-Ισπανία-Ρωσία. Τώρα άμα θέλουνε να πάνε να δουλεύουνε έξω, για τι πράγμα; Για τα λεφτά;

ΕΚ: Κυρίως τα λεφτά. Οι αμοιβές είναι καλύτερες.

Νάντα: Αλλά εδώ το ρίζα. Εγώ δεν ψάχνω για τα λεφτά. Μπορεί να το βγάλεις ένα δέντρο και να αλλάξεις το άλλο χώρα και μπορεί να πεθάνει

ΕΚ: Ναι

Νάντα: Με το ρίζα της, άμα βγάλεις απ' το χώμα και το ρίζα. Νομίζω τα παιδιά μου, άμα είναι η μάνα και τώρα νομίζω, δεν είναι νομίζω, εκατό στο εκατό σίγουρη, ρίζα είμαι τώρα

ΕΚ: Μμμ

Νάντα: Δεν μπορώ να, δε νομίζω τα παιδιά μου να φύγουν, όχι

ΛΓ: Οπότε εδώ είναι τα παιδιά

ΕΚ: Εδώ το μέλλον λοιπόν

Νάντα: Ναι

ΕΚ: Για όλη την οικογένεια

Νάντα: Ναι, ναι, ναι

ΕΚ: Εύχομαι όλα να πάνε όπως τα φαντάζεστε

Νάντα: Μακάρι

ΕΚ: Και τα ονειρεύεστε. Για όλους τα καλύτερα. Ευχαριστώ πάρα πολύ. Σουκράν

Νάντα: [γέλια] Άφουαν. Αυτά είναι, μακάρι, μακάρι